

DENİZLİ'DE BİR KÜLTÜR GÖNÜLLÜSÜ

ŞÜKRÜ TEKİN KAPTAN

**Pamukkale Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Yüksek Lisans Tezi
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Halkbilimi Bilim Dalı**

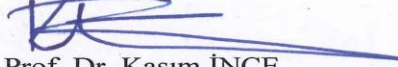
Mustafa NERKİZ

Danışman: Yard. Doç. Dr. Habibe KAHVECİOĞLU SARI

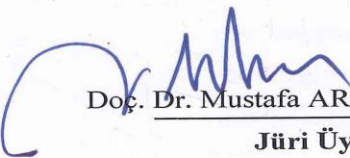
**Temmuz 2013
DENİZLİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ ONAY FORMU

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Halkbilimi Bilim Dalı öğrencisi Mustafa NERKİZ tarafından Yrd. Doç. Dr. Habibe KAHVECİOĞLU SARI yönetiminde hazırlanan “Denizli’de Bir Kültür Gönüllüsü: Şükrü Tekin Kaptan” başlıklı tez aşağıdaki jüri üyeleri tarafından 17. 06. 2013 tarihinde yapılan tez savunma sınavında başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Kasım İNCE

Jüri Başkanı

Doç. Dr. Mustafa ARSLAN

Jüri Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Habibe KAHVECİOĞLU SARI

Jüri Üyesi (Danışman)

Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu’nun
12.07.2013 tarih ve .../2013 sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Turhan KAÇAR
Müdür

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmalarının yapılması ve bulgularının analizlerinde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini; bu çalışmanın doğrudan birincil ürünü olmayan bulguların, verilerin ve materyallerin bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini ve alıntı yapılan çalışmalara atıfta bulunulduğunu beyan ederim.

İmza

:

Öğrenci Adı Soyadı: Mustafa NERKİZ

ÖNSÖZ

Genellikle eserler aranır, bulunur ve okunur; fakat bu araştırmaları yapanları ve çektikleri sıkıntılarını kimse bilmez. Kültür dünyamızın görünmeyen kahramanları olarak adlandırılabilir bu Őahsiyetlerin pek çoğunun ismi bilinmemekte ve bu kişiler tarihin yakın sayfaları arasında unutulmaya terk edilmektedirler. Yaptıkları derleme ve yazıya geçirme faaliyetleri ile kuşaklar arası kültür aktarımında önemli çalışmalar gerçekleştiren ve bu çalışmalarıyla takdir kazanan araştırmacıları yeniden dikkatlere sunmak, onlara karşı olan vefa borcumuzun bir gereği olduğu gibi, kültür hayatımızdaki yerlerini somut olarak ortaya koyabilmek açısından da önemlidir.

Bu araştırmacılarından birisi olan Şükrü Tekin Kaptan, Türk kültürü alanına önemli katkılar sağlayarak hem ülkemizde hem de yurtdişında pek çok bilimsel toplantıya katılmıştır. Onun Türk kültür tarihindeki bu yerini daha belirgin hale getirebilmek ve ortaya koyduğu çalışmalar hakkında derli toplu bilgiler sunabilmek amacıyla böyle bir çalışma gerçekleştirmenin uygun olacağı düşünülmüştür. Çalışmayla ilgili n araştırmalarda, Şükrü Tekin Kaptan hakkında ne yazık ki yeterli bilgi ve kaynak bulunmadığı görülmüştür. Bu durum karşısında Şükrü Tekin Kaptan hakkında derli toplu bir çalışma yapmanın ne kadar gerekli olduğu bizim açımızdan bir kez daha görülmüştür.

Şükrü Tekin Kaptan ile ilgili bilgileri derlerken bazı zorluklarla karşılaşılmıştır. Her Şeyden önce, kurmuş olduğu EGAY-DER adlı derneğin, onun ölümünden sonra dağılması ve birinci dereceden akrabalarına ulaşmanın zorluğu yanında, yayımladığı çalışmaların ve kendisine ait kütüphanesinin dağılmış olması, eserlerine ulaşılmasını oldukça zorlaştırmıştır. Ailesine ulaşıldığında, var olan pek çok belge ve bilginin kaybolduğu ve bir kısmının da imha edildiği öğrenilmiştir. Bunlara rağmen, elde olan eserler ve sonradan bulunan eser, belge ve bilgilerle çalışma tamamlanmıştır. Yapılan alışmalar sonucunda, Şükrü Tekin Kaptan'ın, yaşadığı devirde de ölümünden sonra da kültürel çevrelerden yeterli ilgi ve alakayı göremediği; hatta bu konuda kendisine destek vermedikleri için Denizlililere ve yetkililere kırıgın olduğu tespit edilmiştir.

Şükrü Tekin Kaptan'ın hayatı ve eserleri ışığında, Türk halk bilimine olan katkılarının ele alındığı bu çalışma dört bölümden oluşmaktadır.

Çalışmanın birinci bölümünde Şükrü Tekin Kaptan'ın hayatı ile edebi ve sosyal hayatı ele alınmıştır. Hayatı kısmında; doğumu ve ailesinden başlayarak, tahsili, evliliği, askerliği, bulunduğu görevleri, kişiliği, siyasi yönü, hastalığı ve ölümüne kadar olan hayatı incelenmiştir. Edebi ve sosyal hayatı kısmında ise ilk yazıları, yazma ve araştırma tarzı, dernek ve dergi faaliyetleri ile arşivi üzerinde durulmuştur. Yazılı ve sözlü kaynaklardan elde edilen bu bilgiler dikkatle ele alınarak Şükrü Tekin Kaptan hakkında en doğru biyografi ortaya konulmaya çalışılmıştır.

İkinci bölüm ise “Şükrü Tekin Kaptan'ın Eserleri” başlığını taşımaktadır. Bu bölümde Şükrü Tekin Kaptan'ın yayınlanan kitapları üzerinde ayrıntılı olarak durulmuş, basıma hazır kitaplarının ve kaynaklarda ismi geçen fakat akıbeti belli olmayan kitaplarının da listesi verilmiştir. Sonrasında ise, gazete ve dergilerde yayınlanan eserleri ve yazıları kronolojik olarak verilmiştir. Bilimsel toplantılarda sunulan bildiriler de verildikten sonra, tüm veriler dikkate alınarak eserler tasnif edilmiştir.

Üçüncü bölümde “Şükrü Tekin Kaptan'ın Folklor Çalışmalarındaki Yeri ve Önemi” başlığı altında araştırmacının eserleri irdelenmiştir. Çoğu derleme yoluyla oluşan bu eserler folklorik açıdan değerlendirilip Şükrü Tekin Kaptan'ın bu alandaki çalışmaları gözden geçirilmiştir.

Dördüncü bölümde ise “Şükrü Tekin Kaptan Hakkında Yazılan Yazılar” yer almaktadır.

“Sonuç” kısmında, elde edilen tüm veriler ve bunlardan çıkan sonuçlar özetlenmiştir.

Çalışmada faydalanılan kaynaklar dipnotlarda gösterilmiş olup eserlerin künyesi ve kaynak kişilerin isimleri “Kaynaklar” bölümünde gösterilmiştir.

Çalışmayla ilgili belge ve resimlere ise “Ekler” kısmında yer verilmiştir.

İmkânların elverdiği ölçüde ve çeşitli zorluklarla mücadele ederek gerçekleştirmeye çalıştığımız bu çalışma, tam ve kusursuz olma iddiası taşımamaktadır. Amacımız Türk kültürüne hizmet etmektir. Bu yolda bir nebze katkımız olduğu ölçüde mutlu olacağız.

Bu tezin hazırlanmasında bilgi ve birikimleriyle beni yönlendiren danışman hocam Yrd. Doç Dr. Habibe KAHVECİOĞLU SARI ile Doç. Dr. Mustafa ARSLAN'a, araştırmalarımda bana her türlü kolaylığı sağlayan Şükrü Tekin KAPTAN'ın ailesine ve dostlarına teşekkürü bir borç bilirim.

ÖZET

DENİZLİ'DE BİR KÜLTÜR GÖNÜLLÜSÜ

ŞÜKRÜ TEKİN KAPTAN

NERKİZ, Mustafa

Yüksek Lisans Tezi

Türk Dili ve Edebiyatı ABD

Halk Bilimi Programı

Tez Yöneticisi: Yrd. Doç. Dr. Habibe KAHVECİOĞLU SARI

Haziran 2013, ix+216 sayfa

Geleneksel kültürlerin unutulmaya ve tek tipleşmenin yaygınlaşmaya başladığı günümüzde halk kültürünün kaybolması veya değişmesi, gelecek nesillere aktarılamaması ve unutulup yok olması gibi tehlikeler söz konusudur. Bunu engellemek ve kendi öz kültürlerini gelecek kuşaklara aktarmak amacıyla yola çıkan kültür gönüllülerinin yaptığı çalışmalar son derece önemlidir. Bu çalışmaların bilincinde olan Şükrü Tekin Kaptan, halk kültürünün kayıt altına alınıp korunması noktasında önemli çalışmalar yapmış, kendini araştırmaya ve araştırdıklarını gelecek kuşaklara aktarmaya adanmıştır.

Halk kültürü araştırmalarında önemli bir yeri bulunduğunu düşündüğümüz Şükrü Tekin Kaptan'ın (1942-2007) yaşamı, eserleri ve halk kültürüne olan katkılarının ele alındığı bu biyografik çalışmamızda, Şükrü Tekin Kaptan'ın Türk folklor çalışmalarındaki yeri ve önemini belirtmeye çalıştık.

Ayrıca bu çalışmada, Denizli'nin yetiştirdiği en önemli araştırmacılardan birisi olan Şükrü Tekin Kaptan ve onun yöre hakkındaki çalışmaları üzerinde durularak, Denizli'nin sosyal ve kültürel tarihi yanında, yöre halkını ve gelenekleri tanıma açısından da önemli bir çalışma gerçekleşmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Şükrü Tekin Kaptan, Halk Kültürü, Folklor, Denizli

ABSTRACT**A CULTURAL VOLUNTEER IN DENİZLİ:****ŞÜKRÜ TEKİN KAPTAN**

NERKİZ, Mustafa

Master Thesis

Turkish Language and Literature Department

Folklore Programme

Supervisor: Yrd. Doç. Dr. Habibe KAHVECİOĞLU SARI

June 2013, ix+216 Pages

Nowadays traditional cultures began to be forgotten and the standardisation began to become widespread there are dangers such as loss or change in the culture of folk, can not be inherited to next generation and forgetting. The studies of culture volunteers to prevent this and set out to convey their own cultures to the next generations is extremely important. Being aware of these studies, Şükrü Tekin Kaptan has made significant efforts at the point of record and protection of folk culture, he dedicated himself to study and convey his findings to the next generations.

We tried to identify the role and importance of Şükrü Tekin Kaptan (1942-2007) in the Turkish Folklore studies, on this biographical work is considered on Şükrü Tekin Kaptan's life, studies and contribution to the folk culture that we think he has an important place in the folk culture research.

Also in this study, examined that one of the most important researchers trained in Denizli Şükrü Tekin Kaptan and his studies about the territory. This study will be an important work in terms of recognition social and cultural history of Denizli as well as local people and their traditions.

Key Words: Şükrü Tekin Kaptan, Culture of Folk, Folklore, Denizli

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI	i
ÖNSÖZ	ii
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
SİMGE VE KISALTMALAR DİZİNİ	ix
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM ŞÜKRÜ TEKİN KAPTAN'IN HAYATI

1.1. Hayatı	19
1.1.1. Doğumu ve Ailesi	19
1.1.2. Tahsili	20
1.1.3. Evliliği	21
1.1.4. Askerliği	22
1.1.5. Bulunduğu Görevler	22
1.1.5.1 Resmi Görevler	22
1.1.5.2 Şahsi Görevler.....	25
1.1.6. Kişiliği	27
1.1.7. Siyasi Hayatı.....	29
1.1.8. Hastalığı ve Ölümü	30
1.2. Edebi ve Sosyal Hayatı.....	31
1.2.1. Çalışma Alanı ve İlk Yazıları	31
1.2.2. Araştırma ve Yazma Tarzı.....	32
1.2.3. Mahkeme Süreci	35
1.2.4. Dernek Faaliyetleri.....	36
1.2.4.1. Bölge Temsilcileri	37
1.2.4.2. Düzenlediği Bilimsel Toplantılar	39
1.2.4.3. Yayınladığı Kitaplar	40
1.2.4.4. Düzenlediği Yarışmalar	41
1.2.4.5. Ödül Törenleri.....	41
1.2.5. Dergi Faaliyetleri	43
1.2.6. Arşivi	44

İKİNCİ BÖLÜM ŞÜKRÜ TEKİN KAPTAN'IN ESERLERİ

2.1. Kitaplar	46
2.1.1. Yayımlanmış ve Yayına Hazır Kitaplar	46
2.1.2. Basıma Hazır Olduğu Öğrenilen, Fakat Akıbeti Belli Olmayan Kitaplar.....	59
2.1.3. Yarım Kalan Kitaplar	59
2.2. Dergi.....	60
2.3. Gazete ve Dergilerde Yayımlanan Yazılar	60
2.3.1. Gazetelerde Yayımlanan Eserler.....	60
2.3.2. Gazetelerde Yayımlanan Köşe Yazıları	68
2.3.3. Dergilerde Yayımlanan Eserler.....	84

2.4. Bilimsel Toplantılarda Sunulan Bildiriler	87
2.5. Şükrü Tekin Kaptan'ın Eserlerinin Tasnifi	91

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ŞÜKRÜ TEKİN KAPTAN'IN FOLKLOR ÇALIŞMALARINDAKİ
YERİ VE ÖNEMİ

.....	96
-------	----

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
ŞÜKRÜ TEKİN KAPTAN HAKKINDA YAZILANLAR

4.1. Hakkında Kaleme Alınan Mensur Yazılar	132
4.2. Hakkında Kaleme Alınan Şiirler	155
SONUÇ	165
KAYNAKLAR	168
EKLER	172
ÖZGEÇMİŞ	216

SİMGE VE KISALTMALAR DİZİNİ

AT	Avrupa Topluluğu
C	Cilt
EGAY-DER	Egeli Araştırmacılar ve Yazarlar Derneği
S	Sayı
s	Sayfa
TÜBAR	Türklük Bilimi Araştırmaları
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
vd	Ve diğerleri
Vol	Volüme-Cilt

GİRİŞ

Çalışmanın Konusu

Kültür terimi, hem gündelik yaşamda hem de akademik söylemde kullanım alanı oldukça geniş olan ve tek bir kelimeyle tanımlanamayacak kadar karmaşık bir terimdir. Kültür ve kültür konuları ile meşgul olan araştırmacıların hepsinin bu kavramın mana ve kapsamı hakkında tam bir anlayış birliğine vardıkları söylenemez. Amerikalı iki antropolog (Kroeber ve Kluckhohn) kültür konusunda yayımladıkları çalışmada, kültür teriminin 164 farklı tanımını derlemiş, bu derleme karşısında Berelson “Bilimsel bir kavramın bu kadar çok tanımı varsa onun tanımlanamayacağını kabul etmek gerekir”¹ görüşünü dile getirmiştir.

Çok boyutluluğu sebebiyle kültürü sınırlı bir tanım cümlesiyle ortaya koymak oldukça zordur. Kültürün sürekli akıcılık niteliği taşıması ve binlerce bilinçte devamlı yeniden inşa edilen tasarımları da içermesi düşünüldüğünde, sabit bir tanım cümlesiyle sadece bir anının dile getirilebileceği ortadadır.² Bu durumda kültür denilen bilgi alanı, geçmişten bugüne ve yarına doğru bir akış içerisinde bütüncül olarak ele alındığında kültürün tanımına ulaşılabilir. Her araştırmacı kültüre kendi penceresinden baktığı için, kültürü gördüğü noktadan tanımlamıştır. Bu durumda kültür, tek bir yönden ele alınmış, zamanla farklı araştırmacılar diğer yönleri ele alarak farklı tanımlamalar getirmişlerdir. Kültür tanımı konusundaki çeşitlilik bundan kaynaklanmaktadır. Neticede ise, kültürün tek bir tanımı olmadığı, bunların toplamının kültürün tanımını oluşturduğu söylenebilir. Her araştırmacının farklı tanımlar yapması sebebiyle kültürün tanımlanamayacağı düşüncesi, bu durumda doğru bir anlayış değildir. Burada önemli olan, tanımlama kıstaslarını iyi belirlemek, kültür denilen olguyu bütüncül olarak ele alabilmektir. Bu gerekçeyle kültür kavramının çeşitli tanımlarını ele alıp incelemek, onun zenginliğini ortaya koymak gerekmektedir.

Latince “Colere” fiilinden türetilmiş olan Cultura’dan gelen bu terim 18. yy.’a kadar toprağı islah etme, ürün yetiştirme, ekip biçme gibi çoğunlukla tarımla

¹ Bozkurt Güvenç, *İnsan ve Kültür*, Boyut Yayıncılık, İstanbul 2010, s. 94.

² Milay Köktürk, *Kültür Bilimi Yazıları*, Hece Yayınları, Ankara 2006, s. 23.

ilgili anlamlarda kullanılmıştır. İnsan zekasının oluşumu ve geliştirilmesi anlamında ise ilk defa Voltaire tarafından kullanılmıştır. Kültür 18. yy.'da toplumsal değer ve davranış biçimlerini işaret etmeye, yani toplumsal alana dair kullanılan bir terime dönüşmeye başlamıştır. Diğer taraftan yine bu dönemde antropolojinin gelişmesiyle kültür, belirli bir halkın bütün yaşam biçimi olarak tanımlanmıştır.³ Özkul Çobanoğlu'nun kültür terimi hakkındaki görüşleri ele aldığı çalışmasında, 19. yy. kültür terimi anlayışı, insanlığın ve toplumun kendisini geliştirip mükemmelleştirmesi şeklinde ifade edilmiştir. İnsanlığın topyekun gelişmesi tanımına uygun olarak kültür, bilginin bilinçli olarak öğrenilip beynin ve ruhun terbiye edilmesi süreci olarak görülmüştür. Bir başka ifade ile söylenecek olursa, kültürden anlaşılan daha çok yazılı ve kısmen de sözlü kültür ortamı teknolojisi içinde gerçekleşen öğrenme eyleminin neticesi beynin içinde yer alanlardı. Buna göre, kültür denilince edep, muaşeret, çok okumuşluk, üst tabaka yaşantısı, modayı takip etme, yüceltilmiş hisler ve ince bir sanat zevki gibi somut ve ölçülebilir nesnel desteklerden mahrum anlamlar kastedilmektedir.⁴

19. yüzyılın sonlarına doğru kullanım alanı daha da genişleyen kültür terimi hakkında pek çok araştırmacı görüş bildirmiştir. Sosyal antropolojinin kurucusu kabul edilen Edward B. Tylor'ın kültürü “bilgi, inanç, ahlak, hukuk, gelenek ve insanın bir toplumun üyesi olarak edindiği her türlü yetenek alışkanlıkları içeren karmaşık bir bütün”⁵ olarak tarif etmesiyle birlikte var olan anlayış değişmeye başlamış, kültür bir toplumun bütün hayat tarzı ve üyelerince öğrenilen unsurların tamamı olarak görülmüştür. Artık kültür, insanın öğrenerek beyninin içine yerleştirdiklerinin ötesinde, dışımızda yapıp ettiğimiz her şeyi karşılayacak biçimde kullanılmaya başlanmıştır.⁶ Asa Briggs, kültürü “sembolleri, edebiyatı, sanatı, müziği ve bazıları için bunları şekillendiren toplumun kurumları, değerleri ve deneyimleri aracılığıyla belli bir toplumun yaratıcı ifadesi” olarak görür ve böyle bir yaratıcı ifadenin, bir nesilden diğerine aktarılan kültürel mirası oluşturduğunu dile getirir.⁷ Linton ise kültür terimini geniş manada ele alarak onu

³ Ali Ergur vd., *Kültür Sosyolojisi*, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir 2011, s. 25-26.

⁴ Özkul Çobanoğlu, *Halkbilimi Kuramları ve Araştırma Yöntemleri Tarihine Giriş*, Akçağ Yayınları, Ankara 2002, s. 14.

⁵ Ali Ergur vd., *Kültür Sosyolojisi*, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir 2011, s. 28

⁶ Özkul Çobanoğlu, *Halkbilimi Kuramları ve Araştırma Yöntemleri Tarihine Giriş*, Akçağ Yayınları, Ankara 2002, s.14.

⁷ Asa Briggs, *Kültür*, (Çev. Sevim Kebeli), *Milli Folklor*, 2007, Yıl: 19, Sayı: 74, s. 99.

“bir toplumun tüm hayat biçimi” olarak tanımlar.⁸ UNESCO tarafından düzenlenen Dünya Kültür Politikaları Konferansı Sonuç Bildirgesi’nde yer alan tanıma göre “en gelişmiş anlamıyla kültür, bir toplumu ya da toplumsal bir grubu tanımlayan belirgin maddi, manevi, zihinsel ve duygusal özelliklerin birleşiminden oluşan bir bütün ve sadece bilim ve edebiyatı değil, aynı zamanda yaşam biçimlerini, insanın temel haklarını, değer yargılarını, geleneklerini ve inançlarını da kapsayan bir olgu”dur.⁹ Bu gibi pek çok görüş özetlendiğinde; sosyal hayatımız içerisinde kuşaklar boyu aktarılan maddi ve manevi ürünlerin tümü bir milletin kültürü kapsamına girer. Örneğin; bir milletin dili, duygu ve düşüncelerini ifade etme şekilleri, gelenek, görenek, töre, örf ve âdetleri, kurumları, sosyal ve siyasal yapıları, yasaları, törenleri, kutlamaları, kullandığı alet ve teknikleri, sanat eserleri, yaşamlarını sürdürme şekilleri, dinleri, inançları, müzikleri, dansları, sporları hepsi kültürel ürünlerin kapsamındadır.¹⁰

Kültür; inançlar, bilgiler, his ve heyecanlar bütünüdür, yani maddi değildir. Bu manevi bütün, uygulama halinde maddi formlara bürünür. Mesela; dini inançlar, kutsal yapılar ya da ibadetlerde giyilen dini kıyafetler olarak maddi kültüre dönüşebilir.¹¹ Kültürün maddi ve manevi unsurları incelenirken, kültür değişmesi adı verilen olguda, genellikle maddi kültür unsurlarının, yani inançlardan ziyade bunların somut görüntülerinin bir başka kültür tarafından daha kolay benimsendiği kabul edilir. Çünkü kültürün özü çok yavaş ve çok az değişir.

Kültür konusundaki tüm bu yaklaşımları dikkate alarak, kültürü sınıflandırmak ve incelemek mümkündür. Halk kültürü de bu alt başlıklardan bir tanesidir ve belirli bir toprak parçası üzerinde yaşayan halkın kendine özgü yaşamı neticesinde ortaya çıkan ve nesilden nesile aktarılan bilgiyi ifade eder.

Halk yaşamı ve ondan üretilen bilgi eskiden beri etnoloji, etnografya, tarih, antropoloji gibi pek çok bilim dalının ilgi alanına girmiştir. Halk bilimi de bunlardan bir tanesi olup halk kültürünün incelenmesine yönelmiş beşeri ve sosyal

⁸ Zafer İlbars, Kişiliğin Oluşmasındaki Kültürel Etmenler, *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi Dergisi*, C. 31, S. 1.2, 1987, s. 201.

⁹ Esin Sultan Oğuz, Toplum Bilimlerinde Kültür Kavramı, *Edebiyat Fakültesi Dergisi (EFD)*, Cilt/Vol 28, Sayı 2, Aralık 2011, s. 128.

¹⁰ Önder Yazıcıoğlu, *Türklerin Kültür Tarihi*, Kalipso Yayınları, İstanbul 2010, s. 12.

¹¹ Erol Güngör, Kültür Değişmesi ve Milliyetçilik, (Hisar Kültür Gönüllüleri, 2003, Elektronik Metin), <http://yunus.hacettepe.edu.tr/~skucuk/ekitap/kulturdegismesi1.pdf> (23.02.2013), s. 9.

bir bilim dalıdır. Halk biliminin tanımlarından birinin de “öğrenilmiş, sembolik davranışlar” olması sebebiyle, davranış bilimlerinin temel prensibi olan “insan düşüncesi ve davranışları” bakımından çalışılmasına yönelik kuramsal açılımları düşünüldüğünde, halk bilimi aynı zamanda bir davranış bilimidir. Halk biliminin bu çok yönlülüğü, onun üzerinde çalıştığı malzeme ve çalışma yöntemlerinden kaynaklanan bir özelliğidir. Kültürün yapısı bağlamında insan ve insan davranışları konularının tahlilinde başvurulacak en önemli beşeri ve sosyal bilim hüviyetinde olan halk bilimi, bu özelliğiyle sosyal ve beşeri bilimlerin öğretilerinin, alanlarının ve yöntemlerinin bazen birleşip örtüştüğü, çoğunlukla da kesiştiği bir kavşak konumundadır.¹²

Halk biliminin (folklorun) tanımlanması üzerine çabalar, William John Thoms’un 1846’da “popüler antikite” kavramı yerine bu sözcüğü ortaya atmasıyla başlamıştır. Halk biliminin bir bilim olduğu kabul edilince en büyük eksiklik olarak “halk” tanımının yapılamaması, bilimin sınırlarının tam olarak çizilememesi gösterilmiştir. Tanımların çoğu bilgi (lore) ile ilgilenirken, bazıları da halkı (folk) esas almıştır. Buna rağmen halk biliminin ne olduğu konusunda araştırmacıların tam bir anlaşmaya vardıkları söylenemez.¹³

Halk bilimi (folklor) ve halk bilgisi terimlerinin neyi ifade ettiğini tam olarak açıklayabilmek için, öncelikle bu terimlerin esasını oluşturan “halk” unsuru üzerinde durmakta fayda vardır. Halk teriminin on dokuzuncu yüzyıldaki kullanımına bakıldığında halk, daha başka kümelerden oluşan gruplara tezat olarak tarif edilmiştir. Aynı grup içerisindeki medeni, seçkin tabaka ile medeniyetten çok uzak olan ilkel topluluk arasında görülen halk, okuryazar bir toplumda cahil kısım olarak değerlendirilmiştir. Şehir sakinleriyle de tezat teşkil eden halk, taşrayla ilişkilendirilmiş ve “köylü” kavramıyla eş değer görülmüştür.¹⁴ Halkın tanımlanmasından ziyade, seçkin tabakanın kendi yerini belirleme çabası olarak görülebilecek bu yaklaşımda halk, taşrada oturan ve milletin sahip olduğu değerleri olduğu gibi saklayıp geçmişten günümüze saklayan kişiler olarak

¹² Özkul Çobanoğlu, *Halkbilimi Kuramları ve Araştırma Yöntemleri Tarihine Giriş*, Akçağ Yayınları, Ankara 2002, s. 15-16.

¹³ M. Öcal Oğuz vd., *Halkbiliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar 2*, Geleneksel Yayıncılık, Ankara 2010, s. 16.

¹⁴ M. Öcal Oğuz vd., *Halkbiliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar 1*, Geleneksel Yayıncılık, Ankara 2006, s. 12-13.

tanımlanmıştır. Halk bilimi de bu anlamda, köylerde veya taşrada yaşayan halkın yaratmalarını; yani o toplumun veya milletin en eski, ilkelik dönemi hatıralarını saklayan ve hâlâ saklanmakta olan değerlerini araştıran ve kendisine inceleme konusu eden bilim dalı olarak ele alınmıştır.¹⁵

Amerikalı araştırmacı Alan Dundes “halk” teriminin açıklanmasında, halkın “seçkin” ve “ilkel” kesime tezat olarak algılanmasına dayalı tarifi yanlış bulur ve halk tarifinin köylü anlamında dar bir şekilde kullanıldığını ifade eder. Ona göre “halk terimi, en azından ortak bir faktörü paylaşan herhangi bir insan grubunu ifade eder. Bu grubu birbirine bağlayan faktörün (ortak bir meslek, dil veya din olabilir) ne olduğu önemli değildir. Bundan daha önemli olan, herhangi bir sebebe bağlı olarak oluşan grubun kendisine ait olduğunu kabul ettiği bazı geleneklere sahip olmasıdır.” Yazarın bu görüşüne göre bir halk grubu en az iki kişiden oluşup, bir aile kadar küçük olabileceği gibi bir millet kadar da geniş olabilir. Yine halkın bu esnek tarifine göre, halkın hem şehirde hem de köyde bulunabilmesi söz konusu edilebilir.¹⁶

Folkloru bilgi (lore) olarak ele alanlar ise, onu köken, yapı, taşınma ve işlevsellik ile açıklamaya çalışmışlardır. Özellikle de folklorun taşınırlığı, yapılan pek çok tanımlamadaki ortak ölçüt olarak göze çarpar. Bu anlayışla, folklorun sözlü gelenek olduğu ya da sözlü gelenekte olduğu dile getirilmiştir.¹⁷

Folklor türlerinin listesini oluşturan Alan Dundes’a göre, folklorun içinde mitler, destanlar, halk masalları, şakalar, atasözleri, bilmece, ninniler, büyüler, dualar, beddualar, yeminler, incitmeler, atışmalar, kinayeler, alaylar, dilekler, tekerlemeler, selam ve ayrılık sözleri yer alır. Folklor aynı zamanda halk adeti, halk dansı, halk tiyatrosu, halk sanatı, halk inancı, halk hekimliği, halk müziği, halk dili, halk benzetmeleri, oyunları, işaretleri, simgeleri, halk etimolojisi, yemekler, süslemeler, el işleri, ev ve ambar tipleri gibi unsurları da içerir. Bu liste folklor türlerinden bazılarını içermektedir. Tüm bu malzemelere de onların araştırılmasına da folklor denilmektedir. Ancak, ortaya çıkan karışıklığı önlemek

¹⁵ Metin Ekici, Halk, Halk Bilimi ve Halk Bilgisi Üzerine Bir Deneme, *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, Sayı III, İzmir 1999, s.s. 183-191, s. 185.

¹⁶ M. Öcal Oğuz vd., *Halk Biliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar 1*, Geleneksel Yayıncılık, Ankara 2006, s. 19.

¹⁷ M. Öcal Oğuz vd., *Halkbiliminde Kuram ve Yaklaşımlar 2*, Geleneksel Yayıncılık, Ankara 2006, s.16.

amacıyla malzemeye folklor, bu malzemenin araştırılıp incelenmesine de folklor bilimi (Folkloristics) adı verilmektedir.¹⁸ Bu bağlamda, halkın yarattığı ve yaşattığı gelenekler, görenekler, adet ve inanışlar, müzik, dans ve oyunlar, sanat, edebiyat, mimari; kısaca, insanın doğumundan ölümüne kadar ortaya koyduğu tüm kültürel ürünler, araştırmacılar tarafından halk biliminin araştırma konusu içerisinde görülmüştür. Bu durumda halk bilimi kısaca, halk hayatının ve kültürünün bilimi olarak tarif edilebilir.¹⁹

Folklorun kısa ve öz olarak “halk kültürü” olarak tanımlanabileceğini dile getiren William Bascom, sözlü olarak ya da örneklemeye aktarılan, kişiye ait olmayan öğrenilmiş davranışların tümünü bu tanıma dahil eder.²⁰ Sözlü kültürün oluşma, gelişme ve aktarma şekillerini inceleyip bu kültürü “yazılı kültür”le mukayese eden Walter J. Ong, yazı ve matbaa kavramlarının varlığından habersiz, iletişimin yalnız konuşma dilinden oluştuğu kültürleri “birincil sözlü kültür” olarak adlandırmıştır. Buna karşılık günümüz ileri teknolojisiyle yaşantımıza giren radyo, televizyon ve diğer elektronik araçların “sözlü” nitelikleri, önce yazı ve metinden çıkıp sonra konuşma diline dönüştüğü için “ikincil sözlü kültür” oluşturur. Ong, birinci sözlü kültür aşamasında oluşan ürünlerin “ezberleme”, “bellekte saklama”, “dönüştürme” ve “hatırlama” gibi yaratma ve yaşatma süreçlerinin varlığına işaret eder. Bu kültür aşamasında oluşan ürünler sözlü olarak üretilir, yaşatılır ve nakledilir.²¹ Dan Ben Amos da, folklorun, en azından bir kısmı itibarıyla zamanın içinden sözlü nakil yoluyla geçmek zorunda olduğunu dile getirir. Ona göre başka herhangi bir nakil yolu, bir materyalin folklor oluşunu kabul etmemek için yeterli sebeptir.²²

Richard Bauman ise, folkloru, bütün grubun ve onun atalarının yaratımı ya da yeniden üretiminin ürünü ve ortak karakterin ifadesi²³ olarak görmüştür. Ulusal kültürün hammaddesi olarak nitelenebilecek folklor ürünleri, belli bir kültür coğrafyasında, o coğrafyanın mensubu sayısız zihnin bir üretimidir. Bu yüzden, o

¹⁸ M. Öcal Oğuz vd., *Halkbiliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar 2*, Geleneksel Yayıncılık, Ankara 2010, s. 18.

¹⁹ Şükrü Elçin, *Halk Edebiyatı Araştırmaları*, Akçağ Yayınları, C. II, Ankara 1997, s. 529.

²⁰ M. Öcal Oğuz vd., *Halkbiliminde Kuram ve Yaklaşımlar 2*, Geleneksel Yayıncılık, Ankara 2010, s. 37.

²¹ Walter J. Ong, *Sözlü ve Yazılı Kültür Sözüün Teknolojileşmesi*, Metis Yayınları, İstanbul 2010, s. 23-24.

²² M. Öcal Oğuz vd., *Halkbiliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar 1*, Geleneksel Yayıncılık, Ankara 2006, s. 41.

²³ M. Öcal Oğuz vd., *Halkbiliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar 2*, Geleneksel Yayıncılık, Ankara 2010, s. 42.

coğrafyanın tasarımları hakkında bir şey ifade etmesi söz konusudur.²⁴ Bir topluluğun folklor hazinesi, o toplumun yapısını ve değerler sistemini gözler önüne seren önemli bir olgudur.

Folklorun işlevleri üzerine söylenen “kültürün kalıcılığını koruma”, “toplumu bütünleştirme ve sosyal bağı güçlendirme” gibi sözler, R. Bauman’a göre, folklorun üniter bir sosyal grubun topluca tanıtımı olarak düşünülmesinin bir sonucudur.²⁵ Bu anlamda folklor (halk kültürü), milletleri diğer milletlerden ayıran kültürel esası oluşturur. Halk biliminin rolü ve işlevleri konusunda görüş bildiren Sedat Veyis Örnek’e göre; “Bir ülkenin, bir yöre halkının, bir etnik grubun yaşamının bütününe kapsayan ve temelinde o halkı oluşturan insanların ortak ve yaygın davranış kalıplarını, yaşama biçimlerini, belirli olaylar ve durumlar karşısındaki tavrını, çevresini ve dünyayı algılayışını açıklamada; geleneksel ve törensel yaşamı düzenleyen, zenginleştiren, renklendiren bir dizi beceriyi, beğeniyi, yaratıyı, töreyi, kurumu, kurumlaşmayı göz önüne sermede; bir ucuyla geçmişe, bir ucuyla da zamanımıza uzanan gelenekler, görenekler, adetler zincirini saptamada; bu zincirin köstekleyici ya da destekleyici halkalarını tek tek belirlemede; halk kültürünün atar damarlarını yakalayarak bunlardan özgün ve çağdaş yaratmalar çıkarmada halk bilimin rolü ve önemi birinci derecededir.”²⁶

Folkloru kendi şartları ve çevresi içinde ele alan Dan Ben Amos’a göre, mevcut tariflerin çoğu, yanlış bir biçimde folkloru bir şeylerin derlenmesi olarak görmektedir. Kendi kültürel çevresinde folklor, bir şeylerin derlenmesi değil, nakletme esasına dayanan bir işlemdir. Folklor parçalarını derlemek, nesnelere kendi doğal çevrelerinden metodolojik bir soyutlama, ayırma gerektirir. Derlemenin gerektirdiği bu soyutlama, bir araştırma amacı için vazgeçilmezdir. Ancak, bu soyutlanmış şeyler üzerine kurulmuş herhangi bir folklor tanımı, yapılacak olan yanlış bütüne yayar. Folkloru tarif etmek için olguları var oldukları şekilde incelemek gerekir.²⁷

²⁴ Milay Köktürk, *Kültür Bilimi Yazıları*, Hece Yayınları, Ankara 2006, s. 22.

²⁵ M. Öcal Oğuz vd.(Haz.), *Halkbiliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar 2*, Geleneksel Yayıncılık, Ankara 2010, s. 46.

²⁶ Sedat Veyis Örnek, *Türk Halk Bilimi*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1995, s. 16.

²⁷ M. Öcal Oğuz vd.(Haz.), *Halkbiliminde Kuramlar ve Yaklaşımlar 1*, Geleneksel Yayıncılık, Ankara 2006, s. 46.

Halkbilimci, halkın yaşama ortamında ortaya koyduğu bu sözlü, yazılı ya da somut ürünleri, sırf karşısında bulunduğu şekliyle incelemeye kalkarsa, onları tasvir etmekten başka bir şey yapmamış olur. Her şeyden önce bu ürünler, doğadaki nesnelere gibi ortada değildir. Araç gereç dışındaki tüm ürünlerin var olduğu mekan, insan bilincidir (zihnidir). Halkbilimci, onları incelenebilecek hale getirmek için bireysel bilinçlerden onları dışa vurmalarını talep eder. Derleme işi de, bilincin dışa vurduğu içerikleri yazıyla sabitleştirmektir. Burada doğal ve kendiliğinden bir dışavurum değil, derlemecinin talebiyle, yani dıştan etkiyle dışa vurma vardır ki, bu dışa vurma zorunlu olarak bir gösteriye dönüşmüş olur.²⁸

Batı ülkelerine nazaran, bilimsel anlamda halk bilimi çalışmaları ülkemizde daha geç başlamıştır. Halk bilimi alanındaki bu ilk bilimsel çalışmalar, daha çok bilimin ve konusunun ne olduğunu açıklamaya yönelik olmuştur. Genel olarak, ülkemizdeki halk bilimi çalışmaları ele alınacak olursa, bu çalışmaları, “1913 Öncesi” ve “1913 Sonrası” olarak ikiye ayırmak mümkündür. 1913 öncesi çalışmalar, Türk araştırmacılar ve yabancı araştırmacılar tarafından yapılan çalışmalar olarak yine ikiye ayrılabilir. Türk folkloru hakkında ilk bilgileri veren kişilerin başında, 11. yy.’da Divanü Lügat-it-Türk’ü yazan Kaşgarlı Mahmut gelmektedir. Kaşgarlı Mahmut bu eserinde atasözleri, halk şiirleri, töreler, inanışlar ve törenler hakkında bilgiler vermiştir. Evliya Çelebi, Seyahatname adlı eserinde halk yaşamının kesitlerinden başka, halk efsaneleri ve evliya menkıbelerine de yer vermiştir. Tanzimat döneminde de Şinasi, Ahmet Vefik Paşa ve Ahmet Mithat Efendi’nin eserlerinde folklor ürünlerine rastlanmaktadır. Ancak tüm bu eserler, bilimsellikten uzak çalışmalar olarak değerlendirilmektedir. 1913 öncesinde yabancı araştırmacılar tarafından yapılan araştırmalara bakıldığında ise, bu araştırmaların bilimsel nitelikte oldukları ve belli metotlar içerisinde gerçekleştirildikleri ifade edilir. Önemli Türkologlardan birisi olan Macar İgnase Kunos, Rumeli ve Anadolu’dan topladığı türkü, ninni, masal, karagöz, meddahlık hikayeleri ve orta oyunuyla ilgili ürünleri “Türk Halk Edebiyatı” (1899) ve Karagöz (1904) adlı eserleriyle yayımlayarak halk bilimi çalışmalarına önemli katkılarda bulunmuştur. Kunos’un bu çalışmaları, bazı Avrupalı bilim adamlarını da Türk halk edebiyatı üzerine çalışmalara yöneltmiştir. Jacop 1899’da “Karagöz” adlı eserini yayımlamıştır. P. Horn “Seyid Battal Gazi Menkıbeleri”ni 1909’da

²⁸ Milay Köktürk, *Kültür Bilimi Yazıları*, Hece Yayınları, Ankara 2006, s. 13-14.

yayımlamıştır. Valenski ise “Nasrettin Hoca” adlı çalışmasını 1911’de yayımlamıştır. Bu çalışmalar, Türkiye’de halkbilim çalışmalarının başlangıç tarihi olarak kabul edilen 1913 yılından sonra da devam etmiştir. Otto Spies, Wolfram Eberhard, Wambery gibi araştırmacılar bu çalışmalarını devam ettirmiştir. Bu durumda, Türkiye’de ilk halk bilimi araştırmaları Türk olmayan bilim adamları tarafından başlatılmıştır denilebilir.²⁹

Ülkemizde yerli araştırmacılar tarafından yayınlanan ilk yazılar ise, daha önce de bahsedildiği gibi, folklorun ne olduğu konusunu açıklamaya yönelik olmuştur. 1913’te Halka Doğru adlı dergide “Halk Medeniyeti-I Başlangıç” başlıklı yazısında Ziya Gökalp, her kavmin resmi ve halk medeniyeti olmak üzere iki medeniyetinin bulunduğu bahsetmiştir. Gökalp, kaideleri yazılı olmayan ve ancak ağızdan ağıza geçmek suretiyle bir soyda uzayıp giden an’anevi halk medeniyetini inceleyen ilmi “halkiyat” kelimesiyle adlandırmıştır. 1914’te İkdâm gazetesindeki “Yeni Bir İlim: Halkiyat-Folklore” adlı yazısında Fuat Köprülü, yeni bir ilim olan folklorun Avrupa’daki gelişiminden ve folklorun ulusallığın oluşmasındaki öneminden bahsetmiştir. Aynı yıl Peyam gazetesinde yayınlanan “Folklor” başlıklı yazısında Rıza Tevfik, folklorun etimolojisini yaptıktan sonra, folklor ilminin konusundan ve Avrupa’daki durumundan bahsetmiştir.³⁰

Ziya Gökalp’in, günümüzde de geçerliliğini büyük ölçüde koruyan görüşlerine dayanarak, 19. yy. Avrupasında görülen ve yukarıda kısaca bahsedilen “halk” anlayışının bu anlamda Osmanlı dönemi Türk toplumuna da yansıdığı söylenebilir. Avas ve avam olarak karşımıza çıkan bu ayrım, “avas” kavramı “seçkin” kesimi ifade ederken, “avam” kavramı da “halk” terimine karşılık olarak kullanılmıştır. Cumhuriyet döneminde de bu anlayışta bir değişim olmamış, kültüre ulaşabilmek için “halka doğru gitmek” düşüncesi ortaya çıkmıştır. Gökalp, toplum yapısını halk ve aristokrasi olmak üzere iki tabakada düşünmüştür. Halk kültürünü “hars” olarak adlandıran Ziya Gökalp, bir milletin dinî, ahlâkî, hukûkî, aklî, bedîi, lisânî, iktisâdî ve fennî hayatlarının uyumlu bir bütünü olması sebebiyle harsın “millî” bir karakter taşıdığını dile getirmiştir.³¹ Gökalp, halkın

²⁹ Sait Evliyaoğlu ve Şerif Baykurt, *Türk Halk Bilimi*, Ofset Reprodüksiyon Matbaacılık, Ankara 1988, s. 52-55.

³⁰ Sedat Veyis Örnek, *Türk Halk Bilimi*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1995, s. 21-23.

³¹ Ziya Gökalp, *Bütün Eserleri - Kitaplar I*, “Türkçülüğün Esasları, Hars ve Medeniyet”, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2007, s. 190.

an'anelerini, teamüllerini, irfanını, sözlü ve yazılı edebiyatını, lisanını, musikisini, dinini, ahlakını, bedii ve iktisadi mahsullerini harsın kapsamına dahil etmiş ve bu güzelliklerin hazinesinin de müzesinin de halk olduğunu belirtmiştir.³² Bu nedenle, halkla ilgili her şeye ilgi gösterilmesi gerekiyordu. Çünkü halka doğru gitmek, kültüre doğru gitmek anlamını taşımaktaydı.

Halk biliminin konusu ve yöntemi üzerine olan bu ilk çalışmalardan sonra, Cumhuriyetin kuruluş yıllarında kurum ve dernekleşme faaliyetleri görülür. Konuya önem veren Milli Eğitim Bakanlığı "Hars Müdürlüğü"nü kurarak halk bilimi ürünlerinin derlenmesi için illere bir genelge gönderir. 1927 yılında Ankara'da "Anadolu Halk Bilgisi Derneği", daha sonra da "Türk Halk Bilgisi Derneği" adını alan dernek, Türk halk bilimine dönük çalışmaları başlatan ilk örgüttür. Bu dernek, ülkemizin çeşitli yörelerinden derlenen halk bilimi ürünlerini "Halk Bilgisi Haberleri" adlı süreli yayınıyla sunmuş ve "Halk Bilgisi Toplayıcılarına Rehber" adıyla bir de kılavuz kitap yayınlamıştır.³³ Bu rehber hazırlanırken, ünlü Fransız halkbilimci A. Van Gennep ile Alman halk bilimcisi Hoffmann Krayer'in görüşlerinden yararlanılmış, rehberde halk biliminin alanı, yöntemi, amacı ve kadroları gibi konulara yer verilmiştir. Atatürk'ün isteği üzerine 1932'de kurulan Halkevleri, halk kültürünün araştırılması, incelemesi ve yaygınlaştırılmasında Türk halk bilimine büyük katkılarda bulunmuş bir başka kurumdur. Halkevleri aracılığıyla tüm yurttaki halk kültürü ve sanatını derleme çalışmaları başlamış, derlenen ürünler, çeşitli illerdeki halk evlerince çıkarılan dergilerde yayınlanmıştır. 1932'de kurulan "Türk Dil Kurumu", dil araştırmaları yanında, halk bilimi araştırmalarıyla da ilgilenmiş ve "Söz Derleme Kılavuzu" adlı bir rehber kitapçık ile "Söz Derleme Dergisi" adlı bir eser yayınlamıştır. 1939'da Folklor üniversiteye girmiş, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde "Halk Edebiyatı ve Folklor" adıyla okutulan ders, 1949 yılında kürsü halini aldığı sırada kaldırılmıştır. 1951 yılında Halkevlerinin kapatılmasıyla, bilimsel nitelikteki halk bilim çalışmaları ağır tempoda devam etmiştir.³⁴

³² Ziya Gökalp, *Bütün Eserleri - Kitaplar 1*, "Türkçülüğün Esasları, Hars ve Tehzîb", Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 2007, s. 230.

³³ Sedat Veyis Örnek, *Türk Halk Bilimi*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1995, s. 25.

³⁴ Ayrıntılı bilgi için bkz. Sait Evliyaoğlu ve Şerif Baykurt, *Türk Halk Bilimi*, Ofset Reprodüksiyon Matbaacılık, Ankara 1988.

Cumhuriyet'in ilk yıllarında görülen bu çalışmalar daha çok, kırsaldan metin derleme ve yayınlama biçiminde algılanmıştır. Bu dar halk bilimi anlayışı, yaklaşık olarak 1940'lı yıllara kadar hakim olmuştur. Bu anlayış, halk bilgisinin sadece müzik, oyun ve kıyafetle sınırlandırılmasına da sebep olmuştur. 1963 yılında ikinci kez açılan Halkevleri'nin faaliyetlerine bakıldığında da, yapılan çalışmaların daha çok halk oyunlarına yönelik olduğu görülür. Bu durum, halk oyunlarının “folklor” olarak adlandırılması gibi yanlış bir algıyı da beraberinde getirmiş ve bu tutum uzun yıllar devam etmiştir.

Üniversitelerdeki halk bilimi çalışmalarına bakıldığında ise, Türk Halk Biliminin bağımsız bir kürsü olarak, ancak son yıllarda yer alabildiği görülmektedir. 1938-1948 yılları arasında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde Pertev Naili Boratav öncülüğünde halk edebiyatı kürsüsü, halk bilimi konularına programında yer vererek bu alanda önemli çalışmalar yapmıştır. Aynı üniversitenin etnoloji ve tiyatro kürsüleri de, halk bilimi konularını içeren derslere programlarında yer vermişlerdir. Özellikle Orhan Acıpayamlı, Nermin Erdentuğ, Sedat Veyis Örnek, Metin And ve Özdemir Nutku bu alandaki araştırmaları ve incelemeleriyle Türk halk bilimine önemli katkılarda bulunmuşlardır.³⁵ 1982 yılında Hacettepe Üniversitesi'nde Türk Dili ve Edebiyatı bölümüne bağlı olarak Dursun Yıldırım önderliğinde Türk Halkbilimi bölümü kurulmuştur. Türk kültürünün oluşum ve gelişiminin akademik seviyede öğretildiği bu üniversitede, alanda gerekli olan uzmanları yetiştirmek amaçlanmıştır. Günümüzde Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi ve Yüzüncü Yıl Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ne bağlı olarak kurulan Halkbilimi Bölümü; Gazi Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesine bağlı olarak kurulan Türk Halkbilimi Bölümü de bu amaçlar doğrultusunda çalışmalarına devam etmektedir.

Ülkemizde yaşanan bu süreçlere paralel olarak, hızla değişen teknolojik gelişmeler küreselleşmeyi de beraberinde getirmiştir. Geleneksel kültürlerin unutulmaya başladığını ve günden güne tek tipleşmenin arttığını belirten uluslararası toplum, halk biliminin kültür içindeki önemini kavrayarak bu alanda çalışmalara başlamıştır. Folklor kavramı ile ortaya çıkan “somut” ve “somut

³⁵ Sedat Veyis Örnek, *Türk Halk Bilimi*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1995, s. 25.

olmayan” kültürel mirasın korunması düşüncesi ve geleneksel kültürü koruma ve gelecek kuşaklara aktarma çabası, Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü olan UNESCO önderliğinde uluslararası bir boyut kazanmıştır. Folklorun korunması gerektiğini, insanın bu alandaki zenginliğinin günden güne kitle kültürü karşısında unutulduğunu dile getiren UNESCO, bu yolda çeşitli toplantılar, konferanslar düzenleyip sözleşmeler hazırlamıştır. Bunlardan özellikle “UNESCO’nun 32. Genel Konferansı’nda 17 Ekim 2003’te kabul edilen Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi ile bir toplumun kendi kültürel kimliğinin bir parçası olan, kuşaktan kuşağa aktarılmak suretiyle günümüze kadar getirdiği somut olmayan kültürel mirasını korumasının ve gelecek kuşaklara aktarmasının yolları üzerinde durulmuştur.³⁶

Küreselleşmenin ortaya çıkardığı tek tipleşme ve kendini ifade etme imkanı bulamayan geleneksel kültürün unutulmaya başlaması, halk bilimi çalışmalarının önemini bir kez daha ortaya koymuştur. Bahsedilen olumsuz durum, halkımızın kültür değerlerini koruyabilmek adına halk bilgisi ürünlerini tespit etme, derleme, koruma ve gelecek nesillere ulaştırma zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. Halkın maddi ve manevi tüm kültürel öğelerini ve kültürler arası benzerlikleri-farklılıkları belirleyip bunları kendine özgü yöntemlerle derleyen, sınıflandıran, çözümleyen, yorumlayan ve son aşamada bir senteze vardırılmayı amaçlayan folklor araştırmacılarına da bu anlamda önemli görevler düşmektedir

Çeşitli özellikleriyle birbirinden ayrılan folklor araştırmacıları, Richard M. Dorson tarafından yedi kategoride sınıflandırılmıştır. “Mukayeseli folklorcular, kültür antropologları, halk türküsü ve halk müziği uzmanları, özel konuları araştıranlar, bölgelerin folklorunu toplayanlar, edebiyat tarihçileri, folklor konularını halka halkın anlayabileceği şekilde anlatanlar” olarak tarif edilen bu folklor araştırmacılarının birleştikleri ortak nokta ise, hepsinin, herhangi şekilde folklor malzemeleri ile meşgul olmalarıdır. Folklor alanında yapılacak herhangi bir çalışma folklor malzemeleri ile başlayacaktır. Bu malzemeler yalnız folklor derleyicisi tarafından toplanabilir. Derleyici, folklor alanında akademik öğrenim görmüş meslekten bir folklorcu olabildiği gibi, amatör de olabilir. M. A. Murray, amatör folklorcuyu öğrenim görmemiş bir meraklıdan ziyade “kendi kendini

³⁶ M. Öcal Oğuz, Somut Olmayan Kültürel Miras ve Kültürel İfade Çeşitliliği, *Milli Folklor*, 2009, Yıl 21, S. 82, s. 8.

yetiştirmiş bir folklorcu” olarak tarif eder. Amatör deyimini de bu anlamda kullanılmıştır.³⁷

Bu anlamda amatör bir folklorcu olarak nitelendirilebilecek, yaşadığı zamanın şartları içerisinde Türk halk bilgisinin derlenmesi ve yayımlanması konusunda gayret gösteren araştırmacı-yazar Şükrü Tekin Kaptan, verdiği eserler ve gerçekleştirdiği faaliyetlerle Türk folklor çalışmalarına çeşitli hizmetlerde bulunmuş önemli bir şahsiyettir.

Daha önce de ifade edildiği gibi, 1940’lı yıllara kadar hakim olan halk bilgisi derleme ve yayımlama şeklindeki halk bilimi anlayışı Şükrü Tekin Kaptan için de geçerlidir. Halk bilgisini, kırsaldaki insanlardan derleyip yayımlamak, geçmişe yönelik halk kültürü ürünlerini bulup ortaya çıkarmak biçiminde algılayan Şükrü Tekin Kaptan, bu anlayışla gerçekleştirdiği alan araştırmaları sonucu elde ettiği ürünleri kendi imkanlarıyla yayınlamıştır. Halk kültürünü en az kayıpla gelecek kuşaklara taşımada Şükrü Tekin Kaptan’ın gösterdiği bireysel gayretler, bu anlamda çalışmamızın konusunu oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı ve Yöntemi

Yapılan bu çalışmada amaç, Şükrü Tekin Kaptan’ın hayatı, eserleri ve diğer faaliyetleri göz önüne alınarak Türk kültürüne olan katkılarının tespit edilmesine yöneliktir. Yurtiçi ve yurt dışında yapılan folklor çalışmalarında önemli bir yeri olan Şükrü Tekin Kaptan’ın, Türk folklorundaki yerini ve önemini daha belirgin bir hale getirebilmek amacıyla onun hayatının ve eserlerinin araştırılmasına karar verilmiştir.

Halk kültürüne pek çok eseriyle katkıda bulunan Denizlili Şükrü Tekin Kaptan’ın yaşamını, kültür adamlığını ve eserlerini incelemekle, edebiyatımıza ve Türk halk kültürüne önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Denizli’nin sosyal ve kültürel tarihiyle ilgili araştırmalar yapıp bunları kendi imkanları ölçüsünde yayımlayan Şükrü Tekin Kaptan’ı incelemekle, folklorumuzun zenginleşmesine katkıda bulunan önemli bir şahsiyetin değeri, bilimsel bir çalışmayla ortaya konacaktır. Çalışma, Şükrü Tekin Kaptan’ı tanıma, eserlerini

³⁷ Kenneth S. Goldstein, *Sahada Folklor Derleme Metotları* (Çeviren: Ahmet E. Uysal), Başbakanlık Basımevi, Ankara 1977, s. 1-2.

tahlil etme, yöre halkını ve geleneklerini tanıma ve Türk kültürünün zenginliğini gösterme açısından önemli olacaktır. Bu konuda yapılan çalışma ve elde edilen verilerle sadece araştırmacının alana katkısı değil, aynı zamanda belirli bir bölgenin (Denizli ve civarı) kültürel dokusunu oluşturan unsurlar da ortaya konulmuş olacaktır. Ele alınan konuda şu ana kadar yapılan çalışmaların eksikliğinden dolayı bu çalışma tercih edilmiş olup bu çalışma ile var olan bu eksikliğin tamamlanmaya çalışılması bir diğer amaçtır. Bu amaçlar doğrultusunda yola çıkılarak Şükrü Tekin Kaptan'ın kültür adamlığı tüm yönleriyle değerlendirilecek, alana doğrudan ya da dolaylı olarak yaptığı katkılar tespit edilmeye çalışılacaktır.

Halk kültürümüz kaynak açısından büyük bir zenginlik göstermektedir. Uzun bir süreç içerisinde oluşan halk kültürü öğeleri derlenerek kayıt altına alınmadığı takdirde bu değerlerin kaybolması veya değişmesi, gelecek kuşaklara aktarılamaması ve unutulup yok olması tehlikeleri söz konusudur. Bunu engellemek ve gelecek kuşaklara öz kültürümüzü en az kayıpla aktarmak için kendini halk kültürüne adanmış kültür gönüllüleri son derece önemlidir. Bunun bilincinde olan Şükrü Tekin Kaptan, halk kültürünün kayıt altına alınıp korunması noktasında önemli çalışmalar yapmış, kendini araştırmaya ve araştırdıklarını gelecek kuşaklara aktarmaya adanmıştır. Kültürel zenginliğimizin farkında olan ve bu değerlerin çok azının yazılı olarak nesilden nesile aktarılabilmesini dile getiren Şükrü Tekin Kaptan, geçmişten devraldığı kültürü daha da zenginleştirmek ve yazıya dökmek suretiyle gelecek nesillere yazılı kaynaklar bırakma amacıyla pek çok eser meydana getirmiş değerli bir kültür gönüllüsüdür. Halk kültürü ürünlerinden yola çıkarak folklor alanında araştırmalar yapan; şiir, roman, biyografi, mizah alanında eserler veren, pek çok gazete ve dergide köşe yazıları yayınlayan, dernek ve dergi yöneticiliği yapan Şükrü Tekin Kaptan, tüm bu çalışmalarını insanlık adına menfaat beklemeden yapmıştır. Memleket sevgisi ve halk kültürünü araştırma merakıyla yola çıktığını dile getiren Şükrü Tekin Kaptan, zor şartlarda gerçekleştirdiği özverili çalışmalarla kültür hayatına hizmet etmiştir. Bu amaca hizmet etmek için, bölgesinin ve ülkesinin kültürel değerlerini tanıtmaya amacıyla kurulan EGAY-DER adlı derneğin genel başkanlığını yürüten Kaptan, adı geçen dernek çatısı altında gerçekleştirilen kültürle ilgili sempozyum, panel,

şir şöleni gibi kültürel faaliyetlerle halk bilimi çalışmalarına önemli katkılar sağlamıştır.

Halk kültürünü kendine has yöntemlerle saptayan, derleyen, belgeleyen ve yayınlayan Şükrü Tekin Kaptan, kültürel üretimde bulunarak zengin olan halk kültürünü geçmişten alıp bugüne ve geleceğe taşımada önemli çalışmalar gerçekleştirmiştir. Ayrıca, bireyin kültürü, bağlı bulunduğu topluluğun kültürü ile ilişkili olduğundan, Şükrü Tekin Kaptan'dan yola çıkarak belli bir topluluğun ya da bölgenin kültürel değerleri hakkında bilgiler elde edebilmek de mümkündür. Ait olduğu toplumun tarihini, duygu ve düşüncelerini yansıtan halk ürünlerini tespit edip derleyen şahıslar ve onlar etrafında yapılan çalışmalar bu anlamda son derece önemlidir. Bu yüzden Şükrü Tekin Kaptan hakkında biyografik bir çalışma yapmak, unutulmaya yüz tutmuş değerlerimizi yaşatma adına önem taşımaktadır. Pek çok sıkıntı çekerek eserlerini meydana getiren Kaptan'ı ve eserlerini incelemek hem kültürümüze sahip çıkmak hem de Şükrü Tekin Kaptan'a gereken değeri vermek açısından önemli olacaktır.

Bir biyografi özelliği taşıyan bu çalışmada, bütün bilimsel çalışmalarda olması gerektiği gibi, belli yöntem ve teknikler kullanılarak sonuca gidilmeye çalışılmıştır. Herhangi bir amaca ulaşmak için kullanılan yol anlamına gelen yöntem, araştırılan konuya uygun olarak seçilir. Bilgiye ulaşırken izlenecek yol elbette tek değildir. Bu anlamda, kullanılacak birden fazla yöntem vardır. Ele alınan çalışmada, metin merkezli ve alan araştırmasına yönelik çalışma teknikleri birlikte kullanılmıştır.

Alan araştırması metodu ile görüşme ve kaynak kişilerden yararlanma tekniğiyle Şükrü Tekin Kaptan hakkında bilgilere ulaşılması amaçlanmıştır. Görüşme öncesinde kaynak kişilere sorulacak sorular önceden hazırlanmış ve sohbet havasında cevaplar alınmaya çalışılmıştır. Sağlıklı bilgilere ulaşabilmek için, kaynak kişilerin belirlenmesinde Şükrü Tekin Kaptan'ı iyi tanıyan, net ve doğru bilgiler verebilecek kişilerden yararlanılmıştır.

Derlemeler sırasında ses kayıt cihazı ve fotoğraf makinesi teknik malzemeler olarak kullanılmış olup konuşma ve görüntüler en iyi şekilde

kaydedilmeye çalışılmıştır. Daha sonra bu kayıtlar deşifre edilerek yazılı metin haline getirilmiş ve değerlendirilmiştir.

Metin merkezli yaklaşım çerçevesinde, başta Şükrü Tekin Kaptan'ın eserleri olmak üzere, onun hakkındaki diğer eserlerden bilgiler ele alınıp değerlendirilmiştir. Bunu yaparken fişleme tekniği kullanılmış, daha sonra bu fişler tasnif edilerek bir bütünlük içinde çalışmaya aktarılmıştır.

Kaynak kişiler ve yazılı kaynaklardan elde edilen bilgiler yanında, Şükrü Tekin Kaptan'ın katılmış olduğu çeşitli bilimsel toplantılar ve programlardan kayda alınmış kaset ve CD'lerden elde edilen bilgilere de çalışmada yer verilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

ŞÜKRÜ TEKİN KAPTAN'IN HAYATI

Yurduna, ulusuna, insanlığa yaptıklarıyla yararlı olan önemli kişilerin belirgin özelliklerini, üstün ve örnek alınabilecek yönlerini, çalışmalarını, başarılı olma nedenlerini inceleyen; bu alandaki bütün bilgileri derleyip anlatan yazılar biyografi türü içerisinde değerlendirilmektedir.³⁸ Şükrü Tekin Kaptan'ın hayatı ve eserleri göz önüne alınarak Türk kültürüne katkılarının ele alınacağı bu çalışma “biyografik” bir özellik taşıdığından, çalışmaya geçmeden önce biyografi hakkında genel bilgiler vermek faydalı olacaktır.

Türkçe karşılığı "yaşamöyküsü" olan biyografi, bir edebi tür olarak ilk kez 1683'te dönemin ünlü oyun yazarı ve şairi olan John Dryden tarafından kullanılmıştır. Yunanca “bios” (hayat) ve “graphen” (yazmak) kelimelerinden oluşan bu kelime, bir şahıs hayatının yazılı tarihini ifade eder.³⁹ Bir kimsenin doğumundan yaşadığı güne (ya da ölümüne) kadar geçirdiği belli başlı evreleri içeren bu yazılara biyografi denildiği⁴⁰ gibi; bilimsel bir konunun ya da sanat, edebiyat, siyaset vb. alanlarda başarılı olmuş kişilerin yaşamının ve eserlerinin ayrıntılı olarak incelendiği eserler monografi adıyla da anılmaktadır.

Biyografi ile ilgili çalışmalara bakıldığında, özellikle son yıllarda bu türdeki çalışmaların eksikliğinden söz edilmektedir. Oysa geçmişimizde bu alanda oldukça zengin bir gelenek ve buna bağlı olarak da bu türle ilgili çok sayıda örnek eser vardır.⁴¹ Türk edebiyatında biyografi türüne ait önemli örnekler, Osmanlı döneminde yazılmış olan şair tezkireleridir. Tezkirelerin kökeni ise, İslamiyet'in ilk dönemlerinde başlatılan tefsir ve hadis çalışmalarına kadar gitmektedir. Hz. Peygamber'in hayat ve faaliyetlerinin Müslümanlar için önem arz etmesinden dolayı Hz. Peygamber'in hayatının incelenmek istenmesi biyografi türünün Arap tarihçiliğinde önem kazanmasına sebep olmuştur.⁴² Arapların soy sople övünme alışkanlıkları İslam tarihçiliğinin oluşmasında bir diğer etkidir. Bu anlamda

³⁸ MEGEP, *Gazetecilik Alanı Planlı ve Etkili Yazma*, Ankara 2007, s. 25.

³⁹ Türk Ansiklopedisi, “*Biyografya*”, C. VII., Maarif Basımevi, İstanbul 1955, s. 22.

⁴⁰ Şükrü Haluk Akalın vd., *Türkçe Sözlük*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2009, s. 1557.

⁴¹ Mustafa İsen, *Türkçenin Biyografi Kaynakları*,

http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/turkcenin_biyografi_kaynaklari.pdf (23.4.2013).

⁴² İslam Ansiklopedisi, “*Tarih*”, c. XI., Millî Eğitim Basımevi, İstanbul 1970, s. 784.

Arap tarihçiliğinde “tabakat” adıyla anılan birçok biyografik eser yazılmıştır. İslam dünyasında oluşan bu biyografik künye yazıcılığı, İran ve Türk biyografi geleneğini de etkilemiştir.⁴³

Türk edebiyatının bilinen ilk tezkiresi olan Mecâlisü'n-nefâis (1491) ise Ali Şir Nevayî tarafından, Çağatay Türkçesi ile kaleme alınmıştır. Çağatay edebiyatında 15. yy. sonlarında Nevayî ile başlayan bu gelenek, kısa bir süre sonra Anadolu sahası Türk edebiyatında görülmeye başlamıştır. Bu türün Anadolu sahasındaki ilk örneği ise, Sehî Bey (ö.1548) tarafından Mecâlisü'n-nefâis'in örnek alınmasıyla yazılan Heşt Behişt (1538) adlı eserdir.⁴⁴ Tezkire geleneği 20. yüzyıla kadar sürmüş ve Tanzimat döneminde modern anlamda ilk biyografi örnekleri verilmeye başlanmıştır. Özellikle Namık Kemal, Beşir Fuad, Ahmet Mithat ve Fatma Aliye Hanım Batı Edebiyatını model olarak modern biyografinin ilk örneklerini vermişlerdir.⁴⁵

Biyografilerde kişinin yaşam öyküsü başkası tarafından anlatılmaktadır. Kişinin doğumundan itibaren çocukluk yılları, öğrenim ve meslek hayatı, yaşam tarzı, kişilik özellikleri, etkilendiği kişiler, eserleri kronolojik olarak ele alınır. Biyografi türündeki bu yazılar birkaç sayfalık makale büyüklüğünde olabileceği gibi, bir kitap boyutunda da olabilir. Sayfa sayısı arttıkça, kişinin hayatıyla ilgili ayrıntılar da artar.

Bir kişinin biyografisini yazabilmek için birtakım ön çalışmalar yapmak gerekmektedir. Her şeyden önce bir biyograf, hayatı yazılacak bir kişi hakkında pek çok bilgi ve belgeye sahip olmak zorundadır. Bu bilgiler, kişi hakkında daha önce yazılmış olan akademik çalışmalar, resmi kayıtlar, günlükler, mektuplar ve varsa kişinin eserleridir. Bunların yanında, biyografin, yaşamını yazmak istediği kişinin çevresindeki bireylere ulaşması önemli olan bir diğer unsurdur. Kişi ile ilişkisi olan, doğru ve net yorumlar yapabilecek bireylerle görüşmeli, gerekli röportajları yapmalı ve mümkün olabildiğince fazla anekdot sunmalıdır. Her

⁴³ Resul Kaya, Tuhfe-i Nâilî'de Şair Kimlikleri, *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 4/2 Winter, 2009, s. 761.

⁴⁴ Filiz Kılıç, Edebiyat Tarihimizin Vazgeçilmez Kaynakları: Şair Tezkireleri, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Sayı: 10, 2007, s. 546.

⁴⁵ Ayrıntılı bilgi için bkz. Sinem Çelebioğlu, *Türk Edebiyatında Modern Biyografinin Doğuşu* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Bogaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2007.

ayrıntı, kişinin nasıl bir insan olduğuna ve neleri gerçekleştirdiğine dair bir işarettir.

Yaşamın incelenmesi ile okuyucular, tarihsel zaman ve mekândaki gerçek kişiler hakkında bilgi edinirken hem kişileri, hem tarihi hem de tarihsel mekânları öğrenirler. Bu tür çalışmalar okuyuculara rehber olma özelliği de taşımaktadırlar. Çünkü biyografiler, genellikle kişilerin karşılaştıkları zorluklara, bu zorlukları nasıl yendiklerine ve başarıya nasıl ulaştıklarına odaklanırlar. Bu da okuyucuların yaşamlarındaki problemleri fark etmelerine ve problemleri çözmelerine yardımcı olur.

1.1. Hayatı

1.1.1 Doğumu ve Ailesi

Şükrü Kaptan 16 Kasım 1942’de Denizli’nin Acıpayam ilçesine bağlı Yeşilyuva Kasabası’nda dünyaya gelmiştir. “Kaptan Mehmet” olarak anılan Mehmet Kaptan (1906-1989) ile “Yüzbaşılar” lakabıyla anılan Ayşe Kaptan (1914-1998) çiftinin üçüncü çocukları olarak dünyaya gelen Şükrü Tekin Kaptan’ın, iki erkek ve dört kız olmak üzere, altı kardeşi vardır. Bu kardeşlerin isimleri sırasıyla Ali Rıza, Arif, Hasibe, Hafize, Emine ve Ayşe Ana’dır. Şükrü Kaptan, gençlik yıllarında (10 Eylül 1971) ikinci isim olarak “Tekin” ismini kullanmaya başlamıştır. Eski Türklerde, babanın taşınmaz mallarının mirasçısı olan en küçük oğluna verilen bu isim, Şükrü Kaptan tarafından bilinçli olarak seçilmiş bir isimdir.

Şükrü Tekin Kaptan’ın baba tarafı Oğuzların Afşar boyuna bağlı Deliler obası Yörüklerinden olup, İran’ın Hoy kentinden Kars’a, daha sonra da Denizli’nin Yeşilyuva Kasabası’na gelerek buraya yerleşmişlerdir. Herhangi bir tahsili olmayan baba Mehmet Kaptan, Yeşilyuva’da ayakkabıcılık, bağcılık ve odunculuk gibi serbest meslek işleriyle uğraşmıştır. Şükrü Tekin Kaptan’ın çocukluğu da bu işlerde çalışarak geçmiştir. Bu yüzden çocukluğunu tam olarak yaşayamamıştır. Annesi Ayşe Kaptan ise ev hanımıdır.

1.1.2. Tahsili

Şükrü Tekin Kaptan eğitim hayatını oldukça zor şartlar altında tamamlamıştır. Babası onu okutmak istemeyince araya sözü geçen büyükler girmiş ve Şükrü Tekin Kaptan'ın eğitim hayatı başlamıştır. Ailesinin maddi durumunun iyi olmadığını öğrendiğimiz Şükrü Tekin Kaptan, yalınayak kayıt olmaya gitmiş ve yaşlılarından daha geç okula başlamıştır.⁴⁶ 1952 yılında ve on yaşında Yeşilyuva İlkokulu'na başlayan Şükrü Tekin Kaptan, 1957 yılında bu okuldan mezun olmuştur. Acıpayam Ortaokulu'na 1957 yılında kaydını yaptıran Şükrü Tetik Kaptan, başarılı ve zeki bir öğrenci olarak öğretmenlerinin de dikkatini çekmiştir. Diğer çocuklardan yaşça da büyük olan Şükrü Tekin Kaptan, Matematik derslerinde alt sınıflara öğretmen olarak da girmiş ve okul yıllarında oldukça aktif bir öğrenci profili çizmiştir. Ortaokul Edebiyat Kolu Başkanlığı ve Haysiyet Divanı üyesi olan Kaptan, Acıpayam Çocuk Kütüphanesi'nde çalışmış ve öğretici filmlerin makinistliğini de yapmıştır. Kaptan, okul arkadaşları arasındaki ders çalışma rekabeti ile çıkan kavgadan (Dr. Sururi Erdoğan, S. Muhasebeci Ali Başar, Süleyman Tekeli) dolayı, okul idaresinin isteği doğrultusunda, 1960 tarihinde Yeşilova Ortaokulu'na son sınıfın 2. döneminde gönderilmiştir. Buradan 1959 -1960 öğretim yılında "Pekiyi" derece ile mezun olmuştur. Ortaokuldan sonra Leyli-Meccani'den (Parasız-Yatılı) başka tahsil yapma imkânı yoktur. Girdiği pek çok sınavı kazanmasına rağmen maddi durumu sebebiyle bu okullara da gidememiştir. Tahsilini de yarıda bırakmak istemeyen Kaptan, Yatağan pazarına eşeğine yüklediği sebzeleri satmaya gittiği sırada, Akçeşme mevkiinde tesadüfen yol üzerinde eline geçen bir gazete ilânı sayesinde Denizli Defterdarlığı'ndaki Maliye Okulu Yarışma Sınavı olduğunu öğrenmiş ve sınava girerek, on üç kişi arasında birinci olarak sınavı kazanmıştır. 26 Temmuz 1960 tarihinde, o tarihlerde Türkiye'nin Maliye Bakanlığı teşkilâtına eleman yetiştiren tek okulu olma özelliğini taşıyan Maliye Okulu'na dokuz bin aday arasından 29. sırada girme şansını elde etmiştir. Parasız-yatılı olan bu okulun 26 Eylül 1960 tarihindeki zeka testleri imtihanını da kazanıp 29 özel numarası ile eğitim ve öğretimine başlayan Kaptan, 1962-1963 eğitim-öğretim yılında başarı ile buradan mezun olmuştur.⁴⁷ Yüksek öğretim amacıyla Ankara Maliye Bilimler

⁴⁶ K:1

⁴⁷ Abdülkadir Uslu, *Şükrü Tekin Kaptan (Hayatı-Eserleri Bibliyografyası)*, s. 8-9.

Muhasebe ve Yüksek Okulu ön lisans bölümüne kaydını yaptıran Kaptan, eğitimini yarıda bırakarak 1977 yılında buradan ayrılmıştır.⁴⁸

Halk kültürü alanında yaptığı başarılı faaliyetlerle dikkat çeken ve takdir toplayan Şükrü Tekin Kaptan'a Asya Üniversitesi tarafından "doktorluk" payesi de verilmiştir. Doktorluk Diploması'nı Şükrü Tekin Kaptan'a vermek üzere Bakü'de, Asya Üniversitesi'nde, 5 Ekim 2006 Perşembe günü bir tören düzenlenmiştir. TRT Azerbaycan Temsilcisi, Kafkasya Haber Ajansı Müdürü, Türk Halk Kültürü Araştırmaları Genel Başkanı, Asya Üniversitesi Senato Üyeleri ve üniversitenin doktora öğrencilerinin katıldığı törenle Kaptan'a (34 sayı ile) Fahri Doktorluk Diploması verilmiştir. Diplomada: *"Harici alaqalar hüququ üzra elmin inkişafında, xalqlar arasında əməkdaşlıq və sülhü möhkəmləndirməkdə xidmətlərinə görə Şükrü Tekin Kaptan Bakı Asiya Universitetinin Fəxri Doktoru adına layiq görülür, verilen ad qanun və ən'ənənin müəyyən etdiyi hüquq, imtiyaz və üstünlükləri tə'min edir."* denilmiştir.⁴⁹

26 Şubat 2003 Pamukkale Gazetesi haberine göre, Kongrad Devlet Üniversitesi'nin Doçentlik unvanı için Kaptan'ı Özbekistan'a davet ettiği öğrenilmiştir. Fakat Şükrü Tekin Kaptan'ın ani vefatıyla bu davet gerçekleşmemiştir.

1.1.3. Evliliği

Şükrü Tekin Kaptan, 5 Mart 1965 yılında Nurten Bozdemir ile evlenmiştir.

Nurten Hanımın babası, Pamukkale'ye bağlı Yukarı Şamlı köyünden Avşar boyuna bağlı Kızılışık Yörüklerinden "Uzun Ali" lakaplı Ali Bozdemir, annesi ise Fadime Bozdemir'dir. Nurten Hanım ailenin ikinci çocuğu olup diğer altı kardeşinin isimleri sırasıyla İbrahim, Alaaddin, Fahreddin, Talat, Necip Ali ve Fatma'dır.⁵⁰

Şükrü Tekin Kaptan ile Nurten Hanımın aileleri komşu olup birbirlerini görüp tanımaları da bu şekilde olmuştur. Eşinden edinilen bilgilere göre, Şükrü

⁴⁸ İsa Kayacan, *Mezarlık Kültürümüzden Örnekler*, İmaj Center, Ankara 2008, s. 425.

⁴⁹ Ek-12

⁵⁰ K:1

Bey pazara giderken gördüğü Nurten hanımı beğenmiş ve dünürçüler vasıtasıyla isteterek onunla evlenmiştir. Şükrü Tekin Kaptan'ın bu evliliğinden, üç kız bir erkek çocuğu olmak üzere, dört çocuğu olmuştur.

Şükrü Tekin Kaptan, evlendikten dört ay sonra askere gitmiştir. Askerliğini astsubay olarak yapması gerekirken, evliliğinden bir ay sonra çıkan kanunla normal er olarak 24 ay askerlik yapmak zorunda kalmıştır. Bu yüzden evliliğinin ilk yılları sıkıntıyla geçmiş ve ilk çocukları Dilek Kaptan (Aksoy) babası askerde iken doğmuştur.⁵¹

Memurluk görevi sebebiyle değişik yerlerde görev yapan Şükrü Tekin Kaptan'ın çocukları da farklı şehirlerde doğmuştur. Dilek Kaptan (Aksoy) (1966) Denizli'de, Ümit Kaptan (Tanrıöğen) (1968) Kayseri'de, Deniz Kaptan (1971) ve Burcu Kaptan (Negiz) (1979) ise Nevşehir'de dünyaya gelmiştir.

1.1.4. Askerliği

Şükrü Tekin Kaptan, 1945/4 tertipleriyle birlikte 29 Eylül 1965'te Denizli'deki 11. Er Eğitim Tugayı 1. Tabur 1. Bölük'te askerlik görevine başlamıştır. Burada iki buçuk aylık piyade eğitiminden sonra İstanbul/Halıcıoğlu Levazım Okulu ve Eğitim Merkezi 6. Bölük'e sevki yapılır. 28 Mart 1966 yılında "Onbaşı", 20 Nisan 1966'da "Çavuş" rütbesine yükseldikten sonra 25 Nisan 1966'da Erzurum-Gezköy'deki 604. Levazım Tabur Komutanlığı 659. Levazım Melbusat ve Genel İkmal Maddeleri Depo Bölüğü'ne dağıtımını gerçekleştirmiştir. Burada hesap işleri, giyecek ve gıda maddelerinin dağıtımını gibi işlerle görevli olup 29 Eylül 1967 tarihinde 24 aylık vatani görevini tamamlayarak terhis olmuştur.

1.1.5. Bulunduğu Görevler

1.1.5.1. Resmi Görevler

İntibak çizelgelerine bakıldığında, Şükrü Tekin Kaptan'ın sicilinde ilk memuriyetine Denizli Defterdarlığı'nda 30.09.1963 tarihinde stajyer memur statüsünde başladığı görülmektedir. Bu stajyerliği sırasında 26 Kasım 1964'te bir

⁵¹ K;1

dilekçe göndererek, münhal veya açılacak Vergi Kontrol Memurluğu kadrolarına tayinini istemiştir. Fakat Vergi Kontrol Memurluklarına askerliğini yapmış Maliye Okulu mezunları ile daha evvelki (1962-1963'ten önce) ders yılı mezunlarının tayini yapıldığından bu talebi gerçekleşmemiştir. 29.09.1965 tarihinde askere alınmaya kadar Denizli Defterdarlığındaki memuriyeti devam eder. Askerdeyken yazdığı 7 Ağustos 1967 tarihli dilekçe ile terhis tarihinden itibaren vazifeye başlamak için tayin talebinde bulunsa da, terhisinden sonra tekrar Denizli Maliye Vergi Memur namzetliğinde, 30 Eylül 1967 tarihinde göreve başlar.

31 Ekim 1967 tarihinde Siirt'in Pervari ilçesi Mal Müdürlüğü'ne tayin edilir. 2 Aralık 1967 tarihinde mektup yazarak ilçenin genel durumu hakkında bilgi edinmek ister. Fakat verilen cevap hiç de iç açıcı değildir.

“2/Aralık/1967 günlü mektubunuzu 12/12/1967 gününde ancak alabildim. Mektubunuzda ilçemizin umumi durumunu soruyorsunuz; ilçemiz her bakımdan geri kalmış bir ilçedir. Elektrik tesisatı yoktur. Vilayete vesait henüz çalışmamaktadır. Hayvanla ancak 2 veya 3 günde ilçeye gel(in)ebilmektedir. Lojman yok, hatta ev bile kazada bulunmaz. Şayet evli iseniz getirmeye imkan yoktur. Ancak bu kazaya bekar olarak gelebilirsiniz. Bekarlar için lokanta lazım, o da bulunmaz. Ziraat Bankası var. Maliye dairesinde mevcut memurlar: muhasebe memuru, iki vergi memuru, bir veznedar, milli emlak memuru tahsildar, bir odacı mevcuttur. Mal Müdürünü soracak olursanız 4 aydır görevinden ayrılmış. Yiyecek hususu bakımından yedi ay toptan erzak temin etmekteyiz. Yolsuzluk yüzünden her bir memur bütün ihtiyacını 3 veya 4000 lira ile kışlık ihtiyacını temin edebilir. Buranın iş hacmini sorarsanız, elimizde 30 tane esnaf mevcuttur. Onlar da götürü usulünden vergiye tabidir. Defter tutacak esnaf yoktur. Kaza durumundan başka diyeceğimiz bir husus yoktur. Cümle arkadaşlarım selam ve hürmeti vardır. Selamlar” (A.İ.B. Muhasebe Memuru)⁵²

Bir taraftan bu manzara, diğer taraftan da yüksek tahsile devam etmek istemesi sebebiyle Şükrü Tekin Kaptan bu tayininin iptali için dilekçe yazsa da bu isteği kabul edilmez. Bu durum karşısında Kaptan, mevzubahis mal

⁵² Ek-15

müdürlüğünden, bütün müktesep haklarının baki kalması şartıyla istifa ettiğini belirtir.

29 Mayıs 1968’de Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü’nün onayı ile Sivas Defterdarlık Vergi Kontrol Memurluğu görevine atanır. Şükrü Tekin Kaptan’ın bu görev süresi oldukça sıkıntılı geçmiştir. 11 Ocak 1969, 31 Mart 1969 ve 24 Aralık 1969 tarihli dilekçelerinden edinilen bilgilere göre, gerek iklim şartları gerekse sosyal bakımdan hayat şartlarının pahalı olması sebebiyle zor şartlar altında görevini sürdürdüğünü belirten Şükrü Tekin Kaptan, Sivas’ın havası ile imtizaç edemediklerini bildirir. Eşinin romatizma, iki küçük çocuğunun da çeşitli soğuk algınlığı hastalıklarına yakalandığını, kendisinin de Erzurum’da yakalanmış olduğu Plörezi hastalığının soğuk iklimlerde kendini yenilemesi sebebiyle rahatsız olduğunu belirtir. Eşi ve çocuklarını bu sebeple 1 Aralık 1968’de Denizli’de Musa Mahallesi Şirvanlı Sokaktaki evine gönderdiğinden bahisle Ege ve Akdeniz bölgelerindeki Aydın, İzmir, Isparta, Uşak, Muğla, Afyon, Manisa, Burdur veya Antalya illerden birine tayinini ister. Cevap olarak, bu durumu belirten sağlık raporuyla birlikte tekrar dilekçe yazması halinde durumun inceleneceği söylenir. 17 Mart 1970’te tekrar dilekçe göndererek Aydın, Denizli, İzmir, Isparta veya Burdur illerinden birisine tayinini ister; fakat tayin mevsiminde durumun değerlendirileceği söylenerek bu durumdan da bir sonuç çıkmaz.

Bu görevi sırasında “Vergi İdaresi Geliştirme Projesi’nde görevli hesap uzmanları ile birlikte 11.5.1970 – 5.9.1970 tarihleri arasında Gelirler Genel Müdürlüğü’nün Ankara – Yenişehir’de bulunan merkezinde “Vergi Kontrol Memurlarının Temel Teknik (Mesleki) Eğitim Semineri’ne katılan Şükrü Tekin Kaptan, bu semineri başarı ile tamamlayıp “sertifika” ile ödüllendirilmiştir. 12.9.1970 tarihinde de Sivas’taki görevi sona ermiştir.

16 Eylül 1970 tarihinde Nevşehir’de Defterdarlık Vergi Kontrol Memurluğu görevine atanan Şükrü Tekin Kaptan, 22.5.1972 tarihine kadar bu görevine devam etmiştir. Görevi sırasında 25 Şubat 1972 tarihli dilekçesiyle tekrar Denizli’ye atanmak için başvurursa da bir sonuç alamamıştır.

6 Nisan 1972'de Afyon'a atanan Şükrü Tekin Kaptan, Vergi Kontrol Memurluğu görevine burada devam eder. 15 Şubat 1973, 16 Nisan 1973 ve 8 Mayıs 1973 tarihli dilekçelerinde, Denizli Kontrol Memurluğu'na atanmak için tekrar talepte bulunur. Gelirler Genel Müdürlüğünce verilen cevapta, doğum vilayetinin Denizli olması ve Afyon'daki görev süresinin azlığı sebebiyle Afyon dışındaki bir yere tayin olamayacağı bildirilir.

Afyon Defterdarlığı Vergi Kontrol Memuru iken, 8 Nisan 1974 tarihinde Ürgüp Belediyesi Başkanlığının onayı ve Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğünün muvafakati ile Belediye Muhasebe Müdürlüğüne naklen tayin edilmiştir. 31 Mayıs 1974 tarihinde de bu görevine başlamıştır. Kaptan, böylece Maliye Bakanlığı bünyesindeki görevinden de ayrılmış olur.

Daha sonra ticari işlerinin yoğunluğu sebebiyle Denizli'ye dönmek isteyen Şükrü Tekin Kaptan, 31 Aralık 1978 tarihinde Belediye Muhasebe Müdürlüğü ve bu işle beraber yürüttüğü Belediye Döner Sermaye İşletmesi Sorumlu Saymanlığı görevlerinden istifa eder.

Şükrü Tekin Kaptan'ın memuriyet hayatı, izah edildiği gibi oldukça sıkıntılı geçmiştir. Bu görevi sırasında pek çok yerde bulunmak zorunda kalan Kaptan ve ailesi, bir taraftan farklı coğrafya şartları ve kültürel değişimlerle mücadele ederlerken, diğer taraftan ilçelerdeki kontroller sebebiyle hem il merkezlerinde hem de ilçelerde aynı anda ev tutmak zorunda kalmışlar ve maddi açıdan da zorlu bir süreç yaşamışlardır.⁵³

1.1.5.2. Şahsi Görevler

Nevşehir'de resmi memuriyeti sırasında ticari ve serbest meslek faaliyetlerini birlikte yürüten Şükrü Tekin Kaptan, 30 Nisan 1974 tarihinde İdare Meclisi Başkanlığı'nın kararı ve onayı ile, kısa adı ÜSTAŞ olan, Ürgüp Gıda Sanayi, Turizm ve Ticaret A.Ş. Muhasebe Müdürlüğü görevine getirilir. 31 Mayıs 1974'te bu görevine başlayan Şükrü Tekin Kaptan, 31 Aralık 1979 tarihinde bu görevden ayrılır. Bu tarihler arasında bir taraftan da İdeal Muhasebe- Mali Müşavirlik-Sigortacılık firmasının müdürlüğünü yürütür.

⁵³ K:1

Kooperatifçilik işiyle de uğraşan Şükrü Tekin Kaptan, 1976 yılında Nevşehir ve Ürgüp'te Yapı Kooperatiflerinin kurulmasında önemli rol oynamıştır. Denizli'de ve Kuşadası'nda da bazı yapı kooperatiflerinin üyesi olarak çalışmalarını devam ettirmiştir.

10 Ağustos 1982 yılında Denizli'de Turan Muşturuk ile Arzum Ticaret İşletmeleri'ni kurmuştur. İşletme altında tost salonu işletmesi, mahrukat, kömür, kereste, doğrama, ambalaj işleri ile uğraşmıştır.

15 Şubat 1984'te Ürgüp Ticaret ve Sanayi Odası'nda yapılan seçimle Oda Meclisi Başkanlığı'na seçilen Şükrü Tekin Kaptan, daha sonra Nevşehir Mali Müşavirler ve Muhasebeciler Derneği'nin kuruluşunu gerçekleştirir. Nevşehir'de ilk Muhasebe Bürosu, ilk Sigorta Acenteliği, ilk Yapı Kooperatifi gibi kuruluşları açarak pek çok ilke imza atar. Mayıs 1985'te ise doğum yeri olan Denizli'ye kesin dönüş yapmıştır.

1 Haziran 1984'ten itibaren Muhasebecilik-Mali Müşavirlik alanında iş takibini birlikte yapmak üzere Orhan Özcan ile ortaklık protokolü imzalanmıştır. Faaliyet bürosu olarak da Keçeciler Caddesi Havuzlu Çarşı No: 71 ve Kapalı Çarşı No: 47 adreslerindeki işyerleri seçilir.

3 Şubat 1986'da Hüseyin Altıncezve ve Rahmi Yüksel ile birlikte "Üçler Mali İşler Limited Şirketi"ni kurarlar. Şirketin amacı; her türlü ticari muhasebecilik, mali danışmanlık ve müşavirlik, sigorta eksperliği, taahhüt işleri ve karayolları nakliyeciliği, pazarlamacılık ve acentelik, organizasyon ve organizatörlük, yayıncılık ve yayın temsilciliği, kırtasiye hizmetleri ve büro malzemeleri alım-satım, gayrimenkul alım ve satımları, tapu takipleri olarak belirtilmiştir.

Denizli'de ticari faaliyetlerle birlikte sosyal faaliyetlere de ağırlık veren Şükrü Tekin Kaptan, 1989-1992 tarihleri arasında Ege Basın Birliği Genel Başkan Yardımcılığı görevini yürütür.

15 Kasım 1996 tarihinde kuruluşunda bulunduğu, kısa adı KÜLTÜR-KUR olan Denizli Halk Kültürü Araştırma ve Eğitim Kurumu Derneği ilk Genel Başkanlık görevine getirilmiştir. Merkezi Atatürk Bulvarı, No:121, Büro:106,

Denizli Çarşısı, Denizli olmak üzere kurulan bu derneğin amacı, “*Türk halk kültürüne bilimsel metot ve yöntemlerle araştırmak, derlemek ve bu alanla ilgili yetenekli insanları eğitmek, yapılan çalışmalarını sesli, görüntülü ve yazılı basın araçlarıyla yayınlamak*” şeklinde ifade edilmiştir.

27 Temmuz 1997 tarihinde yapılan 1. Olağan Genel Kurul’da yönetim kurulu üyeleri arasında görev değişikliğine gidilir ve Genel Başkanlığa Mansur Kaymak seçilir. Şükrü Tekin Kaptan daha sonra işlerinin yoğunluğu ve başka bir dernek kuruluşu çalışmaları nedeniyle 31 Aralık 2001 tarihli dilekçesiyle derneğin Denetim Kurulu üyeliği ile dernek üyeliği görevlerinden istifa ettiğini duyurur.

12 Mart 2002 tarihinde yedi arkadaşı ile birlikte, kısa adı EGAY-DER olan Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği’ni kurarlar ve Şükrü Tekin Kaptan bu derneğin Genel Başkanı seçilir. Merkezi Denizli olarak kurulan derneğin amacı, Türk Kültürüne hizmet eden araştırmacıları bir çatı altında toplayarak bu alanda faaliyetler yürütmektir.

Şükrü Tekin Kaptan, vefatına kadar Genel Başkanlığını sürdürdüğü bu dernek çatısı altında pek çok önemli faaliyetin gerçekleştirilmesinde önemli rol oynamıştır. Düzenlediği sempozyumlarla ilgi uyandıran dernek, çeşitli sergi, panel ve şiir dinletileri de tertip etmiştir.

Şükrü Tekin Kaptan’ın, bir davet üzerine gittiği İran’da geçirdiği kalp krizi sonucu hayatını kaybetmesiyle dernekteki çalışmalar durma noktasına gelmiştir. Vefatından belli bir süre sonra toplanan yönetim kurulu, tekrar görev dağılımına gitmiş ve Genel Başkanlığa Abdülkadir Uslu seçilmiştir. Bu görev dağılımının ardından kısa bir açıklama yapan Uslu, Türk kültürünü yaşatmak ve gelecek kuşaklara aktarmak amacıyla kurulan birliğin faaliyetlerine devam edeceğini söylemiştir. Bu arada, yeni yönetim kurulunun aldığı kararla YAZ-AR-BİR eski Genel Başkanı Dr. Şükrü Tekin Kaptan “onursal başkan” seçilmiştir.⁵⁴

1.1.6. Kişiliği

⁵⁴ Yaz-Ar-Bir başkanlığına Abdülkadir Uslu seçildi,

<http://www.haberler.com/yaz-ar-bir-baskanligina-abdulkadir-uslu-secildi-haberi> (10.12. 2012).

Yakınlarından edinilen bilgilere göre Şükrü Tekin Kaptan oldukça çalışkan, üretken, titiz ve düzenli, kanun ve kurallara bağlı, her işini ciddiyetle ele alan, soğukkanlı, samimi, hoş muhabbet, esprili, bazen oldukça alıngan ve duygusal, çabuk sinirlenebilen, aceleci, gösterişten uzak, yarım iş yapmayı ve yarım iş yapanları sevmeyen, tuttuğu işe dört elle sarılan, topluma faydalı olmak için çaba gösteren bir insan olarak tarif edilmiştir.⁵⁵

Çok aceleci ve sinirli bir yapısı olduğundan evde bir sözü iki edilmezmiş. Verdiği sözü mutlaka tutar ve asla yalan söylemezmiş. Yalan söyleneceği zaman ise bunu kendi yapmaz, eşine yaptırır.⁵⁶

Şükrü Tekin Kaptan, çabuk sinirlense de asla kinci birisi olmamıştır. Oldukça nükteli bir kişi olan Kaptan, samimiyetini suiistimal edenlere karşı da oldukça sert olmuştur. Bir röportaj sırasında “Sizin bir lakabınız var: “Deli Şükrü...” Neden size böyle diyorlar?” sorusuna “Yiğidin iyisine deli, atın iyisine doru derler.” şeklinde cevap vermiştir. Arkadaşları ise, Şükrü Tekin Kaptan’a isnat edilen deliliğinin kültürel boyutta olduğunu dile getirmişler, araştırmalar ve diğer faaliyetler için mülkünü satacak kadar “Kültür Delisi” olduğunu ifade etmişlerdir.⁵⁷ Yer aldığı toplumdaki insanlar, aykırı kişiliği ve tüm zamanını araştırmalara ayırıp bu yolda pek çok masraf yapmasını yadırgadıkları için ona “deli” demişlerdir.⁵⁸

Gelenekçi bir yapıya sahip olan Şükrü Tekin Kaptan, milli ve manevi değerlere bağlı, an’anelere oldukça değer veren bir kişi olarak karşımıza çıkmaktadır.⁵⁹ Türküleri çok seven Kaptan, pek çok türkü kaset ve kayıtları koleksiyonunun da sahibi olmuştur. Özellikle Ozan Nihat (Sönmez) ve Ozan Ali Taş’ın eserlerini severmiş. Halk oyunu oynamayı bilmeyen Şükrü Tekin Kaptan, bilenlere de oldukça değer vermiş.⁶⁰

Kahvehaneye gitme alışkanlığı olmayan Şükrü Tekin Kaptan, daha çok evde ve çalışma odasında vakit geçirirmiş. Bunun yanında Pınarkent’e bağlı

⁵⁵ K;1, K;2, K;3, K;4, K;8, K;10, K;11, K;12, K;13

⁵⁶ K;1

⁵⁷ K;10, K;11

⁵⁸ K;12

⁵⁹ K;2

⁶⁰ K;1

Şahinler Köyü'ndeki evinde bahçe işleriyle uğraşmak onun bir diğer hobisidir. Çocuklarına karşı oldukça ilgili bir baba olan Şükrü Tekin Kaptan, onların eğitimine de önem vermiştir. Çocuklarının hepsi üniversite mezunudur.

Şükrü Tekin Kaptan'ın diğer önemli özelliği ise, oldukça cömert ve bağışlayıcı olmasıdır. Maddiyata önem vermeyen Kaptan, elindekileri dostlarıyla paylaşmayı seven birisidir. Yaptığı araştırmalar dışında, çıkarılan dergi ve derneğin düzenlediği sempozyumlardaki giderlerin büyük kısmını kendi cebinden ödemiştir.⁶¹ Bu anlamda yardımsever ve fedakar bir özellik göstermektedir. Kızının düğününde bile, belgesel çekimi için gelen televizyon ekibine yardımcı olmuş, onlara rehberlik yapmıştır.⁶²

Diğer önemli bir özelliği ise arşive önem vermesidir. Her faaliyeti için ayrı bir dosya açmış ve bunları muhafaza etmiştir. Eline geçen her türlü evrakı tasnif edip dosyalamış ve kitaplığına koymuştur.

Resmi işleri ile özel işlerini birbirinden ayıran Kaptan, çoğu kez resmi makam arabasını kullanmamıştır. Ön planda olmayı seven ve oldukça müteşebbis bir yapısı olan Şükrü Tekin Kaptan, her zaman kendi işinin sahibi olmayı istemiş ve bunun için pek çok işle uğraşmıştır.

1.1.7. Siyasi Hayatı

Şükrü Tekin Kaptan'ın aktif bir siyasi hayatı yoktur. Uzun süre de siyasi konulara eğilmemiştir. Bunda memuriyet hayatının getirdiği bir gereklilik de söz konusudur. Sağ partilere temayülü olduğu⁶³ öğrenilen Şükrü Tekin Kaptan, topluma hizmet etmek amacıyla memuriyetinin son yıllarına doğru, bazı arkadaşlarının da teşvikiyle, 6 Kasım 1983 tarihinde yapılacak seçimler için Anavatan Partisi'nden Nevşehir ili Milletvekili Aday Adaylığına başvurmuştur. Fakat ilde var olduğunu düşündüğü yerli-yabancı ayrımı sebebiyle seçimlere az bir zaman kala adaylıktan çekilmiştir.

⁶¹ K;1,K;5, K;7, K;9, K;10

⁶² K;1

⁶³ K;1, K;2, K;3, K;5, K;10

Adaylık formundaki bilgilere bakıldığında, “Bildiği Yabancı Diller” kısmından Şükrü Tekin Kaptan’ın Fransızca bildiği bilgisine ulaşılmıştır.

Denizli’ye döndükten sonra 1985 yılında Doğruyol Partisi’ne üye olmuştur. İl Delegeliğine seçilen Şükrü Tekin Kaptan İl Yönetim Kurulu Üyesi de yapmıştır.

18 Nisan 1999 seçimlerinde ise, doğduğu yer olan Yeşilyuva Belediye Başkanlığına Cumhuriyet Halk Partisi, Demokratik Sol Parti ve Anavatan Partisi’nin ortak adayı olarak Cumhuriyet Halk Partisi’nden aday olmuştur. Seçimleri çok az farkla kaybeden Şükrü Tekin Kaptan, siyasi faaliyetlere bir daha katılmamıştır.

1.1.8. Hastalığı ve Ölümü

“Kaybolan Meslekler” isimli çalışmasının son aşamasına gelen Şükrü Tekin Kaptan, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği İran Temsilcisi ve öğretim görevlisi Kadir Golkarian’ın daveti üzerine gittiği İran’da 11 Ekim 2007 tarihinde kalp krizi geçirerek yaşamını kaybetmiştir. Ramazan Bayramı öncesi, arife günü vefat eden Kaptan için Ulu Cami’de çok sayıda vatandaşın katılımıyla cenaze namazı kılınmıştır. Kılınan namaz sonrasında Kaptan, Asri Mezarlık’ta toprağa verilmiştir. Mezar taşı kitabesinde şunlar yazılmaktadır:

*Bu dünyaya geldinse eğer,
Koyman gerek mutlak bir eser,
Gelirsen arada bir bura,
Bir fatiha, üç ihlâs yeter.*

*Çok çalıştı, görmedi vefa,
Yükünde kültür denen kaya,
Taşdı, yapmadı, yağcılık,
Doğru oldu, görmedi vefa.*

*Çalıştı yoruldu, yurt için,
Anlamadılar, neden, niçin,
Menfaatin olduğu yerde,
Kul olmadı, onun için.*

Maliyeci, Ekonomist idi,

*Araştırmacı, Yazar idi,
Toplumcu, Folklorcu idi,
Hepsine "Allah razı olsun" dedi.*

Şükrü Tekin Kaptan'ın yakın arkadaşı Araştırmacı-Yazar Prof. Dr. İsa Kayacan, Kaptan'ın vefatından sonra Turgay Algan'ın kendisine gönderdiği mektuptan bahsederek Algan'ın duygularını şöyle ifade etmiştir:

"Sayın İsa Kayacan; bazı kişiler sağlığında çok koşturur. Herkese öncülük yapar. Birçok esere imza atar. Ölünce de adı sanı unutulur gider. İşte bunlardan biri de Şükrü Tekin Kaptan'dır. Hayatını anlatsak destan olur. Aramızda çok iyi anılarımız geçti. (...) aramızdaki diyalog abi-kardeş gibiydi. Kendisini hiç yabancı görmedim. Sayın Şükrü Tekin Kaptan benim abim idi. En son telefonla konuştuğumuzda yurt dışına bir panele davet edildiğini söyledi. Ben de dedim ki " Ne acelesi var, bekle. Mübarek bayramdan sonra gidersiniz." Sanat aşkı ağır bastı. "Davete icabet gerekir, mutlaka gideceğim" dedi. "Hayırlı olsun" dedim. Aradan 4 gün geçti. Gazetede okudum: "Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Genel Başkanı Şükrü Tekin Kaptan, yurtdışına yaptığı gezi esnasında kalp krizinden ölmüştür." En verimli yaşında vefat etmesine üzüldüm."⁶⁴

1.2. Edebi ve Sosyal Hayatı

1.2.1. Çalışma Alanı ve İlk Yazıları

Şükrü Tekin Kaptan'ın ilgi ve öğrenme alanı çeşitlilik göstermekle birlikte, memuriyeti esnasında ve sonrasında ağırlık verdiği konular farklılık göstermektedir. Memuriyet hayatı boyunca folklor alanındaki çalışmalar yanında, mesleğinin etkisi ve getirisiyle ekonomik yazılar da kaleme alan Kaptan, Denizli'ye döndüğü 1985 yılından sonra tamamen kültürel çalışmalara yönelmiştir denilebilir. Şükrü Tekin Kaptan, bu dönemde folklor çalışmalarına ağırlık verse de; tarih, ekonomi, turizm, sağlık gibi sosyal bilimlerin değişik alanlarında araştırmalar yapmış ve eserler meydana getirmiştir. Bu kadar geniş bir alanda

⁶⁴ İsa Kayacan, Dr. Şükrü Tekin Kaptan'ı Unutmamak, <http://www.anayurtgazetesi.com/default.asp?page=yazar&id=4293> (10.12. 2012).

araştırmalar yapması, onun tek bir alanda yetkinleşmesini de engelleyen bir durum olarak gösterilebilir.

İlk yazılarını Maliye Okulu yıllarında yazmaya başlayan Kaptan, yazdığı bazı fıkra ve şiirleri gazetelere göndermiştir. Askerlik hizmeti süresince bazı gazete ve dergilere serbest konularda şiir, fıkra ve köşe yazıları yazmaya devam eden şükrü Tekin Kaptan ilk olarak ‘‘Hep Senin İçin’’(1967) isimli bir şiir kitabı neşretmiştir.

Terhisinden sonra Denizli Vergi Dairesi’ndeki memuriyeti sırasında, Maliye Bakanlığı’na, 23 Kasım 1967 tarihli bir dilekçe yazan şükrü Tekin Kaptan, bu yazılara devam etmek istediğini belirtip bunun imkan dahilinde olup olmadığını sorar. Gelen cevapta, memuriyetine mani ve cezai bir durum yaratmayacak şekilde, gerek mesleki gerekse edebi yazılar yazmasında bir mahzur bulunmadığı; i ve dış politikaya temas etmemek şartıyla ve memuriyet vazifesine halel getirmemek üzere hareket etmesi belirtilmiştir.

Bu tarihlerden sonra çevresindeki kültürel ürünleri derlemeye başlayan Kaptan, daha çok atasözü ve deyimler, fıkralar, tekerlemeler, maniler gibi halk edebiyatı alanına giren sözlü ürünler üzerinde durmuş ve derlediği bu ürünleri çeşitli vesilelerle yayınlamıştır.

1.2.2. Araştırma ve Yazma Tarzı

şükrü Tekin Kaptan tamamen kendi isteği ve merakıyla kültürel faaliyetlere başlamıştır. Ailesinde bu anlamda onu yönlendiren ya da etkileyen bir kişi bulunmamaktadır. Hatta babası, onun bağda bahçede çalışmasını istemiş, fakat o kültürel araştırmalara merak duymuş ve hayatının büyük bir kısmını bu amaç uğrunda geçirmiştir. Onu ‘‘kültür gönüllüsü’’ yapan da bu özelliğidir.

şükrü Tekin Kaptan öğrencilik ve askerlik yıllarında fıkra ve şiir gibi ürünler yazarak yazı hayatına girmiş, memuriyet hayatı başladıktan sonra ara ara gazetelere yazılar yazmaya devam etmiştir. Onun asıl yazı faaliyetleri, Denizli’ye kesin dönüş yaptıktan sonra başlamıştır denilebilir. şükrü Tekin Kaptan, Denizli’ye döndüğü 1985 yılından itibaren araştırma ve inceleme çalışmalarına yönelmiş ve araştırmalarında elde ettiği verileri çeşitli şekillerde yayınlamıştır.

Araştırmalarında hiç bir kurumun yardımı bulunmadan, tamamen kendi şahsi gayretleri ile çalışmalarını yıllarca devam ettirmiştir. Bu araştırmalarında çoğu kez, eşi Nurten Hanım ona eşlik etmiştir. Bu bakımdan Şükrü Tekin Kaptan'ın araştırmalarını nasıl yaptığını en iyi bilenlerden birisi odur. Edinilen bilgilere göre, Şükrü Tekin Kaptan oldukça titiz bir çalışma yöntemine sahiptir. Masa başı çalışmalarından ziyade, alan araştırmalarına yönelen Kaptan, kulaktan dolma bilgilere önem vermeyen bir şahsiyettir. Bir bilgiyi dokuz kişiye sorup, onuncu seferde doğruluğuna kanaat getirdikten sonra yazılarında dile getirdiği belirtilir.⁶⁵

Gazeteci olan yeğeni Kadir Dikbaş'ın ifadesiyle, bir dedektif gibi halk kültürünün kıyıda köşede kalmış güzelliklerini açığa çıkarmak için gitmediği köy, çalmadığı kapı kalmamıştır. Bu yüzden onu, Ege'nin pek çok köyü yakından tanımaktadır.⁶⁶ Yörüklerle ilgili olarak 12 Ciltlik "Anadolu'da Yörük Kültürü" adıyla ansiklopedi hazırlama hayali olan Kaptan, bunun için 27 bin canlı kaynak ile görüşüp 18 ilde 4793 köyü dolaşmıştır.

Eserlerini hazırlamadan önce derleme yapacağı yerlere mutlaka birisinin selamıyla giden Kaptan, alan araştırmalarına çoğunlukla eşini de götürmüştür.⁶⁷ Araştırma yapmadan önce konu hakkında bilgi toplayan ve metin araştırması yapan Kaptan, araştırma yaptığı yörenin insanlarına sorular sorarak notlar almıştır. Bu iş için genellikle kahvehaneleri kullanmıştır.⁶⁸ Oldukça samimi bir kişiliği olan Kaptan, bu sebeple kaynak kişilerle iletişim kurmakta zorlanmamıştır. Derleme yapmaya gidecek kişilere de, kaynak kişilerle samimiyet kurmak ve onları konuşturabilmek için eşleriyle birlikte gitmelerini telkin etmiştir.⁶⁹

Sadece Denizli'nin değil, civardaki illerin ilçe, köy ve mezralarını gezerek kaynak kişilerle birebir konuşmak suretiyle araştırmalarını yapan Şükrü Tekin Kaptan, araştırmalarında elde ettiği malzemeleri önce Denizli'de günlük olarak

⁶⁵ K;1

⁶⁶ Kadir Dikbaş, 'Tekin Bir Kaptan',

http://www.zaman.com.tr/columnistDetail_getNewsById.action?newsId=604433 (10.12.2012).

⁶⁷ K;1, K;6

⁶⁸ K; 12

⁶⁹ K;6

yayınlanan Ticaret ve Ekonomi, Denizli, Hizmet, Yeni Olay gibi gazetelerde yayınlamış, daha sonra da kitaplaştırmıştır.⁷⁰

Kitaplarının dizgi, mizanpaj ve diğer düzenlemelerini genellikle kendisi yapan Şükrü Tekin Kaptan, bazı eserlerinde bu kısımların karşısına çocuklarının adını yazmıştır.⁷¹ Eserlerini daktilo ile yazıya geçiren Kaptan, 1998 yılından itibaren eserlerini bilgisayarda yazmış ve disketlere kaydetmiştir. Eserlerini yazarken müsvedde kullanmadığı bilinmektedir.⁷²

Derleme yaptığı yerlere tam teçhizatlı giden Kaptan, yanında not alabileceği kağıt, kalem, daktilo gibi malzemeler dışında; ses kayıt cihazı, fotoğraf makinesi, ip ve merdiven gibi araç gereçleri de beraberinde götürmüştür.⁷³ Özellikle yatırlar için yaptığı araştırmalarda, gittiği yerlerde merdiven bulmak kolay olmadığı için kendi merdivenini arabasının üzerinde taşımıştır.⁷⁴ Geceye kalan bazı araştırmalarında ise, aydınlatma için lüks lamba ve araba farlarından faydalanarak elde olan imkanlarla çalışmalarını sürdürmüştür. Bu araştırmalarda kitabelerin resmini çekerek bu yazıları birkaç kişiye tercüme ettirmiştir. Kitabelerdeki yazıları imamlara da okutup eksik harfler varsa tamamlanmasını sağlar ve ondan sonra yayınlamış.⁷⁵

Tamamen gözlem ve saha araştırması yöntemleriyle çalışmalarını yürüten Şükrü Tekin Kaptan hikaye, masal, efsane, fıkra, atasözü ve deyimler, bilmece, türkü, gelenek ve görenekler, halk oyunları ve çalgıları, halk inançları, halk hekimliği, zanaatlar, yer adları vb. alanlarda araştırmalar yapmış, özellikle de Yörüklerin sosyal yaşamı üzerine oldukça derin ve kapsamlı araştırmalar gerçekleştirmiştir. Samimi ve girişken yapısı sebebiyle kaynak kişilerle kolayca bağ kurabilen Şükrü Tekin Kaptan, bazen günlerce Yörük obalarında kalarak araştırmalarını tutkuyla sürdürmüştür.

⁷⁰ K;12

⁷¹ K;2, K;3, K;9

⁷² K;1

⁷³ K;12

⁷⁴ K;6

⁷⁵ K;12

Sadece yurt içinde değil, yurt dışında da çeşitli bilimsel toplantılara katılan Şükrü Tekin Kaptan, bu amaçla Azerbaycan, Ukrayna, Bulgaristan, Yunanistan, Makedonya, Romanya, Moldova ve K.K.T.C'ye gitmiştir.

Şükrü Tekin Kaptan, bu araştırmalara destek vermediği için devlet kurumlarına ve Denizlililere kırgın olduğunu da her fırsatta ifade etmiştir.⁷⁶

1.2.3. Mahkeme Süreci

Denizli İl Kültür Müdürlüğü'nün hazırladığı tanıtım kitaplarında eserlerinden alıntı yapıldığı halde, kaynakçada ismi geçmeyen Şükrü Tekin Kaptan olaya tepki göstererek ilgili şahıslar hakkında suç duyurusunda bulunmuştur. Kaptan, Denizli İl Kültür Müdürlüğüne hazırlanan "Denizli Kültür Değerleri 2001" adlı kitapta, eserlerinden aynen ya da kısaltarak izinsiz ve kaynak göstermeden alıntı yapılması karşısında, başta Denizli Valisi Yusuf Ziya Göksu olmak üzere, Kültür Müdürü Ahmet Daldaban, Güzel Sanatlar Galerisi Müdürü Celal Günaydın, Turizm Müdürü Mehmet Korkmaz, Müze Müdürü Hasan Hüseyin Baysal, Kütüphane Müdürü Nazmi Arınc'ın da aralarında bulunduğu 22 kişi hakkında 30 Aralık 2002'de dava açmıştır. Tutanaklara göre 194 sayfa olan kitabın, 7 sayfasını sunuş, önsöz, Atatürk fotoğrafı ve hazırlayanların adları; 100 sayfasını 327 adet fotoğraf oluşturmaktadır. Kalan 10 sayfası diğer kişilerden yapılan alıntılara ait olup 77 sayfası Şükrü Tekin Kaptan'ın Gönül Sultanları Denizli'de, Denizli Kitabeleri, Denizli'nin Halk Kültürü Ürünleri C.1, Denizli'nin Halk Kültürü Ürünleri C.2, Denizli Halk Türküleri ve Oyun Havaları, Kurtuluş Savaşı'nda Denizlili Önderler, Kaplıca ve Şifalı Sular adlı kitaplarından yapılan alıntılardır. T.C. Denizli 3. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 29 Eylül 2006 tarihinde verdiği kararla Şükrü Tekin Kaptan'a 7.500.00 YTL maddi tazminat ve 5.000.00 YTL manevi tazminatın davalılar Suat Akçaöz, Cemalettin Çağdaş, Koray Çağdaş, Deha Matbaacılık Gazetecilik, Denizli Valiliği ve Denizli Valiliği İl Kültür Müdürlüğünden tahsiline karar verilmiştir.⁷⁷

⁷⁶ "Denizlililere Kırgınım",

<http://www.acipayam.com/modules.php?name=News&file=article&sid=1491> (10.10.2012).

⁷⁷ TC. Denizli 3. Asliye Hukuk Mahkemesi, (29.09.2006), E. 2003/928, K. 2006/470.

Şükrü Tekin Kaptan, 26 Şubat 2003 tarihli Pamukkale Gazetesine verdiği röportajda şunları söylemiştir: *“Hazırlanan tanıtım kitabında benim yazdığım kitap kaynak olarak kullanılmış ve tam 77 sayfası kopya edilmiş. Ben bunu hatırlattım ama kimse beni dinlemedi. Kültür Müdürlüğü bunu inkar etti. Daha sonra dava açtım. Hatta suçüstü bile yaptık. Ama buna rağmen herhangi bir hak iadesi olmadı. Ben de dava açtım. Ben dava açınca telaşlandılar. Kısasa kısas uygulaması yapmaya başladılar. 1993 yılında eski vali Oğuz Kaan Köksal’ın direktifleri doğrultusunda hazırladığım “Gönül Sultanları Denizli’de” adlı kitap için toplatma kararı almaya gayret ediyorlar. Bu nedenle defalarca savcılığa gittim.”*

Şükrü Tekin Kaptan’a karşı dava açan Kültür Müdürlüğü, 1993 yılında Kaptan’ın yazdığı Gönül Sultanları Denizli’de adlı kitabın toplatılmasını ister. Kültür Müdürü Ahmet Daldaban ise, Şükrü Tekin Kaptan’ın camiler, türbe ve kitabeler ile mezarlıklar gibi taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları için araştırma izni almadığını ileri sürer. Denizli Cumhuriyet Başsavcılığı konuyla ilgili 6 Mayıs 2003 tarihli kararında zaman aşımı dolduğundan Şükrü Tekin Kaptan hakkında ceza kovuşturması yapılmasına yer olmadığını belirtirse de Şükrü Tekin Kaptan hakkında sonraki dönemlerde yeni davalar açılmış ve Şükrü Tekin Kaptan uzun bir zaman sürecini mahkemelerde geçmek zorunda kalmıştır.

1.2.4. Dernek Faaliyetleri

1989-1992 tarihleri arasında Ege Basın Birliği Genel Başkan Yardımcılığı görevini yürüten Şükrü Tekin Kaptan, 15 Kasım 1996 tarihinde kuruluşunda bulunduğu, kısa adı KÜLTÜR-KUR olan Denizli Halk Kültürü Araştırma ve Eğitim Kurumu Derneği ilk Genel Başkanlık görevine getirilmiştir. Derneğin diğer kurucu üyeleri şunlardır:

Genel Başkan Yardımcısı : Osman Kaymak

Genel Sekreter : Nebi Turan

Genel Sayman : Burhan İçkin

Üye : Altan Göker

Üye : Muzaffer Gençoğlu

Üye : Nihat Sönmez

Merkezi Atatürk Bulvarı, No:121, Büro:106, Denizli Çarşısı, Denizli olmak üzere kurulan bu derneğin amacı, “*Türk halk kültürüne bilimsel metot ve yöntemlerle araştırmak, derlemek ve bu alanla ilgili yetenekli insanları eğitmek, yapılan çalışmalarını sesli, görüntülü ve yazılı basın araçlarıyla yayınlamak*” şeklinde ifade edilmiştir.

27 Temmuz 1997’de yapılan 1. Olağan Genel Kurul’da yönetim kurulu üyeleri arasında görev değişikliğine gidilir ve Genel Başkanlığa Mansur Kaymak seçilmiştir. Şükrü Tekin Kaptan daha sonra işlerinin yoğunluğu ve başka bir dernek kuruluşu çalışmaları nedeniyle 31 Aralık 2001 tarihli dilekçesiyle derneğin Denetim Kurulu üyeliği ile dernek üyeliği görevlerinden istifa ettiğini duyurur.

12 Mart 2002 tarihinde yedi arkadaşı ile birlikte, kısa adı EGAY-DER olan Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği’ni kurarlar. Derneğin kurucu kurulu ise şu isimlerden oluşmaktadır: Şükrü Tekin Kaptan, Sadık Dağdeviren, M. Kemal Sağlam, Mithat Makal, Enver Bilki, Abdülkadir Uslu, Yılmaz Sağdıç

1.2.4.1. Bölge Temsilcileri

1. Ünal Şöhret Dirlik, Muğla merkez ve ilçeleri
2. Belma Alper Uçar, Aydın merkez ve ilçeleri
3. Dr. Muharrem Bayar, Afyon merkez ve ilçeleri
4. Fatma Uçarlar, Burdur, Isparta merkez ve ilçeleri
5. Kenan Oflaz, Tekirdağ, Kırklareli, Edirne merkez ve ilçeleri
6. Hayrettin İvgin Ankara Merkez ve ilçeleri
7. Kadir Golkarian (Güldiken), Tahran, Tebriz ve ilçeleri, İran

13 Ocak 2003 tarihli dernek tüzüğüne göre, derneğin merkezi Denizli'dir.⁷⁸ Faaliyet alanı Ege bölgesi illeri ve ilçeleri olarak belirlenmiştir. Derneğin amacı ise, *“bölgesi ve ülkesinin kültür değerlerini tanıtan, kültür değerlerinin geliştirilmesine katkıda bulunan Egeli araştırmacı ve yazarları bir araya getirerek;*

1) *Üyeler arasındaki mesleki dayanışma ve kaynaşmayı sağlamak,*

2. *Üyelerin sanat ve düşünce hayatında hak ettikleri yere gelmelerini sağlamak,*

3. *Araştırma, İnceleme, Roman, Hikâye, Şiir, Makale, Fıkra, Karikatür gibi edebi alanda ortaya koydukları yazı ve çizim ürünlerinden doğan haklarını korumak,*

4. *Üyelerinin araştırma, inceleme ya da diğer konulardaki çalışmaları sırasında ortaya çıkabilecek sorunların aşılmasına maddi ve manevi açılardan yardımcı olmak,*

5. *Üyelerinin eserlerinin basım-dağıtım ve tanıtımına yardımcı olmak,*

6. *Üyelerinin, eserlerinin gerek yurt içinde, gerekse yurt dışında telif haklarını takip etmek, dernek bünyesinde oluşturulacak Hukuk Müşavirleri kanalıyla haklarını aramak,*

7. *Yurt içi ve yurt dışındaki resmi, tüzel ve özel kurum ve kuruluşlar nezdinde üyelerini temsil etmek,*

8. *Araştırmacı ve yazarlarla diğer üyelerinin emeklerini, sosyal, kültürel, hukuki ve iktisadi hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek, olarak belirtilmiştir.*

22 Nisan 2006 tarihinde EGAY-DER'in 3. Olağan Genel Kurulu gerçekleştirilir. Prof. Dr. İrfan Ünver Nasrattınoğlu'nun Divan Başkanlığında gerçekleştirilen genel kurul sonunda Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği'nin kısaltması olan EGAY-DER'in “YAZ-AR-BİR” olarak değiştirilmesine karar

⁷⁸ Muratdede Mahallesi, 357 Sokak, Güvenç İş Hanı, No: 154, Bayramyeri, Denizli.

verilir. Derneğin adının başına “Türk” kelimesinin eklenmesi için de Bakanlar Kurulu nezdinde girişimlerde bulunulmasına karar verilir.

Şükrü Tekin Kaptan, vefatına kadar Genel Başkanlığını sürdürdüğü bu dernek çatısı altında pek çok önemli faaliyetin gerçekleştirilmesinde önemli rol oynamıştır. Düzenlediği sempozyumlarla ilgi uyandıran dernek, çeşitli panel ve şiir dinletileri de tertip etmiştir.

1.2.4.2. Düzenlediği Bilimsel Toplantılar

1) 12-13-14 Eylül 2002 tarihlerinde Denizli Çatalçeşme Oda Tiyatrosu’nda 1. Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği Türküler ve Ozanlar Sempozyumu düzenlenmiştir. Sempozyuma Türkiye ile birlikte Azerbaycan, Kırgızistan, Nahçıvan, Pakistan, ve K.K.T.C’den 26 misafir bildirisıyla katılmıştır.

Sempozyum ile birlikte düzenlenen Karikatür Sergisi’ne de K.K.T.C, İtalya, Almanya, Çin, Romanya, Bulgaristan, İran, İsrail, Rusya, Hırvatistan, Macaristan, Ukrayna, Endonezya ve Kenya’dan 37 Karikatür Sanatçısı 110 eseri ile katılmıştır.

2) 25 Ekim 2003’te Denizli’de 2. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği “Şiirlerle İllerimiz” Sempozyumu yapılır. Dört ülkeden toplam 26 bildiri sunulmuştur.

3) 17-18-19 Eylül 2004 tarihinde Denizli’de 3. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği “Fıkralar” Sempozyumu gerçekleştirilmiştir. 8 tanesi yurtdışından olmak üzere, toplam 32 bildiri sunulmuştur.

29 Eylül 2005 yılında Honaz’da Şiir Dinletisi ve Ödül Töreni yapılmış, gerçekleştirilen şiir yarışmasında birinciliği Prof. Dr. Himmet Karazeybek “*Ben Seni Urfa’da Sevdim*” adlı şiiri (551 puan) ile kazanmıştır. Şiir okuma yarışmasında ise, 546 puanla Turgutlu’dan Musa Kalkınç birinci olmuştur.

Bu gecede Fethiye’de Maniler Sempozyumu yapılması teklifine Fethiye Belediye Başkanı Behçet Saatçı olumlu yaklaşmış ve çalışmalar başlamıştır.

4) 6-7-8 Kasım 2006 tarihlerinde Fethiye Belediyesi ve EGAY-DER işbirliği ile IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu yapılmış ve büyük ilgi görmüştür. Fethiye Belediye Başkanı Behçet Saatçi ve Yazar-Bir Genel Başkanı Şükrü Tekin Kaptan'ın eş başkanlığını yaptığı sempozyuma toplam 50 bildiri sunulmuştur. KKTC'nin 1. Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş, Asya Üniversitesi (Bakü) Prof. Dr. Celil R. Nağıyev ve Kırım Kültür Bakanı Yardımcısı Doç. Dr. İsmet Zaatov'un onur konuğu olarak katıldığı sempozyuma, Türkiye'nin değişik illerinin yanı sıra; Azerbaycan, Makedonya, Macaristan, Irak, Rusya, Sırbistan, Bulgaristan, Ukrayna-Kırım, Kırgızistan, Kosova ve Moldova'dan katılımcılar teşrif etmiştir.

Kapanışta söz alan Şükrü Tekin Kaptan, organizasyon için Fethiye Belediyesine teşekkür ederek önümüzdeki sene ninniler, ağıtlar, destanlar ya da bir başka konuyla yine sempozyum gerçekleştirmeyi düşündüklerini ifade etmiştir.⁷⁹

1.2.4.3. Yayınladığı Kitaplar

1) Araştırmacı-Yazar Şükrü Tekin Kaptan'ın "Denizli'li Meşhurlar" adlı kitabı, 1000 adet, Temmuz 2002, Bilâl Ofset Tesisleri, Denizli, Yayın No: 1

2) 1.Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği Sempozyumu (Türküler ve Ozanlar) Bildiriler kitabı, 1000 adet, Ocak 2003, BRC Matbaacılık, Ankara, Yayın No: 2

3) 1. Uluslararası Karikatür Sergisi Albümü, 500 adet, BRC Matbaacılık, Ankara, Ocak 2003, Yayın No: 3

4) Ege Şairler Şiir Antolojisi-1 kitabı, 1000 adet, BRC Matbaacılık, Ankara, Ağustos 2003, Yayın No: 4

5) 2.Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Şiirlerle İllerimiz) Sempozyumu Bildiriler kitabı,1500 adet, Aralık 2003, BRC Matbaacılık, Ankara, Yayın No: 5

⁷⁹ "Muğla: Türk Dünyasında Maniler Sempozyumu Sona Erdi", <http://www.haberler.com/mugla-turk-dunyasinda-maniler-sempozyumu-sona-haberi> (10.11.2012).

6) 3.Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Fıkralar) Sempozyumu Bildiriler kitabı, 1000 adet, Ocak 2005, Bilal Ofset Matbaacılık, Denizli, Yayın No: 6

7) Egeli Şairler Şiir Antolojisi-2 kitabı, Eylül 2005, Bilâl Ofset Matbaacılık Tesisleri, Denizli, Yayın No: 7

8) Prof. Dr. İrfan Ünver Nasrattınoğlu'nun "Romanya Yazıları" adlı kitabı, Aralık 2005, Bilâl Ofset Matbaacılık, Denizli, Yayın No: 8

9) IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu Bildiriler kitabı, 2000 adet, Nisan 2007, Sistem Serigrafi ve Matbaacılık, Torbalı/İzmir, Yayın No: 9

1.2.4.4. Düzenlediği Yarışmalar

1.Egeli Şairler Şiir Yarışması, (48 katılım, Ödüllü,) 29 Eylül 2005, Honaz / Denizli

2.Egeli Şairler Şiir Okuma Yarışması, (25 katılım, Ödüllü), 29 Eylül 2005, Honaz / Denizli

1.2.4.5. Ödül Törenleri

1."EGAY-DER Türk Kültürüne Hizmet 2002 Ödülleri Töreni, (8 kişiye ödül verilmesi): (*A. Fahri Akçakoca Akça, Ali Vehbi Aykota, Kerim Aydın Erdem, Meral Gökkaya (Teşvik), Ünal Şöhret Dirlik, Abdülkadir Güler, Prof. Dr. İrfan Ünver Nasrattınoğlu, Prof. Dr. İsa Kayacan*), 25 Ekim 2003 - Denizli

2."EGAY-DER Türk Kültürüne Hizmet 2003 Ödülleri Töreni, (7 kişiye ödül verilmesi), (*Hasan Kallimci, Birdal Can Tüfekçi (Teşvik), Dr. Muharrem Bayar, Dr. Tahir Kutsi Makal, Ekrem Özdamar (Kanal 7 Tv.), Mehmet Tekin, İbrahim Cinkaya (Onur)*), 18 Eylül 2004 - Denizli

3."EGAY-DER Türk Kültürüne Hizmet 2004 Ödülleri Töreni, (8 Kişiye ödül verilmesi), (*Behçet Saatçı, Beyti Kasapoğlu (Onur), Fatma Uçarlar (Teşvik)*),

Musa Elitaş, Mustafa Karakaya, Mustafa Nadir Önay, Nihat Sönmez, Recai Şahin), 29 Eylül 2005 - Honaz / Denizli

4.(Yaz-Ar-Bir) Türk Kültürüne Hizmet 2005 Ödülleri Töreni, (8 kişiye ödül verilmesi), (Prof. Dr. Celil Gariboğlu Nağiyev, Prof. Dr. Tuncer Baykara, Dr. M. Sabri Koz, İbrahim Yüksel, Ünal Türkeş, Seyfullah Türksoy (Kanal 7 Tv), Mithat Makal, (Teşvik), İlknur Mersin (Teşvik), 7 Kasım 2006 - Fethiye / Muğla

5.”Yaz-Ar-Bir Türk Kültürüne Hizmet 2006 Ödülleri Töreni, (8 kişiye ödül verilmesi), (Mustafa Demirci (Teşvik), M. Kemal Sağlam (Teşvik), M. Feridun Alpat (Onur), Tarcan Oğuz (Hizmet), Hakkı Uslu (Hizmet), Hamit Çine (Hizmet), Şemsettin Kubat (Hizmet), Doç. Dr. Kadir Gökçüoğlu (Güldiken) (Türk Dünyasına Hizmet), 1 Eylül 2007 - Bekilli / Denizli

Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği'nin gerçekleştirmiş olduğu bu faaliyetler Folklor Araştırmaları Kurumu'nun da dikkatini çekmiş ve adı geçen kurum tarafından derneğe, Türk halk kültürü alanındaki hizmetleri neticesinde, 18 Aralık 2004'te “*Türk Folkloruna Hizmet*” ödülü verilmiştir.

Şükrü Tekin Kaptan'ın, bir davet üzerine İran'a gitmesi ve orada kalp krizi geçirip vefat etmesiyle dernek çalışmaları durma noktasına gelmiştir. Vefatından belli bir süre sonra toplanan yönetim kurulu, tekrar görev dağılımına gitmiş ve Genel Başkanlığa Abdülkadir Uslu seçilmiştir. Bu görev dağılımının ardından kısa bir açıklama yapan Uslu, Türk kültürü yaşatmak ve gelecek kuşaklara aktarmak amacıyla kurulan birliğin faaliyetlerine devam edeceğini söyler. Bu arada, yeni yönetim kurulunun aldığı kararla Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği (Yazar-Bir) eski Genel Başkanı Dr. Şükrü Tekin Kaptan'ın isminin yaşatılması için adımlar atılacağını belirtmiş, ilk adım olarak da Kaptan'ı “Onursal Başkan” seçmişlerdir.⁸⁰

Yeni yönetim kurulunun aldığı kararla Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği (Yaz-Ar-Bir) Eski Genel Başkanı Dr. Şükrü Tekin Kaptan'ın isminin

⁸⁰ “*Yaz-Ar-Bir başkanlığına Abdülkadir Uslu seçildi*”, <http://www.haberler.com/yaz-ar-bir-baskanligina-abdulkadir-uslu-secildi-haberi> (10.10.2012).

yaşatılması için önemli adımlar da atacağını belirten Uslu, “Aldığımız kararlar ilk olarak Kaptan’ı onursal başkan seçtik” demiştir.

1.2.5. Dergi Faaliyeti

1985 yılında Şükrü Tekin Kaptan, Abdülkadir Uslu ve Mehmet Fevzi Yeniçeri’nin ortaklığında çıkarılan Tebessüm Dergisi, Türkiye’nin ilk il mizah dergisi olma niteliğini taşımaktadır. Başlangıçta Abdülkadir Uslu ve Mehmet Fevzi Yeniçeri tarafından bir mizah sayfası olan “Tebessüm”, ilk olarak 5 Mart 1983 yılında Hizmet Gazetesi’nde yayınlanmıştır. “Tebessüm” adlı mizah dergisi çıkarma düşüncesi de yine bu gazeteden okuyuculara duyurulmuş ve “*Aylık olarak yayınlanacak, ofset baskılı 24 sahifeden oluşan Tebessüm Türkiye’nin il düzeyinde çıkarılan tek mizah dergisi olacak*” denilmiştir.⁸¹

Abdülkadir Uslu, Şükrü Tekin Kaptan’ın vefatından sonra kaleme aldığı yazısında derginin çıkış hikayesini şu şekilde ifade etmiştir: “*Hizmet Gazetesi yazı işleri müdürü Mehmet Baysal’ın ısrarı ile haftalık magazin ve mizah sayfaları hazırlamaya başlamıştık. O zamanlar Denizli Lisesi’nde öğrenci olan Mehmet Fevzi Yeniçeri ile birlikte “Tebessüm” ismini verdiğimiz mizah sayfasını uzun süre yönettik. Bu arada her yaştan ve meslekten bize katılanlarla sayımız çoğaldı. Haftalık sayfa hazırlamanın yanında, günlük olarak da “Tebessümcüler” imzasıyla çalışmalarımız yayınlanmaya başladı. Şükrü Tekin Kaptan da o sıralarda Denizli’ye yeni dönmüştü. Mesleği icabı maliye, muhasebe, iktisat gibi konularda Hizmet Gazetesi’nde yazılar yazmaya başlamıştı. Gazetede sık sık onunla karşılaşmaya ve sohbet etmeye başladık. Samimiyetimiz de her geçen gün artıyordu. İlerleyen günlerde bizim hazırladığımız sayfalara katkıda bulunmaya başladı. Aynı zamanda, “Tebessüm” sayfası da büyük bir ilgiyle izleniyor, Türkiye’nin her yerinde karikatürler geliyordu. Türkiye çapında dağıtımı yapılan birçok dergi ve gazetenin mizah sayfaları bizden alıntılar yapıyor, bizden övgüyle bahsediyordu. Artık bir dergi çıkarma fikri ağır basmaya başlamıştı. O günlerde Denizli de ne ofset matbaa vardı ne de renk ayrımı, film gibi kavramlar... Her şey İzmir’de yaptırılan klişelerle ve tipo baskı tekniğinin müsaade ettiği kadarıyla sınırlıydı. Oysaki biz, ofset basılan, karikatürlerin bolca yer aldığı bir mizah*

⁸¹ Ercan Haytoğlu, *Denizli Basın Tarihi (1909-2009)*, Pamukkale Üniversitesi Yayınları, Sistem Ofset Basım Yayın San. Ve Tic. Ltd. Şti. Ankara 2010, s. 363.

dergisi çıkarmalıydık. Kadroyu oluşturmuştuk. Teknik olarak da bir deneyim kazanmıştık. Bunun için kendimizi hazır hissediyorduk. Asıl önemlisi, dergiyi çıkaracak parayı nereden bulacaktık? Allah rahmet eylesin, Şükrü ağabey bir gün “Satılığa çıkardığım bir pamuk tarlam var, iki dönümünün parasını dergiye ayırabilirim.” dedi. Ayırdı da... Böylece 1985 yılında Türkiye’nin ilk il mizah dergisi olan “Tebessüm” aylık olarak yayınlanmaya başladı.”⁸²

Derginin çıkarılması sürecinde yardım istenen kişilerden hep vaat ve nasihat duyan ekip, onları protesto etmek amacıyla ilk sayının kapağını siyah renkte yayınlamıştır.⁸³ Derginin Tebessüm Yayıncılık adına İmtiyaz Sahipliğini Şükrü Tekin Kaptan, Genel Yayın Müdürlüğünü Mehmet Fevzi Yeniçeri, Yazı İşleri Müdürlüğünü de Abdülkadir Uslu üstlenmiştir. 150 TL satış bedeli ile 24 sayfa olarak yayınlanan dergiye sanat çevreleri büyük destek vermiştir. Çalışmalar Türkiye çapında da ses getirmiş; Gırgır Dergisi yönetmeni Oğuz Aral, Fırat Dergisi yönetmeni Tekin Aral, Çarşaf Dergisi Karikatür Okulu Yönetmeni Raşit Yakalı, Gıcık Dergisi yönetmeni Eflatun Nuri başta olmak üzere bütün mizah dünyası bu yeni dergiye kucak açmıştır. Şükrü Tekin Kaptan, Türkiye’nin dört bir tarafından gönderilen karikatürleri İstanbul, İzmir, Bursa gibi yerlerde bastırıp Denizli’ye ulaştırma işini yürütmüştür. Her ay 2-3 bin basılan Tebessüm Dergisi hemen tükense de, üç arkadaş para kazanamamış ve 6 sayı çıkarılan derginin faaliyetleri sona ermiştir.

1.2.6. Arşivi

Şükrü Tekin Kaptan hayattayken çok zengin bir arşive sahip olmuştur. Yakınlarının ifadesine göre odalar dolusu belge, kitap, etnografik malzeme, onun vefatından sonra dağılmış ve kaybolmuştur. Bunların arasında kendi eserleri de bulunmaktadır. Şu an eşi ve çocuklarında bile sadece birkaç kitabı bulunmaktadır. Yaşamında ise Şükrü Tekin Kaptan’ın, pek çok kitabı dışında, sahip olduğu arşivi şu şekildedir:

-Etnografik Gereçler Koleksiyonu (M.S. 1500-2000 arası)

⁸² Abdülkadir Uslu, “Artık ‘Tebessüm’ İçin Pamuk Tarlasını Satan Adam Yok”, *Yeni Akrep (Uluslararası Karikatür ve Mizah Dergisi)*, Nisan 2008, Yıl: 6, Sayı: 68, s. 6.

⁸³ *Tebessüm*, “Bizden Size Sizden Bize”, Baskı: Milsan A.Ş., İstanbul 1985, S. 1, s.3.

-Denizli Yöresi Türk Halk Müziği ve Oyunları Ses Kayıtları Arşivi
(Yaklaşık 40 kaset)

-Fotoğraf Koleksiyonu (Çoğu Denizli ile ilgili olan çeşitli vesikalar ve fotoğraflar, 1850-2007 Arası)

Ölümünden sonra Şükrü Tekin Kaptan'ın kütüphanesindeki kitaplar ve koleksiyonları dağılmıştır. Kütüphanesindeki kitaplar halk kütüphanesine, hapishanelere ve İmam Hatip Lisesi'ne dağılmıştır. Etnografik gereçler koleksiyonu ise dört çocuğu arasında paylaştırılmış ve bugün onlar tarafından muhafaza edilmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

ŞÜKRÜ TEKİN KAPTAN'IN ESERLERİ

Bu bölümde, Şükrü Tekin Kaptan'ın basılmış ve basıma hazır kitapları ayrıntılı olarak incelenecektir. Şükrü Tekin Kaptan, eserlerini kendi bastırıldığı ve basılan bu eserlerin çoğu kaybolduğu için, hangi eserlerinin yayınlanmış olduğu konusunda net bilgilere ulaşılamamıştır. Bu sebeple yayınlanmış ya da yayına hazır kitapları birlikte verilmiştir. Bunun yanında, kaynaklarda ismi geçen, ama akıbeti belli olmayan kitapların listesi de verilmiştir. Gazete ve dergilerde yayınladığı eserleri ve köşe yazıları da tarih sırasına göre listelenmiştir.

2.1. Kitaplar

2.1.1. Yayımlanmış ve Yayına Hazır Kitaplar

2.1.1.1. Hep Senin İçin (Şiirler)

Güven Matbaası tarafından 1967 yılında Denizli'de basılan bu eser, mini bir cep kitabı boyutlarındadır. 64 sayfadan oluşan bu mini kitapta Şükrü Tekin Kaptan'a ait 48 şiir yer almaktadır. Hep Senin İçin-2 şiir kitabının "Sözbaşı" kısmında, bu şiirlerin öğrencilik yıllarından itibaren çeşitli duyguların ve gurbette kalmanın sonucu olarak ortaya çıktığı ifade edilir.

2.1.1.2. Atalar Mirası (Türk Atasözleri- Öz Deyimler)

Basım tarihi olarak 1985 yılı görünen bu 115 sayfalık eserin ulaşılabilen nüshası daktilo ile yazılmış teksir halindedir.

Şükrü Tekin Kaptan tarafından kaleme alınan "Önsöz"de yazar, halkın dünya görüşünü ve değer yargılarını yansıtan, milletin ortak malı olan ve "atalar mirası" olarak telakki edilen Türk atasözleri ve deyimlerini derlemeyi kültürel mirası korumak adına önemli bulduğunu dile getirir. Ayrıca, bu derlemenin yayına hazırlanmasında Hizmet Gazetesi Yazı İşleri Müdürü Mehmet Baysal, Denizli İl Halk Kütüphanesi Müdürü ve personellerine, Öğretmen Nebi Akbaş'a, Öğretmen-Gazeteci-Yazar Hasan Kallimci'ye teşekkürlerini sunar.

“Bir Kaç Söz” kısmını kaleme alan Nebi Akbaş, atalarımızdan bize kalan ve ağızdan ağıza yıllardır söylenegelen bu mirası, her yöreden tek tek toplayıp bizlere sunan Şükrü Tekin Kaptan’ın, sonraki kuşaklara derli toplu ve değerli bir kaynak eser bıraktığını dile getirir. Sonrasında ise, derlenen 4800 tane Türk atasözü ve deyimini alfabetik sıraya göre verir. Eserin sonunda “Faydalanılan Kaynaklar” verilir. Atasözlerinde geçen Arapça ve Farsça kelimelerin anlamları da “Sözlük” kısmında verilir. Şükrü Tekin Kaptan’ın kısa biyografisi ile kitap sona erer.

2.1.1.3. Neydik? Ne Olduk? (Geçmiş Asrın Zamanımızla Mukayesesi)

Mart 1985 yılında 70 sayfa olarak basıldığı bilgisine ulaşılan bu kitabın basılı nüshasına ne yazık ki ulaşılammıştır. Şükrü Tekin Kaptan’ın “Neydik? Ne Olduk? , “Elma Şekeri” ve “Hep Senin İçin II (Şiirler)” adlı üç eserini tek cilt halinde bastırıldığı nüshada “Neydik? Ne Olduk?” eseri 48 sayfadan oluşmaktadır.

Şükrü Tekin Kaptan tarafından kaleme alınan “Sözbaşı” kısmında, toplumsal düzenin nasıl bozulduğu ve bu günlere nasıl geldiği hakkında geçmiş hatırlamak ve kıyaslamalar yapmak suretiyle gelenek, görenek ve adetler başta olmak üzere çeşitli konular üzerinde durulmuştur.

Bir yazı dizisi olarak yayınlanan ve daha sonra kitap haline getirilen bu eser şu başlıklardan oluşmaktadır: “Ahlak Yapısı”, “Aileler Tarihçesi”, “Aile Bireyleri Arasındaki İlişkiler”, “Özenme, Yaşama ve Hareket Tarzı”, “Arkadaşlık”, “İmkanlar”, “Evler ve Tipleri”, “Türk Kadını”, “Giyim-Kuşam”, “Hastalıklar ve Tedavileri”, “Aydınlatma ve Isıtma”, “Ailede Hayat”, “Çamaşır Yıkama”, “Komşuluk İlişkileri”, “İkramlar”, “İyilik ve Kötülükler”, “Yollar”, “Nişanlanma-Evlenme ve Düğünler”, “Eğlenceler”, “Hanedanlık ve Köy Odaları”, “Hayır ve Hasenat İşleri”, “Adet-Gelenek ve Görenekler”, “Gençlik”, “Ödünç Alış Verişleri”, “Ticaret ve Ticaret Ahlakı”, “Fiyatlar ve Emtia Cinsleri”, “Ölçüler”, “Sanat Hayatı ve İş Bulma”, “Emanetçilik”, “Vergiler”, “Eğitim-Öğretim”, “Memurlar ve İdare”, “Okuma (Kitap, Gazete, Dergi)”, “Askerlik”, “Mahkemeler ve İhtilaflar”. Eser, “Yararlanılan Kaynaklar” ve “İçindekiler” kısmı ile sona erer.

2.1.1.4. Hep Senin İçin-2

1986 yılında bazı yeni şiirlerin eklenmesiyle oluşan bu eserin basılı nüshasına ulaşılammıştır. Şükrü Tekin Kaptan'ın "Neydik? Ne Olduk? , "Elma Şekeri" ve "Hep Senin İçin II (Şiirler)" adlı üç eserini tek cilt halinde bastırıldığı nüshada bu eser büyük boyutta basılmış haliyle 25 sayfa tutmaktadır. Yeni şiirler eklediği bu eser, toplam 63 şiirden oluşmaktadır.

2.1.1.5. Elma Şekeri

1986 yılında tamamlanan bu eser, Ocak 2004'te Bilâl Ofset Matbaacılık Tesisleri tarafından Denizli'de 975-97946-2-4 ISBN numarasıyla basılmıştır. Kitap toplam 195 sayfadan oluşmaktadır. "Başlarken" başlığı altında insan yaşamında gülme ve güldürmenin önemine değinen Şükrü Tekin Kaptan, diğer yandan güldürürken düşündüren ve öğüt veren ürünlerden örnekler sunar. Kitapta sırasıyla şu bölümler yer alır: Bilmeceler, Mizahi Bilmeceler, Nevşehir Soyadlarından Seçmeler, Manzum Atasözleri, Atasözlerinde Mizah, Yörelere Has Maniler, Denizli Şivelerinden Seçmeler, Güzel ve Özlü Sözler, Şöför Edebiyatı, Ticarethaneler Edebiyatı, Asker Mektupları, Fıkralar, Diğer Ülkeler Ait Atasözleri. "Yararlanılan Kaynaklar" verildikten sonra, "İçindekiler" kısmıyla kitap sona erer. Kitabın arka kapağında ise Şükrü Tekin Kaptan'ın kısa biyografisi yer almaktadır.

2.1.1.6. Denizli'nin Halk Kültürü Ürünleri C.1

1988 yılında Yenigün Ofset Matbaacılık Tesisleri tarafından Denizli'de basılan bu kitap toplam 268 sayfadır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okullara tavsiye edilen bu eser, 1997 yılında Motif Halk Oyunları Eğitim Derneği tarafından düzenlenen Geleneksel 3. Halkbilim Ödülleri Yarışması'nda "Mansiyon Ödülü" kazanmıştır. İçindekiler: Milli kıyafetlerimiz, evlenme adet ve gelenekleri, düğün eğlenceleri, hastalıklar ve tedavi usulleri, halk edebiyatı ürünleri, mahalli yemeklerimiz, denizlide dil ve lisan, bölgesel halk çalgıları açıklamaları, denizlide halk türküleri ve oyun havaları, türkülerin efsane ve öyküleri, halk kültürümüze hizmet edenler vb.

2.1.1.7. Sazının Telinden, Gönül sesinden Halk Ozanı Ali Taş

Şükrü Tekin Kaptan'ın daktilo ile yazıp kendisinin ciltlettirdiği 106 sayfalık kaynağa göre basım yılı 1991'dir. Nisan 2001 yılında Yüksel Matbaası tarafından Denizli'de basılan eser 170 sayfadır.

Şükrü Tekin Kaptan tarafından kaleme alınan "Sunuş" yazısında, Aşık Ali Taş'ın en son arzusunun eserlerini toplayıp yayınlamak istediği ve bunu gerçekleştirmeye ömrünün vefa etmediği dile getirilir. Bunu bir "vasiyet" olarak ele alan Şükrü Tekin Kaptan, bu önemli ozanın hayatı ve eserleri hakkında bilgileri toplayarak kitabı hazırlar.

Aşık Ali Taş'ın "Özgeçmişi" ve "Sanatı" hakkında bilgiler veren Şükrü Tekin Kaptan, daha sonra ozanın değişik türdeki şiirleri, deyişleri ve öğütlerinden örnekler verir. Ozanın, basına yansıyan haberlerinin de sunulduğu eser "Yararlanılan Kaynaklar" kısmıyla sona erer.

2.1.1.8. Gönül Sultanları Denizli'de (Türbeler -Yatırlar)

1993 yılında Denizli'de Basım Ajans Matbaacılık ve Reklamcılık Tesisleri tarafından 1. basımı yapılan kitap 167 sayfadır. Mayıs 2000 yılında Otçu Masa Üstü Yayıncılık tarafından, 2. basımı, 219 sayfa olarak yapılmıştır.

Eser, Şükrü Tekin Kaptan tarafından yazılan "Takdim" yazısıyla başlar. "Mezar Ziyaretleri" başlığı altında kabir, türbe, adak adama vb. konularda bilgi verildikten sonra bölümler başlar. Birinci bölüm "Denizli Türbeleri" adını taşır. Bu bölümde 99 türbe hakkında yer, bina durumu, kitabeleri, rivayetleri ve ziyaret amaçları hakkında ayrı ayrı bilgi verilir. İkinci bölüm "Denizli Yatırları" adını taşır. Bu bölümde ise 104 tane yatır hakkında yeri, görünümü, rivayetleri, ziyaret amaçları hakkında ayrı ayrı bilgiler verilir. "Yararlanılan Kaynaklar" ve "İçindekiler" kısmından sonra, "Yazar Hakkında Bilgi" başlığıyla kitap sona erer. Kitabın 2005 yılındaki 2. Basımı, Bilal Ofset Matbaacılık Tesisleri tarafından 368 sayfa olarak yapılmıştır.

2.1.1.9. Belgelerle Denizli

Eylül 1994'te Denizli'de yazılan eserin basılı haline ne yazık ki ulaşılamamıştır. Şükrü Tekin Kaptan tarafından daktilo ile yazılıp ciltlenen eser ise 227 sayfadan oluşmaktadır.

Şükrü Tekin Kaptan tarafından kaleme alınan "Takdim" yazısından sonra 128 tane Denizli ile ilgili tarihi belge, Osmanlı Türkçesi ile verilip sonrasında tercüme ve açıklamaları yapılır. Takdim kısmında, kitaptaki bazı belgelerin tercümelerini yaparak yardımlarını esirgemeyen İmam Hatip Lisesi emekli müdürü Mehmet Kaya'ya ve kaynak kişilere de teşekkür edilir. "Kaynaklar" ve "İçindekiler" kısmıyla eser sona erer.

2.1.1.10. Etnografik Gereçler Kültürü

1997 yılında basıma hazır hale getirilen bu kitabın ne yazık ki basılı ya da basıma hazır nüshasına ulaşılamamıştır. Kaptan'ın "Denizli Hakkında Yazılan Kitaplar Bibliyografyası" adlı kitabına göre, eser 222 sayfadan oluşmaktadır. Etnografik gereçlerin tanıtımı için hazırlanan eserde çarpana, çıkırık, dibek ve dibek taşı, dirhem, ege, etleme demiri, kahve soğutucusu, kasatura, kirman, okka, örs, övendire, pikap, plak, sinema makinası, sikke, üzengi, yaba gibi pek çok malzeme tanıtılmıştır.

2.1.1.11. Şifa Kaynaklarımız (Denizli'de Kaphca-Ilıca ve Şifalı Sular)

Temmuz 1997'de Sistem Ofset Matbaacılık tarafından İstanbul'da basılan bu kitap toplam 202 sayfadır. Şükrü Tekin Kaptan'ın daktilo yazısıyla Şubat 1995'te yazıp kendisinin ciltlettirdiği kitap ise 162 sayfadan oluşur.

Dönemin Denizli İl Sağlık Müdürü Uzm. Dr. Süleyman Kaynar tarafından kaleme alınan "Önsöz" kısmında "Bize sunulan bu eşsiz kaynakların yine bizlerin yararına, ama aynı zamanda dünyanın zararına olmadan kullanılmasına ve şifa dağıtımına küçük bir katkı amacıyla" bu rehber kitabın hazırlandığı belirtilir.

Eser üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm Muhibbi mahlasıyla şiirler yazan Kanuni Sultan Süleyman'ın "Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi,

/ Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi / Saltanat dedikleri ancak cihan kavgasıdır / Olmaya baht u saadet dünyada vahdet gibi” dörtlüğüyle başlar. “Kaplıca ve Ilıcalar Hakkında Genel Bilgiler, Giriş-Oluşum ve Gelişme” başlığını taşıyan ilk bölümde “Her Derde Deva Termal Kaynaklarımız” kısmı hem Türkçe hem İngilizce olarak verilmiştir. Bu bölümde genel olarak şifalı suların oluşumu, ne zamandır faydalandığı, şifalı suların nitelikleri, kaplıca ve ılıcaların sıcaklık dereceleri gibi bilgiler verilir. İkinci bölüm “Denizli’de Bulunan Şifalı Sular” adını taşır. Bu bölümde 30 tane şifalı suyun konumu, ulaşımı, tarihçesi, özellikleri ve tahlilleri hakkında bilgi verilir. Üçüncü bölümün ana başlığı yoktur. Bu bölümde “Kaplıca-Ilıca ve Şifalı Sulardan Yararlanma Şekilleri”, “Hangi Hastalıklara Hangi Şifalı Sular” ve “Denizli’de Bulunan Sağlık Kurum ve Kuruluşları” alt başlıkları altında bilgiler verilir “Kaynakça” ve Denizli İl Sağlık Müdür Yardımcısı tarafından kaleme alınan “Sonsöz” ile kitap sona erer.

2.1.1.12. Denizli Kitabeleri

Denizli Hakkında Yazılan Kitaplar Bibliyografyası kitabından Aralık 1999 yılında Otçu Masa Üstü Yayıncılık tarafından 143 sayfa olarak basıldığı bilgilerine ulaşılan bu kitabın ne yazık ki basılı hali elde edilememiştir. Bir zarf içinde dağınık halde bulunan bu eser; çeşme kitabeleri, cami, mescit ve minare kitabeleri, türbe kitabeleri, mezar kitabeleri ve diğer tarihi kitabeler hakkındadır. Her kitabenin fotoğrafı verilmiş olup altında okunuşları ve tercüme bilgileri verilmiştir.

Kitabelerin okunuşunda, o zamanlar İran’da olup bugünlerde Girne American Üniversitesi’nde öğretim görevlisi olan Prof. Dr. Kadir Golkarian (Güldiken) ve emekli İmam-Hatip Lisesi Müdürü Mehmet Kaya’nın da yardımları söz konusudur. Bu araştırmalar sırasında, Şükrü Tekin Kaptan tarafından Yeşilyuva’da Sultan II. Abdülhamid’in perdedarı Halil Çavuş’un mezarı ve Abdi Bey Camii şadırvanı üzerindeki kitabesi de keşfedilmiştir

2.1.1.13. Dünden Bu Güne / Benim Köyüm Yeşilyuva

Mart 2000’de Otçu Masa Üstü Yayıncılık tarafından Denizli’de basılan eser toplam 556 sayfadır. Yeşilyuva’nın “Kaissariea” adıyla geçtiği tarihi bir haritadan sonra Şükrü Tekin Kaptan’ın kaleme aldığı “Sunuş” kısmı gelmektedir.

Bu kısımda Kaptan, doğup büyüdüğü, suyunu içip toprağından karnını doyurduğu kasabasına bir eser bırakmaya kendisini borçlu görmüş ve bu amaçla eserini oluşturmuştur. Yine Kaptan'ın bu kısımda belirttiğine göre, ele alınan geçmişteki Yeşilyuva değil, kaybolmuş ve bazı yönlerden değişmiş Yeşilyuva'dır.

Eser on bölümden meydana gelmektedir. Her bölüm kendi içinde bazı kısımlara ayrılmıştır. Birinci bölüm “Yerleşme” başlığını taşımaktadır. Bu bölüm kendi içinde “Coğrafi Durum”, “Varlıklar” ve “İdari Yerleşme” olarak üçe ayrılır. “Coğrafi Durum” başlığı altında Yeşilyuva'nın bulunduğu yer, ulaşım, sınırları, toprak ve arazi yapısı, dağları, dereleri, yaylaları, akarsuları, iklimi ve yağışları üzerinde durulur. “Varlıklar” başlığı altında cadde, sokak ve meydanlar, parklar, bitki örtüsü ve ormanlar, yeraltı zenginlikleri, değirmenler, pekmez ocakları, çeşmeler gibi unsurlar üzerinde durulur. “İdari Yerleşme” kısmında ise Yeşilyuva'nın nüfusu, evleri, dışarıya göçleri ve Yeşilyuvalıların nerelerde bulunduğu anlatılır. Bu bölümün dipnotları verilerek ikinci bölüme geçilir.

İkinci bölüm “Tarih” başlığını taşımaktadır. Bölüm kendi içinde üç kısımdan oluşur. Birinci kısım olan “Tarihi Geçmiş”nde, Yeşilyuva'nın tarihi, Kayser ve Yeşilyuva adlarının kaynağı, tarihi eserleri, meşhur aileleri, yerleşim yerinin çevresinde kurulan medeniyetler konuları ele alınır. “Kurum ve Kuruluşlar” adlı ikinci kısımda, resmi kurum ve kuruluşlar, resmi binalar ve mezarlıklar ele alınır. Üçüncü kısım olan “Tarihi Yerleşim” başlığı altında Yeşilyuva'ya dışarıdan gelenler, Yeşilyuva'daki Yörükler, seyyah ve seyahatnameleri, Yeşilyuva'daki önemli olaylar ve Kuva-yi Milliye dönemindeki Yeşilyuva konuları ele alınır. Dipnotlarla ikinci bölüm sona erer.

Üçüncü bölümün başlığı yoktur. “Mahalli İdare ve Yönetim” ile “Yeşilyuvalı Ünlüler” kısmından oluşan bu bölümde; belediye başkanları, idari görevliler ve mahalleler ile Yeşilyuva'dan yetişen ünlüler üzerinde durulur. Dipnotlarla üçüncü bölüm sona erer.

Dördüncü bölüm “Halk Kültürü” başlığını taşır ve dört kısımdan oluşur. “Halk Edebiyatı” başlığını taşıyan birinci kısımda atasözleri, deyimler, maniler, ağıtlar, argolar, asker mektupları, masallar, hikayeler, efsaneler, ninniler, bilmece, fıkralar ve Yeşilyuva hakkında yazılan şiirler ele alınmıştır. İkinci

kısım “Dil-Lisan” başlığını taşımaktadır. Bu kısımda halk dili üzerinde durulup sülale lakapları, yer adları, tekerlemeler ve türküler üzerinde durulmuştur. Üçüncü kısım “İnançlar” hakkındadır. Bu kısımda mahalli inançlar ve batıl inançlar üzerinde durulmuştur. Dördüncü kısımda “Yeşilyuva Hatırlatmaları” üzerinde durularak bu bölümün dipnotları verilmiştir.

Beşinci bölüm “Manevi Değerler” başlığını taşımaktadır. “Dini Varlıklar” ve “Dini Kurumlar” olarak iki kısımdan oluşan bu bölümde türbe ve yatırırlar, kitabeler, mahalli dini inançlar ile camiler, mescitler, tekke ve zaviyeler üzerinde durulur. Beşinci bölümün dipnotları verilerek altıncı bölüme geçilir.

Altıncı bölüm “Adet ve Gelenekler” başlığını taşımaktadır. Beş kısım altında “Düğün Adet ve Gelenekleri”, “Doğum Adet ve Gelenekleri”, “Dini Amaçlı Gelenek ve Adetler”, “Sosyal Amaçlı Gelenek ve Adetler” ile “Kış Hazırlıkları ile İlgili Adetler” tanıtılır.

Yedinci bölüm “Sosyal ve Kültürel Değerler” adını taşımaktadır. “Sosyal Kısım”, “Eğlenceler” ve “Mutfak Kültürü” kısımları altında sosyal ilişkiler, aydınlanma ve ısınma araçları, giyim kuşam, çocuk oyunları, kış eğlenceleri, mutfak ürünleri, özel gün yemekleri üzerinde durulur. Dipnotlar verilir sonraki bölüme geçilir.

Sekizinci bölüm “Eğitim ve Öğretim” başlığını taşımaktadır. “Yeşilyuva’da Eğitim-Öğretim” adlı birinci kısımda eğitim ve öğretim ile eğitim ve öğretim kurumları ele alınır. İkinci kısım “Basın ve Yayın Hayatı” üzerinedir. Bu kısımda gazete ve dergiler, yöredeki medreseler ve Yeşilyuva Spor Kulübü üzerinde durulur. Dipnotlar verilip sonraki bölüme geçilir.

Dokuzuncu bölüm “Ekonomi ve Ticaret” başlığını taşır ve dört kısımdan oluşur. İlk kısımda “Ticaret ve Sanayi” başlığı altında ayakkabıcılık tarihi, sanat ve meslek hayatı, ticaret ahlakı, iş adamları ve vergiler üzerinde durulmuştur. “Ziraat” başlığını taşıyan ikinci kısımda ziraat işleri ve işçilik, çiftlikler, tarım aletleri, yetişen ürünler ve hayvancılık konuları ele alınmıştır. “Kurum ve Kuruluşlar” başlığını taşıyan üçüncü kısımda iktisadi kurum ve kuruluşlar, sağlık kurumları, esnaflar ve sinemalar hakkında bilgiler verilmiştir. Dördüncü kısım

“Müteferrik Mevzuat” başlığını taşımaktadır. Bu kısımda da siyasi görüş, idari geçmiş ve Yeşilyuva'nın tarihi kronolojisi üzerinde durulmuştur. Dipnotlar verildikten sonra, bir sonraki bölüme geçilmiştir.

Onuncu ve son bölümde “Belgeler” sunulmuştur. İlk kısımda “Yeşilyuva ile İlgili Belgeler” verilip ikinci kısımda “Belgeler Sözlüğü” ilave edilmiştir. Bu bölümün dipnotları verildikten sonra “İçindekiler” kısmıyla eser sona erer.

2.1.1.14. Denizli'nin Halk Kültürü Ürünleri C. 2

25 Ağustos 2000 tarihinde, Yeni Merhaba Kırtasiye-Matbu Evrak-Ofset Basım ve Yayıncılık tarafından, Denizli'de basılıp ciltlenen bu kitap 264 sayfadan oluşmaktadır.

Şükrü Tekin Kaptan tarafından kaleme alınan “Önsöz”de kitabın zor şartlarda oluşturulduğu ve tamamen Denizli sevgisinden kaynaklanan bir hevesle yazıldığı belirtilir. İlk bölüm “Yerleşme-İdare-Yönetim” başlığını taşımaktadır. Bu bölümde beş kısım bulunur. Birinci kısımda “Denizli Bölgesindeki Yerleşim Şekilleri” verilir. İkinci kısımda “Mahalleler-Varlıklar” başlığı altında eski mahalleler, adları ve tarihçeleri, pınarları ve şifalı suları anlatılır. Üçüncü kısım “Yönetim” başlığını taşımaktadır. Bu bölümde Denizli milletvekilleri, senato, kurucu meclis üyeleri, Denizli valileri ve belediye başkanları anlatılır. Dördüncü kısımda “Kültürel Değerler” başlığı altında Denizli'de bulunan anıtlar ve heykeller, müzeler ve basın ele alınır. Beşinci kısımda “Denizli'de Dil ve Lisan” başlığı altında Denizli ağız, deyimleri, yer adları, öz adlar, soyadlar üzerinde durulur. Birinci bölümün kaynakları verilerek ikinci bölüme geçilir.

İkinci bölüm “Halk Kültürü Örnekleri” adını taşımaktadır. Bu bölüm kendi içinde üç kısımdan oluşmaktadır. Birinci kısım “Halk Edebiyatı Ürünleri” başlığını taşımaktadır. Bu kısımda Denizli masalları, destanları, fıkraları, hikayeleri gibi unsurlar ele alınmıştır. İkinci kısımda “Halk Kültürü Ürünleri” başlığı altında eski Türk atasözleri, bilmeceler, tekerlemeler, efsaneler, çocuk oyunları, ağıtlar, ninniler, maniler gibi konular üzerinde durulmuştur. Üçüncü kısım “Adet ve Gelenekler” başlığını taşımaktadır. Bu kısımda doğum, düğün ve dini nitelikli adet ve gelenekler, Denizli'nin mutfak kültürü, doğal güzellikleri ve

mahalli inançlar ele alınmıştır. Daha sonra ikinci bölümün kaynakları verilmiş, “İçindekiler” kısmı ile eser sona ermiştir.

2.1.1.15. Tarihi, Coğrafi, İctimai, Sıhhi, İktisadi Noktai Nazardan Denizli

Doktor Kemal Şakir tarafından Osmanlı Türkçesiyle yazılan bu eser Şükrü Tekin Kaptan ve Denizli İmam-Hatip Lisesi emekli müdürü Mehmet Kaya tarafından tercüme edilmiştir. Eserin aslının Hüsnü Tabiat Matbaası tarafından 1928’de İstanbul’da basıldığı yazılsa da, arka sayfadaki Arap harfli tarih 1927 yılını gösterir. Şükrü Tekin Kaptan ve Mehmet Kaya tarafından yapılan tercümesi ise Temmuz 2001 yılında Yüksel Matbaası tarafından basılmıştır.

Eser toplam 182 sayfadır. “Bir İki Söz” ile başlayan eserde, “eseri tabettiren” olarak Türk Ocağı gösterilir. Eserin meydana getirilişinde Türk Ocağı’nın önemine değinildikten sonra, eserin tarih kısmının oluşumunda Denizli mebusu Ahmet Muhip ve Denizli Maarif Müdürü Talat Bey’in ve daha pek çok kişinin adı ve sanı verilerek teşekkür edilir. Bu kısımdan sonra Şükrü Tekin Kaptan ve Mehmet Kaya tarafından birlikte kaleme alınan “Neden Tercüme” başlığı görülür. Bu bölümde, halk kültürünü asırlar öncesine iletme vasıtası olarak görülen kitapların zamanla kaybolarak faydalanma imkanının ortadan kalktığı dile getirilir. Denizli’nin ilk Türk doktoru olan Kemal Şakir (Saraçoğlu)’in Denizli’yi çeşitli yönlerden tanıtan bu kıymetli eserinin hem kaybolmasını önlemek, hem de içeriğinden yararlanmak için günümüz Türkçesine çevrildiği dile getirilir. Mehmet Kaya’nın kitabı günümüz Türkçesine çevirdiği, Şükrü Tekin Kaptan’ın da düzenleme, mizanpaj, yazım, tashih ve diğer işlemleri yaptığı da yine bu bölümde belirtilmiştir.

Osmanlı Türkçesi ile Türkiye Türkçesi karşılıklı sayfalarda basılarak var olan hataların da izalesi açık tutulmuştur. “Selçuklulardan Evvel” başlığı ile başlayan eserde, o dönemin Laodikya, Hierapolis, Tabae gibi yerleşim yerlerinin tarihi, coğrafyası, ormanları, madenleri, sanayi ve ticareti gibi konular hakkında bilgiler verilmiştir. Eserin sonunda kısa bir “Sözlük” yer almaktadır. “İçindekiler” kısmıyla eser sona erer.

2.1.1.16. Denizli Hakkında Yazılan Kitaplar Bibliyografyası

Bu kitabın basılı haline ne yazık ki ulaşamadık. Bir dosya içinde sayfalar halinde bulduğumuz bu eser, Ocak 2001’de, Yeni Merhaba Kırtasiye-Matbu Evrak –Ofset Basım ve Yayıncılık tarafından basılmıştır.

Toplam 133 sayfa olan eser, Şükrü Tekin Kaptan tarafından kaleme alınan “Önsöz” kısmıyla başlar. Kaptan, araştırmacılara yardımcı olmak amacıyla Denizli hakkındaki kitapları topluca tanıtmayı düşünmüş, bu sayede Denizli halkına derli toplu bilgiler sunmak istemiştir. Tanıttığı eserlerin tasnifini de yapan Kaptan, yayımlanan eserleri konularına göre ayırmıştır. Buna göre 43 tanesi kültürle ilgili, 29 tanesi tarih amaçlı, 17 tanesi turizm amaçlı, 6 tanesi sanayi ve ticaretle ilgili, 6 tanesi biyografik, 6 tanesi dini amaçlı, 6 tanesi mizahi, 4 tanesi Atatürk ve Cumhuriyetle ilgili, 4 tane sempozyum bildiri kitabı ve 3 tane şiir kitabı olmak üzere 124 tane kitabı tanıtmıştır.

Kaptan, tanıttığı her eserin adını, yazarını, basım yılı ve yerini, sayfa sayısını, kitabın ebadını, basım rengini, fiyatını, fotoğraf adetini, basım nedenini, kitabın bulunduğu yeri ve içindekiler kısmını vererek eserini oluşturmuştur. Tanıtılan bu eserlerden 28 tanesi de kendisine aittir. Eserin sonunda “İçindekiler” kısmı verilip sonrasında yazarın basılmış/basıma hazır eserleri ve kısa biyografisi verilir.

2.1.1.17. Denizli’li Meşhurlar

Haziran 2002 yılında Bilâl Ofset Matbaacılık Tesisleri tarafından Denizli’de basılan 975-97946-0-8 ISBN numaralı bu eser, toplam 270 sayfadır.

Eser, Şükrü Tekin Kaptan tarafından kaleme alınan ”Sunuş” yazısıyla başlar. Bu kısımda “doğduğu ve doyduğu yere hizmet etme” amacıyla yola çıktığını belirten Şükrü Tekin Kaptan, Denizli’yi ilimde, sanatta, siyasette, devlet adamlığında, edebiyatta, güzel sanatlarda, sporda, folklorda, fende, tıp alanında, hukukta, İslam dini konusunda, idarecilikte, tarihte, eğitim ve öğretimde, sanayide ve iş adamlığında, memleketin kalkınmasında ve vatanın kurtuluşunda hizmet etmiş kişilere vefa borcu adına bu eseri hazırladığını belirtir. Sonrasında bu

kişileri tanıtmaya geçen Kaptan, kendisinin de dahil olduğu 108 kişi hakkında kısa biyografik bilgiler sunar. Eser, “İçindekiler” kısmıyla sona erer.

2.1.1.18. Kurtuluş Savaşı’nda Denizli’li Önderler

Mayıs 2004 tarihinde Denizli’de Bilâl Ofset Matbaa Tesisleri tarafından basılan 975-97-946-3-2 ISBN numaralı kitap, 296 sayfadır.

Eser, Atatürk’ün 4 Ekim 1922 tarihli T.B.M.M’deki konuşmasından bir cümle verildikten sonra Şükrü Tekin Kaptan tarafından kaleme alınan “Sunuş” yazısıyla başlar. Kapak tasarımını da yapan Abdülkadir Uslu’nun “Takdim” yazısından sonra bölümlere geçilir. “Kurtuluş Savaşı’nda Denizlili Önderler” başlığını taşıyan birinci bölümde 149 kişi hakkında biyografik bilgiler verilir. İkinci bölüm “Denizlili Olmayan İstiklal Savaşı Önderleri” adını taşır. Mehmet Akif Ersoy’un bir dörtlüğü ile başlayan bu bölümde 16 kişinin biyografisi verilir. “Diğer Bilgiler” başlığıyla verilen üçüncü bölüm “Mehmetçiğin Destanı”, “Hakkında Yeterli Bilgi Alınamayan Kişiler” ve “Yararlanılan Kaynaklar” alt başlıklarından oluşur. “İçindekiler” kısmıyla kitap sona erer.

2.1.1.19. Denizli Halk Türküleri ve Oyun Havaları

Şubat 2007’de Nur Basım Yayın (Bilal Ofset) Ofset Matbaacılık tarafından Denizli’de basılan 978-975-97946-5-1 ISBN numaralı bu kitap, 179 sayfadan oluşmaktadır.

Şükrü Tekin Kaptan tarafından kaleme alınan kısa Önsöz’den sonra bölümlere geçilir. “Denizli’de Halk Türküleri Ve Oyun Havalarımız” başlığını taşıyan birinci bölümde ilk olarak “Bölgesel Halk Çalgıları” alt başlığı altında; aşık sazı, bağlama, borazan, cura, cura bağlama, cümbüş, çöğür, çarpara-çarpapare, divan sazı, def-tef, dümbelek, darbuka, davul, iki telli saz, kaşık, kaval, kabak-kemane, keman, klarnet, leğen-bakraç, meydan sazı, sipsi, saz, tanbura, zil, zilli maşa ve tanbura hakkında bilgiler verilir. Daha sonra “Denizli Folkloruna Hizmet Edenler Başlığı” altında 16 kişinin kısa biyografisi verilir. Üçüncü alt başlık olan “Halk Türküleri ve Oyunları” kendi içinde “Türküler” (Havalar) ve “Oyun Havaları” başlıklarıyla ikiye ayrılmıştır. “Türküler” başlığı altında yakım (ağıt) türküleri, düğün-tören türküleri, ziyafet-oyun türküleri, güzellemeleler, eşkiya

türküleri, uygulamalı türküler, teke türküleri, diyaloglu türküler, gurbet türküleri, koşmalara, Avşar beyleri ve aşk türküleri ele alınır. “Oyun Havaları” başlığı altında kadın oyun havaları ve erkek oyun havaları ele alınır, zeybek oyunu hakkında bilgiler verilir. Birinci bölümün dördüncü alt başlığı olan “Türkülerin Efsane ve Öyküleri” kısmında 21 türkünün hikaye ve efsaneleri verilir.

İkinci bölüm “Denizli Halk Türküleri ve Oyun Havaları” başlığını taşımaktadır. Bu bölümde 223 tane türkünün sözleri ve notaları verilir. “Yararlanılan Kaynaklar” verildikten sonra “İçindekiler” kısmıyla kitap sona erer. Kitabın arka kapağında yazarın kısa biyografisi yer almaktadır.

2.1.1.20. Anadolu Yörükleri C.1 (Oğuzlar – Yörükler – Türkmenler)

2006 yılında tamamlandığı öğrenilen bu eserin basılı haline ulaşamamıştır. Şükrü Tekin Kaptan’ın arşivinde yapılan araştırmada bir disket içerisinde ele geçen bu eserde Barak/Baraklı/Baraklar, Hardal/Hardaloba /Hardaloğlu, Horzum/Harizm, Karahacı/Karahacılı/Karahacılar, Karakeçi/Karakeçili, Kızılışık/Kızılışıklı, Mıcan/Mocan/Mocanlı/Mocanoğlu, Saçıkara Ali/Saçıkara/Saçıkaralı/Saatçi, Sarukeçi/Sarikeçili/Sarikeçilü, Sarıtekeli, Saz Kabaklı ve Tahtacılar Türkmen aşiretlerinin bağlı bulunduğu boy ve oymaklar, tarihi, Türkiye içinde ve dışında yaşadıkları coğrafyalar, dini inançları, fizyonomisi, sosyal yaşamları, halk bilgisi ürünleri, halk inançları, halk edebiyatı, mutfak kültürü, dil ve ağız özellikleri, şahıs ve yer adları, eğitim-öğretim, sanat ve meslek hayatı üzerinde ayrı ayrı durulmuştur.

2.1.1.21. Kızılcaölük Hatırlamaları

Kızılcaölük Hatırlamaları eserinin basılı haline ne yazık ki ulaşamamıştır. Diskete yüklenmiş halde bulunan bu eser 45 sayfa uzunluğundadır. 2008 yılında bu eser, Mehmet Fevzi Yeniçeri’nin sahibi olduğu Kültür-Sanat-Doğa-Nostalji içerikli “BİZ” dergisinde parçalar halinde yayınlanmıştır.

Kızılcaölük kültürüne hizmet etmek amacıyla yazılan eserde ilk olarak Kızılcaöklüklü iki alimi, Mehmet Fevzi Efendi ve Harbizade Hasan Efendi tanıtılır. Daha sonra “Kızılcaöklükte Bazı Önemli Olaylar” başlığı altında 1910

yılındaki “Koca Kar Senesi” olarak adlandırılan yoğun kar yağışı, 1914 yılında ölümlerle sonuçlanan kolera salgını, 1915 yılındaki çekirge olayı ve kıtlık ile 1942 yılındaki kar senesinden bahsedilir. Daha sonra “Kızılcabölük Hatırlatmaları” başlığı altında madde madde halk yaşamı, esrarengiz olaylar ve çeşitli adetlerden bahsedilmiştir. “Kızılcabölük Manileri” kısmında ise otuz tane mani verilmiştir. Daha sonra Denizli-Tavas yolu üzerinde bulunan “Molla Yusuf (Orhan) Türbesi hakkında bilgiler verilmiştir. “Kızılcabölük Belediye Başkanları” başlığı altında ise, 1912 yılından 1997 yılına kadar geçen süreçte Kızılcabölük Belediye başkanlığı yapmış 31 kişinin listesi ve bilgiler verilmiştir. bir sonraki başlık olan “Kızılcabölük Çeşmeleri ve Buldukları Yerler” kısmında 21 tane çeşme üzerinde durulmuştur. “Kızılcabölük’te İlkler” kısmında, yerleşim yerindeki ilk ebe, ilk berber, ilk cadde, ilk gazeteci, ilk sobayı alan kişi vb. bilgileri sunan 44 madde sunulmuştur. Daha sonraki kısımlarda soyadlarından seçmeler verilmiş; İsmail Hakkı Uslu ve Abdülkadir Uslu hakkında bilgiler verilmiştir. “Tavas Beyliği”nin kuruluşu ve tarihi hakkında bilgiler verildikten sonra, “Tavas Bölgesi Türküleri” üzerinde durulmuştur. Daha sonra “Kızılcabölük’te Bulunan Yörükler” başlığı altında 86 tane Yörük obasının listesi verilerek eser sona ermiştir.

2.1.2. Basıma Hazır Olduğu Öğrenilen, Fakat Akıbeti Belli Olmayan Kitaplar

Denizlili Pehlivanlar, B. Hazır, Şubat 2001, 246 sayfa

Makedonya’da Osmanlı Kültürü, B. Hazır, Ağustos 2006, 162 sayfa

Romanya’da Türk Kültürü, B. Hazır, Haziran 2006, 75 sayfa

Hep Bu günler için (Roman denemesi), B. Hazır, 1967, 47 sayfa

Denizli Günlüğü, (Tarihi Kronoloji), B. Hazır, Ocak 1996, 308 sayfa

2.1.3. Yarım Kalan Kitaplar

Nasıl Yazar Oldum

Baba Oğul İki Ozan

Denizli'nin Halk Kültürü Ürünleri C.3

İnsanlar mı? Hayvanlar mı?

Moldova / Gagauziya Seyahat Anıları

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Seyahat Anıları

Mezar Taşları

Anadolu Yörükleri

2.2. Dergi

2.2.1. Tebessüm Mizah Dergisi

“Dernek ve Dergi Faaliyetleri” kısmında, Şükrü Tekin Kaptan'ın bazı çalışmalarının da yer aldığı bu dergi hakkında detaylı olarak bilgi verilmiştir.

2.3. Gazete ve Dergilerde Yayınlanan Yazılar

2.3.1. Gazetelerde Yayınlanan Eserler

Lale gazetesi –Nevşehir

Atasözleri- Deyimler – Özdeyişler (18.2.1986-30.4.1986)

Neydik, Ne Olduk? (27.8.1986-2.2.1987)

Kim, Ne, Niçin, Nasıl, Nereye, Ne zaman, Neden (11.3.1987-31.3.1987)

Çal Gücü Gazetesi – Çal

Mizahi Bilmeceler (14.4.1987-14.8.1987)

Yeşilyuvah'nın Sesi – Acıpayam

Yeşilyuva'da Dil-Lisan (Haziran 1993-Ekim 1993)

Pamukkale Gazetesi – Denizli

O Günden Beri (Hep Bu günler için) (11.5.1967-6.6.1967)

Ege Gazetesi - Fethiye

Abdal Yörükleri (14.6.2003-24.6.2003)

Ceritler Yörükleri (3.7.2003-8.7.2003)

Horzum Yörükleri (9.7.2003-26.8.2003)

Mıcan Yörükleri (27.8.2003-9.9.2003)

Sarıkeçililer Yörükleri (10.9.2003-17.9.2003)

Honaz Haber Gazetesi - Honaz

1- Honaz Tarihi Kronolojisi (1.1.1994)

2- Honaz Tarihi Kronolojisi (24.1.1994)

3- Honaz Tarihi Kronolojisi (21.4.1995)

Denizli Plus – Denizli

Denizli Tarihi kronolojisi (1.6.2004-15.6.2004)

Fethiye Gazetesi – Fethiye

2002-2004 arasında çeşitli tanıtım yazıları

Yeni Bir Dergi, Yeni Bir Ses, Sarızeybek Dergisi (6.11.2002)

Gülüver Gitsin Kitabı için (3.10.2003)

Kerimoğlu Romanı İçin Eleştiri (16.1.2004)

Ü. Şöhret Dirlik'in 50. Sanat Yılı Kutlaması (17.6.2004)

Geç Doğan Güneş Kitabı Tanıtımı, (7.7.2004)

Gönlü Hizmet Aşkıyla Yanan Bir Fethiye Sevdalısı (20.9.2005)

Bir Fethiye Sevdalısı Behçet Saatçi (29.9.2005)

Fethiye Belediye Başkanı Behçet Saatçi (1.10.2005)

Devrim Gazetesi - Muğla

Muğla'da Yaşayan Yörükler (16.12.2002-26.2.2003)

Acıpayam Postası Gazetesi – Acıpayam

Acıpayam'lı Pehlivanlar (25.6.2002-18.2.2003)

Yeni Olay Gazetesi – Denizli

Türk Halk Kültüründe Köy Seyirlik Oyunları (21.9.2005-3.10.2005)

Türebeler ve Yatırlar (Gönül Sultanları Denizli'de) (26.10.2005-31.12.2005)

Tatar Halk Kültürünün, Anadolu Halk Kültürüne Yansımaları (12.7.2006-17.7.2006)

Anadolu Yörüklerinde Sosyal Yaşam (18.7.2006-29.7.2006)

Türk Halk Kültüründe Köy Seyirlik Oyunları (31.7.2006-12.8.2006)

Kars Haber Gazetesi – Kars

Anayurttan Anadolu'ya, Kışlaktan Yaylağa (28.8.2006-4.9.2006)

Serinhisar'ın Sesi – Serinhisar

Denizli'nin Halk Kültürü Ürünleri (24.11.1989-26.1.1990)

Halk Kültürüne Hizmet Edenler (17.8.1990-7.9.1990)

Denizli ve Çevresi Atasözleri (2.10.1992-8.1.1993)

Ticaret ve Ekonomi Gazetesi-Denizli

Denizli'nin Halk Kültürü Ürünleri (14.10.1988-29.6.1989)

Denizli Halk Türküleri ve Oyun Havaları (18.7.1989-25.8.1989)

Denizli'nin Halk Kültürü Ürünleri (26.8.1989-29.9.1989)

Dil-Lisan, Denizli Ağzı (23.10.1989-31.10.1989)

Denizli'de Türbe ve Yatırlar (12.10.1989-21.10.1989)

Denizli'de Mahalle Adları (4.10.1989-11.10.1989)

Denizli'nin Merkezi Yerleşimi (2.10.1989-3.10.1989)

İsimler ve Soy Adları (14.11.1989-29.11.1989)

Gayrimenkul Yer Adları (1.11.1989-13.11.1989)

Denizli Camileri (1.12.1989-9.1.1990)

Denizli'de Gelenek ve Görenekler (10.1.1990-27.1.1990)

Denizli'de Mutfak Kültürü (29.1.1990-31.1.1990)

Denizli'nin Doğal Güzellikleri (2.2.1990-10.2.1990)

Denizli'de Basın (12.2.1990-16.2.1990)

Davetiyeler (17.2.1990-3.3.1990)

Ören Yerleri-Tarihi kalıntılar (6.2.1990-28.3.1990)

Hizmet Gazetesi - Denizli

Marifetname'den Derlemeler (27.8.1984-13.11.1984)

Bilmeceler (4.12.1984-11.12.1984)

Atasözleri- Deyimler ve Özdeyişler (21.12.1984-3.3.1985)

Neydik – Ne Olduk (9.3.1985-1.8.1985)

Ramazan Manileri (10.5.1986-7.6.1986)

Fıkralar (20.7.1986-24.7.1986)

Kim, Ne, Niçin, Nasıl, Nereye, Ne Zaman (23.9.1986-11.10.1986)

Elma Şekeri- Kültürümüze Hizmet Edenler (17.11.1987-31.3.1988)

1928 Yılı ve Öncesinde Denizli (1.4.1988-14.7.1988)

Milli Kıyafetlerimiz, Denizli’de Giyim Kuşam (9.8.1988-28.9.1988)

Denizli’nin Halk Kültürü Ürünleri (28.1.1989-13.3.1989)

Denizli’de Türbe ve Yatırlar (16.10.1989-22.2.1990)

Denizli Halk Türküleri ve Oyun Havaları (3.5.1990-28.10.1990)

Sazının Telinden, Gönül Sesinden Aşık Ali Taş (2.3.1991-28.6.1991)

Araç-Gereç Kültürü (12.7.1991-1.10.1991)

Denizli Kitabeleri (8.11.1991-6.3.1992)

Denizlili Meşhurlar (28.9.1992-8.1.1993)

Denizli Günlüğü (11.10.1993-10.10.1994)

Denizli’nin Halk Kültürü Ürünleri (1.11.1994-7.3.1996)

Makedonya’da Osmanlı Kültürü (2.9.1996-4.10.1996)

Gülme ve Güldürmenin İnsan Sağlığı Üzerindeki Etkileri (8.10.1996-18.10.1996)

Romanya'da Türk Kültürü (20.11.1996-26.11.1996)

Şifa Kaynaklarımız (23.12.1996-28.3.1997)

Etnografik Gereçler Kültürü (11.4.1997-11.11.1997)

Dünden Bugüne Benim Köyüm Yeşilyuva (20.11.1997-8.5.1999)

İki Lehçe, Bir Türkçe (10.5.1999-28.6.1999)

Kurtuluş Savaşında Denizlili Önderler (8.3.1996-29.10.1999)

Gagauziya Hem Türkiye'de Sözü'nün Özü Atalar Sözü (16.11.1999-18.8.2000)

Denizli Hakkında Yazılan Kitaplar Bibliyografyası (6.11.2000-20.4.2001)

Sazının Telinden, Gönül Sesinden Aşık Ali Taş (23.4.2001-24.7.2001)

Çivril ve Yöresinde Yörük Kültürü (1.10.2001-31.8.2002)

Gagauziya'yı Vatan Eyleyen Oğuzlar (4.10.2002-1.11.2002)

Yatağan'dan Milli Mücadele Hareketine Katılanlar (27.11.2002-17.12.2002)

Egeli Bir Ozan Ali Taş (18.12.2002-10.1.2003)

Denizli'de Bulunan Yörükler (16.1.2003-25.1.2003)

Oğuzlar- Yörükler- Türkmenler (9.6.2003-21.11.2003)

Yörüklerde Yerleşim, Tanımları, Tarihçeleri, Yerleşim Yerleri (2.12.2003-24.12.2004)

Elma Şekeri (17.3.2003-1.3.2004)

Denizli Gazetesi – Denizli

Denizli Günlüğü (1.1.1998-15.1.1999)

Günümüzde Hoşgörü (13.6.1998-19.6.1998)

3.Uluslararası Gagauz Kültür Sempozyumu Bildirisi (26.1.1999-1.3.1999)

Neydik Ne Olduk? (2.3.1999-5.5.1999)

Kurtuluş Savaşında Denizlili Önderler (28.5.1999-27.9.1999)

Atalar Mirası (12.10.1999-21.2.2000)

Gagauziya Hem Türkiye’de Sözü’n Özü Atalar Sözü (24.2.2000-29.3.2000)

Elma Şekeri, Bilmeceler (30.3.2000-15.4.2000)

Manzum Atasözleri (17.4.2000-24.4.2000)

Atasözlerinde Mizah (25.4.2000-2.5.2000)

Yörelere Has Maniler (3.5.2000-13.5.2000)

Fıkralar (15.5.2000-19.5.2000)

Etnografik Gereçler Kültürü (20.5.2000-8.8.2000)

Denizli Bölgesinde Yerleşme (6.9.2000-22.9.2000)

Denizli Bölgesinde Meskenler (23.9.2000-30.9.2000)

Denizli’de Cadde, Sokak ve Bulvarlar (1.10.2000-23.10.2000)

Eski Yerleşim Yerlerinin Adları (26.10.2000-30.10.2000)

Denizli Mahalleleri (31.5.2000-6.11.2000)

Denizli Milletvekilleri (7.11.2000-21.12.2000)

Denizli'nin Halk Kültürü Ürünleri (2.1.2001-2.7.2001)

Denizlili Pehlivanlar (11.8.2001-5.1.2002)

Bulgaristan Türk Halk Kültürüne Yörük Etkileri (15.1.2002-28.2.2002)

Ermenistan'da Yörük Kültürü (1.3.2002-12.4.2002)

Tarihi, Coğrafi, İktisadi, İçtimai, Sıhhi Noktai Nazardan Denizli
(13.4.2002-25.2.2006)

Özlu ve Güzel Sözler (3.7.2002-31.7.2002)

Yörük ve Türkmenlerde Günler ve Hayvanlarla ilgili olarak sürdürülen
batıl inanmalar (1.8.2002-15.8.2002)

Egeli Bir Ozan Ali Taş (21.9.2002-11.10.2002)

Gagauziya'yı Vatan Eyleyen Oğuzlar (12.10.2002-4.11.2002)

Denizli Bölgesinde Bulunan Yörükler (20.5.2003-11.7.2003)

Acıpayam'ın Namlı Güreş Ustaları (20.12.2003-13.1.2004)

Denizli Mahalleleri, İsimleri, Kaynakları (15.1.2004-24.1.2004)

Yatağan'dan Milli Mücadele Hareketine Katılanlar (20.2.2004-1.3.2004)

Boğalı Yörükleri (25.1.2005-1.2.2005)

Beğdili-Beğdilli Yörükleri (2.2.2005-8.2.2005)

Genceli Yörükleri (9.2.2005-14.2.2005)

Çağlayan Yörükleri (15.2.2005-16.2.2005)

Barak Yörükleri (17.2.2005-23.2.2005)

Tatar-Tatarlı Yörükleri (24.2.2005-3.3.2005)

Geygel Yörükleri (4.3.2005-17.3.2005)

Afyonkarahisar'da Kil Yolu (22.6.2005-2.7.2005)

Yeşilyuva'da Deri İşleme Debat ve Ayakkabıcılık (4.7.2005-18.7.2005)

Yörük Fıkraları ve Edebiyatımızda Fıkra Çeşitlemeleri (19.7.2005-5.8.2005)

2.3.2 Gazetelerde Yayımlanan Köşe Yazıları

Hizmet Gazetesi – Denizli

Görünüş ve Karar (2.7.1984)

Ticaret Ahlâkı 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11 (23.7.1984-6.8.1984)

İhtiraslar ve Ötesi 1-2 (8.8.1984-8.9.1984)

Kolektif Çalışma Alışkanlığı 1-2 (10.8.1984-11.8.1984)

Eleştiri ve Tenkitler (13.8.1984)

Karakter Meselesi 1-2 (14.8.1984-17.8.1984)

Kira ve Kiracılık (20.8.1984-21.8.1984)

Şehir Otobüs İşletmeciliği (22.8.1984)

Marifetnameden Derlemeler 1 (27.8.1984)

Çamlık Mesireliği (29.8.1984)

Komşuluk ve Komşuluk Adapları 1-2 (1.9.1984-11.9.1984)

Marifetnameden – Damlalar 2 (3.9.1984)

Marifetnameden – Damlalar 3 (10.9.1984)

Komşuluk ve Komşuluk Adapları 2 (11.9.1984)

- Aile Sevgisi 1-2 (14.9.1984-15.9.1984)
- Faturalar ve Vergi İadesi (18.9.1984)
- Mahrukatçılarda Odun Bulunmuyor (19.9.1984)
- Sosyal Meselelerimiz 1-2 (22.9.1984)
- İmtihanlar – Müsabakalar (9.10.1984)
- Üniversite Harçları (10.10.1984)
- Dinleme Sanatı (11.10.1984)
- Yapmacıklar (12.10.1984)
- Tek Ders Meselesi (18.10.1984)
- Biyografim (19.10.1984)
- Belediye Başkanına Açık Mektup (29.10.1984)
- Duyarlılık Gösterilmezse (12.11.1984)
- Defterdar Fevzi Gönüllü (16.11.1984)
- Özel Pişmanlık Hükümü ve Neticesi (17.11.1984)
- Katma Değer Vergisi Röportajı (19.11.1984)
- Öğretmen-Veli- Öğrenci Usul ve Adapları 1-2 (21/ 22.11.1984)
- İş ve İşçi Davası 1-2-3-4 (13/24/27.11.1984)
- Katma Değer Vergisi Röportajı (19.11.1984)
- Toplum Düzeni ve Aksaklıkları (29.11.1984)
- Vergiler Affı ve Mükellefler 1-2 (19/30.11.1984-1/3.12.1984)

Katma Değer Vergisi (6.12.1984)

İğrenç Olaylar (8.12.1984)

Kendime Nasihat (10.12.1984)

Makyavel'den Sözler – Vecizeler (11.12.1984)

Denenmiş Özel Hakikatler (12.12.1984)

Pastane mi, Randevu Evi mi? (18.12.1984)

Tahsis Odunlarında Oyun mu var (20.12.1984)

S.S.Kanununun Aksaklıkları (24/27/28/29/31.12.1984)

Kalp Hastalıkları (5.1.1985)

Şimdi Ne Olacak? (7.1.1985)

Asker Mektubu (8.1.1985)

Odun Dağıtımında Aksaklık (11.1.1985)

Asot'tan Halkın İsteği (12.1.1985)

Hüsnüniyet 1-2 (14/15.1.1985)

Tebessüm (19.1.1985)

İddiaları Araştırdık (29.1.1985)

Gülmeyi Unuttuk (22.2.1985)

Vergi Kanunları, Geciken Karar (26.2.1985)

Muhtaç Asker Ailelerine Yardım ve Anons (2.3.1985)

Hz. Muhammed'den Sözler (3.3.1985)

- Evlilik Sonrası (5.3.1985)
- Kimsesiz Garibanım (6.3.1985)
- Daima Bir Maksat İçin Çalışın (7.3.1985)
- Muhtaç-Kimsesiz-Güçsüzler (8.3.1985)
- Mahkeme Kararlarına Uyulmuyor (6.4.1985)
- Ticaret Lisesi Turizm Sergisi Hakkında (18.4.1985)
- Ayıp ve Günah (24.4.1985)
- Kadınlar eşinizin Dertlerini Paylaşın (26.4.1985)
- Utansın – Nasihat (27.4.1985)
- Yarışma-16 (6.5.1985)
- Damlalar (8.5.1985)
- Yorum ve 100 Milyonluk Hasar (10.5.1985)
- Nice Yıllara (16.5.1985)
- Vali Rifat Kaplan Ziyareti (17.5.1985)
- Maliyeciler Gecesi ve Dinlenme Tesisleri (20.5.1985)
- Böbrek Aranıyor – Mustafa Beydemir (21.5.1985)
- Gençlik Nereye Gidiyor (28.5.1985)
- İnsan Ömrü (30.5.1985)
- Belediye Gelirlerinde uygulama (31.5.1985)
- Belediye Gelirlerinde Yoklama (1.6.1985)

Gençlik (3.6.1985)

Dinlemesini Bilin (4.6.1985)

Tarama yapılmıymış (10.6.1985)

Müstemcen Neşriyat (13.6.1985)

Denizlispor Eşya Piyangosu (14.6.1985)

Hangisi Doğru (15.6.1985)

Bağ-kur Müdürü İsmail Saylam (18.6.1985)

Tesir Altında Kalmak (13.7.1985)

Bürokrasi mi? (15.6.1985)

Gidişimiz iyidir (16.6.1985)

Bizce 1-2 (17.6.1985)

Huzur Toplantısından Notlar (19.7.1985)

Büyük İftira (23.7.1985)

Esentepe Mahaltesinde Belediye Hizmetleri (31.7.1985)

Esbank Müdürü – Arif Turgut'un Tayini (1.8.1985)

Konut İnşaatlarında Vergi Muafiyeti (3.8.1985)

Hediye Dağıtımı (5.8.1985)

Dinlenmeler Nasıl Yapılır? (6.8.1985)

Belediyeden Bir İstek (9.8.1985)

Milletvekili Aycan Çakıroğulları'na Soru (13.8.1985)

Fakirler Sakın Hasta Olmayın (14.8.1985)

Hava Saatleri (19.8.1985)

Halk Hizmeti Görmek (20.8.1985)

Bekletme Alışkanlığı (30.8.1985)

Kumar (30.8.1985)

Bu Ne (31.8.1985)

Karım Olacaksa (17.9.1985)

Genç Dimağları Mahvediyoruz (19.9.1985)

Dost Kazan Dost (21.9.1985)

Terbiye ve Nezaket (23.9.1985)

Bencilik (25.9.1985)

Perakende Fişlerinin Durumu Nedir 1-2 (24/25.10.1985)

1986 Yılında Neler Olacak (2.1.1986)

Mütevazı Belediye Başkanı (15.7.1986)

Yedesanı Kurtarma Operasyonu Başladı (18.7.1986)

Nereye Vereyim (25.7.1986)

Fak-Fun-Fon Neler Getirecek (29.7.1986)

Güzel Sözler (5/6/7.8.1986)

Bir Baysal Vardı Aramızda (21.8.1986)

Şimdi Efeler Yok (25.8.1986)

Götürü Usulde Vergilendirme 1 (30.8.1986)

Götürü Usulde Vergilendirme 2 (1.9.1986)

Dahili Tevkifat Nedir? (5/6.9.1986)

Nasihah (13.9.1986)

Vergi Usul Kanunundan Seçmeler (13.10-23.10.1986)

Damga Vergisinden Seçmeler 1-2 (24/25.10.1986)

Gelir Vergisi Kanunu (27/28/29.10.1986)

Değerli Kağıtlar Kanunu (30/31.10.1986)

TRT’de Denizli Böyle Mi Tanıtılmalıydı (1.1.1988)

Böyle Görevli, Böyle Kuruma Yazıklar Olsun (2.1.1988)

Harçlar Kanunundan Seçmeler 1-2-3-4-5-6-7 (1/3/4/5/6/7/8.11.1986)

Merkez Efendi Kimdir? (22.1.1988)

Kitap Bağış Kampanyası Başlatılsın (2.3.1988)

Allah’ın Evinde Altın Aramayın (20.10.1989)

Görev Halka Yararlı Hizmettir (23.10.1989)

Bakan Değil, Başkan (25.1.1994)

Honaz Doğa Harikası (17.12.1994)

İki Örnek, Bir Hizmet (10.6.1998)

Denizli’de Yaşanmış Büyük Depremler (14/15/16/17/18/20.9.1999)

Sarıydı Dünyanın Yarıısı (24.2.2004)

Ticaret ve Ekonomi Gazetesi – Denizli

Görev Halka Hizmettir (23.10.1989)

Allah'ın Evinde Altın Aramayın (17.10.1989)

Halk Ozanı Ali Taş'ın Ardından (15.2.1991)

Denizli'de Yaşanmış Büyük Depremler (13.4.1998)

Lale Gazetesi – Nevşehir

Kolektif Çalışma Alışkanlığı (22.11.1985)

Görünüş ve Karar (25.11.1985)

Karakter Meselesi (28.11.1985)

Perakende Fişlerinin Durumu Nedir 1-2 (29.11.1985-2.12.1985)

Ticaret Ahlâkı 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18
(4/5/6/7/9/10/12/14/16/17/18/20/23/24/25.12.1985)

Perakende Satış Fişleri Hakkında – Cevap (4.12.1985)

Sosyal Meselelerimiz 1-2-3 (26/27/28.12.1985)

Dost Kazan Dost (28.12.1985)

Genç Dimağları Mahvediyoruz (30.12.1985)

Bencillik (31.12.1985)

Kadın Üzerine - Egoist olmak (1.1.1986)

Karım Olacaksa - Bencil Olmak (2.1.1986)

Terbiye ve Nezaket (4.1.1986)

Bekletme Alışkanlığı (6.1.1986)

Kumar (7.1.1986)

Tebessüm Mizah Dergisi (7.1.1986)

Müstehcen Neşriyat (8.1.1986)

Tesir Altında Kalmak (23.1.1986)

Gidişimiz İyidir – Okuyucu Mektupları (24.1.1986)

Bu Ne (28.1.1986)

Gençlik 1-2 (30/31.1.1986)

Dinlemesini Bilin (3.2.1986)

Farisi Beyt Tercümelere 1-2-3 (5/6/7.2.1986)

Bizce (10.2.1986)

Damlalar 1 (12.2.1986)

Yapmacıklar (17.2.1986)

Damlalar 2-3-4 (13/18/19.3.1986)

Aile Sevgisi-1-2 (14/15.3.1986)

Laleden Mektup (24.2.1986)

İhtiraslar ve Ötesi (28.3.1986)

Komşuluk ve Komşuluk Adapları 1-2-3 (4/5/7.4.1986)

Toplum Düzeni ve Aksaklıkları 1-2-3-4-5-6 (9/10/11/12/14/15.4.1986)

Dinleme Sanatı (1.5.1986)

Gençlik Nereye Gidiyor (20.6.1986)

Muhtaç Asker Ailelerine Yardım (23.6.1986)

Kadınlar Eşinizin Dertlerini Paylaşın (24.6.1986)

Denenmiş Özel Hakikatler 1 (25.6.1986)

Makyavelden Sözler (26.6.1986)

Daima Bir Maksat İçin Çalışın (27.6.1986)

Dinlenmeler Nasıl Yapılır (2.7.1986)

Alışmak (3.7.1986)

Vecizeler (4.7.1986)

Fak-Fun- Fon Neler Getirecek (7.7.1986)

Yeni Bir Dergi "Orkinos" (8.7.1986)

Götürü Usulü Vergilendirme 1-2 (15/16.7.1986)

Sosyal Sigortalar Kanunu ve Aksaklıkları (23/24/25/26/29/30/31.7.1986)

Jaguar Meselesi (25.7.1986)

Mütevazı Belediye Başkanı (1.8.1986)

Şimdi Efeler Yok (2.8.1986)

Korna Niçin Çalınır (4.8.1986)

Yedesan Nereye Geldi 1-2 (5/6.8.1986)

Sonuç Belli (7.8.1986)

Nasihat (8.8.1986)

Değerli Kağıtlar Kanunundan seçmeler 14.8.1986)

İmtihanlar ve Müsabakalar (20.8.1986)

Muhtaç Kimsesiz ve Güçsüzler (23.8.1986)

Ayıp ve Günah (26.8.1986)

İnsan Ömrü (29.8.1986)

Kalp Hastalıkları (1.9.1986)

Kimsesiz Garibanım (2.9.1986)

Vecizeler (3.9.1986)

Hz.Muhammed'den Sözler (4.9.1986)

İğrenç Olaylar (5.9.1986)

Hüsnüniyet (12.9.1986)

İş ve İşçi Davası 1-2 (17/18.9.1986)

Evlilik Sonrası (22.9.1986)

Öğrenci-Öğretmen-Veli Usulleri-1-2 (23/24.9.1986)

Özel Pişmanlık ve Neticesi (30.9.1986)

Asker Mektubu (8.10.1986)

Pamukkale Gazetesi – Denizli

Aile Sevgisi ve Gerçek Sevgi (5.3.1965)

Hüsnüniyet Üzerine (6.3.1965)

Resmi Muamelelere Karşı Mükelleflerin Davranışları (22.4.1965)

O Gözler (şiir) (21.5.1965)

- Dinleme Sanatı (25.11.1966)
- Toplum Düzeni ve Aksaklıkları 1-2-3-4 (26/27/28/31.11.1966)
- Toplum Düzeni ve Aksaklıkları 5-6-7-8 (1/2/3/4.11.1966)
- Döneceğim (şiiir) (4.11.1966)
- Sinema Disiplini ve Anlayışı (7.11.1966)
- Aldırma Olur (şiiir) (12.11.1966)
- Bizdeki Ticari Ahlâksızlık (14.11.1966)
- Kolektif Çalışma Alışkanlığı (15.11.1966)
- Fena Olaylar ve Sebep Olduğu Neticeleer (16.11.1966)
- Sigara İçme Alışkanlığı ve Zararları-1-2 (17/21.11.1966)
- Mehtaplı Gecelerde – Hasretlik (şiiir) (19.11.1966)
- Fıkralar (23.11.1966)
- Evlilik Sonrası-1-2 (24/25.11.1966)
- Biçare (şiiir) (25.11.1966)
- İhtiraslar ve Ötesi (29.11.1966)
- Bir Gün Gelecek (şiiir) (29.11.1966)
- Meşhurlardan Dökülen Damlalar (1.12.1966)
- Görünüşe Göre Hüküm (2.12.1966)
- Erzurum Barı (10.12.1966)
- Aşk ve Sevgiye Dair Güzel Sözleer (13.12.1966)

Gelmedi Gitti (şiiir) (17.12.1966)

Bir Zamanlar (şiiir) (24.12.1966)

Buna Ne Dersiniz (30.12.1966)

Ayrılık Hasretiyle (şiiir) (28.1.1967)

Yaz Toprağı, Surular, Acı Hatıralar (şiiir) (31.1.1967)

Yolda Bir Yolcu (şiiir) (2.2.1967)

Yeter (şiiir) (24.2.1967)

Acaba Bir Gün (şiiir) (28.2.1967)

Gelmedi Gitti (şiiir) (7.3.1967)

İstek ve Tasvir (şiiir) (9.3.1967)

Ailedeki Fikir Ayrılıkları, (10.3.1967)

Tasarruf Anlayışımız (14.2.1967)

Ben ve O (şiiir) (14.3.1967)

O Günden Beri (Hep Bu Günler İçin) (11.5.1967-26.5.1967)

Türk Ocağı Gazetesi – Denizli

Hüsamettin Bey Türbesi (Ekim 1991)

Hüseyin Hulusi Efendi Türbesi (Kasım 1991)

Değnekli Baba Türbesi (Aralık 1991)

Okçu Halil Türbesi (Ocak 1992)

Mecnun Dede Türbesi (Mart 1992)

Süleyman Sarızeybek Türbesi (Nisan 1992)

Mehmet Gazi Türbesi (Mayıs 1992)

Servegazi Türbesi (Haziran 1992)

Sarıgazak Baba Türbesi (Eylül-Ekim 1992)

Kızılcabölük Gazetesi – Tavas

Başlarken (Haziran 1996)

Molla Yusuf Türbesi (Temmuz 1996)

Kızılcabölük Kronolojisi (Eylül 1996)

Kızılcabölük Manileri (Ekim-Kasım 1996)

Alın Bayramınızı, Verin Pazarınızı (Aralık 1996)

Nakkaşçının Ahmet Çavuş Efe (Ocak 1997)

Denizli’de Türkmen Devleti 1 (Temmuz 2006)

Denizli’de Türkmen Devleti 2 (Ağustos 2006)

Tavas Beyliği (Eylül 2006)

Yeni Haber Gazetesi – Denizli

İbrahim Çallı (3.2.1998)

Ahmet Cevdet Şemsioğlu (7.2.1998)

Doğuş Gazetesi – Denizli

Kültür ve Folklor (12.12.1989)

Meydan Gazetesi – Denizli

Tebessüm Dergisi'nin 5. Sayısı Çıktı (3.3.1986)

İktisadi Araştırma Gazetesi – İstanbul

İktisadi Araştırma-İstanbul (Mart 1984)

Yeminli Mali Müşavirlik Yasa Tasarısı (Eylül 1984)

Ekonomik Yorum (Ekim 1984)

Özel Pişmanlık Hükümü ve Neticesi (Aralık 1984)

Alışmak (Aralık 1984)

Faturalar ve Vergi İadesi (Ocak 1985)

Şimdi Ne Olacak (Şubat 1985)

S.S.K. ve Aksaklıkları 1 (Mart 1985)

S.S.Kanunu ve Aksaklıkları 2 (Nisan 1985)

Vergi Usul Kanunundan Seçmeler (Ağustos 1986)

Stopaj Vergileri (Ağustos 1986)

Dahili Tevkifat Nedir (Eylül 1986)

Damga Vergisi Kanunundan Seçmeler (Kasım 1986)

Nereye Vereyim (Ekim 1986)

Basından Destek (Ocak-Şubat 1987)

İktisadi Araştırma ve İktisadi Dayanışma Gazetesi – İstanbul

S.S.Kanunu ve Aksaklıkları-2 (1985)

Yeşilyuvalı'nın Sesi Gazetesi – Acıpayam

Merhaba (Nisan 1993)

Acıpayam'ın Sesi Gazetesi – Acıpayam

Atasözleri (2.3.1996)

Günlük Gazetesi – Fethiye

Başkan'a Bir Ödül de Egay-Der'den (28.9.2005)

Başkan Saatçı Ödülünü Aldı (1.10.2005)

Güncel Gazetesi – Fethiye

Başkan Saatçı'ya Bir Ödül de Egay- Der'den (22.9.2005)

Başkan'a Bir Ödül de Egay-Der'den (28.9.2005)

Dalaman Postası – Dalaman

Gönlü Hizmet Aşkıyla Yanan Bir Fethiye Sevdalısı (16.9.2005)

Yeni Söke Gazetesi – Söke

Gönlü Hizmet Aşkıyla Yanan bir Fethiye Sevdalısı (24.9.2005)

Yenigün Gazetesi – Burdur

Burdur İnsuyu Kültür Sanat Spor Etkinlikleri Başarılıydı (21.8.2005)

Vangölü Ekspres – Van

Gönlü Kültürle Dolu Bir Burdur Sevdalısı (29.9.2005)

Van Postası – Van

Burdur İnsuyu Kültür Sanat Spor Etkinlikleri Başarılıydı (29.9.2005)

Tasvir Gazetesi – Ankara

Burdur İnsuyu Kültür Sanat Spor Etkinlikleri Başarılıydı (2.10. 2005)

Gönlü Kültürle Dolu Bir Burdur Sevdalısı (30.9.2005)

Yeni Sayfa Gazetesi – Marmaris

Burdur İnsuyu Kültür Sanat Spor Etkinlikleri Başarılıydı. (.?.)

Saygın Malkara Gazetesi – Malkara

Burdur İnsuyu Kültür Sanat Spor Etkinlikleri Başarılıydı (20.9.2005)

Bizim Gazete – Denizli

Haydi Hayırlı Olsun (5/11.10.2006)

Türkiye’de Yazar ve Sanatçıya Verilen Değer (11/18/25.10.2006)

2.3.3. Dergilerde Yayınlanan Eserler

Tebessüm Mizah Dergisi - Denizli

Atasözlerinde Mizah (1985 Aralık Sayısı / 1986 Ocak, Şubat, Mart, Nisan Sayıları)

Ozan Ağacı Dergisi - Edirne

Ermenistan’da Yörük Kültürü 1 (Eylül-Ekim 2002)

Ermenistan’da Yörük Kültürü 2 (Kasım-Aralık 2003)

Ermenistan’da Yörük Kültürü 3 (Ocak-Şubat 2003)

Ermenistan’da Yörük Kültürü 4 (Mart-Nisan 2003)

Ermenistan’da Yörük Kültürü 5 (Mayıs-Haziran 2003)

Ticaret Odası Dergisi - Denizli

Ahmet Fazıl Erdem (2000)

Dodurgalı Pehlivan Ahmet Ali An (2000)

Mehmet Zade Fahri Bey (2000)

Çopur Süleyman Efe (2002)

Ömer Necip Buldanlıoğlu (2002)

İkide Bir Dergisi - Acıpayam

Çaput Aşı (Mayıs 2000)

Doğrameç (Ayran Ufaklaması) (Temmuz-Ağustos 2000)

Dağarcığımızdan (Mart-Nisan 2001)

Milli Mücadele Kahramanlarından, Himmet Hulusi Efendi (Mayıs-Haziran 2001)

Ahmet Şükrü Eğmirlioğlu, Tirit (Temmuz-Ağustos 2001)

Gındıra Çorbası (Ocak-Şubat 2002)

Yatağan Dergisi – Serinhisar

Kültürümüz ve Türkülerimiz (Kasım-Aralık 1990)

Bir Öykü, Bir Türkü (Kasım-Aralık 1993)

Dua Ordusu Eri, Ahmet Nazif Akşit (Mayıs 1997)

Naha Çocuk - Nazar Değmesin (Mayıs 1997)

Kızılcabölük'te Kişiler, Sülâleler ve Lâkapları (Mayıs 1997)

Kurtuluş Savaşından, Ahmet Yatağan (Ağustos 1998)

Bir Türkü, Bir Öykü (Ocak-Temmuz 1999)

Berber Hacı Osman (Nisan 2000)

Acıpayam'la İlgili Önemli Bir Mektup (Nisan 2002)

Karizma-Denizli Dergisi – Denizli

Han Abat (2000)

Kaleiçi (2001)

Denizli'de Basılan Paralar (2002)

Tarla Dergisi – İstanbul

Tahir Baba (1988)

Yörtürk Dergisi - Ankara

Yörük ve Türkmenlerde Günler ve Hayvanlarla İlgili Olarak Sürdürülen Batıl İnanmalar (Kasım-Aralık 2003)

Fethiye Dergisi - Fethiye

Denizli Kültür Etkinliklerinden İzlenimler (Ocak 2004)

Saçıkaralı / Saatçi Yörükleri (Mart 2004)

Saz-Kabaklı Yörükleri (Nisan 2004)

Kara Keçili Yörükleri 2 (Mayıs 2004)

Denizli'deki Egay-Der'in Fıkralar Sempozyumu Sonuç Bildirisi (Kasım 2004)

Kızılışıklı Yörükleri (Ocak 2005)

Mıcan Yörükleri (Mart 2005)

Sözlü Kültür Geleneği - Yörük Fıkraları (Nisan 2005)

Bay Dergisi –Prizen/Kosova

Balkan Aydınları ve Yazarları (2003)

Balkan Aydınları ve Yazarları (2003)

İki Lehçe, Bir Türkçe (2003)

Türk Kültürüne Hizmet. 2003 Ödül Töreni (2003)

Gagoğuz Dergisi – Kişinev/Moldova

Sözün Özü-Atalar Sözü (2003)

Sarızeybek Dergisi - Söke

Yörük ve Türkmenlerde: Günler ve Hayvanlarla İlgili Olarak Sürdürülen Batıl İnanmalar (Ocak 2005)

Pamukkale Güneşi Dergisi - Söke

Söke'den Denizli'yi Aydınlatan bir Güneş, Pamukkale Güneşi (Nisan 2005)

2.4. Bilimsel Toplantılarda Sunulan Bildiriler

Denizli'de Adet ve Gelenekler

1. Merkez Efendi Sempozyumu Bildirisi, Haziran 1988, Denizli (Türk Ocağı Denizli Şubesi Yayınları, Şafak Basım Yayın Ltd. Şti. Matbaacılık Tesisleri, Manisa, 1988)

Yeşilyuva'da Ayakkabıcılık ve Tarihi

Türk Kültür Tarihinde Denizli Sempozyumu Bildirisi, 27-30 Eylül 1988, Denizli (Bilal Ofset Tesisleri, Denizli, 1989)

Belge ve Kitabelerle Denizli’de Milli Mücadele

Milli Mücadelede Denizli ve Müftü Ahmet Hulusi Efendi Sempozyumu Bildirisi, 25- 26 Haziran 1992, Denizli (Türk Ocağı Denizli Şubesi Yayınları, Akın Ofset Tesisleri, Denizli, 1994)

Gülme ve Güldürmenin İnsan Sağlığı Üzerindeki Etkileri

Uluslararası Nasreddin Hoca Sempozyumu Bildirisi, 27-30 Eylül 1996, Galats/Romanya.

İki Lehçe -Bir Türkçe

3.Uluslararası Gagauz Kültür Sempozyumu Bildirisi, 5-8 Kasım 1998, Komrat/Moldova (Komrat Devlet Üniversitesi Yayını, Komrat, 1998)

Gagauziya Hem Türkiye’de Sözün Özü- Atalar Sözü

IV. Gagauz Kültürü Sempozyumu Bildirisi, 16-18 Kasım 1999, G.Magosa/K.K.T.C. (Doğu Akdeniz Üniversitesi ve Kıbrıs Araştırmaları Merkezi Yayınları, Doğu Akdeniz Üniversitesi Basımevi, K.K.T.C., 2001)

Çivril ve Yöresinde Yörük Kültürü

Dünden Bu güne Çivril Sempozyumu Bildirisi, 18-19 Eylül 2001, Çivril/Denizli (Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası, Ankara, 2002)

Bulgaristan Türk Halk Kültürüne Yörük Etkileri

2.Uluslararası Bulgaristan Türk Halk Kültürü Sempozyumu Bildirisi, Ekim 2001, Edirne (Folklor Araştırmaları Kurumu Yayınları, Başkent Klişe Matbaacılık, Ankara, 2001)

Ermenistan’da Yörük Kültürü

Uluslararası Türk-Ermeni Tarih ve Kültür Sempozyumu Bildirisi, 27 -28 Kasım 2001, Ankara (Cumhuriyet Tanıtım ve Kültür Vakfı Yayınları, BRC Matbaacılık, Ankara, 2003)

Yörük ve Türkmenlerde Günler ve Hayvanlarla İlgili Olarak Sürdürülen Batıl İnanmalar

Yörük ve Türkmenlerde Günlük Hayat Sempozyumu bildirisi, 17-18 Mayıs 2002, Ankara (Yör-Türk Vakfı Yayınları, Lazer Ofset Matbaa Tesisleri ve Tic. Lti. Şti., Ankara, 2002)

Ege’li bir Ozan Ali Taş (Kimliği, Şahsiyeti, Sanatı, Eserleri)

1.Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği Sempozyumu bildirisi, 12-14 Eylül 2002, Denizli (Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, BRC Matbaacılık Tesisleri, Ankara, 2002)

Yatağan’dan Milli Mücadele Hareketine Katılanlar

Sempozyum Bildirisi, 25-26 Eylül 2002, Serinhisar/Denizli.

Gagauziya’yı Vatan Eyleyen Oğuzlar

IV. Uluslararası Gagauz Kültürü Sempozyumu bildirisi, 26-30 Eylül 2002, Kişinev/Moldova.

Akşehir Yöresi Yörüklerinden Sarıkeçililer (Tarihçeleri, Yaşadıkları Yerler, Kültürel Etkinlikleri)

1.Akşehir Sempozyumu Bildirisi, 16 -18 Ekim 2003, Akşehir.

Pehlivanlar Diyarı Acıpayam’ın Namlı Güreş Ustaları

1. Acıpayam Sempozyumu Bildirisi, 1-3 Aralık 2003, Acıpayam/Denizli.

Balkan Türklerinde Mevsimler ve Hava tahminleri

13. Uluslararası Türk Halk Kültürü Sempozyumu Bildirisi, 4-8 Mayıs 2004, Valandova/ Çalıklı / Makedonya.

Oğuzlardan Osmanlı'lara Diyarbakır'da Yörük Kültürü-1

1.Uluslararası Oğuzlardan Osmanlılara Diyarbakır Sempozyumu Bildirisi, 22-23 Mayıs 2004, Diyarbakır (Diyarbakır Valiliği Yayını, Diyarbakır, 2004)

Edebiyatımızda Fıkra Çeşitlemeleri ve Yörük Fıkraları

3. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Fıkralar) Sempozyumu) Bildirisi, 17-19 Eylül 2004, Denizli.

Ahi Evren'in Öğrettiği Meslek: Yeşilyuva'da Debagat ve Ayakkabıcılık

1. Ahi Evran-ı Veli ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu Bildirisi, 12-13 Ekim 2004, Kırşehir.

Batı Anadolu'da Efelerin Dağlardan İndirilmesi ve Milli Mücadele Saflarına Katılmaları

Türk Halk Kültüründe Milli Mücadele 1. Uluslararası Halk Kültürü Sempozyumu Bildirisi, 19-22 Temmuz 2005, Erzurum (Mega Ofset Ltd. Şti., Erzurum, 2005)

Türk Halk Kültüründe Köy Seyirlik Oyunları

1. Uluslararası Romanya'da Türk Kültürünün İzleri Sempozyumu Bildirisi, 6-10 Eylül 2005, Köstence/Constanta- Romanya.

Anadolu Yörüklerinde Sosyal Yaşam

Uludağ Üniversitesi 2. Bursa Halk Kültürü Sempozyumu Bildirisi, 20-22 Ekim 2005, Bursa (Uludağ Üniversitesi Yayını, Bursa, 2005)

Göçe Zorlanan Halk Binlerce Feryat

III. Uluslararası Türk Halk Kültürü Sempozyumu Bildirisi, 4-10 Haziran 2006, Bulgaristan/Ruşuk.

Türk Halk Kültüründe Günler ve Aylarla İlgili Batıl İnanmalar

III. Uluslararası Türk Halk Kültürü Sempozyumu Bildirisi, 4-10 Haziran 2006, Rusçuk/Bulgaristan.

Türk Halk Kültüründe Kadın ve Çocuklarla İlgili Batıl İnançlar

XV. Uluslararası Halk Kültürü Sempozyumu Bildirisi, 4-8 Mayıs 2006, Makedonya/Valandova)

Tatar Halk Kültürünün, Anadolu Türk Kültürüne Yansımaları

Kırım Özerk Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı 3.Uluslararası Halk Kültürü Sempozyumu Bildirisi, 16-23 Ağustos 2006, Ukrayna/Kırım.

2.5. Şükrü Tekin Kaptan'ın Eserlerinin Tasnifi

Yukarıdaki çalışmalar dikkate alındığında, Şükrü Tekin Kaptan'ın eserlerini şu şekilde tasnif edilebilir:

2.5.1. Halk Kültürü – Folklor (Araştırma-İnceleme)

Denizli'nin Halk Kültürü Ürünleri C.1

Denizli'nin Halk Kültürü Ürünleri C. 2

Denizli'nin Halk Kültürü Ürünleri C.3

Şifa Kaynaklarımız (Denizli'de Kaplıca, Ilıca ve Şifalı Sular)

Atalar Mirası, (Atasözleri ve Deyimler)

Neydik - Ne Olduk? (Geçmiş Asır karşılaştırması)

Elma Şekeri (Mizah)

Denizli Halk Türküleri ve Oyun Havaları

Etnoğrafik Gereçler Kültürü

Kızılcaölük Hatırlamaları

Denizlili Pehlivanlar

Anadolu Yörükleri C.1 (Oğuzlar, Yörükler, Türkmenler)

Mezar Taşları

Anadolu Yörükleri

İnsanlar mı, Hayvanlar mı?

Kaybolan Meslekler

Nasıl Yazar Oldum?

Baba-Oğul İki Ozan

Türk Halk Kültüründe Köy Seyirlik Oyunları (Bildiri)

Göçe Zorlanan Halk, Binlerce Feryat (Bildiri)

Türk Halk Kültüründe Günler ve Aylarla İlgili Batıl İnanmalar (Bildiri)

Türk Halk Kültüründe Kadın ve Çocuklarla İlgili Batıl İnançlar (Bildiri)

Tatar Halk Kültürünün, Anadolu Türk Halk Kültürüne Yansımaları
(Bildiri)

Denizli'de Gelenek ve Görenekler (Bildiri)

Yeşilyuva'da Ayakkabıcılık ve Tarihi (Bildiri)

Çivril'de Yörük Kültürü (Bildiri)

Bulgaristan Türk Halk Kültürüne Yörük Etkileri (Bildiri)

Ermenistan'da Yörük Kültürü (Bildiri)

Yörük ve Türkmenlerde; Günler ve Hayvanlarla İlgili Olarak Sürdürülen Batıl İnanmalar (Bildiri)

Gagauziya'yı Vatan Eyleyen Oğuzlar (Bildiri)

Akşehir Yöresi Yörüklerinden Sarıkeçililer (Tarihçeleri, kültürel etkinlikleri, yerleştikleri yerler) (Bildiri)

Pehlivanlar Diyarı Acıpayam'ın Namlı Güreş Ustaları (Bildiri)

Balkan Türklerinde Mevsimler ve Hava Tahminleri (Bildiri)

Oğuzlardan Osmanlı'lara Diyarbakır'da Yörük Kültürü (Bildiri)

Edebiyatımızda Fıkra Çeşitlemeleri ve Yörük Fıkraları (Bildiri)

Ahi Evran'ın Öğrettiği Meslek Yeşilyuva'da Debatat ve Ayakkabıcılık (Bildiri)

Yörüklerde Sosyal Yaşam (Bildiri)

2.5.2. Tarih

Gönül Sultanları Denizli'de (Türebeler-Yatırlar)

Kurtuluş Savaşında Denizli'li Önderler

Belgelerle Denizli

Denizli Günlüğü (Tarihi Kronoloji)

Denizli Kitabeleri

Yeşilyuva Tarihi (Kültürel etkinlikleri - Vesikalar)

Milli Mücadelede Denizli ve Kitabeleri (Bildiri)

Yatağan'dan Milli Mücadele Hareketine Katılanlar (Bildiri)

Batı Anadolu'da Efelerin Dağlardan İndirilmesi ve Milli Mücadele Saflarına Katılmaları (Bildiri)

2.5.3. Dil Yazıları

İki Lehçe Bir Türkçe (Bildiri)

Gagauziya hem Türkiye'de Sözü'nün Özü, Atalar Sözü (Bildiri)

2.5.4. Seyahat Yazıları

Makedonya'da Osmanlı Kültürü

Romanya'da Türk Kültürü

Moldova – Gagauziya Seyahat Anıları

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Seyahat Anıları

2.5.5. Şiir

Hep Senin İçin 1 (Şiirler), 1967, Denizli,

Hep Senin İçin 2 (Şiirler - İlâveli), 1986, Denizli

2.5.6. Transliterasyon - Çeviri

Tarihi, Coğrafi, İktisadi, Sıhhi Noktai Nazardan Denizli, (Osmanlıca Türkçesinden Türkiye Türkçesine Harf Çevirisi), (Mehmet Kaya ile birlikte)

2.5.7. Mizah

Gülme ve Güldürmenin İnsan Sağlığı Üzerindeki Etkileri (Bildiri)

Tebessüm Mizah Dergisi, (A. Kadir Uslu - M. Fevzi Yeniçeri ile birlikte)

2.5.8. Roman

Hep Bu Günler İçin (Roman denemesi)

2.5.9. Biyografi

Denizli’li Meşhurlar

Sazının Telinden Gönül Sesinden Halk Ozanı Ali Taş

Ege’li Bir Ozan : Ali Taş (Kimliği, Şahsiyeti, Sanatı, Eserleri) (Bildiri)

2.5.10. Bibliyografya

Denizli Hakkında Yazılan Kitaplar Bibliyografyası

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ŞÜKRÜ TEKİN KAPTAN'IN FOLKLOR ÇALIŞMALARINDAKİ YERİ VE ÖNEMİ

Türk düşünce hayatının en önemli aydınlarından Ziya Gökalp'ın fikirleri, sosyal bilimlerin pek çok alanında olduğu gibi, folklor araştırmalarında da etkili olmuştur. Gökalp'ın başı çektiği “Türkçülük” hareketinin, geniş anlamda halka ulaşma, halkla bütünleşme amacı taşıdığı bilinmektedir. İdeolojik anlamdaki bu “halka doğru” ilkesi dil, edebiyat ve folklor alanında da benimsenmiştir. Türkçe üretilen ve kuşaktan kuşağa aktarılarak yaşatılan folklor ürünleri, Türk kimliğinin inşa edilmesinde önemli bir kaynak olarak düşünülmüştür. Bu amaçla “sözel kültür”e ait folklor malzemelerinin “yazılı kültür” ortamına aktarılması bir öncü vazife olarak görülmüştür. Sonraki dönemleri etkileyen ve pek çok kişi tarafından benimsenen bu görüşün uygulayıcılarından birisi de Şükrü Tekin Kaptan olmuştur. Bu anlayışla hareket eden Kaptan, Türk kültürünü “unutulmaktan” ve “yok almaktan” korumak amacıyla derleme ve yazıya geçirme faaliyetlerine önem vermiştir.

Bölgesinin sosyo-kültürel birikimini tespit etme, derleme ve yazıya geçirme yönünden folklor sahasında önemli çalışmalar yapan Şükrü Tekin Kaptan, folklordan tarihe, edebiyattan mizaha, turizmden sanata kadar çeşitli alanlarda araştırmalar yapmış ve eserler vermiş değerli bir araştırmacıdır. Bu çalışmada Şükrü Tekin Kaptan'ın daha çok folklor alanındaki çalışmaları ve bu çalışmaların önemi üzerinde durulacaktır. Mesaisinin büyük bir kısmını şehir folkloruna ayırmış olan Kaptan; Denizli'nin gelenekleri, görenekleri, adetleri, giyim kuşamı, mutfak kültürü gibi konularda derlediği bilgileri yazıya geçirerek kültürel mirasın korunmasında ve geleceğe aktarılmasında büyük çaba göstermiştir. Aslen bir Maliye Memuru olan Şükrü Tekin Kaptan, kültürel çalışmalara yönelmesini şu cümlelerle dile getirmiştir:

“Şahsen ilim adamı, edebiyatçı, halkbilim uzmanı, sanatçı ve folklorcu değilim. Sadece Denizli'yi her kişi gibi sevmemden kaynaklanan bir hevesle toplu bir bilgi vermek, bunu gelecek kuşaklara aktarmak, unutulmalarını bir süre

saklayabilmek, ilgilenenlere yardımcı olmak ve Türkiye kültür coğrafyasının tespitine katkıda bulunmak amacıyla yola çıktım."⁸⁴

Gençliği, askerliği ve memuriyeti sırasında çeşitli şiirler ve araştırma yazıları kaleme alsada, Şükrü Tekin Kaptan'ın asıl kültürel faaliyetleri resmi görevini bırakıp Denizli'ye dönmesinden sonra başlamıştır. Bu çalışmalar onun için kolay olmamıştır. Ona göre, araştırma, derleme ve incelemelerde karşılaşılan güçlükleri ve yapılan fedakârlıkları ancak kültürümüze hizmet edenler ve kültürle ilgilenenler anlayabilir.

Denizli bölgesi üzerine kapsamlı araştırmalar gerçekleştiren Şükrü Tekin Kaptan "Şifa Kaynaklarımız (Denizli'de Kaplıca-Ilıca ve Şifalı Sular)" adlı eserinde Denizli ve ilçelerinde bulunan şifalı su kaynaklarını tetkik etmiş ve tespit edilen 30 tane şifalı su kaynağını tahlil sonuçları ile birlikte dikkatlere sunmuştur. Uzun bir çalışmanın ürünü olan eser, laboratuvar sonuçlarıyla da desteklendiğinden oldukça bilimsel bir nitelik kazanmıştır. Bunun yanında, şifalı sulardan yararlanan insanların inançları ve tedavi yöntemleri verilerek halk hekimliği konusunda bilgiler de sunulmuştur. Günümüzde doğal tedavi şekillerinin önem kazandığını, sağlıklı yaşama önem veren Avrupa toplumlarının termal sulardan faydalandığını ve bu durumun arz-talep unsuruna bağlı olarak turizm sektörünü canlandırdığını belirten Kaptan, Türkiye'nin önemli bir jeotermal kuşak üzerinde yer almasına ve talebin olmasına karşın, şifalı sulardan tedavi amaçlı kullanımın hakkettiği noktaya ulaşamadığını ifade etmiştir. Termal tesislerin oldukça karlı bir işletme olduğunu savunan Kaptan, bu kurumların artırılması ve AT standartlarına çıkarılması gerekliliğini savunmuştur.

Mineralize termal suların ve bunlara ait çamur banyolarının olumlu etkilerine değinen Kaptan, şifalı suları sodyum-klorürlü, hidrokarbonatlı ve karbonatlı, sülfatlı, demirli, arsenli, iyotlu, kükürtlü, radonlu ve çamurlu sular olarak halinde alt başlıklar olarak ele almış ve hangi nitelikteki suların hangi hastalıklara iyi geldiğini de ayrı ayrı belirtmiştir. Kaptan, genel olarak romatizmal hastalıklar, deri hastalıkları, dolaşım ve kalp, solunum yolu hastalıkları, kadın hastalıkları, sindirim sistemi hastalıkları, göz hastalıkları, hastalık ve ameliyat

⁸⁴ Şükrü Tekin Kaptan, *Denizli Halk Kültürü Ürünleri, C. II*, Yeni Merhaba Kırtasiye-Matbu Evrak-Ofset Basım ve Yayıncılık, Denizli 2000, s. 2.

sonrası hastalıklar, kireçlenme, metabolizma bozuklukları ve sinir sisteminin uyarılması⁸⁵ gibi durumlarda jeotermal kaynakların şifa verici etkilerini dile getirmiştir. Alternatif tıbbaya yönelik tedavi yöntemleri içerisinde ele alınabilecek bu tarz şifalı sular içerisinde, özellikle Yenice (Yenicekent), Gölemezli, Karahayıt ve Pamukkale gibi jeotermal kaynaklar öne çıkmıştır. Bunların dışında Denizli'nin sekiz ilçesindeki kaplıca ve maden suları konumu, tarihçesi ve tahlil sonuçları ile birlikte detaylı olarak verilmiştir. Bu anlamda eser, alanında önemli bir yere sahip olup bilimsel verilerle desteklenmiş bir rehber kitap niteliği taşımaktadır.

Şükrü Tekin Kaptan'ın üzerinde durduğu bir başka konu ise, Türk kültürü içerisinde önemli bir yeri bulunan türbe, yatır ve adak yerleri ile bu yerler etrafında oluşan inançlar olmuştur. Denizli kültürünü ortaya çıkarmak bakımından önemli bir çalışma olan ve "Gönül Sultanları Denizli'de (Türbeler - Yatırlar)" adını taşıyan bu eser, Kaptan'ın "Evliyalar Ocağı" olarak da tanımladığı Denizli'yi bir başka yönüyle bizlere sunmuştur. "*Şehrinden ilçelerine, köyelerine, en sessiz dağlarına kadar, nerede bulunursanız bulunun, mutlu anılarınızda bir tebessüm, kederli anlarınızda bir cesaret ateşi ile sizleri selamlayan bir türbeye, bir yatıra, belli belirsiz mezarlara veya efsanelere rastlarsınız.*"⁸⁶ diyerek eserine başlayan Kaptan, benliğimizde yaşattığımız bu yüce zatların pek azına layık olduğu değeri verebildiğimizi belirterek, bu kültür ürünlerimizi son şekliyle muhafaza edebilmek ve ileriye bilgi akışını sağlayabilmek amacıyla bu eseri hazırladığını ifade etmiştir.

Denizli ili köy köy dolaşarak ve yerinde incelemeler yapılarak hazırlanan bu eserde, 207 tane kaynak kişiden ve 15 tane yazılı kaynaktan faydalanılmıştır. Bu açıdan eser, ciddi bir çalışmanın ürünüdür. Eserin içeriği de bu anlamda oldukça zengindir. Türbe ve yatırlara geçmeden önce, ilmihal kitabından alıntılar yapılarak mezar ziyaretleri esnasında uyulması gereken şartlardan bahsedilmiştir. Buna göre "kabre el, yüz sürülmez, öpülmez, bir mezar ziyaret edilince kabirdekinin ruhu, gelenin ruhuna ayna gibi akseder. Kabir ziyaret ederken başka kabirleri çiğnemek, kabir üzerine oturmak, uyumak mekruhtur. Mezarlıktaki yeşil

⁸⁵ Şükrü Tekin Kaptan, *Şifa Kaynaklarımız (Denizli'de Kaplıca-Ilıca ve Şifalı Sular)*, Sistem Ofset Matbaacılık, İstanbul 1997, s. 11.

⁸⁶ Şükrü Tekin Kaptan, *Gönül Sultanları Denizli'de (Türbeler – Yatırlar)*, Basım Ajans Matbaacılık ve Reklamcılık Tesisleri, Denizli 1993, s. 1.

otları, dalları koparmak da mekruhtur.”⁸⁷ Keramet, adak adama, bez bağlama gibi hususlar hakkında bilgiler verildikten sonra türbeler ve yatırlar ayrı ayrı incelenmiştir.

Başlarda ay yıldız, yükseklerde nur,

Türkoğlu, bayrağı şerefle korur,

Yiğitler kalkanda, her yer kan olur,

Şehitler kanına selam olsun.

Aşık Ali Taş’ın yukarıdaki dörtlüğüyle başlayan “Türbeler” bölümünde, 96 tane türbenin yeri, bina yapısı, kitabesi, rivayetleri ve ziyaret amaçları verilmiştir. Türbe ve kitabe görselleriyle zenginleştirilerek verilen eserde, kitabelerin Arap alfabesi ile okunuşları ve Türkçe tercümeleleri de verilmiştir.

Denizli’deki yatırların ele alındığı ikinci bölüm, yine Aşık Ali Taş’ın bir dörtlüğüyle başlamaktadır:

Kimisi yar deyip, dağları yarmış,

Birisi yâr deyip külleri sarmış,

Kimi takva ile menzile varmış,

Bu uzun yol, elbet duraksız olmaz.

Bu bölümde, yine yatırların bulunduğu yer, görünümü, rivayetleri, ziyaret amaçları ve inançları hakkında bilgiler verilmiştir. İlk bölüme göre, bilgiler daha kısa ve görsel destek daha azdır.

Genel olarak eser değerlendirildiğinde, hem maddi kültür öğeleri olarak değerlendirilebilecek türbe ve yatırların ele alınması, hem de manevi kültür öğeleri olarak türbe ve yatırlar etrafında oluşan inanç ve rivayetler üzerinde durulması, eseri folklor açısından önemli kılmaktadır. Eserde türbe ve yatırlarda

⁸⁷ Şükrü Tekin Kaptan, *Gönül Sultanları Denizli’de (Türbeler – Yatırlar)*, Basım Ajans Matbaacılık ve Reklamcılık Tesisleri, Denizli 1993, s. 2.

ismi geçen velilerin bir kısmının halk arasında ismi unutulsa da, pek çoğunun dağlara (Çökelez, Hıdırellez, Kepez, Babadağ, Kumral, Oyuk, Bakacak vs.), köylere (Oğuz, Alaattin, Tekke, Gümüş, Bedirbey, Mahmut Gazi, Şeyh Elvan, Avdan, Kutlubey vs.), caddelere (Mehmet Gazi, Ahi Sinan, Servergazi vs.) isimlerinin verildiği öğrenilmektedir. Bunlar ayrıntı gibi dursa da, şehrin kimliğini yansıtmaları bakımından önemli birer göstergedirler. Binlerce yıldan beri devam eden Türk inanç ve değer yargıları ile bunlara bağlı ritüeller hakkında bilgiler veren Şükrü Tekin Kaptan, halk içinde anlatılan çeşitli efsane ve menkıbevi olayları da aktararak türbeler etrafında oluşan mistik folklor hakkında önemli bir çalışma gerçekleştirmiştir. Esere bakıldığında, mistik statüsü olan “baba” ve “dede” kelimelerinin, adı geçen ulu zatlara isim oldukları görülmektedir. Mistik içerikli “baba” isminin, ahi yapılanmasında olduğu gibi bîatını bir boyuta da sahip olduğu⁸⁸ bilinmektedir. Halkın kutsal mekan anlayışı içerisinde yatıra gitme ve adakta bulunma, kurban kesme, ağaçlara bez bağlama gibi Türklerin Şamanizm’den kalmış adetleri dikkatlere sunulan bir diğer konudur.

Eserde, veliler hakkında bilgiler verildiği gibi, adı geçen velilerin kerametlerine dair halk inançları hakkında örnekler de sunulmuştur. Hanımının “Mademki dedesin, göster dedeliğini” demesi üzerine, İmze Baba’nın yanan kızgın ateşi karıştırıp içinden canlı balık çıkardığı⁸⁹ anlatılan kerametlerden bir tanesidir. Türbelerdeki dedelerin, babaların ve gazilerin savaşlarla ilgili efsaneleri de oldukça dikkat çekicidir. Anadolu’nun fethi sırasında akıncı olarak gelip yerleştiği ve sancaktarlık yaptığı ifade edilen Koyun Baba’nın, savaş topuzunun kaybolup savaşın bitiminden sonra tekrar türbeye geldiği⁹⁰ rivayet edilir. Araştırmalarda, adı geçen savaşın Kıbrıs Barış Harekâtı olduğu ve kaybolan savaş topuzunun kanlı olarak geldiği bilgilerine ulaşılmıştır. Sultan Sarı Baba’nın da İstiklal Savaşı’nda Yunan askerlerinin köye (Sarayköy – Tekke Köyü) girmelerini engellediği⁹¹, Halvat Dede’nin türbede bulunan kılıcının savaş yıllarında

⁸⁸ Yaşar Kalafat, Ahi Türbeleri Etrafında Oluşan Halk İnançları, *TÜBAR-XIV* / 2003 Güz / s. 178

⁸⁹ Şükrü Tekin Kaptan, *Gönül Sultanları Denizli’de (Türbeler – Yatırlar)*, Basım Ajans Matbaacılık ve Reklamcılık Tesisleri, Denizli 1993, s. 52.

⁹⁰ Şükrü Tekin Kaptan, *Gönül Sultanları Denizli’de (Türbeler – Yatırlar)*, Basım Ajans Matbaacılık ve Reklamcılık Tesisleri, Denizli 1993, s. 25.

⁹¹ Şükrü Tekin Kaptan, *Gönül Sultanları Denizli’de (Türbeler – Yatırlar)*, Basım Ajans Matbaacılık ve Reklamcılık Tesisleri, Denizli 1993, s. 31.

kaybolduğu ve savaş sonrasında geri geldiği⁹², Servergazi'nin savaş yıllarında sancağını alarak harbe giderken görüldüğü, atının nallarının şakırtısının duyulduğu, savaşın bitiminden sonra sancağının tekrar türbeye geldiği⁹³ rivayet edilmektedir. Karaselvili Dede'nin yine asker elbiseli olduğu, kabrine nur indiği ve çevredeki dedelerden birbirine nur akışı olduğu⁹⁴ günümüzde canlılığını koruyan inançlardandır.

Adı geçen dedeler, babalar, şeyhler, sultanlar, beyler içinde çeşitli tarikatlara mensup zatlar olduğu gibi, dikkati çeken nokta, bunların birçoğunun Anadolu'nun fethi sırasında gelerek buralara yerleşmiş, kolonizatörlük⁹⁵ kimliğiyle bütünleşmiş şehit ya da gazilik sıfatı taşıyan Alp-Erenler ve dervişler olduğudur. Osmanlı Devleti'nin teşekkül edeceği devirlerde Anadolu'ya akın eden bu dervişler, bir taraftan yerleştiği köylerde bir köylü gibi çalışmış, diğer taraftan da bir asker gibi savaflara katılmıştır.

Eserde, halk kültürünün önemli yazılı kaynaklarından birisi olarak ele alınabilecek kitabeler üzerinde de durulmuştur. Her türbenin kitabesi bulunmamaktadır. Bulunan kitabeler ise Arap harfli şekilleri ve günümüz Türkçesiyle verilmiştir. Daha çok türbede yatan kişi ve türbeyi yaptıran kişi hakkında bilgilerin yer aldığı bu kitabelerde, işlenen metin ve şiirlere bakıldığında, ahiretten ziyade, dünyayı ve hayatı algılama biçimiyle ilgili ifadeler yer verildiği görülmektedir. Geride kalanlara hayatlarını nasıl şekillendirmeleri gerektiği yönünde nasihatler bulunan bu metinlerden bir tanesi de, Hacı Hasan Feyz-i Türbesi'nin dış kapısı üzerinde yer alan ve Türkçe nakşedilen Hasan Feyz-i Efendi'nin nutkudur. Metin şu şekildedir:

Güzel oku her zerrede coşkun bir mana var.

Dert ehline bu manada canlar sunan eda var.

⁹² Şükrü Tekin Kaptan, *Gönül Sultanları Denizli'de (Türbeler – Yatırlar)*, Basım Ajans Matbaacılık ve Reklamcılık Tesisleri, Denizli 1993, s. 36.

⁹³ Şükrü Tekin Kaptan, *Gönül Sultanları Denizli'de (Türbeler – Yatırlar)*, Basım Ajans Matbaacılık ve Reklamcılık Tesisleri, Denizli 1993, s. 75.

⁹⁴ Şükrü Tekin Kaptan, *Gönül Sultanları Denizli'de (Türbeler – Yatırlar)*, Basım Ajans Matbaacılık ve Reklamcılık Tesisleri, Denizli 1993, s. 33-34.

⁹⁵ Ömer Lütfi Barkan, *Osmanlı İmparatorluğunda Kolonizatör Türk Dervişleri*, <http://turkoloji.cu.edu.tr/GENEL/barkan.pdf> (30.04.2013).

Vermek için parlaklığı gamlı gönül evine,
Bir bak hele, her ciladan üstün olan bir cila var.

Derin güzel düşünceyle incelersen bunu sen,
Zarifleşmiş ruhlar için dağlar gibi gıda var.
Hem dilersen tükenmeyen sermaye-i serveti,
Aç gözünü nurlara, bak tufan gibi gıda var.

Beni tanı, yürü kulum yürü diye bizlere,
Her nefeste şefkat ile rabbimizden nida var.
Duymuş isen bu nisayı, her zerrenin dilinden,
Müjde olsun sana artık, cennet denen sefa var.

Kısa görüp denizleri, damlalara çevirme,
Hakikatte her damlada, gizli birer derya var.
Damla iken aslın senin, dağı taşı aşarsın,
Hem gökleri keşfedersin, sende böyle deha var.

Bir noktayı cihan yap, o cihana hakim ol.
Zira senin bir noktada güneş kadar zeka var.

Her zerrenin kabesidir, kolla yine kendini.

Dikkat eyle her birinde yine ancak hüda var.

Hasan Feyz-i sen yüzünü hak yolundan ayırma.

Hakkı gören gerçeklere hakkı kadar ata var.⁹⁶

Şükrü Tekin Kaptan, daha sonra “Denizli Kitabeleri” adlı bir eser hazırlayarak kitabeler üzerinde ayrıntılı olarak durmuştur. İki bölümden oluşan eserde, ilk bölümde tarihi kitabeler 7 başlık altında tasnif edilmiş, ikinci bölümde ise mezar kitabelerinden bazı seçmeler verilmiştir. Her iki bölümde de kitabe hakkında kısa ve genel bir açıklama, kitabenin Arap harfli orijinal hali ve günümüz Türkçesine çevirisi ayrı ayrı verilmiştir.

Daha çok tarihi ve dini ilimler içerisinde değerlendirilebilecek bu çalışmada, halk biliminin konuları arasına giren mezarlık kültürü ve inanışları, geleneksel el sanatları (kabartma, yazı sanatı), halk mimarisi gibi konular hakkında da bilgiler sunulmuştur. Ayrıca mezar taşlarına yazılmış dualar, beddualar, atasözleri ve deyimler de üzerinde durulan diğer folklorik unsurlardır.

Denizli’yi her yönden tanıtmayı ve kültürel ürünlerini yazıya aktarmayı amaç edinen Şükrü Tekin Kaptan, “Doğduğu ve doyduğu yere hizmet etme” gayesiyle yola çıktığını her fırsatta dile getirmiştir. Vatana, millete, insanlığa hizmet eden herkese vefa borcu olduğunu düşünen Kaptan, bu kişileri tanıtmak amacıyla “Denizlili Meşhurlar” kitabını hazırlamıştır. Burada “meşhur” olmanın ölçüsünü de veren Kaptan “ilimde, sanatta, siyasette, devlet adamlığında, edebiyatta, güzel sanatlarda, sporda, folklorda, fende, tıp alanında, hukukta, İslam dini konusunda, idarecilikte, tarihte, eğitim ve öğretimde, sanayi ve iş adamlığında, memleketin kalkınmasında ve vatanın kurtuluşunda önemli rol oynamış, eserler vermiş ve bu alanlarda çeşitli ödüller almış” kişileri bu tanıma dahil etmiştir. Sadece Denizli sınırları dahilindeki 102 kişiyi eserinde tanıtan

⁹⁶ Şükrü Tekin Kaptan, *Gönül Sultanları Denizli’de (Türbeler – Yatırlar)*, Basım Ajans Matbaacılık ve Reklamcılık Tesisleri, Denizli 1993, s. 87-88.

Kaptan, bunların dışında pek çok değerli kişinin olduğunu da belirterek eserinin eksiksiz olmadığını mütevazî bir biçimde dile getirmiştir. Eserde ele alınan meşhurlar arasında, meddah geleneğinin temsilcilerinden olan Tekin Akmansoy, Türk Halk Müziği sanatçısı Kemal Özay Gönülüm, etnolog ve halk bilimci Orhan Acıpayamlı gibi şahsiyetler dikkati çekmektedir. Biyografisi üzerinde en fazla durulan ise, 11 sayfa ile Dodurgalı pehlivan Ahmet Ali An olmuştur. Kişilerin çok fazla detaya girilmeden genel olarak tanıtıldığı eser, Denizli'nin önde gelen şahsiyetlerini kayıt altına alma ve derli toplu bir kaynak içerisinde tanıtmaya bakımından rehber niteliği taşımaktadır.

“Denizlili Meşhurlar” kitabında toplumun her kesiminden kişiler üzerinde duran Şükrü Tekin Kaptan, iki sene sonra basılan “Kurtuluş Savaşı’nda Denizlili Önderler” adlı kitabıyla, adı geçen savaşta yararlılıklar gösteren Denizlilileri araştırıp kitaplaştırmıştır. *“Bu muharebe meydanlarında, emsalsiz kahramanlıklar ve şehâmet göstermiş olan zabitlerimizin, neferlerimizin ve kumandanlarımızın her biri ayrı ayrı bir menkabe, bir destan teşkil eden harekâtını kemali tebcille, hürmetle ve takdirle yâd ediyorum.”* Atatürk’ün 4 Ekim 1922 tarihinde TBMM’de yaptığı bu konuşmayla eserine başlayan Kaptan, Türk milletini ülke savunmasında, aynı ülküde, aynı cephede, aynı fikirde birleşmesini bilen bir topluluk olarak tanımlamıştır.

Eserinin başında “önder” olmanın kıstasları üzerinde duran Kaptan, Denizli’de fiilen Kuva-yı Milliye ve İstiklal savaşına katılmış; başarılarından, çalışmalarından dolayı rütbe almış, ödüllendirilmiş müfreze, tabur, bölük, tümen, alay gibi birlikleri komuta etmiş, savaşın başından sonuna kadar asker ve gönüllülerimize her türlü yiyecek ve giyeceklerle maddî ve manevî yardımlarını esirgemeyen, Kuva-yı Milliye ve Heyet-i Milliye teşkilatlarında görev almış kişileri bu tanıma dahil etmiştir.⁹⁷ Canları pahasına bu savaşta görev alan, bize bu yurdu bağışlamalarından dolayı şükran borçlu olduğumuz bu adsız kahramanların unutulmalarını engellemek ve onları tanıtmak için böyle bir eser oluşturmayı gereklilik olarak gören Şükrü Tekin Kaptan, üyesi olduğu toplumun tarihi ve folklorik yaşamına ayna olmuştur. Eserini hazırlarken maddî-manevî hiçbir menfaati ön planda tutmayan Kaptan, kitabındaki bilgileri toplarken de oldukça

⁹⁷ Şükrü Tekin Kaptan, *Kurtuluş Savaşı’nda Denizlili Önderler*, Bilal Ofset Matbaacılık, Denizli 2004, s. 3.

sıkıntı çekmiştir. Babası hakkında bilgi vermeyen evlatlara, yazılan pek çok mektuba karşılık vermeyen aile fertlerine, defalarca telefonla aranmasına rağmen küçük bir ipucu bile vermeyen torunlara hayıflansa da, çalışmalarını titizlikle sürdüren Kaptan, Abdülkadir Uslu'nun deyiimiyle “Her şeyini kaybettiği” sanılan bir milletin nasıl gurur verdiğiin belgesini bizlere sunmuştur.

Şükrü Tekin Kaptan, bu eserin bir tarih araştırması olmadığını ve bilimsel bir nitelik taşımadığını, sadece hizmeti geçenlerin anısına sunulmuş bir hatıra olduğunu söylese de bu bir alçakgönüllülük olarak algılanmalıdır. Eser hazırlanırken 68 yazılı kaynak dışında, 159 tane kaynak kişiden faydalanılmıştır. Bu anlamda, eserdeki bilgilerin oldukça ayrıntılı olduğu söylenebilir. Eser, bir taraftan Kurtuluş Savaşı'nda emeği geçen Denizlililer hakkında bilgi verilirken, diğer taraftan da bu vatanın kimlerle ve hangi şartlar altında kurtarıldığına dair bizleri düşünmeye sevk eder. İl merkezinden 117, ilçelerden 80 kişi olmak üzere, toplam 197 kişinin tanıtıldığı kitap, çeşitli görsellerle (fotoğraf, mektup, rapor, harita vb.) daha da zenginleştirilmiştir. Eserde ele alınan kişilerin savaşta hangi hizmetlerde bulunduğu, halkı nasıl yönlendirdiği ayrıntılarıyla verilmiştir. Savaşa ait bazı hatıraların da verildiği eser tarihi bir kaynak niteliği taşımaktadır.

Eser, sadece tarihi yönden değil, sosyal ve ekonomik yönden de önemli bilgiler sunmaktadır. Dini bir şahsiyet olan ve İstiklal Savaşı'nda mücadele eden Ortaköylü Müftü Zade Emin Efendi'nin, Çal yöresinde hastalıktan üzüm bağlarının kuruması sonucu, deli bağ çubuklarını Çal'a getirtip dağıttığını ve bugünkü bağcılığın geldiği noktada önemli katkıları bulunduğu⁹⁸ öğrenilmektedir. Sakarya Savaşı sırasında yaptığı hizmetler ve başarılarından dolayı kendisine “Akçakoca” ismi verilen Mehmet Zade Fahri Bey'in, Kurtuluş Savaşı yıllarında istihbarat subayı olduğu ve Türkiye'nin 1 numaralı casusu unvanını aldığı⁹⁹ yine eserde geçen ilginç anekdotlardan birisidir. Düşmanları tarafından kolundan vurulan ve kangren olmaması için ağaç testere ile bayılmadan kolu kesilen¹⁰⁰ Hüseyin Zade Tüccar Hacı Hasan Efendi'nin hiçbir acı belirtisi göstermemesi,

⁹⁸ Şükrü Tekin Kaptan, *Kurtuluş Savaşı'nda Denizlili Önderler*, Bilal Ofset Matbaacılık, Denizli 2004, s. 11.

⁹⁹ Şükrü Tekin Kaptan, *Kurtuluş Savaşı'nda Denizlili Önderler*, Bilal Ofset Matbaacılık, Denizli 2004, s. 14.

¹⁰⁰ Şükrü Tekin Kaptan, *Kurtuluş Savaşı'nda Denizlili Önderler*, Bilal Ofset Matbaacılık, Denizli 2004, s. 72.

kahraman Türk askerinin vatan savunmasında kendi acısını ikinci plana attığının en önemli göstergesi olarak dikkatlere sunulmuştur. Cepheadeki askerlere erzak ve cephane taşıyan Sığmalı Kara Fatma¹⁰¹, Milli Mücadeledeki isimsiz binlerce kahraman Türk kadınının bir temsilcisi olarak eserdeki yerini almıştır. Savaşta halkı örgütleyip işgale karşı direnişi başlatanların başında yer alan ve ilk protesto mitingini düzenleyen Müftü Ahmet Hulusi Efendi, verdiği ünlü fetva ile Kurtuluş Savaşı'nın en önemli önderlerinden birisi olmuştur.

“Muhterem Denizlililer: Bugün sabahın erken saatlerinde İzmir, Yunanlılar tarafından işgal edilmiştir. Bu tecavüze karşı hareketsiz kalmak, din ve devlete ihanettir. Vatana karşı irtikâp edilecek cürümler Allah ve tarih önünde affi imkansız günahtır. Cihat tam manasıyla teşekkül etmiş dini fariza olarak karşımızdadır. Hemşerilerim: karşımıza çıkarılan dünkü tebaamız Yunan'a mağlup olmadık. Onlar öteki düşmanlarımızın vasıtasıdır. Yunan'ın bir Türk beldesini ellerine geçirmelerinin ne manaya geldiğini İzmir'de şu birkaç saat içinde irtikâp edilen cinayetler gösteriyor. Silahımız olmayabilir. Topsuz, tüfeksiz, sapan taşları ile de düşmanın karşısına çıkacağız. İstiklal aşkı, vatan sevgisi, haysiyet şuurumuz ile kalbimizdeki iman ile mücadelemizin sonunda zaferi kazanacağız. Bu uğurda canını verenler şehit, kalanlar gazidirler. (...) Müftünüz olarak Cihat-ı Mukaddes Fetvası'nı ilan ve tebliğ ediyorum.”¹⁰²

Din adamlarının Milli Mücadele hareketinin manevi mimarlarından olduğunu ve milleti nasıl harekete geçirdiklerini göstermesi açısından bu konuşma dikkate değerdir. Ahmet Hulusi Efendi'nin yaptığı bu konuşmalar incelendiğinde, onun sadece bir müftü olmadığını; iyi bir sosyolog, güçlü bir siyaset bilimci, etkili bir psikolojik hareketçi ve her şeyden önemlisi, kuvvetli bir nâtik özelliği taşıdığını görmekteyiz.

Eserin ikinci bölümünde, Denizlili olmayan İstiklal Savaşı önderleri hakkında bilgiler verilmiştir. Burada halk bilimi açısından Yörük Ali Efe, Demirci Mehmet Efe, Gökçen Efe şahsiyetlere bağlı olarak verilen ve efe hikayeleri olarak değerlendirebileceğimiz anekdotlar önemlidir. Bu konuyla ilgili “Batı Anadolu'da

¹⁰¹ Şükrü Tekin Kaptan, *Kurtuluş Savaşı'nda Denizlili Önderler*, Bilal Ofset Matbaacılık, Denizli 2004, s. 152.

¹⁰² Şükrü Tekin Kaptan, *Kurtuluş Savaşı'nda Denizlili Önderler*, Bilal Ofset Matbaacılık, Denizli 2004, s. 182.

Efelerin Dağdan İndirilmesi ve Milli Mücadele Saflarına Katılmaları”¹⁰³ adlı bir de bildiri yayınlayan Kaptan, dağdaki efelerin düze indirilmeleri ve milli mücadeleye katılmaları üzerinde durarak 20 tane efe hakkında biyografik bilgiler vermiş ve hikayeleri üzerinde durmuştur. Eşkîyalık ve efelik kavramları arasında ayırım gözetmeyen Kaptan, Osmanlı’nın son dönemlerinde iyice hissedilmeye başlanan sosyal adaletsizlik, asayiş zaafı, zulüm gibi sebepler yanında, merkezi otoritenin zayıflaması sonucu “eşkîyalık” denen olumsuzlukların yaşanmaya başladığını ifade etmiş ve yaşanan “başkaldırış” neticesinde dağlarda teşekkül eden “efelik” teşkilatı üzerinde kısaca durmuştur.

Savaşlar ortak anı olarak değerlendirilebileceğinden, bu dönemde ortaya konulan bu hikayeler, bir taraftan toplumun tarihine ışık tutarken, diğer taraftan da toplumun ortak belleğini yansıtmaları bakımından önem taşımaktadırlar. Belli bir tarihi yansıtan bu yaşanmışlık ürünleri, olayların yaşandığı yer ve zaman açısından yaşayanı belli olan hatıralara dayandığı için sözlü tarih özelliği gösterirler. Bu tür ürünler, dünü yok olmaktan kurtarır ve hatırlayarak yaşatmak neticesinde geçmiş yeniden kurulur.¹⁰⁴ Böyle bir işleve sahip olma özelliği de taşıyan eser, olayların ardındaki ortak kültürel belleği yansıtmaları açısından önemlidir.

Şükrü Tekin Kaptan’ın Kurtuluş Savaşı’nda ele aldığı Denizlili önderlerden bir tanesi de Doktor Kemal Şakir Bey’dir. Denizli’nin ilk Türk doktoru olan ve Milli Mücadele hareketine bu yönüyle katkıda bulunan Kemal Şakir Bey “Tarihi, Coğrafi, İçtimai, Sıhhi Noktai Nazardan Denizli” adlı bir de kitap yazmıştır. Osmanlı Türkçesi’yle yayınlanan bu önemli eser, Roma döneminden başlayarak, Denizli’yi pek çok yönden ele almaktadır. Şükrü Tekin Kaptan ile Denizli İmam Hatip Lisesi emekli müdürü Mehmet Kaya tarafından Türkiye Türkçesine aktarılan bu kitap, “tercüme eser” olarak geçse de, aslında bir transliterasyondur. Burada bir dilden diğerine çeviri söz konusu olmayıp,

¹⁰³ Şükrü Tekin Kaptan, “*Batı Anadolu’da Efelerin Dağdan İndirilmesi ve Milli Mücadele Saflarına Katılmaları*”, Türk Halk Kültüründe Milli Mücadele 1. Uluslararası Halk Kültürü Sempozyumu Bildirileri, Mega Ofset Ltd. Şti. Erzurum 2005, s. 184-195.

¹⁰⁴ Jan Assmann, *Kültürel Bellek Eski Yüksek Kültürlerde Yazı, Hatırlama ve Politik Kimlik*, Ayrıntı Yayınları, İstanbul 2001, s. 34.

Türkçenin farklı dönemlerinde kullanılan iki alfabesi arasında bir transliterasyon, yani harf çevirisi yapılmıştır.

Böyle bir çalışma yapabilmek için, şüphesiz ki Osmanlı Türkçesine hakim olmak gerekmektedir. Bu anlamda eserde bazı okuma yanlışları göze çarpmaktadır. Eserin çevirisinde yayın tarihi 1928 olarak geçse de, orijinalinde yayın tarihi olarak 1927 yılı görünmektedir. Metinlerde de bazı okuma yanlışları dikkati çekmektedir. Ancak, bu çalışmayı amatör bir ruhla ve tamamen halka hizmet etme amacıyla gerçekleştiren bu iki kişinin yaptığı hatalar, ortaya konulan eserin öneminden daha büyük değildir. Şükrü Tekin Kaptan ve Mehmet Kaya, bu yanlış okumaların olabileceğini düşünmüş olmalı ki, eseri hazırlarken çevirisi yapılan sayfanın karşısına Osmanlı Türkçesi aslını da koymuşlardır. Bu açıdan eser, Osmanlı Türkçesi ve Türkiye Türkçesi alfabeleriyle birlikte yayınlanmıştır.

Roma ve Bizans zamanlarından itibaren Denizli'nin bulunduğu coğrafyayı pek çok yönden ele alan bu eserin Türkiye Türkçesine aktarılması folklor araştırmaları açısından önemli bir faaliyettir. Eserde Denizli halkının geçim kaynakları ve ekonomik durumu, tarım ve hayvancılık, çocuk yetiştirme, evlenme biçimleri, kılık kıyafet ve giyiniş tarzı gibi doğrudan folklorun çalışma alanına giren çeşitli konular üzerinde de durulmuştur. Bu bilgiler eşliğinde dönemin Denizli yöresi hakkında önemli folklorik bilgilere sahip olunmaktadır. Buna göre eserde dönemin giyim kuşama hakkında şu ifadeler geçmektedir:

“Erkek Telebbüsü: Şehirlerde mümkün mertebe düzelmiştir. Küçük kasaba ve köylerde en iptidai şekildedir. Eski Romalılar zamanından kalma garip kıyafetler vardır. Ağı bol, paçası diz kapaklarında, uçkurlu(ğu) kalça kemikleri üzerine gelen don (Bazen koyu renk, bazen de beyaz olup içinde başka beyaz don daha vardır) Bunun üzerinde iki karış genişliğinde üst üste birkaç tane kuşak vardır. Bunun üzerinde kısacık yapılmış ve birkaç tanesi üst üste giyilmiş [içlik] tabir edilen mintan vardır. Onun üstünde yelek gibi bir ceket vardır. Köylülerde bu kıyafet elyevm (hâlâ) mevcut ise de kasaba ve şehirlerde kalmamış gibidir. Yalnız henüz terk edilmeyen şalvar biçimi pantolonlar vardır.

Kadın Tarz-ı Telebbüsü: Bu havalede kadınların dış kostümü peştamaldır. Bunlar iki cinstir. Adi iplikten olan sarı ve kırmızı peştamallarla futa tabir edilen

iplikleri vardır. Bunlar eteklik gibi kullanılır. Bir de üstlük veya [mahrama] tabir edilen örtüler vardır. Bunlar da beyaz patiskadan, iplikten sarı renkte yahut güzel işlenmiş ipek cinsleri vardır. İç elbiseleri eskiden bir hususiyeti haizdi. Fakat bilhassa şehir ve kasabalarda iç çamaşırı kısmen de dış elbiseleri Avrupalı şekli almaktadır. İç çamaşırlarının hususiyeti iplik veya iplikten yapılmış bir gömlektir ki yakası açıktır. Hatta göğsün ortası açık bulundurulur. Bunun üstüne çitari entari yahut iplikli üç etekli entari, bele şal ve kuşak koyarlar. Kadınlar üstlükleriyle yüzlerini kaparlar. Yalnız küçük bir delik kalır ki oradan tek gözle bakarlar. Garibi şudur ki bu sıkı örtü ile tezat teşkil edecek kadar şık iskarpin giyerler.”¹⁰⁵

Şükrü Tekin Kaptan’ın, Denizli folkloru üzerine yapmış olduğu en kapsamlı araştırmalarından bir tanesi de “Denizli’nin Halk Kültürü Ürünleri” adlı iki ciltlik eseridir. Basılı kaynaklardan ziyade, alan araştırmaları neticesinde pek çok kaynak kişi ile görüşerek araştırmalarını gerçekleştiren Kaptan, yörenin giyim kuşamı, sünnet ve evlenme düğünleri, çeşitli adet ve gelenekleri, geleneksel el sanatları, halk hekimliği, mutfak kültürü, halk edebiyatı ürünleri, halk türküleri ve halk oyunları hakkında detaylı bilgiler sunmuştur. Özellikle Denizli ve çevresinde yaygın olan ve düğünlerde karşımıza çıkan oku dağıtma, keten kesme, düğün odununa gitme, meşale adı verilen eğlenceler gibi, zaman içerisinde yok olmuş adet ve geleneklerden bahsedilmesi önemlidir. Yörede, doğumda karşımıza çıkan ve lohusa kadına ya da bebeğe musallat olduğuna inanılan “al basması” veya “kırk basması” inancında, al denilen imgesel varlığın hastanın ciğerlerini alıp götürdüğüne inanılır. Al’ın aldığı ciğerleri geri getirerek hastayı iyileştirmek için “tütsü” işlemine başvurulmaktadır. Bu inançta annenin başına kırmızı, bebeğin başına mavi yazma örtülmesi de bir başka uygulamadır. Bebeğin, altı aylık oluncaya kadar tırnaklarını meleklerin kestiğine inanılır ve altı ayın sonunda “tırnak annesi” belirlenerek bir defaya mahsus olmak üzere törenle bebeğin tırnakları kesilir. Bu işlemde bebeğin, huy ve güzellik bakımından tırnağını ilk kesene benzeyeceği inancı bulunduğundan tırnak annesi önemlidir.

Denizli kültürünü genel olarak ele alan Kaptan, özel olarak ilçe ve kasabalar üzerinde de durmuştur. Acıpayam’ın Yeşilyuva Kasabası’nda doğan

¹⁰⁵ Kemal Şakir, *Tarihi, Coğrafi, İctimai, Sıhhi Noktai Nazardan Denizli*, (Çeviren: Şükrü Tekin Kaptan ve Mehmet Kaya), Yüksel Matbaası, Denizli 2001, s. 117-123.

Şükrü Tekin Kaptan, oldukça kapsamlı bir araştırmayı da bu yöre üzerine yapmıştır. “(...) Suyunu içtiğim, toprağından karnımı doyurduğum, okulunda ilk eğitim ve öğretimimi aldığım, her şeyi ile bir insan olarak doğup büyüdüğüm kasabama bir eser bırakabilmek için adeta borçlu olduğumu hissettiğim” ifadeleriyle eserin yazılış amacını dile getiren Kaptan, “*Dünden Bugüne Benim Köyüm Yeşilyuva*” adlı yayınlanmayan bu eserinde kasabasının folklor ürünlerini kapsamlı olarak ele almıştır. Yeşilyuva’yı tarihi, coğrafi ve ekonomik yönleri dışında, folklorik olarak yansıtan bu eserde, yöreye ait atasözü ve deyimler, maniler, ağıtlar, masallar, efsaneler, hikayeler, bilmeceler, fıkralar gibi halk edebiyatı ürünleri, halk inançları, hayatın geçiş dönemleri, halkın günlük yaşamı, giyim kuşamı, mutfak ürünleri, çocuk oyunları, ziraat ve hayvancılık, ayakkabıcılık gibi konular üzerinde durulmuştur. Son yıllara kadar eski ismi “Gaysar” ile anılan bölgede, en önemli geçim kaynağı olan ve hâlâ geleneksel şekilde üretimine devam edilen ayakkabıcılık zanaatı öne çıkan ilk kültürel öğedir. Bu konu hakkında “Yeşilyuva ve Ayakkabıcılık Tarihi” adıyla bir de bildiri yayınlayan Kaptan, ayakkabıcılığın yöredeki tarihi ve gelişimi hakkında bilgiler verdikten sonra, bu el sanatının aşamalarını tek tek vermiştir. Yörede ayakkabı hakkında söylenen atasözleri de metne dahil edilmiştir. Kızılcabölük Kasabası hakkında da araştırmalar yapan Kaptan, derlediği malzemeleri “Kızılcabölük Hatırlatmaları” adıyla yayınlamıştır. Çalışmada yöreye ait çeşitli folklor ürünleri üzerinde duran Kaptan, Denizli folklorunu her yönüyle ele almaya gayret etmiştir.

Şehir kültürüne oldukça değer veren ve bu alanda yoğun çalışmalar gerçekleştirip kitaplar hazırlayan Şükrü Tekin Kaptan, görüldüğü gibi çeşitli bildiriler hazırlamak yoluyla da şehir folklorunu derleme ve tanıtmaya yoluna gitmiştir. Bunlardan bir tanesi, Merkez Efendi Sempozyumu’nda sunduğu “Denizli’de Adet ve Gelenekler” adlı bildirisidir. Şehir folkloru açısından önemli olan bu bildiride, adet ve geleneklerimizin bölge ve yörelerimize göre farklılıklar gösterdiğini dile getiren Kaptan, bunları dört gruba ayırarak “dini kökenli adet ve geleneklerimiz”, “düğün adet ve geleneklerimiz”, “sosyal amaçlı adet ve geleneklerimiz”, “diğer adet ve geleneklerimiz” şeklinde ifade etmiştir.

Batılılaşma, ekonomik gelişme, medya tesiri gibi sebeplerle bazı adet ve geleneklerimizin kaybolduğunu dile getiren Kaptan, günümüzde devam eden ya da zamanla kaybolan adet ve geleneklerimizden örnekler sunmuştur. Bunlardan bir tanesi, eskiden beri yapılmakta olan Kaleiçi keşkek günüdür. Kaleiçi'ndeki bakırcılar tarafından, Muharrem ayının ilk on günü içinde yapılan bu keşkek gününde, diğer esnaflardan katkıda bulunanlar da olmaktadır. Bu geleneğin son zamanlara kadar hâlâ devam ettiği bilinmektedir.

Asırlardır devam eden adetlerden birisi de koyunların sudan atlama yarışlarıdır. Yöreye has olan ve Çal ilçesinin Aşağı Seyit köyünde yapılan bu yarışma halk arasında “Kakışık”, “Koyun Attırımı”, “Yarış”, “Koyunun Suya Çekimi” gibi adlarla anılmaktadır. Yarışlara “Öncü” koyununa güvenenler katılmaktadır. Boyanan öncü koyun ile birlikte sürüler üç defa suya çekilir. Üçünde de beklemeden, en hızlı şekilde çobanın arkasından suya atlayan öncü koyun yarışı kazanır. Yaklaşık 8 asırdır düzenlendiği bilinen bu yarışlar günümüzde de devam etmektedir.

Bildiride, bugün tamamen ortadan kalkmış olan gelinlerin ocak perdesinden de söz edilir. Denizli kızlarının çeyizleri arasında en çok kıymet verdikleri eşyalardan birisi olan ocak perdesi, ocakların üzerine duvara asılan siyah kadife üstüne beyaz pullarla işlenmiş bir perdedir. Söz kesiminden sonra, gelinin gireceği odanın ocak ölçüsü alınarak perdenin işlenmesine başlanırmış. Dört beş kadının çalışmasıyla ancak bir ayda bitirilebilen bu perde, oldukça zahmetli ve ustalık gerektiren bir iştir. Bugün tamamen ortadan kalkan bu âdetin örneklerini sadece ninelerimizin odalarında ya da çeyiz sandıklarında görülmektedir.

Gül mevsiminde ve genellikle de Hidrellez günlerinde gerçekleştirilen “bahtiyar açma” üzerinde durulan bir diğer adettir. Buna göre, bir gün öncesinden komşulara haber gönderilir ve davet gününde herkesten birer küçük eşya alınmış. Bunlar toplanarak o günün akşamı bir küpün içinde gül ağacının altına gömülürmüş. Bu sırada, açmamış güllerden birisi koparılıp eşyalarla birlikte gömülür ve küpe atılan bu küçük tomurcuğa da “bahtiyar” denilirmiş. Ertesi gün tüm komşular bahtiyarın açılacağı eve toplanır ve gömülenler çıkarılırmış. O sabah, mahallenin güzel mani söyleyen kadınları da orada bulunurlarmış. Küpün

içinden her eşya çıkarılışında bir mani okunması da adettenmiş. Mani söyleyen bütün kadınlar hünerlerini sergileyip adeta birbirleriyle yarış ederlermiş. Ortaya çıkan maniler ise şöyledir:

Bahtiyarım var olsun,

İçi dolu gül olsun,

Yılda bahtiyar açanın,

Muradı hasıl olsun

Hey bahtiyar bahtiyar,

Bahtiyarın vakti var,

Bir güzelin çirkine,

Sarılmaya hakkı var.

Kırlangıcım kaçırverdi,

Kanadımı açırverdi,

De gidi köpeğin oğlu

Öptü de kaçırverdi¹⁰⁶

Bildiride ayrıca, eskiden gençler ve yaşlıların eğlenmek için toplandıkları kızan odaları, çocuğun tuzlanması, diş bulguru, buğday kaynatma, tarhana yapma, asker uğurlaması ve asker dönüşü, çörek üleşme gibi adet ve gelenekler hakkında bilgiler verilmiştir. Bir kısmı unutulmuş ya da değişerek devam eden bu adet ve gelenekler, toplumun tutum ve davranışlarını yansıtmaları bakımından önemlidir.

¹⁰⁶ Şükrü Tekin Kaptan, “Denizli’de Adet ve Gelenekler”, Merkez Efendi Sempozyumu, Denizli Belediyesi Kültür Yayınları, Denizli 2010, s. 311.

Bunları yazıya geçiren Şükrü Tekin Kaptan, içinde yetiştiği ve temsilcisi olduğu toplumun yaşam biçiminden kesitler sunarak, o toplumun kültürel kodları hakkında bilgiler vermiştir.

Halk yaşamına, gelenek, görenek ve adetlere oldukça değer veren Şükrü Tekin Kaptan, içinde bulunduğu zamanın şartlarından rahatsızlık duymuş, bozulan sosyal ve ekonomik düzenden şikayet ederek geçmiş yıllardaki halk yaşantısına yönelmiştir. Geçmişe duyulan özlem ile yola çıkan Kaptan, mukayeseli bir araştırma gerçekleştirmiş ve bunu bir yazı dizisi olarak “Neydik? Ne Olduk?” adıyla yayınlamıştır. Eserde, atalarımızdan kalan, aktarılması zorunlu görülen adet ve geleneklerimizi unutarak, milli geleneklerimize olan bağlılığı bırakarak, muaşeret kaidelerini terk ederek aslından vazgeçenlere soysuz gözüyle bakıldığını belirten Kaptan, batının yaşayış ve eğlence hayatına kapılan ve onların modalarını taklit edip kendi inançlarımızı bozan veya değiştirenlere de milletine hıyanet eden birer canavar gözüyle bakıldığını ifade etmiştir. Şükrü Tekin Kaptan, “Evladın iyisi babanın belinden gelen değil, yolundan gidendir” atasözüne işaret ederek, insanoğlunun soy ve sülalesini bilmesi gerektiğini ve bunun için “Aile Tarihi” adıyla şecerelerin oluşturulmasını da önermiştir.

Eserde halkın yaşam tarzı hakkında bilgiler verilmiş, eskiden yokluk içindeki halkın daha mutlu olduğu, yamalı ve yırtık elbiseler içinde olsa da bugünkü gibi ayıplanmadığı, zenginlerin yeni giyecek aldıklarında eskilerini atmayıp fakirlere vermesi gibi güzel adetlerden bahsedilmiştir. Evlenme ve düğün üzerinde de durulan eserde, aranan gelin adayının özellikleri de dile getirilmiştir:

“Oğlunu evlendirmek isteyen kadınlar, oğlanın nişanlanacağı kızı, yavukluyu kendi seçerler. Çünkü evlenme çağına girmiş olan genç kızları alenen görmek zordur. Dışarıda kapalı örtüler içinde olduklarından, onları seyretmek ve beğenmek her delikanlının harcı değildir. (...) Kızlarımız sokaklarda rastlanılsa bile, erkeğe görünmemek için yüzlerini başka yöne çevirip erkeğin geçmesini bekledikleri için görüşmeler rastlantıya bağlıdır. Aksi hareket büyük bir dedikoduya ve kavgaya neden olabilir. (...) gülmeyi ayıp ve günah sayarlar. Akrabası olmayan hiçbir erkekle konuşmazlar. (...) Aslında “Anasına bak kızını al, tarağına bak bezini al” atasözüne göre, kızların durumu anasının becerileriyle

hesaplanır. Aranılan gelin adayının “Süs kızı değil, iş kızı” olması tercih sebebidir.”

Geçmiş dönemlere ait evlenme adetlerinden oduna gitme, bayraktarlık, çeyiz, dibek taşında keşkeklik buğday dövme, yöresel düğün yemekleri, kına gecesi konularında da ayrıntılı bilgiler verilir zamanın türkülerinden örnekler sunulmuştur. Eserde adet, gelenek ve görenekler, ev ve ev tipleri, giyim kuşam, halk hekimliği gibi çeşitli konularda detaylı bilgiler verilmiştir. Ziya Gökalp'ın etkisinde kaldığını daha önce de belirttiğimiz Kaptan, burada yabancılaşmaya karşı çıkarak öz değerleri savunmuştur. Geçmiş asır ile ilgili bilgiler veren bu eser, dün ile bugün arasında bir mukayese imkanı vermesi açısından önemlidir. Şükrü Tekin Kaptan bu mukayeseyi açıkça yapmamış, geçmişini vererek mukayese yapmasını okuyucudan beklemiş ve okuyucuyu düşünmeye sevk etmiştir.

Şükrü Tekin Kaptan'ın araştırma sahasına giren sözlü kültür ürünlerimizden diğeri de türkülerdir. Her birinde hasret, sıla, gurbet, aşk, sevinç, neşe barındıran türküler, Şükrü Tekin Kaptan'a göre benliğimizin sesidir. Bu duygularla hareket eden Şükrü Tekin Kaptan “Denizli Halk Türküleri ve Oyun Havaları” eserini meydana getirmiştir.

Ah bu türküler,

Türkülerimiz,

Ana sütü gibi candan,

Ana sütü gibi temiz,

Türkülerimiz tüter, dağ dağ, yayla yayla,

Köyümüz, köylümüz, memleketimiz...

Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun yukarıdaki mısralarıyla başlayan birinci bölümde bölgesel halk çalgıları olan aşık sazı, bağlama, borazan, cura, cura bağlama, cümbüş, çöğür, çarpara-çarpate, divan sazı, def-tef, dümbelek, darbuka, davul, iki telli saz, kaşık, kaval, kabak kemane, keman, klarnet, leğen-bakraç, meydan sazı, sipsi, saz, tanbura, zil, zilli maşa ve zurna hakkında bilgiler verilmiştir. Denizli

folkloruna hizmet edenler tanıtıldıktan sonra türküler ve oyunları hakkında bilgilere geçilmiştir. Önce türküler konularına ve kuruluşlarına göre tasnif edilmiştir. Konularına göre türküler şu şekilde verilmiştir:

- 1) Yakım (Ağıt) Türküleri
- 2) Düğün, Tören Türküleri
- 3) Ziyafet, Oyun Türküleri
- 4) Güzellemeler
- 5) Eşkiya Türküleri
- 6) Uygulamalı Türküler
- 7) Teke Türküleri
- 8) Diyaloglu Türküler
- 9) Gurbet Türküleri
- 10) Koşmalar
- 11) Avşar Beyleri
- 12) Aşk Türküleri

Türküler, kuruluşları itibariyle de beş gruba ayrılmıştır. Bunlar;

1) Mani kıtalarından kurulan türküler. Heceleri aaxa, bxbx, ccxc şeklindedir.

2) Dörtlüklerle kurulu ve dördüncü mısraları “Kavuştak” olan türküler. Heceleri aan, bbn, ccn şeklindedir.

3) Bentleri dörtlük, kavuştağı iki mısralı olan türküler. Heceleri aaaa-bb, cccc-bb şeklindedir.

4) Beyitlerden kurulu türküler. Heceleri aa, bb, cc, dd şeklindedir.

5) Bentleri de, kavuştakları da iki mısralı olan türküler. Heceleri aa, bb, cc, dd şeklindedir.

Bu bilgilerden sonra, konularına göre tasnif edilen türkülerin kısa açıklamaları verilmiş ve oyun havalarına geçilmiştir. Oyun havaları üç başlık altında ele alınmıştır.

a) Kadın Oyun Havaları

b) Erkek Oyun Havaları

c) Zeybek Oyunları

Bu üç grup hakkında bilgiler verildikten sonra, türkülerin efsane ve hikayeleri hakkında bilgiler sunulmuştur. Bu bölümde Devrent Deresine Duman Bürüdü, Sabahleyin Çıktım Odun Yoluna, Ümmü Türküsü, Can Emine'nin Saçları, Yayla Gülleri Türküsü, Çimenliğe Çiğ Yağmış Türküsü, Afşar Beyleri Türküsü, Alaattin Türküsü, Gurbet Türküsü, İşkence Türküsü, Karanfilin Filizi Türküsü, Kazım Ağıtı Türküsü, Bazar Türküsü, Cabar Türküsü, Naha Çocuk, Kızıloğlan Tepesi Türküsü, Çakır Meryem Türküsü, Zahide, Askerden Dönüş Türküsü, Paşa Türküsü, Eklemedir Koca Konak ve Sabuncunun Düzünde türkülerinin efsane ve hikayeleri verilmiştir. İkinci bölümde 223 tane Denizli türküsünden, notalı olanlar notalarıyla verilmiştir.

Türküler, ait olduğu toplumun duygu, düşünce ve zevklerini kulaktan kulağa aktararak o toplumun kültürel kodları hakkında önemli veriler sunan ürünlerdir. Şükrü Tekin Kaptan, halk arasında kulaktan kulağa ve nesilden nesile aktarılarak varlıklarını sürdüren, unutulmaya yüz tutan veyahut da başka yerlerde pek bilinmeyen bu türkülerini derli toplu bir eser halinde sunarak hem halk edebiyatı hem de halk müziği alanında önemli bir çalışma gerçekleştirmiştir.

Şükrü Tekin Kaptan'ın üzerinde en çok emek ve mesai harcadığı konulardan bir tanesi de, Anadolu köylüleri ve göçebe halkının yaşam düzeni ve kültürüdür. Bu amaçla, Ege Bölgesi başta olmak üzere pek çok Anadolu köyünü

dolaşmış, özellikle de Türkmen Yörükleri ve onlara bağlı adet, gelenek, görenek ve sözlü kültür ürünlerini derleyebilmek için 27 bine yakın canlı kaynakla görüşmeler yapmıştır.¹⁰⁷ Yörükler hakkında 12 ciltlik, oldukça kapsamlı bir eser hazırlığında olduğu öğrenilen Şükrü Tekin Kaptan, 2. Cildin hazırlığında iken vefat etmiş ve çalışmaları yarım kalmıştır. Buna rağmen biten ve bir kısmı yayınlanmayan araştırmalar bile oldukça önemlidir. “Yörüklerde Obaların Bağlı Buldukları Boy-Aşiret-Oymak ve Cemaatler” adlı eserinde Türkmen aşiret, oymak ve obalarının listesini veren Kaptan, yerleşim yerleri itibariyle de Yörükleri tasnif etmiştir.

Şükrü Tekin Kaptan’ın arşivinde yapılan araştırmalar sırasında, tamamlanmış olan “Yörükler” adlı çalışması ile “Yörükler B-D”, “Yörükler E-İ”, “Yörükler Ş-Z” isimli eserlerin disketlerine ulaşılmıştır. Bunlardan “Yörükler” ismindeki çalışması folklorik açıdan oldukça önemli bilgileri bizlere sunmaktadır. Çalışmada, Barak/Baraklı/Baraklar, Hardal/Hardaloba/Hardaloğlu, Horzum/Harizm, Karahacı/Karahacılı/Karahacılar, Karakeçi/Karakeçili, Kızılışık/Kızılışıklı, Mıcan/Mocan/Mocanlı/Mocanoğlu, Saçıkara Ali/Saçıkara/ Saçıkaralı/Saatçı, Sarukeçi/Sarıkeçili/Sarıkeçilü, Saritekeli, Saz Kabaklı” ve “Tahtacılar” aşiretlerinin tarihi yanında, halk bilimsel olarak pek çok kültürel unsur üzerinde durulmuştur. Eserde adı verilen aşiretlerin doğum, çocuğa ad koyma, çocuk tuzlama, çocuk kırklama, diş bulguru kaynatma, kına yakma, koç-teke katımı, evlenme ve düğün, gelin başı yapma, pırtı gömme ve kesme, keten kesme, testi kırma, bardak çarpma, yağmur duası, hacı uğurlama ve ölüm gibi adet, gelenek ve görenekleri üzerinde durulmuştur. Ayrıca halk hekimliği, halk meteorolojisi ve takvimi, mutfak kültürü, oyunlar, batıl inanışlar, şahıs ve yer adları yanında; atasözü ve deyimler, bilmece, maniler, fıkralar, türküler, ağıtlar-yaslar, halk hikâyeleri, efsaneler gibi sözlü kültür ürünleriyle ilgili pek çok örnek sunulmuştur.

Yörükler B-D, Yörükler E-İ ve Yörükler Ş-Z adlı çalışmalar ise büyük ölçüde tamamlanamamıştır. “Denizli Yörükleri” adlı çalışması da yarım kalan Kaptan, Yörükler hakkında çeşitli bildiriler de sunmuştur. “Anadolu Yörüklerinde Sosyal Yaşam” adlı bildiride, Yörüklerin aile yapısı ve sosyal yaşamı üzerinde duran Kaptan, 42 tane Yörük topluluğu hakkında doğum, evlilik ve düğün, evlilik

¹⁰⁷ K:9

türleri, inanç, giyim kuşam vb. konular hakkında bilgiler vermiştir. “Çivril ve Yöresinde Yörük Kültürü” adlı bildiride ise, Yörüklerin kültüründen ziyade, Çivril’de hangi Yörüklerin bulunduğu ve bunların tarihi ve yerleşimi üzerinde durulmuştur. Bunun dışında Şükrü Tekin Kaptan, fıkralar konusunda ayrıca durup “Edebiyatımızda Fıkra Çeşitlemeleri ve Yörük Fıkraları” adıyla yayınladığı bildirisinde, genel olarak fıkranın tarihsel gelişimi ve bugüne kadar olan tanımlarını vermiş ve 35 tane Yörük fıkrası örneği sunmuştur. Şükrü Tekin Kaptan’ın Yörükler üzerine olan bu kapsamlı araştırmalarıyla birlikte, yaylak ve kışlak hayatı yaşayan göçebe Türk topluluklarının yerleşim türleri, yaşam biçimleri, adlar, halk bilgisi, halk inançları, halk sanatları, mutfak kültürü, giyim-kuşam-süs, geçiş dönemleri, halk edebiyatı, halk oyunları gibi folkloristik açıdan oldukça değerli bilgilere ulaşılmaktadır.

Şükrü Tekin Kaptan’ın yapmış olduğu çalışmalardan bir tanesi de, yakın arkadaşı Âşık Ali Taş’ın hayatı, sanatı ve eserleri üzerinedir. Çok sevdiği bu arkadaşının kitap hazırlama hayalinin olduğunu ve bunun için kendisine güvendiğini dile getiren Kaptan, onun ölümüyle bu işi bir “vasiyet” görmüş ve çalışmalara başlamıştır. Âşığın irticalen söylediği şiirleri 1983 yılından itibaren daktilo etmeye başladığını dile getiren Kaptan, aşığın arşivinde bulunan eserleri ile bazı gazete ve dergilerde çıkan eserlerini bir araya getirerek “Sazının Telinden Gönül Sesinden: Âşık Ali Taş” adlı eserini meydana getirmiştir. Eser; “Sunuş”, “Özgeçmiş”, “Şahsiyeti-Düşünceleri-Sanatı”, “Aldığı Ödülleri”, “Basında Âşık Ali Taş”, “Eserleri” ve “Yararlanılan Kaynaklar” bölümlerinden oluşmaktadır.

Bu dünyada yaşayım parasız,

Mağaralarda oturayım kirasız,

Hiç bir aşk olmaz yarasız,

Ali Taş, ölünce ölmemiş olsun.

dizeleriyle başlayan biyografisinde, aşık şu cümlelerle ifade edilmiştir:

“Gurbet ellerinin bir coşkulu ozanı vardı. Gönül defterinde yeri olan bir âşık... Unutulmazlardan, silinmez kalemlerle kalplerimize yazılan bir ozan. Bazen

tabiat güzelliklerinden coşan, aşklardan seslenen, acılarıyla gürleyen, Allahın hikmeti ile çalıp söyleyen, bazen deli bir poyraz gibi esen, sırasında bir bahar gibi yeşeren, gönül içlerimize sinen, heyecanlı duyarlı bir ozan...”¹⁰⁸

1943 yılında Afyon’un Dinar ilçesi Bademli Köyü’nde doğan ve 1991 yılında Denizli’de vefat eden Âşık Ali Taş’ın verilen biyografisinde 12 yaşından itibaren şiir yazmaya başladığı ve Ali Taş’ı saz çalmaya teşvik eden kişinin de köylüsü İbrahim Öz olduğu belirtilmiştir. Ustası olmadan, kendi kendini yetiştiren Âşık Ali Taş, bir süre Âşık Hüdâi’nin ustalığından istifade etmiştir. Bu nedenle âşıklardan en çok onu sevmiştir. En çok sevdiği sanatçılar ise Nuray Hafıftaş, Bedia Akartürk, Mihrican Bahar ve Hale Gür’dür. 1971 yılında Geleneksel Konya Âşıklar Bayramı Yarışması’nda “Türkü Dalı”nda, 80 âşık arasında, ikincilik ödülü ile Dadaloğlu Özel Ödülü’nün sahibi olmuştur. 1982’de “Yılın Ozanı” seçilen Âşık Ali Taş, Üstün Hizmet Ödülü ve 7 tane şilt sahibi olmayı başarmış bir ozan olarak ifade edilmiştir.

Daha sonra aşğın eserlerini ele alan Kaptan, Âşık Ali Taş’a ait güzelleme, koçaklama, türkü, deyiş, öğüt ve özlü sözlerden örnekler sunmuştur. Gam, keder, umutsuzluk, ayrılık, hasret, yaratılış, güzellik gibi çeşitli konularda eser vermiş olan âşık, Atatürk’ü yücelten, ona sevgi ve bağlılığı dile getiren halk şairlerinin de temsilcilerinden olmuştur. Güncel konulara da değinen âşık, en büyük mizahi karakterlerimizden biri olan “Nasrettin Hoca” ile ilgili bir şiir de meydana getirmiştir.

Nasrettin Hoca mı? Ha.. ha.. ha.. ha...

Adı duyduk mu, gülüyo hocam,

Bir porsiyon pirzola, bir kahkaha,

Gıdamızı senden alıyo hocam...

¹⁰⁸ Şükrü Tekin kaptan, *Sazının Telinden Gönül Sesinden “Âşık Ali Taş”*,(Yayınevi yok), Denizli 1991, s. 2.

Halkımın diliyle, duru ve sade,
Kısa sözle, o en güzel ifade,
Güldürürken, düşündürür ziyade,
Yavaş yavaş ora geliyoz hocam...

Bir tarihte göle çaldığım maya,
Tebessüm ettirir koca dünyaya,
Mevlam bir çift mühür vurmuş Konya'ya,
Mevlana ve sensin, biliyoz hocam...

Tezgahında düşünceyi dokurdun,
Bir bakışta kalbimizi okurdun,
Dikeni gül eder öyle şakırdın,
Biz hazır gülleri yoluyoz hocam.

Timur'ın verdiği o fil hâlâ sağ,
Karnı ova gibi, boynu oldu dağ,
Ne bahçe bıraktı ne bostan ne bağ,
Tuz verip üç öğün suluyoz hocam.

Şimdi halimizi edeyim izah,

Nasıl desem bilmem, sorma hocam, ah...

Bilip pişirilen hep kara mizah,

İşin kolayını buluyoz hocam...

Çırakların doldurmuyor gediği,

Dil uyduruk, anlaşılmaz dediği,

Para veren öttürmüş düdüğü,

Sazı taksit maksit çalıyoz hocam...

Halk diliyle hak söyleyen sözüdün,

Bir dahi, filozof, dürbün gözüdün,

Münhasıran sen bir Türk'tün, bizidin,

Biz neyi elekten eleyoz hocam...

Çarıklı sarıklı aydın bir hoca,

Esprî simgesi, makamın yüce,

Seni anlatamaz kelime, hece,

Ali Taş, çok aciz kalıyoz hocam...¹⁰⁹

¹⁰⁹ Şükrü Tekin kaptan, *Sazının Telinden Gönül Sesinden "Aşık Ali Taş"*, (Yayınevi yok), Denizli 1991, s. 61.

Şükrü Tekin Kaptan, bir âşık monografisi olarak adlandırılabilen bu çalışmada, olabildiğince anekdot sunmaya çalışmıştır. Âşık edebiyatı geleneği çerçevesinde değerlendirildiğinde mahlas alma ve bade içme gibi hususiyetlere dair ayrıntılara eserde yer verilmese de; saz çalma, muamma çözme ve atışmada Âşık Ali Taş'ın usta bir âşık olduğu söylenebilir. Halk edebiyatının bir temsilcisi ve halk kültürünün taşıyıcısı olan Âşık Ali Taş'ı ele alarak âşık edebiyatı araştırmaları açısından önemli veriler sunan bir çalışma gerçekleştiren Kaptan, eserindeki bu bilgileri daha sonra bildiri formatına getirerek EGAY-DER'in 2002'de düzenlediği 1. Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türküler ve Ozanlar) Sempozyumu'nda da sunmuştur.

Şükrü Tekin Kaptan'ın Âşık edebiyatı açısından yapmış olduğu en önemli hizmetlerden birisi de, Ozan Nihat'ı Denizli'ye tanıtan ilk kişi olmasıdır.¹¹⁰ Denizlili olan ve genç yaşta Almanya'ya yerleşen Ozan Nihat (Sönmez), Avrupa'nın pek çok ülkesinde konserlere, şenliklere ve diğer etkinliklere katılmış bir ozan olmasına rağmen Türkiye'de henüz tanınmamıştır. 1987 yılında Avrupa'dan ülkesine dönen ozanın ilk defa elinden tutan ve onu çeşitli etkinliklere götürerek tanınmasını sağlayan ise Şükrü Tekin Kaptan olmuştur. Ozan Nihat, günümüzde aşıklık geleneğinin Denizli'deki tek temsilcisi olarak çalıp söylemeye devam etmektedir.

Sözlü edebiyat ürünleri içerisinde ele alınan atasözleri, maniler, ninniler, bilmeceler, tekerlemeler, türküler, ağıtlar gibi unsurlara da oldukça ilgi gösteren Şükrü Tekin Kaptan, bu ürünlerin unutulmalarını önlemek için her fırsatta onları yazıya aktarmıştır. Bu amaçla 4800 tane atasözünü derleyip “Atalar Mirası (Türk Atasözleri – Öz Deyimler)” adlı eseriyle yayımlayan Şükrü Tekin Kaptan, eserinde atasözlerini üç başlık altında değerlendirmiştir:

a) Atasözü niteliğindeki deyimler. (Bunları günlük konuşmalardaki deyimlerden ayırmak oldukça güçtür)

b) Asıl atasözleri (Bir öğüdü, davranış biçimini, akıllıca bir yorum-yargıyı dile getirirler)

¹¹⁰ K;10

c) Fıkra türünden atasözleri (Özetlenmiş bir hikaye yapısındadır.)¹¹¹

Kaptan'a göre atasözleri, ruhunu toplum ve tabiat olaylarından alarak cemiyette kuvvetli prensipler meydana getiren ve Türk dilinin zenginliğini ifade eden sözlerdir. Atasözlerinin ahlaki yapının oluşumunda önemli olduğunu da vurgulayan Kaptan, topluma ve halk kültürüne fayda sağlamak amacıyla bu işe giriştiğini belirtir. Bu araştırmada yazılı kaynaklardan da faydalanan Kaptan; Denizli, Muğla, Sivas, Malatya, Nevşehir ve Afyon'dan derlediği 4800 atasözü ve deyimini alfabetik sıraya göre düzenleyip bizlere sunmuştur. Ele alınan atasözleri ve deyimlerin hangi tarihler arasında derlendiği ise belirtilmemiştir. Eserde deyimler çok az sayıda olup herhangi bir tasnife tabi tutulmadan verilen atasözleri hakkında da açıklamalara gidilmemiştir. Zaman ve imkanlarının kısıtlı oluşunu dile getiren ve eserindeki olası noksanlıkları baştan kabul eden Kaptan, her ne olursa olsun, ağızdan ağıza söylenip kuşaktan kuşağa aktarılan bu mirası pek çok yöreden büyük emekler sarf ederek tek tek toplamış ve sonraki kuşaklara derli toplu bir kaynak olarak bırakmıştır.

Şükrü Tekin Kaptan, atasözü, deyimler, türküler yanında; bilmeceler, maniler, özlü sözler, fıkralar, asker mektupları, şoför edebiyatı ve ticarethane edebiyatı üzerine söylenmiş sözleri de derleyerek, önce bunları çeşitli gazetelerde yayınlamış, daha sonra da "Elma Şekeri" adlı eserinde toplamıştır. Derlenen ürünler tek bir yöreye ait değildir. Denizli yöresinden bilmeceler; Nevşehir yöresinden ilginç soyadlar; Adana, Adıyaman, Afyon, Ağrı, Aksaray, Amasya, Ankara, Antalya, Ardahan, Artvin, Aydın, Balıkesir, Bartın, Batman, Bayburt, Bilecik, Bingöl, Bitlis, Bolu, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, Giresun, Gümüşhane, Hakkari, Hatay, Iğdır, Isparta, İstanbul, İzmir, Karabük, Karaman, Kars, Kastamonu, Kayseri, Kırıkkale, Kırklareli, Kırşehir, Kilis, Kocaeli, Konya, Kütahya, Kahraman Maraş, Malatya, Manisa, Mardin, Mersin, Muğla, Muş, Nevşehir, Niğde, Ordu, Osmaniye, Rize, Samsun, Siirt, Sinop, Sivas, Şanlı Urfa, Şırnak, Tekirdağ, Trabzon, Tokat, Tunceli, Uşak, Van, Yalova, Yozgat ve Zonguldak yörelerine ait maniler verilmiştir. Kamyon arkası yazılar, işyeri tabelalarındaki ticaret içerikli sözler ve asker mektuplarının ise nerelerden

¹¹¹ Şükrü Tekin Kaptan, *Atalar Mirası (Türk Atasözleri-Öz Deyimler)*, Denizli 1985, s. 2.

derlendiği belirtilmemiştir. Çeşitli ülkelere ait seçme atasözlerinin de verildiği eser bir “güldeste” olarak nitelendirilebilir. Hem eğlenmeye hem zeka geliştirmeye hem de ahlaki açıdan öğütler vermeye yönelik işlevsel yönleriyle toplumda bugüne kadar korunmuş bu türlerin tespit edilip derlenmesi, ileride yapılacak mukayeseli çalışmalara kaynak oluşturması yönünden elbette önemlidir.

Eğlenmenin ve gülmenin insan sağlığı üzerindeki olumlu etkisi yanında, sosyal yaşama da olumlu olarak yansıdığını dile getiren Kaptan, mizah unsuruna oldukça önem vermiştir. Kişilik olarak da nüktedan birisi olan Şükrü Tekin Kaptan, arkadaşlarıyla birlikte yazılı mizahın Denizli’deki ilk örneğini de sunmuştur. Denizli’ye döndükten sonra, Hizmet Gazetesi’nde ekonomi üzerine köşe yazıları kaleme alan Şükrü Tekin Kaptan, diğer taraftan da Abdülkadir Uslu ve Mehmet Fevzi Yeniçeri tarafından yayınlanan “Tebessüm” adlı mizah sayfasına katkılarda bulunmaya başlar. Sayfaya yoğun ilgi gösterilince bir dergi çıkarma fikri ortaya çıkar. Hikayenin geri kalanını Mehmet Fevzi Yeniçeri şu sözlerle dile getirir:

“(...) Sonrasında İstanbul Teknik Üniversitesi’ni kazanarak İstanbul’a gittim. Yine Kadir (Uslu) Abimin yönlendirmeleri ile burada da yayıncılarla diyaloga girdim. İstanbul’a gidince bizim Hizmet Gazetesi’ndeki sayfamızı tamamen uzaktan kontrolle hazırlar hale geldik. Ben İstanbul’da Kadir Abim Ankara’da öğrenci... Sonunda hayallerimize safça destek verecek bir adam çıktı. Allah ruhunu şad etsin Şükrü Tekin Kaptan Abi... Sattığı bir tarlasından bir miktar parayı ayırıp bize verdi ve “Alın size para, çıkarın şu dergiyi” dedi. Dünyalar bizim olmuştu. Hemen çalışmalara başladık. Kadro oluşturuldu. Sonralarında 103 kişiye ulaşacak bir yazar ve çizer kadrosu. Baskıyı yapacak ofset bir tesis aradık. O zamanlar Denizli’de böyle bir tesis yoktu. Hüseyin Yılmaz’ın yardımıyla Milli Gazete’nin tesis müdürüne ulaştım. Uzun görüşmeler yaptık. Basacağımız sayı adedi azdı bir ofset tesis için ve belli ki derginin içeriği de hoşuna gitmemişti. Bir türlü kabul etmiyordu. Pazarlık bile edemiyorduk. En sonunda yalvararak basmaya ikna ettim müdürü. Bir Cuma günü akşamüzeri dergimiz basılacaktı. İlk sayımızda herkese tepki ve protesto olarak siyah bir kapakla çıkacaktık. Saat altı civarı baskı başladı. Siyah siyah dergilerimiz makinenin bir ucundan çıkmaya başlıyordu ve katlamanın ayarlanması için

uğraşılıyordu. İnanın bugün gibi hatırlıyorum heyecandan nefesim tıkanıyor ve derginin katlanmış halini uzaktan gördükçe gözlerim parlıyor ve işte zafer diyordum kendimce. Bir anda bir gürültü oldu ve baskı yaptığımız makinenin bir motoru yanmaya başladı. Ortalığı bir telaş aldı herkes koşuşturuyordu ve yangını söndürmeye çalışıyorlardı. Bu arada bense basılmış olan beş on dergiyi kaptım kargaşada, onları kurtarmalıydım. Bir an tesis müdürü ile göz göze geldik, “Senin yüzünden” der gibi ters ve öfkeli bakıyordu bana. Neyse yangın söndürüldü ama bizim baskı kaldı tabi ki sonraki bir tarihe. Ama benim elimde on kadar dergi vardı. Hemen çıktım oradan. Milli Gazetenin tesisleri o zamanlar Topkapı civarındaydı. Hemen otogara gittim. O gün Tayyip (Uslu) Abim İstanbul’dan Denizli’ye gidecekti. Ona yetişip dergileri Denizli’ye götürmesini sağlayacaktım. Hem Kadir (Uslu) Abi hem de Şükrü Tekin (Kaptan) Abi Denizli’de heyecanla ilk sayıyı bekliyorlardı.”¹¹²

Mehmet Fevzi Yeniçeri’nin de ifade ettiği gibi, derginin çıkarılması için 25 dönümlük pamuk tarlasını satan Kaptan, 2 dönümünün parasını derginin çıkarılması için harcamıştır. Aylık olarak yayınlanan, ofset baskılı 24 sayfalık bu dergi Türkiye’nin il düzeyinde çıkarılan ilk mizah dergisi olma özelliğini de taşımaktadır. O zamanlar matbaası olmayan Denizli’de basılan bu dergi için Şükrü Tekin Kaptan sadece maddi olarak destek sağlamamış, mesaisinin büyük bir kısmını da bu iş için harcamıştır. Bazı şiirlerini ve mizahi atasözlerini de bu dergide yayınlayan Kaptan, Türkiye’nin pek çok yerinden gelen karikatür ve yazıları dosyalar halinde alıp yollara düşmüş, bunları kimi zaman İzmir’de kimi zaman İstanbul’da kimi zaman da Bursa’da bastırıp Denizli’ye dönmüştür. Onun kültürel konulardaki bu fedakarlığını ve çalışma azmini Abdülkadir Uslu şu sözlerle ifade etmiştir:

“Kaptan; kültür çalışmalarında, araştırmalarında maddi kaygılardan uzaktı ve hep üretme gayretindeydi. Disiplinli çalışmasından hiç ödün vermedi. Bir yandan kendini geliştirdi, bir yandan da üretmeye devam etti. Denizli’de, Güvenç iş hanı 7. kattaki bürosunda sabah 9.00 da başladığı mesaisini her gün 18.00’e kadar devam ettirdi. Çalışma bürosu aynı zamanda 2002 yılında kurulan

¹¹² Mehmet Fevzi Yeniçeri, “Tebessüm ve Oğuz Aral”, <http://www.mehmetfevziyeniceri.com/?part=yazilar&bolum=izle&vid=150&title=TEBESS%DCM%20VE%20O%20UZ%20ARAL> (23.02.2013).

Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği'nin de yönetim merkeziydi. Dr. Şükrü Tekin Kaptan'ın bitmez görünen enerjisi, gayreti ile kısa zamanda o kadar güzel işler başardık ki; bırakın Ege bölgesini, Türkiye' de ve Türk Dünyasında takdirle anılan bir dernek haline geldik.”¹¹³

Abdülkadir Uslu'nun da ifade ettiği gibi, Şükrü Tekin Kaptan dernek faaliyetleri altında da folklor alanında çok önemli hizmetlerde bulunmuştur. İlk olarak Ege Basın Birliği'nde 1989 ve 1993 yılları arasında iki dönem Genel Başkan Yardımcılığı yapan Şükrü Tekin Kaptan, daha sonra kısa adı KÜLTÜR-KUR olan ve 1996'da kurulan Denizli Halk Kültürü Araştırma ve Eğitim Kurumu Derneği Genel Başkanlığı görevini yürütür. Derneğin amacı, Türk halk kültürünü derlemek ve yapılan bu çalışmalarını çeşitli basın organları yoluyla yayınlamak olarak belirlenmiştir. Alanla ilgili yetenekli insanları eğitmek ve kendi öz kültürümüzü gelecek nesillere aktarmak isteyen dernek, geçmişle gelecek arasında bir “Kültür Köprüsü” kurmayı amaçlamıştır. Fakat Şükrü Tekin Kaptan'ın halk kültürü üzerine en önemli faaliyetleri, kısa adı EGAY-DER olan Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği çatısı altında gerçekleştirir. Merkezi Denizli olarak kurulan ve pek çok bölge temsilciliği bulunan bu derneğin Genel Başkanlık görevini yürüten Şükrü Tekin Kaptan, arkadaşlarıyla birlikte önemli faaliyetler gerçekleştirmiştir.

Derneğin amacı, bölgesi ve ülkesinin kültür değerlerini tanıtan ve kültür değerlerinin geliştirilmesine katkıda bulunan Egeli araştırmacı ve yazarları bir çatı altında toplayarak bu alanda faaliyetlerde bulunmaktır. Bu amaçla ilk olarak 2002 yılında, derneğin kuruluşundan altı ay sonra “1. Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği Türküler ve Ozanlar Sempozyumu” düzenlenmiştir. Sempozyumun açılış konuşmasını gerçekleştiren Kaptan, halk kültürünün korunması konusunda şunları ifade etmiştir:

“Türk kültürünün her zamankinden farklı bir hızda erozyona uğradığı zamanımızda, denize bir kum örneği direnme duygusu ile kurulan birliğimiz, bölgesi ve ülkesinin kültürel değerlerini tanıtmayı, geliştirilmesine katkıda bulunmayı, bu amaçla Türk kültürüne hizmeti bir görev bildi. Bu görev içinde

¹¹³ Abdülkadir Uslu, Artık ‘Tebessüm’ İçin Pamuk Tarlasını Satan Adam Yok, *Yeni Akrep (Uluslararası Karikatür ve Mizah Dergisi)*, Nisan 2008, Yıl: 6, Sayı: 68, s. 6.

kültürün muhafazasını, tarihe doküman bırakma duygusunu, masa başında değil, saha çalışmasında gördü. Ayrıca, kültürün bir sevda misali ile fedakar çalışmaya dayalı bir gönül işi olduğuna inanarak, bu duygular içerisinde etkinliklerle halk kültürümüze hizmet edinmeyi amaç edindi.”¹¹⁴

Sempozyuma Türkiye ile birlikte Azerbaycan, Kırgızistan, Nahçıvan, Pakistan, ve K.K.T.C’den 26 misafir bildiriyle katılmıştır. Sempozyum ile birlikte düzenlenen Karikatür Sergisi’ne de K.K.T.C, İtalya, Almanya, Çin, Romanya, Bulgaristan, İran, İsrail, Rusya, Hırvatistan, Macaristan, Ukrayna, Endonezya ve Kenya’dan 37 Karikatür Sanatçısı 110 eseri ile katkıda bulunmuştur.

Sözlü kültür ürünlerimizin kalıcı olabilmesi için yazıya aktarma çalışmalarının öneminden bahseden Kaptan “(...)sözlü kültür olarak günümüzde atalarımızdan devraldığımız bu milli kültürümüzü daha da zenginleştirmek, yazıya dökmek suretiyle gelecek nesillere yazılı kaynak olarak intikal ettirmek, birliğimizin olduğu kadar, Türk toplumunun da milli görevi olmalıdır” demiş ve bu düşüncesinden hareketle, sempozyuma sunulan bildirilerin Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği tarafından kitap halinde bastırılıp araştırmacıların ve okurların hizmetine sunulmasını sağlamıştır.

Şükrü Tekin Kaptan önderliğindeki Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği, yapılan bu ilk sempozyumu geleneksel hale getirmek için çalışmış ve 2003’te 2. *Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği “Şiirlerle İllerimiz” Sempozyumu*’nu gerçekleştirmiştir. Denizli’de gerçekleşen bu sempozyuma dört ülkeden toplam 26 bildiri sunulmuştur.

2004 tarihinde Denizli’de 3. *Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği “Fıkralar” Sempozyumu* gerçekleştirilmiştir. Bu sempozyumda, 8 tanesi yurtdışından olmak üzere, toplam 32 bildiri sunulmuştur.

2005 yılında şairleri özendirmek ve teşvik etmek amacıyla Honaz’da Şiir Yarışması ve Ödül Töreni düzenlenmiştir. Etkinlikte kültürel ve sanatsal değerlerimizden fotoğraf ve karikatür sergisi de açılmıştır. Gecenin sonunda

¹¹⁴ 1. Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türküler ve Ozanlar) Sempozyumu, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, Denizli 2002, s. 11.

Fethiye’de Maniler Sempozyumu yapılması teklifine Fethiye Belediye Başkanı Behçet Saatçı olumlu yaklaşmış ve sempozyum çalışmaları başlamıştır.

2006 tarihlerinde Fethiye Belediyesi ve EGAY-DER işbirliği ile *IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği “Maniler” Sempozyumu* yapılmış ve büyük ilgi görmüştür. Fethiye Belediye Başkanı Behçet Saatçı ve Yazar-Bir Genel Başkanı Şükrü Tekin Kaptan’ın eş başkanlığını yaptığı bu sempozyuma toplam 50 bildiri sunulmuştur. KKTC’nin 1. Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş, Asya Üniversitesi (Bakü) Rektörü Prof. Dr. Celil R. Nağıyev ve Kırım Kültür Bakanı Yardımcısı Doç. Dr. İsmet Zaatov’un onur konuğu olarak katıldığı sempozyuma, Türkiye’nin değişik illerinin yanı sıra; Azerbaycan, Makedonya, Macaristan, Irak, Rusya, Sırbistan, Bulgaristan, Ukrayna-Kırım, Kırgızistan, Kosova ve Moldova’dan katılımcılar teşrif etmiştir. Sempozyumun açılış konuşmasını gerçekleştiren YAZAR-BİR Genel Başkanı Şükrü Tekin Kaptan “*Bu sempozyumun amaçlarından birisinin ülkeler arasındaki kaynaşmayı, diyalogu, bilim ve kültür alışverişini temin etmekle beraber ticari, ekonomik, kültürel ülke toplum kalkınmasına katkı sağlamak*”¹¹⁵ olduğunu ifade etmiştir. Türk halk kültüründe mani söyleme ve sözlü kültür geleneğine ışık tutan bu sempozyumla, manilerin toplum içerisindeki işlevselliğine ve iletişim gücüne de dikkat çekilmiştir.

Kapanışta söz alan Şükrü Tekin Kaptan, organizasyon için Fethiye Belediyesine teşekkür ederken, bir sonraki sene ninniler, ağıtlar, destanlar ya da bir başka konuyla yine sempozyum gerçekleştirmeyi düşündüklerini ifade etmiştir. Fakat Şükrü Tekin Kaptan’ın ani vefatıyla bu düşünce gerçekleşemez.

Görüldüğü üzere, Şükrü Tekin Kaptan önderliğinde ve Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği çatısı altında gerçekleştirilen bu sempozyumlar oldukça faydalı ve Türk folkloru adına önemli faaliyetlerdir. Türkiye içinden ve dışından milyonlarca Türk insanının belleğinde yaşayan ve kuşaktan kuşağa aktarılan türkü, mani, fıkra gibi sözlü kültür geleneğinin kaybolmaya yüz tutmuş ürünleri sempozyumlar vesilesiyle hem dikkatlere sunulmuş hem de kayıt altına alınarak

¹¹⁵ Şükrü Tekin Kaptan (Yayına Haz.), *IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Maniler) Sempozyum Bildirileri*, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği (Yazar-Bir) Yayınları, İzmir 2007, s. 13.

derli toplu eserler halinde kitaplıklardaki yerini almıştır. Bu kültürel ürünlerin derlenmesiyle örf, adet ve gelenek aktarımının sağlanması da diğer bir önemli noktadır. Bu faaliyetlerle “teşkilatçı” yönü de ortaya çıkan Kaptan, düzenlenen bilimsel toplantılarda önemli konuların tartışılması ve insanların aydınlanması için elinden geleni yapmıştır. Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği’nin Türk halk kültürüne yapmış olduğu bu hizmetler Folklor Araştırmaları Kurumu’nun da dikkatini çekmiş ve dernek “*Türk Folkloruna Hizmet*” ödülüyle 2004 yılında ödüllendirilmiştir.

Şükrü Tekin Kaptan’ın araştırmacı ve teşkilatçı yönü dışında dikkat çeken bir başka özelliği ise, müzeci ve koleksiyoncu bir kişiliği sahip olmasıdır. M.S. 1500-2000 yılları arasına ait etnografik malzemeler koleksiyonu bulunan Kaptan, koleksiyonun pek çok malzemesini araştırma yapmaya gittiği sahada bulmuş ve parayla satın almıştır. Daha sonra bunları “Etnografik Gereçler Kültürü” adıyla yayımlayan Kaptan, koleksiyonda bulunan ve halk yaşamını yansıtan bu ürünleri tek tek tanıtmıştır. Denizli yöresine ait yaklaşık 40 kasetten oluşan Türk halk müziği koleksiyonuna da sahip olan Kaptan, yine bu malzemeleri “Denizli Halk Türküleri ve Oyun Havaları” adlı eserinin hazırlanmasında kullanmıştır.

Tüm birikimlerini toplumla paylaşmak adına çeşitli yollar deneyen Kaptan, bazı özel radyo ve televizyon programlarına da konuşmacı olarak katılmış ve medyayı da kültür aktarımında bir araç olarak görmüştür. Kendi çalışmaları dışında, alanda çalışma yapmak isteyen kişi ve kurumlara da yardımcı olan Kaptan, TRT’nin Yeşilyuva, Babadağ, Kızılcabölük gibi Denizli ve ilçeleri hakkındaki bazı tanıtım belgesellerinde de danışman olarak görev yapmıştır. Denizli ilçelerinin tarihi, coğrafyası, ekonomisi ve kültürü üzerinde durulan bu belgesellerin organizasyonunu bizzat kendisi yapmasına rağmen, çoğunda arka plana itilerek çeşitli oyunlara da maruz kalmıştır. Fakat o bunlara aldırılmayarak Denizli’nin tanıtımı noktasında elinden geleni yapmaya devam etmiştir.

Döneminin kültürel tartışmaları içerisinde de yer alan Kaptan, “Eğreti Gelin” filmine tepki gösterenlerin öncüleri arasında yer almıştır. Filmin hikayesinin alındığı Şükran Kozalı’nın kitabına göre “eğreti gelin” olarak adlandırılan 28-30 yaşlarındaki kadınlar, evlenme çağına gelmiş genç ve varlıklı erkeklerin evine yerleşerek onlara evlilikle ilgili eğitim vermektedirler. Bu eğitim

kapsamında eğreti gelin, genç adamın eşi gibi davranıp onun her türlü hizmetini görmekte ve eğitim bittikten sonra başka bir evde görevine devam etmektedir. Denizlililer tarafından büyük tepki gören bu film, pek çok kişi tarafından eleştirilmiştir. Denizli’de “eğreti gelinlik” olmadığını belirten Kaptan, “*Yazar, dayısının kabri başında gördüğü bir kadının, dayısı Ali ’ye eğreti gelinlik yaptığını öğreniyor. Duyumlara ve anlatımlara göre hareket ederek Denizli ’de eğreti gelin geleneği olduğuna yönelik bir roman kaleme alıyor. Birkaç ailede yaşanan olaylar gelenek gibi gösterilemez. Ben kırk yıldır araştırmalar yapıyorum, bugüne kadar eğreti gelin geleneğiyle ilgili bir kanıtla rastlamadım. EGAY-DER üyelerinin yaptığı araştırmalarda da böyle bir gelenek tespit edilmemiş.*”¹¹⁶ diyerek tepkisini dile getirmiştir.

Kot pantolonun ana vatanını konusundaki tartışmalara da katılan Kaptan, “*Denizli ’nin dokumacılık sektörüyle ilgisi 2000 yıl öncelerine dayanıyor. (...) Bu merkezde kot pantolon üretimi de yapıldı. Ancak o zaman ki (15. yy.) adının “donluk bez” olduğu görüşündeyiz. Bu bezler Hindistan ’dan getirilen mavi boylarla renklendirildiği ve başka ülkelere gönderildiği açıkça vurgulanıyor. Kotun anavatanı ABD değil, Denizli ’dir*” demiştir.

Son olarak kaybolmaya yüz tutmuş meslekler üzerinde araştırmalar yapan ve konu üzerinde üç yıl çalışan Şükrü Tekin Kaptan, bu çalışmasını tamamlayamadan vefat etmiştir. “*Kaybolan Meslekler*” adlı bu çalışmada; sanayileşme, kentleşme, küreselleşme gibi olgulardan etkilenecek kaybolmaya yüz tutmuş 85 mesleği ele alan Kaptan, çerçilik, bohçacılık, çancılık, destancılık, hallaçlık, hamallık, hasırcılık, keçecilik, nalbantlık, oymacılık, tarakçılık, yemenicilik, zembilcilik gibi el sanatlarını kitaplaştırmak istemiştir. Kaptan, bu çalışmadaki amacını ise şu sözlerle ifade etmiştir: “*El sanatlarını tanıtmak, var olanlarını korumak amacıyla bir doküman oluşturulmasını istedik. Çalışmamız bu amaçlarla, bir zamanlar var olan bazı sanatların günümüzde adından nostalji olarak bahsedilse de gözler önüne serilmesi, bazılarının korumaya alınmaları, bir kültür değeri olarak gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak yönündedir.*”¹¹⁷

¹¹⁶ “*Eğreti Gelin Tartışması: Bu Film İnfial Yaratacak*”, <http://www.habervitrini.com/haber/egreti-gelin-tartismasi-bu-film-infial-yaratacak-145792/> (3.11.2012).

¹¹⁷ “*Kaybolan Meslekler Kitaplaşıyor*”, <http://www.acipayam.com/modules.php?name=News&file=print&sid=1620> (3.11.2012).

Üretmeyi seven ve çok çabuk üretebilme özelliğine sahip bulunan Şükrü Tekin Kaptan, aynı zamanda çeşitli projeler üzerine de kafa yormaktaydı. Bu projelerden birisi Yörük kültürü hakkındadır. Yörükler üzerine 11 ciltlik araştırma yapmayı planlayan Kaptan, bu araştırmanın ilk cildini tamamlayabilmiştir. Bunun dışında Denizli’de etnografya müzesi hayali olduğu da bilinmektedir. Bu projeye göre, en az 17 bölümden oluşması düşünülen müzede, her bölümde Denizli’nin bir ilçesinden ve o ilçeye bağlı köylerinden derlenen malzemelerin sergilenmesi planlanmıştır. Kaptan’ın kafasında tasarladığı bir başka proje ise, Türk dünyası folklor araştırmaları hakkındadır. Fakat tüm bu projeler, onun ani vefatıyla gerçekleşmemiştir. Ömrünün büyük bir kısmını bu araştırmalara adayan ve kazandığı paraları da bu işlere sarf eden Kaptan, yakın arkadaşı Bekir Caner’in deyiimiyle “Fakir doğmuş, fakir ölmüş bir kültür sevdalısı” olarak kültür tarihimizdeki yerini almıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ŞÜKRÜ TEKİN KAPTAN HAKKINDA YAZILANLAR

Şükrü Tekin Kaptan'ın halk kültürümüze yapmış olduğu katkılar pek çok kişinin dikkatini çekmiş ve bu amaçla onun hakkında çeşitli yazılar kaleme alınmıştır. Bu kişilerin birçoğu, Kaptan'ın gerçekleştirmiş olduğu faaliyetleri yakından takip etmiş ve onun ortaya koymuş olduğu fedakarlıklara bizzat şahit olmuş kişilerdir. Bu açıdan, Kaptan'ın araştırmalarının önemini daha iyi ortaya koyabilmek amacıyla, bahsi geçen kişilere ait yazılar da çalışmaya dahil edilmiştir. Çeşitli vesilelerle kaleme alınan takdir içerikli bu yazılar, nesir ve şiir olmak üzere iki başlık altında sunulmuştur.

4.1. Hakkında Kaleme Alınan Mensur Yazılar

“(...) İşte bu gerçekleri ve duyulan ihtiyacı zaman zaman konuştuğumuz Şükrü Tekin Kaptan Bey çok güzel bir çalışma ile ele almış ve fedakârlıkla ortaya bir ürün çıkarmayı başarmıştır. Denizli'mizin öncelikle folklorik özelliklerini ele aldığı bu çalışmanın ilkinde bence her yönüyle başarılı olmuştur. Çünkü bu başarısının özelliği konusunda ilgili mevcut kaynakları taraması kadar bilgiyi çoğaltması ve gerçeğe yaklaşımda da izlediği yöntemdir. Arkadaşımız sırf kendi imkânları ile köy köy, kasaba kasaba dolaşarak eserindeki malzemeye yerinde ulaşmaya, toplamaya çalışmıştır ki bu da bir araştırmacıda olması gerekli en önemli özelliktir. Bu bakımdan Sayın Şükrü Tekin Kaptan'ı iyi bir araştırmacı ve iyi bir gözlemci olarak nitelendirmek doğru olur kanısındayım.

Ancak bu özelliklerinin dışında bir başka yönü var ki bu da onu zannediyorum, daha uzun yıllar bu tür çalışmalara devam ettirecektir. Çünkü Sayın Kaptan'ın ortaya çıkardığı ürünün bir ihtiyaca cevap niteliğinde olduğunun bilinci ile yaptığı bu çalışmalar ve eserinden büyük bir haz duymaktadır. Bu hazzın ona en büyük teşvikçi olduğuna inanıyor, kendisi ile aynı hazzı benimde duyduğuma ve teşvikçisi olduğumu ümit ediyorum. Kendisini tebrik, daha nice başka çalışmalarını görmek dileğiyle başarılar dilerim.”

(Leman Uyar, T.C.Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler Gen. Müd. Şube Müdürü, 1986)

“Sevgili Hemşehrim,

“Bu defa daha zor ve nankör bir çalışmaya girmişsiniz. Folklor üzerinde çalışmak zevkli olmakla beraber zordur. Uzun zaman ve uğraşmak ister. Nankörlüğü şurada ki, bir şey getirmez. Yani madde bekleyenler folklor çalışmalarına soyunmamalıdır. Dikkat edilirse, şimdiye kadar Türk folkloru üzerine çalışanlar idealist insanlardır.

Bir eser vermeyi, yöremizi çeşitli folklor ürünleri ile tanıtmayı ideal edinmişseniz, pek tabii ki başarmamak için sebepler ortadan kalkar. Aşkla konuya eğilmek, zorlukları yendiği gibi getireceğini de düşündürmez. Denizli folkloru çok zengindir. İçine girdikçe göreceksiniz ki, çıkılması zordur. Allah zihin açıklığı versin. Sevgiler, saygılar sunarım.”

(Dr. Tahir Kutsi Makal, Gazeteci-Yazar, İstanbul, 1987)

“Daha nice eserlere...

Şükrü Tekin Kaptan beyi tanıyalı üç sene oldu. O zamandan beri bu araştırmanın üzerinde çalıştığına şahidim. Günler, haftalar, aylar, yıllar tamamıyla gece ve gündüz demeden “Teke” yöresinin ve Denizli geniş çevresinin unutulmaya yüz tutmuş nice türkü, koşma, kına havası, düğün eğlenceleri, zeybek oyunları, adetleri, töreleri, yaşayış tarzları gibi birçok geçmişimizi yer altında kazı yapan Arkeolog titizliğinde senelerce araştırdı, yazdı, zaman zaman sıhhatinden de kaybetti. Usanmadı, yılmadı sonunda şu anda elimizdeki şahane eser meydana geldi.

Edebiyatımıza böyle bir kaynak eser kazandırdığı için Şükrü Tekin Kaptan’ı tebrik ederken bu kaynağın başka araştırmaların başlangıcı olmasını dileriz.”

(M. Kemal Sağlam, Gazeteci Yazar, Haziran 1987)

“Bir akademisyenin yapabileceği geniş ve ayrıntılı sosyolojik bir konuyu kişisel gayretiyle amatör bir ruhla yoğun çaba sarf ederek güzel bir çalışma örneği göstererek kaybolmaya yüz tutmuş kültürümüzü ve değerlerimizi ince yöntemlerle titiz bir biçimde araştırıp, toplayarak yazılı bir kaynak haline getirip ebediyen yaşamasına ve gelecek kuşaklara hizmet için bu eseri hazırlayan sayın Şükrü Tekin Kaptan’ı kutlar, bundan sonraki çalışmalarında üstün başarılar dilerim. Eser milletimize hayırlı ve uğurlu olsun.”

(Bekir Onur, Öğretmen, Rehberlik Araşt. Müd., Denizli, 1987)

“Sayın Şükrü Ağabey,

Bu eserin oluşması esnasında ne gibi fedakârlıklarda bulunduğunuza, ne derece yorulduğunuza, yakından şahit oldum. Bir yıla yakın gece, gündüz, zaman, mekân ayırmaksızın çalışarak meydana getirdiğiniz bu eserin Denizlililer için olduğu kadar folklor, kültür ve sanat olayları ile ilgilenenler için de temel bir kaynak olacağı inancındayım.

Çalışmalarınızdan dolayı takdir ve tebriklerimi sunarım.”

(Abdülkadir Uslu, Kızılcabölük Belediye Başkanı, 13 Mart 1987, Denizli)

“Denizli’nin Halk Kültürü ürünlerini tanıtma amacıyla güç kaynaklar bulup değerlendirmesi şahsen benim ilgimi çekti. Toprak kokan köylerimizin havaları, oyunları, adet ve gelenekleri ile her türlü kültür ürünleri kitap halinde toplanıp yayımlanması zor bir olay. Şahsım adına Şükrü Tekin Kaptan arkadaşımı kutlar, üstün başarılar dilerim.”

(Mithat Makal, Yazar-Matbaacı, 15 Mayıs 1987, Denizli)

“Denizli’nin çok zengin olan kültür, folklor ve sanat hazineleri ancak bu denli güzel bir şekilde kaleme alınabilirdi. Tebrikler Şükrü Tekin Kaptan; binlerce kere tebrikler... Şükrü bey, bu araştırması ile Türkiye’nin en profesyonel folklor araştırmacılarını bile gölgede bıraktı. Türk folkloru Şükrü Tekin Kaptan’ın kaleminden çıkacak yeni şaheserlerle daha da zenginleşecektir. Buna en samimi duygularıyla inanıyorum. Diğer ciltlerin de kısa sürede çıkması ümidiyle...”

(Feridun Yıldız, İzmir Maltepe Askeri Lisesi Tarih Öğretmeni, 2 Mart 1988, İzmir)

“Şükrü Tekin Kaptan, yıllardır kendi olanakları ile Denizli folkloru konusunda araştırmalar ve derlemeler yapan, bunları yine kendi olanakları ile yayınlayarak okuyucularına sunan cefakâr bir kişi. Türkiye gibi araştırmacısına, yazarına, sanatçısına, bilim adamına karşı üvey evlât muamelesi yapan bir ülkede kendisine zor bir iş seçmiş. Onun bu özverili uğraşları Denizli’nin bir kazancı.”

(Süleyman Boz, Mimar, Deha Yirmi Gazetesi, Denizli, 23.03.1988)

“Dikkat edilirse görülecektir ki, Türk folkloru, yani halk kültürü ile ilgili çalışma yapanların büyük çoğunluğu, bu sahanın adamı olmayıp, özel ilgi ve özveriyle folklor alanında çalışmaktadırlar. Denizlili Şükrü Tekin Kaptan da aslen Maliyeci olmasına rağmen, hayatının önemli bir bölümünü, halk kültürümüzün araştırılması, derlenmesi yolunda harcamıştır.

Kaptan nihayet en önemli ve en değerli eserini vermiştir. Bu “Denizli’nin Halk Kültürü Ürünleri” adını verdiği güldenstenin birinci cildir. Bu eserinde Kaptan, Denizli yöremizin halk kültürü (folkloru) ile ilgili hemen hemen bütün konulardaki derlemelerine yer vermiştir. Maddi folklor ürünlerinin yanında halk edebiyatı, müzik ve oyunlar da eserin muhtevasında yer almaktadır. Hatta bazı Denizli türkülerinin sözlerinin yanında notalarına da yer vermek suretiyle Kaptan, bu alandaki hizmetin en büyüğünü yapmıştır.”

(Prof. Dr. İrfan Ünver Nasrattınoğlu - *Folklor Araştırmaları Kurumu Gen. Başkanı*, Türkiye Dergisi / Ankara, Ağustos 1988, Sayı: 313)

“Bu kitabı Kültür ve Turizm Bakanlığı yapmaya kalksa her halde bu kadar mükemmel olamazdı. Şükrü Tekin Kaptan’ın Denizlili olması bu başarıyı kendisine kazandırmıştır. 1988 yılı yapımı olan “Denizli’nin Halk Kültürü Ürünleri C.1” adını taşıyan bu kitabı; araştırmacılar, kütüphaneciler, Denizli’deki okullar ve ilgi duyanlar edinebilirler.

Bu kitap alanında bu güne kadar yayınlanmış en güzel kitaptır. Kültür ve Turizm Bakanlığı bu yazarımıza yardım bile etmelidir. Bu tür kitabı herkes hazırlayamaz.”

(Kerim Özbekler, Araştırmacı-Yazar, Türkiye Dergisi, Ocak 1989, Ankara)

“Ülkemizin son yıllardaki hızlı değişmesi, etkilerini kültür üzerinde de göstermektedir. Televizyonun yayılması, kanal sayısının artması, mahalli kültür unsurlarını ilerde birer ikişer eriteceğinden, bunların bir an önce tespit edilmesi gerekmektedir. Unutmamak gerekir ki, bu mahalli kültür özellikleri, aslında Türk Kültürü dediğimiz büyük olgunun sadece birer parçasıdır.

Kültür veya eğitim alanında belirli bir eğitimi olmamakla birlikte, konuya ilgi duyan ve hepsinden önemlisi bir şeyler yapmak isteyen Şükrü Tekin Kaptan, Denizli ile ilgili Halk Kültürü araştırmalarını bir kitap halinde yayınlamıştır. Üzerinde 1.Cilt yazısı bulunduğundan, sonraki ciltlerini de ümit ediyoruz. Şükrü Tekin Kaptan’ı bu çabasından dolayı tebrik etmek isteriz. Kaybolacak bir çok hususiyeti tespit etmesi, bugün için belki önemli görünmeyebilir ama, ileride bu hususiyetlerin bilinmesinde kitabı muhakkak ki önemli bir iş görecektir.

Şükrü Tekin Kaptan gibi, Anadolu'muzun mahalli kültürüne sahip çıkan, onu incelemeyi amaç edinip, birçok fedakârlıklarla yayınlayan insanlar bekleriz. Bunların çabaları, belki daha başkalarına örnek olabilir."

(Prof. Dr. Tuncer Baykara, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih İncelemeleri Dergisi, İzmir, 1991)

"Şükrü Tekin Kaptan beyi yaklaşık 15 seneden beri tanırım. Allah'ım o ne enerji, ne bıkmaz usanmaz kişi. Zaman, zaman sağlığını kaybetti, aylarca tedavi oldu. Babadağ Hisar köyü yakınında arabası takla attı. Kendisi ölümden döndü. Vefakâr hanımı yaralandı, ezilen parmakları halen tam iyileşemedi. Bir sene, 52 hafta ve 104 Cumartesi, Pazarı, dini bayram günleri hariç, diğer hafta sonları Emekli öğretmen Mehmet Kaya beyle, bıkmadan usanmadan şehrimizdeki ve geniş çevresindeki, köylerdeki, kasabalardaki, en ücra ve eski yerleşim alanlarındaki mezarlıkları, türbeleri, çeşmeleri, kitabeleri inceledi, fotoğraflarını çekip hazırladı.

Senelerce çalıştı. Denizli Halk kültürü kitaplarını hazırladı. Hayrettir, Şükrü Tekin Kaptan'ın kitabından çalıntılar yapan bazı yazarlar Devlet tarafından ödüllendirildi. Kendisi çok mütevazıdır. Alçak gönüllüdür. Neşeli ve hoş sohbetlidir. Zaman, zaman coşar bazen de bu kadar çalışmasına rağmen yetkililerden yeterince manevi desteği görmediği için kahırlanır. Güvenç iş hanı 7 katta kartal yuvası gibi bürosunda çalışır da çalışır. Bazen ziyaretine gider gönlünü alırım. Bir de beraber içli bir Anadolu türküsü tutturuverdik mi Güvenç İş hanı sakinleri yine bizimkiler coştı diye kulak verirler.

Nice İstiklâl savaşı gazilerini arayıp sorup meydana çıkarmış ve tarihimizin gizli kalmış nice kahramanlık menkabelerini ölümsüzleştirmiştir. Dile kolay altmış aşkın araştırma ve basıma hazırlanmış kitap yazarı olarak geçen kırk sene.

Sevgili Şükrü Tekin Kaptan dostum, Allah'tan diliyorum ki gücün azalmasın, enerjin tükenmesin, aynen basımı yapılan kitabın gibi sen bir şifa kaynağısın, kitabını okuyanlara şifa dağıtıyorsun. Neşeli yüzün hüzünlenmesin.

Kitabın basıldııkça ben bir dostun olarak iftihar ediyorum. Rabbim yardımını senden esirgemesin.”

(M. Kemal Sağlam, Gazeteci Yazar, Hizmet Gazetesi, Temmuz 1997, Denizli)

“Değerli hemşerimiz Şükrü Tekin Kaptan’ı, kişisel gayretleri nedeni ile kutluyor, yerel ve genel seçilmiş ve atanmışlarca da desteklenmesi gerektiğini vurguluyorum. Çünkü Şükrü Tekin Kaptan, yurt dışında da yaptığı araştırmalar nedeniyle takdir edilmiş ve ödüllendirilmiş, 30 u aşkın araştırma kitabının 11 i basılarak yurt dışına ulaşmış bir yazardır.”

(Halil Özgün, İnşaat Mühendisi, Deha Yirmi Gazetesi, Denizli, 27.01.1998)

“Şükrü Tekin Kaptan, şu anda şehrimizde değil, bölgemizde de değil, yurdumuzdaki Araştırmacı Yazarların arasında ilk beşe girer. Şimdiye kadar 8 araştırma kitabı yayınlanmış, ayrıca birçok kitabı da yayınlanmak için hazır durumda. Maalesef sayın yetkililer halen kış uykusundan uyanmadılar ki, gerçek edebiyatımızın kıymetini bilebilseler...”

Sayın okuyucularım ben Sayın Kaptan’ın meddahçısı değilim, Avukatı hiç değilim. Zaten zat-ı âlilerinin hiç kimsenin yardımına da ihtiyaçları yoktur. 30 seneden fazla bir zamandan beri bütün mesaisini araştırmalara vermiştir. Bu yolda kaza geçirip sayın hanımı aylarca tedavi görmüştür. Arabası hurda haline gelmiş kendisi ölümden dönmüştür.

Senelerce ilimiz ve geniş çevresinde gezmediği ne türbe, ne cami, ne Tekke, ne de mezar kalmamıştır. Ayrıca halk kültürüne verdiği hizmet kelimelerle ifade edilemez. Bu ülkenin tarihini, edebiyatını, geçmişini araştıran böyle yazarlar artık yetişmiyor. Bu gün üniversite araştırmacı öğretim görevlileri yarıya dahi varmıyor. Bu iş meşakkatli, bu çalışma yorucu, bu çalışma yıpratıcı...

Mevcut olanların kıymetini (bilmek)lâzımken onları yasak savma bakımından küçümsüyoruz. Çok acı ve acı bir gerçek. Ne yapalım baht utansın.

Üzülme Sayın Kaptan dostum, bazı kişilerin kıymeti öldükten sonra anlaşılırmış. Gün gelir geç uyananlar heykelini dikmeye kalkarlar, adına yarışmalar tertiplerler ama bunu ancak senin ruhun duyar. Mezardaki kemiklerin bu vefasızlığa karşı sızlar. Hayırlısı olsun.”

(M. Kemal Sağlam, Gazeteci-Yazar, Hizmet Gazetesi, Haziran 2001)

“Bu köşemiz Denizli'nin değerleri ile devam edecektir. Bu sayımızda, pek çoğumuzun adını duymadığı, bilmediği ancak yaptığı çalışmalar ile sadece Denizli'ye değil tüm insanlığa hizmet eden, bu bölge ve yöreyle ilgili pek çok araştırmada adı geçen bir ismi sizlere tanıtacağız. Şükrü Tekin Kaptan... Şükrü Tekin Kaptan'ın yaşamına sığdırdığı o kadar çok şey var ki, öz geçmişinin özetini dahi köşemize sığdırmada güçlük çektik.

Ülke içinde dışında yaptığı kültürel çalışmalar ile Denizli'nin Sanayi, Turizm ve Kültürel açılardan tanıtılmasına büyük katkıda bulunan Kaptan'ın çalışmalarını, ulusal ve küresel olarak iki platformda değerlendirmek mümkündür. Ulusal olarak; eserleri ve makalelerinden; eğitimciler, öğrenciler, araştırmacılar ve yazarlar Denizli'nin yurt içi tanıtımına yardımcı olmaktadır. Küresel anlamda ise; Uluslararası kültürel etkinliklere, bilimsel toplantı ve sempozyumlara katılarak Denizli adını bu ülkelere tanıtması.

Denizli'nin kültür hazinesini ortaya koyma yönünde çalışmalar yapması ve eserlerinin bir kısmının bu ülkelerde yayınlanarak kaynak oluşturması önem arz etmektedir.”

(İkide Bir Dergisi, Acıpayam, Mart 2001)

“Araştırmacı-Yazar Şükrü Tekin Kaptan, birbiri ardına yayınladığı kitaplarıyla dikkat çekmeye devam ediyor. Merkezi Denizli'de bulunan, Egeli

Araştırmacı ve Yazarlar Birliği'nin Genel Başkanı olan Kaptan, Bu birliğin ilk yayını olarak “Denizlili Meşhurlar” adlı araştırmasının yayını gerçekleştirdi.

Bir bilim adamı titizliğiyle, örnekliğiyle bugüne kadar ortaya koyduğu yayınlarıyla, araştırma alanındakilerin dikkatini çeken Şükrü Tekin Kaptan bizim dikkatimizden de yıllardır kaçmıyor.”

(Prof. Dr. İsa Kayacan, Gazeteci-Araştırmacı-Yazar, Anayurt Gazetesi, 26 Ağustos 2002, Ankara)

“Sevgili Araştırmacı-Yazar arkadaşım Şükrü Tekin Kaptan, gerçekten uzun soluklu bir araştırma örneği koyup, Denizli halkına sergilemeye çaba göstermiştir. Böylesi özverili yazarların alnından öpmek gerekir. Çok yararlı bir eser ortaya koymuştur.

Kitabın dili Türkçe, akıcı, duru, yalın bir Türkçe ile kaleme alınmıştır. Öyle yabancı, ağdalı sözcüklere asla iltifat etmemiştir. Buradan yola çıkarak, derli toplu bir eser Türk edebiyatına kazandırılmıştır.

Şükrü Tekin Kaptan “Denizli’li Meşhurlar” kitabı ile Denizlililere güzel ve yararlı bir eser ortaya koymuştur. Eline, diline sağlık ve ömrüne bereket diyorum, yürekte tebrik ediyorum...”

(Abdülkadir Güler, Araştırmacı-Yazar-Şair, Söke Ekspres Gazetesi, 3 Aralık 2002)

“Denizli'nin Halk Kültürü Ürünleri C.2” kitabınızı yeni aldım. Yürekten teşekkür ederim. Geniş kapsamlı, zengin içerikli böyle bir eser meydana getirdiğiniz için sizi kutluyorum. Öyle zannediyorum ki, başka hiçbir ilimiz için böyle bir araştırma yapılmış değildir.

Kitabınızı hemen incelemeye başladım. Aydın'daki arkadaşlara göstereceğim. Denizli'yi kışkırdım diyebilirim. Aydın'ın Halk Kültürü

Ürünleri'ni derli toplu tanıtan bir kitabımız olduğunu bilmiyorum. En iyi dileklerimi ve saygılarımı sunarım.”

(M. Kemal Yılmaz, Eski Aydın Milletvekili, Şair-Yazar, 2003)

“Şükrü Tekin Kaptan, Bir Denizli sevdalısı, Ege bölgesi sevdalısı, Türkiye sevdalısı... Çalışmaları ciddi, yayınları ciddi. Ortaya koyduğu öteki hizmetler ciddi. Halk kültürümüze yaptığı hizmetlerinin bir yenisini, Denizli kültürüne yaptığı hizmetlerinin bir yenisini “Denizli'nin Halk Kültürü Ürünleri C.2” adıyla yayınladı.

Bir araştırmacı-Yazar olarak, bu imzayla yakından tanıdığımız Kaptan, kültürümüzün de kaptanı. İlim adamı, edebiyatçı, halk bilim uzmanı, sanatçı, folklorcu değilim diye tevazu gösteriyor. Burada bir itirazım var; ilim adamı hüviyetiniz olmayabilir, ama halk bilim uzmanı, edebiyatçı ve folklorcu olmadığınızı kabul etmiyorum Sayın Şükrü Tekin Kaptan... Biz nice (hep birlikte) uzmanlar, uzman geçinenler biliyoruz... Geçelim. Tebriklerimi, Sevgi ve saygılarımı sunuyorum efendim.

Haddizatında, bu tür mahalli ve folklorik yönü ağır basan kitapların hazırlanması kolay bir şey değildir. Şükrü Tekin Kaptan burada zor bir işin gerçekleştiricisi, zor bir görevin yerine getiricisi olmuştur.”

(Prof. Dr. İsa Kayacan, Gazeteci-Araştırmacı-Yazar, Zümrüt Rize Gazetesi, 8 Ekim 2003 / Belde Gazetesi, 25 Eylül 2003, Ankara / Ege Gazetesi, Fethiye, 6 Eylül 2003 / Mersin Tercüman, 15 Eylül 2003 / Burdur Gazetesi, 11 Ağustos 2003)

“Kitap yazmak öyle kolay bir iş değildir. Zaman ister, yürek ister, uğraş ister. Şükrü Tekin Kaptan 1965 den bu yana yazıyor. Folklor araştırmaları ile yakından tanıdığım, takdir ettiğim bir kültür adamıdır. Yazdığı yazılarından dolayı birçok ödülü vardır. Çalışkan, üretken bir yazın eridir.

Halen Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Genel Başkanıdır. Milli ve Milletlerarası çeşitli kongrelere, panel ve sempozyumlara katılmış, kalıcı, yararlı bildiriler sunmuştur. Yayınlanmış 25 kitabı vardır. Kılı kırk yararcasına bin bir emekle hazırladığı “Kurtuluş Savaşında Denizlili Önderler” kitabını hazırladığı için Yazar şükrü Tekin Kaptan’ı bu tarihi belgesel kitabından dolayı gönülden tebrik ediyorum. Eline, diline sağlık tarihi değeri önemli bir eseri bizlere armağan ettiğin için.”

(Abdülkadir Güler, Araştırmacı-Yazar-şair, Söke Ekspres Gazetesi, 10 Haziran 2004)

“Sayın şükrü Tekin Kaptan Bey; bazıları bin yaşar, bir ölürler (Ve unutulur giderler), Bazıları da bir ölür, bin yaşarlar, (Kıyamete kadar yaşatılırlar.) İkincisinden olduğunuz kanaatiyle, Yaren dinleyicilerinin selâmlarıyla, selâm ve hürmetlerimi sunuyorum.”

(Ahmet Aydınlı, Moral FM. Radyosu Yaren Programı Yapımcısı, 16 Temmuz 2004, İstanbul)

“Elma şekeri” Denizli’den şükrü Tekin Kaptan’ın alanında 196 sayfalık kitabı. şükrü Tekin Kaptan, Elma şekeri için epey kaynak araştırması yapmış. Zaten usta bir araştırmacı ve Yazar olan şükrü Tekin Kaptan, başarılı bir araştırma ve yayın çalışması gerçekleştirmiştir. Tebriklerimi sunuyorum efendim.”

(Prof. Dr. İsa Kayacan, Gazeteci-Araştırmacı-Yazar, Belde Gazetesi, 29 şubat 2004, Ankara)

“Denizli’den çıkan bir kültür ışığı, meşalesi, Araştırmacı-Yazar şükrü Tekin Kaptan, yıllardır araştırmalarıyla, yayınlarıyla yönettiği sosyal amaçlı kuruluşlarla takdir görmeye, alkışlanmaya devam ediyor. Bir kere daha gördüm

ki, Şükrü Tekin Kaptan, dur-durak bilmiyor. Araştırıyor, değerlendiriyor ve yayınlıyor.

Bazı isimlerin fotoğrafları var, bazılarının yok. Zaten bu tür araştırmalarda, bilgilere ulaşabilmek bile başlı başına bir başarıdır, maharet isteyen bir çalışma örneğidir, biçimidir. Şükrü Tekin Kaptan bu noktadaki başarı çizgisini yakalamış, ulaşmış. Şükrü Tekin Kaptan tarihi belgeler zincirine bir halka daha ekledi. Tebriklerimi, sevgi ve saygılarımı sunuyorum efendim.”

Prof. Dr. İsa Kayacan, Gazeteci-Araştırmacı-Yazar, Yeni İnan Gazetesi, 14 Haziran 2004, Tekirdağ / Van Postası Gazetesi, 16 Haziran 2004)

“Denizli evliyalari, erenleri, şehitleri Denizli’yi bir dantelâ gibi örmüşler. Öyle ki her biri buldukları yörenin bir temel taşı niteliğinde. Her biri durmadan akıp duran bir derya-yı pınar... Onların manevi pınarından doyasıya içmek, onları anmak dualarımıza katmak gerekir. Bu ancak onları tanımakla gerçekleşir.

Şükrü Tekin Kaptan, Denizli’de tarihi mirasımızı belgelendirerek ve halk kültürü ürünlerimizi çok yönlü inceleyerek hem çok önemli bir görevi ifa ediyor, hem de bu ürünleri kaynaklaştırıyor. Denizli tarihi ve kültürü, tarihi yapı ve tarihi belge açısından hep onun değerli kalemi ile şekillenmekte ve yayınlanmaktadır. Bu kaynak eserde, bir dağ başında, ücra bir köşede makamı olan bir zat-ı muhteremi rahatlıkla bulabiliyor ve tanıyabiliyoruz.

Sayın Kaptan, sabırla ve azimle saha araştırması yaparak, bizzat giderek ve yaşayarak gönül sultanlarını adres adres bu kitabında toplamıştır. Eldeki imkânlar ölçüsünde onlarla ilgili bilgi toplamış, kitabelerinin okunmasını sağlamıştır.

Değerli dost Şükrü Tekin Kaptan’ı kutluyor, başarılı çalışmalarının devamını diliyorum.”

(Nurettin Aksakal, 20 Kasım 2004, Denizli)

“Kaptan, gerçekten soyadı gibi “Kaptan” yönetici, yol gösterici... Ortaya konulan etkinliklerle, yayınlarla bu sözümüzün doğruluğunu ortaya koydu, kendini ve kuruluşunu, yönetim kurulundaki arkadaşlarıyla birlikte kanıtladı, kanıtladılar.”

(Prof. Dr. İsa Kayacan, Gazeteci-Araştırmacı-Yazar, 24 Saat Gazetesi, 8 Mart 2005, Ankara)

“Denizli ilimiz merkezinde bir Araştırmacı-Yazar Şükrü Tekin Kaptan var. Yazdıkları yayınladıkları hep takdir görüyor, alkışlanıyor ve yenileri bekleniyor yayınlarının efendim. 2005 yılının sonuna doğru bir kitabı daha yayımlandı Şükrü Tekin Kaptan’ın. Adı: Gönül Sultanları Denizli’de (Türbeler ve Yatırlar). Genişletilmiş, tashihli, tasnifli, ilâveli 2.baskısı bu kitabın. 268 sayfa ile şekillenen, gün yüzü gören kitap ciddi bir araştırmannın ürünü.”

(Prof. Dr. İsa Kayacan, Gazeteci-Araştırmacı-Yazar, Mücadele, 26 Kasım 2005, Siirt / Sonsöz, 16 Aralık 2005, Ankara / Fethiye, 26 Aralık 2005, Fethiye / Belde Gazetesi, 22 Aralık 2005, Ankara)

“Benim kıskandığım kuruluş ve insanlar yok değildir. Vardır. Ama açıkça hissettirmem, söyleyemem bazen.. Burada bir kuruluş ve kişi ismi vererek açıklayacağım:

Kuruluşun adı: Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği. Denizli’de Şükrü Tekin Kaptan’ın Genel Başkanlığında faaliyet gösteriyor. Bende bu kuruluşun üyesiyim. Maşallah atılan her adım yapılan her çalışma ciddiyet içinde kılı kırk yarılarak gerçekleştirdiği faaliyetlerle her geçen gün zirveye adım adım yaklaşıyor. Burada kıskançlık olmaz mı?.. Olur, ama bu güzellikler içinde kıskançlık kelimesinin ne önemi ve anlamı var demekten de kendimizi alamayız.

Kısa adı Egay-Der olan Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği'nin bu yayınıyla da takdir topladığını, başarıdan başarıya koşan bir kuruluş olduğunu bir kez daha göstermesi benim kıskançlıklarımın doğru olmadığını anlatıyor. Genel Başkan Şükrü Tekin Kaptan'ın şahsında Birlik Yöneticilerini kutluyorum alkışlıyorum efendim.”

(Prof. Dr. İsa Kayacan, Gazeteci-Araştırmacı-Yazar, Yeni İnan Gazetesi, 27 Eylül 2005, Tekirdağ / Zümrüt Gazetesi, 5 Ekim 2005, Rize / Anayurt Gazetesi, 24 Aralık 2005, Ankara)

“Merkezi Denizli’de bulunan bir kuruluşumuz var. Adı: Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği. Kısa adı Egay-Der olarak anılıyor, biliniyor.

Bu kuruluşumuzun Genel Başkanı Şükrü Tekin Kaptan. Çok ciddi, çok detaylı çalışmalarıyla biliniyor. Hatta zaman zaman bu ciddiyeti ve detaylılığı nedeniyle eleştiriliyor bile. Biz eleştirmiyoruz, sadece biraz kıskanıyor ama arkasından alkışlıyoruz.

Her yıl Denizli merkezinde veya bir ilçede, etkinlikler kutlanıyor, sempozyumlar düzenleniyor. Sempozyum bildirileri kitaplaştırılıyor, Türk kültürünün ve araştırmacılarının hizmetine sunuluyor.”

(Prof. Dr. İsa Kayacan, Gazeteci-Araştırmacı-Yazar, Belde Gazetesi, 7 Ekim 2005, Ankara / Yenigün Gazetesi, 6 Kasım 2005, Burdur)

YAZ–AR–BİR’de Yaprak Dökümü

Gel demiştiniz, gelmişim. Yeni okula başlayan çocuklar gibi heyecanlı ve ürkek... Adeta yeniden doğmuşum, yeni bir ufuk açılmıştı önümde. Hayatın zorlukları, acımasızlığı ve detoneliği karşısında bir anda ressamın baharı işlediği tuval gibi renklenivermişti hayatım. Gel denen bu emre uyunca dünyam değişivermişti ve bir anda, alimler sofrasında bulmuşum kendimi. Baktım ki,

benim şifam, benim gıdam bu sofradaymış, hiçbir yerde almamıştım bu sofrada aldığım tadı.

Kraliçe olmuştu adım. Gönül tahtınıza oturtmuşsunuz beni, ben de sizin verdiğiniz bu değeri korumanın ağırlığını hissetmişim omuzlarımda. Bana verdiğiniz görevlere dört elle sarılırdım her zaman. Büyük üstatlar karşısında küçük düşmemek için en iyi şekilde temsil etmeye çalışır, sunumlarımı yaparken gözüm hep sizde olurdu. Ufacık bir onay gördüğüm zaman gözlerinizde çocuklar gibi daha da bir yüreklenirdim. Tozlanmış sayfalar arasında olan dünyam bir anda gün yüzüne çıkıverdi sizinle. Sizin yüreklendirmeniz ile oluşan ilk kitabımdan sonra sizi arayıp: “bana kimse kitapsız diyemez, artık benimde bir kitabım var.” demiştim de gülmüştük karşılıklı.

Her zaman büyük imzaların, büyük organizasyonların adamıydınız. Hep uluslararasıydı yaptığınız sempozyumlar. Daha ağustos ayında Bekilli’de etkinliğe katılmıştık Türk edebiyatına hizmet ödülleri vermiştiniz derneğimiz adına. Bir önceki yıl kasım ayında IV.Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği Sempozyumu’nda, Manilerimiz işlenmişti Fethiye’de. Ben de gül şehrinde geliyorum diye gül manilerimi sunmuştum Sayın Rauf Denктаş’ın da bulunduğu topluluğa. Sizinle tanıdık, Türk devletlerindeki edebiyatçılarımızı, devlet adamlarımızı, Türklüğe hizmet veren büyüklerimizi.

Bir gün konuğum olmuşsunuz evimde. O virane evim o gün saray yavrusu gibi gözükmişti gözüme. Bu kez siz kaptanı olmuşsunuz gönlümün gönlümüzün. Bir öğretmen, bir öğrenci oluvermiştik. Sizden öğreneceğimiz çok şey vardı, çok şey... Siz çok şey bildiğiniz halde öyle çok çalışıyordunuz ki, sizin hızınıza ulaşmak adeta imkansızdı ve bize de “çok çalışmanız lazım çok” derdiniz...

Severdiniz dostluğu, bilhassa kardeş ülkeler ile kaynaşmayı ve “Bir gün mutlaka atalarımın toprağına gideceğim, oraları araştıracağım.” derdiniz. Atalarınızdan manevi bir davet mi almıştınız da bizim mi haberimiz yoktu? Sizi İran’a çeken neydi de Horosan’a oldu yolculuğunuz? Yoksa o çok sevdiğiniz İranlı Güldiken ailesinin sıcak yuvası mı hoşunuza gitti de oradan uğurlanmak istediniz bayram arifesinde son yolculuğunuza?

İran'a gideceğiniz günden bir gün önce aramıştınız beni. YAZ-AR-BİR Derneğimizin yani Egeli Araştırmacı Yazarlar Birliği'nin Bölge Temsilcisi olarak atamıştınız. Belgemi de göndermiştiniz sanki derneğin sorumluluklarını dağıtır, veda eder gibi.

Her duyan gibi ben de inanmak istemedim bizi bırakıp gittiğinize, Aklıma gelmezdi böyle ani gideceğiniz veda bile etmeden aramızdan ayrılacağınız. Ama doğrudu işte, zamansız ayrılıvermiştiniz aramızdan. Bu kez gel demediniz çağırmadınız ama ben geldim toprağınızın üzerine tutturulan çiçekler gibi boynum bükük, kimsesiz ve öksüz hissettim kendimi. Ellerimi sizin için açtım Yaratana ve dedim ki: "Allah'ın bu güzel insan nasıl yüzlerce Türk kardeşini güler yüzü ile karşılayıp onlara hizmet verdiyse, Sen de O'nu rahmetinle mağfiretinle karşıla."

Derneği düşünme bizler bir bütün olarak kurduğun ve bizlere bıraktığın bu emanete gözlerinizin üstümüzde olduğunu hissederek daha bir sahip çıkacağız. Ruhun şâd olsun değerli kaptanım, ruhun şâd olsun, Şükrü Tekin KAPTAN, ruhun şâd olsun...

(Fatma Uçarlar, 20 Ekim 2007, Yeni Gün Gazetesi)

"Tekin Bir Kaptan"

Modern şehir hayatının, gelişen teknolojinin, medya ve internetin pek çok kültür değerini alıp götürdüğü bir dünyada yaşıyoruz. Kültürel yozlaşma, kendi gelenek ve göreneklerinden uzaklaşma, maalesef had safhaya ulaşmış durumda.

Kapitalizmin soğuk yüzü, şu veya bu şekilde hayatımızın her alanına sirayet etmiş, para ve menfaat bazı değerlerimizin yerini almış, öncelikler haline gelmiş. Bunun yanında, bizi biz yapan kıymetler geri plana itilmiş.

Ekonomik bakımdan önemli mesafeler alınıyor; ama kültürel alanda aynı gelişmeyi gösterdiğimiz söylenemez. Oysa kültür ve ekonomi, iç içe olması ve yan yana gitmesi gereken; birbirini besleyen, destekleyen şeyler.

Sadece büyük şehirlerde değil Anadolu'nun pek çok şehrinde ekonomi öne çıkmış, kültür değerlerimiz arka plana itilmiş vaziyette. Dünyanın gıptayla baktığı o kadar çok zenginliğimiz olmasına rağmen. Düğünlerimizden asker uğurlamaya, türkülerimizden ninnilere, el sanatlarından mimariye kadar. Sadece, kayıt altına alınmadığı için yok olup giden türkü sayısı bile binlerle ifade ediliyor.

Bununla birlikte, son yıllarda kültür değerlerine sahip çıkan, kültürel erozyona, dejenerasyona göğüs geren gönüllü araştırmacıların sayısının artması, bazı şirketlerin ve mahalli idarelerin konuya destek vermesi sevindirici.

Pek çok şehir gibi Denizli de, bahsettiğimiz sıkıntıları yaşayan bir il. Kabul etmek lazım, ekonomik kalkınmasıyla "marka şehir" haline gelen ve örnek gösterilen il, aynı sıçramayı kültürel alanda sağlamakta zorlanıyor.

Merkezi Denizli'de bulunan Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği'nin (Yaz-Ar-Bir) Genel Başkanı Şükrü Tekin Kaptan da, bu sıkıntıdan muzdarip bir kültür gönüllüsüydü. 40 yıldır kendini halk kültürüne vakfetmiş. Onu Ege'nin pek çok köyü yakından tanır. Gitmediği köy, çalmadığı kapı kalmamıştır adeta. Bir dedektif gibi halk kültürünün kenarda köşede kalmış güzelliklerini açığa çıkaran bir araştırmacı yazardı.

"Tekin", eski Türklerde, bir babanın taşınmaz mallarının mirasçısı olan en küçük oğula verilen bir isim. Kaptan da "Tekin" ismini gençlik yıllarında almış. Sanki unutulmaya yüz tutan kültür mirasını omuzlamak, kayıt altına alarak gelecek nesillere aktarmak için seçmiş bu ismi.

Kaptan, çok sayıda eser kaleme aldı, konferanslar, sempozyumlar düzenledi. Tarih ve halk kültürü alanında yayınlanmış 20'den fazla kitabı, bir o kadar da yayına hazır eseri bulunuyor. En son Yaz-Ar-Bir'i kurarak dünyaya açıldı. Denizli'den Orta Asya'ya, Balkanlar'a ve Ortadoğu'ya kültür köprüsü oluşturdu. Bu çerçevede düzenlediği "Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği" sempozyumlarının dördüncüsünü geçen yıl Fethiye'de gerçekleştirdi.

Gelenek ve göreneklerin aslından saptırılmasına, sulandırılmasına hep karşı durdu. "Eğreti gelin" saçmalığına ilk tepki gösteren ve yalanlayan, dönemin Denizli Milletvekili Mehmet Yüksektepe ile birlikte Kaptan oldu.

Türkiye, geçtiğimiz arife günü bu kültür aşığını kaybetti. Gezi ve incelemelerde bulunmak için gittiği Tebriz'de, kalp krizi sonucu 65 yaşında vefat etti.

Onun güç ve bilgi kaynağı halk oldu. Köy köy, belde belde dolaştı, gelenekleri görenekleri yaşadı, inceledi, görüşmeler yaptı. O yüzden kitaplarının kaynakçaları canlı tanık isimleriyle dolu.

Şükrü Tekin Kaptan, yöresinin ve Türkiye'nin kültürel zenginliklerini gelecek nesillere aktarmak, onları insanlığın faydasına sunmak, dünya ile paylaşmak için uğraştı. Bu alanda çalışan pek çok araştırmacı gibi onun da yakındığı konu, resmi makamların desteğini alamamaktı. İki ay kadar önce Zaman Pazar'a verdiği röportajda, "Devletin dilimiz ve kültürümüz için bir kültür politikası çerçevesinde bu çalışmalara kaynak ayırması ve bunu yapması gerekir. Ama yapmıyor. Biz bir bakıma devlete rağmen devletin görevini yapıyoruz." diyordu.

Eserlerine kaynak olan isimlerin pek çoğu bugün yaşamıyor, fotoğrafladığı bazı olay ve eserlere de bugün ulaşmak mümkün değil. Geride bıraktığı yayınların kıymeti gelecekte çok daha iyi anlaşılacak. Kendisine Allah'tan rahmet, sevenlerine başsağlığı dilerim."

(Kadir Dikbaş, Zaman Gazetesi, 23 Ekim 2007)

"Dr. Şükrü Tekin Kaptan'ı Unutmamak"

Aramızdan ayrılanların, zaman içinde toplumumuzun büyük bölümü tarafından unutulduğunu sıklıkla yaşıyor, görüyor ve duyuyoruz.

Şükrü Tekin Kaptan, Denizli merkezli Ege sanat ve edebiyatının, kültürünün başöğretmeni gibiydi. 16.11.1942 tarihinde Denizli'de doğdu.

11.10.2007 tarihinde incelemelerde bulunduğu İran'da vefat etti. Türkiye'ye getirilerek Denizli'de toprağa verildi.

Temmuz 2008'de yayınladığım "Mezarlık Kültürümüzden Örnekler" adlı kitabımın 425 ve 426'ncı sayfalarında biyografisinden geniş bir kesit yer aldı. Bu yazımı, Anadolu'da yayınlanan onlarca gazetede yayınladım. Eşi, muhterem Nurten Kaptan hanımefendiye gönderdim. Bu arada, Isparta'dan Fatma Uçarlar arkadaşımız da, Isparta Göller Bölgesi Şair ve Yazarlar Derneğinin yayın organı Duyguseli Bülteni (Dergisinin) Şükrü beyin vefat tarihinden sonra ilk sayısında yazdığı "Şöyle Giriversen Kapımdan" adlı kitabında da yer verdiği "Yaz-Ar Bir'de Yaprak Dökümü" başlıklı yazıda, gerekli anma ve değerlendirmelerde bulundu. Farklı haberlerde yayınlandı.

Turgay Algan'ın Mektubu

İzmir'de yaşayan, buradan ses veren Turgay Algan'ın 05.02.2009 PTT çıkışlı bir mektubu ulaştı bana. Algan, rahmetli Şükrü Tekin Kaptan'dan söz ediyor ve onunla ilgili duygularını dile getiriyordu. Mektup şöyle:

"Sayın İsa Kayacan; Bazı kişiler sağlığında çok koşturur. Herkese öncülük yapar. Birçok esere imza atar. Ölünce de adı-sanı unutulur gider. İşte bunlardan biri de Şükrü Tekin Kaptan'dır. Hayatını anlatsak destan olur.

Aramızda çok iyi anılarımız geçti. Hiç unutamam. İzmir'e kızının yanına her geldiğinde yanıma uğrar, misafirim olurdu. Elimizden geldiğince misafirperverliğimizi gösterirdik. Aramızdaki diyalog abi-kardeş gibiydi. Kendisini hiç yabancı görmedim. Sayın Şükrü Tekin Kaptan benim abim idi.

En son telefonla konuştuğumuzda yurtdışına bir panele davet edildiğini söyledi. Ben de dedim ki; "Ne acelesi var, bekle. Mübarek bayramdan sonra gidersiniz" Sanat aşkı ağır bastı ki," davete icabet gerekir, mutlaka gideceğim" dedi. Hayırlı olsun, dedim. Aradan 4 gün geçti. Gazetede okudum: "Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Genel Başkanı Şükrü Tekin Kaptan, yurtdışına yaptığı gezi esnasında kalp krizinden ölmüştür" En verimli yaşında vefat etmesine üzüldüm.

Aradan geçen bir yıl zaman zarfı içinde, adı, sanı hiç söylenmedi. Ölüm yıl dönümünde de anılmamıştır, hatırlanmamıştır. Sayın Şükrü Tekin Kaptan'ın ölümünden çok, hatırlanmaması beni üzmüştür.

Sayın İsa Kayacan abim; Merhum Şükrü Tekin Kaptan'ın hayatını incelemeye, araştırmaya karar verdim. İmkânlar elverirse, Denizli'de ailesini ve mezarını ziyaret edeceğim. Bu konuda bana yardımcı olmanızı rica ediyorum. Selam ve sevgilerimi sunuyorum (Turgay Algan, İzmir, 05.02.2009)”

(Prof. Dr. İsa Kayacan, Gazeteci-Araştırmacı-Yazar, Anayurt Gazetesi, 10 Mart 2009)

“Anılarda Kalan Bir Halk Bilimci: Dr. Şükrü Tekin Kaptan”

Dr. Şükrü Tekin Kaptan için böylesine bir yazı yazmayı hiç düşünmemiştim. Denizli'nin yetiştirdiği değerli kalem sahibi, araştırmacı yazar, özellikle Türk Folkloru (Halk bilimi) coğrafyasında Anadolu basınında (sanat, kültür dergilerinde, gazetelerde) adı sık sık duyulan bir kişiliğe sahipti. Denizli deyince önce sanayi bakımından gelişmiş bir il aklımıza geliyor. Sanat ve kültür alanında ise Özay Gönülüm, Prof. Dr. Orhan Acıpayamlı, gazeteci - yazar Gürbüz Azak ve uzun yıllar İstanbul'da TARLA Dergisiyle Türk Folkloruna büyük bir özveriyle hizmet eden gazeteci ve yazar halk bilimci Dr. Tahir Kutsi Makal'ı, yine şair Kerim Aydın Erdem'i unutmamak gerekir. Bunların hepsini rahmetle analım. (Tahir Kutsi Makal'ı 15 Haziran 1999'da yitirmiştik. Mekânları cennet olsun hepsinin...)

Araştırmacı yazar Şükrü Kaptan'ı ise 11 Ekim 2007 yılında hepimizin gideceği yere, öbür dünyaya uğurladık... Sessiz bir gemiye binip bir daha da geriye dönmediler... Şükrü Tekin Kaptan gurbet elde aramızdan ayrılmıştı. İran'da yapılan bir kültür etkinliğinde. Türk kültürüne hizmet amacıyla bir sempozyumda görev almış ve oraya davet edilmişti. Bir kalp krizi sonucunda aramızdan erken ayrıldı. Bu acı haberi Fethiye'den eğitimci yazar ve aynı zamanda EGAY-DER (Egeli Araştırmacı Yazarlar Birliği) üyesi Ünal Şöhret Dirlik, 12 Ekim 2007 günü sabahı boğuk bir sesle telefonda “ Kadir dostum size

acı bir haberim var: Dr. Şükrü Tekin Kaptan'ı kaybettik” diyordu... Önce pek inanmadım, daha sonra Denizli'deki arkadaşlarını aradım (Sadık Dağdeviren, Hüsamettin Tat, Abdülkadir Uslu ve Mithat Makal bu haberi doğruladılar)

Evet, Şükrü Tekin Kaptan erken ayrıldı aramızdan... Daha yapacağı çok işler vardı. Türk folkloruna sevdalıydı. Halk bilimine aşinaydı. EGAY- DER'i bu amaçla kurmuştu. Türk halk edebiyatına maddi ve manevi varlığıyla hizmet veriyordu. Ve bu hizmet yolunda gurbet elde, İran'da aramızdan ayrıldı. Şükrü Tekin Kaptan arka arkaya 2002 'den 2006 yılına kadar tam dört kez Türk Halk edebiyatı konulu uluslar arası sempozyumlar düzenliyordu. Bu sempozyumlar sonucunda sunulan bütün bildirimleri bir kitapta topluyordu. Elbette bu işler sanıldığı gibi kolay değildi.

Şükrü Tekin Kaptan, ne zaman Aydın'a, Söke'ye gelse mutlaka Söke'de beni bulur ve eşiyile birlikte ziyaretime gelirlerdi. Çayımı, kahvem ve hatta bir sıcak çorbamı içmeden göndermezdim. O yıllarda görevli olduğum Özel Utku Motorlu Taşıt Sürücü Kursumuz da beni ziyaret eder, kucaklaşır ve gelecek yıl içinde yapacağı işler hakkında konuşurduk. EGAY-DER konusunda bana sık sık mektuplar yazar ve bilgi verirdi.

EGAY DER için çok geniş bir araştırma çalışması vardı. Egeli araştırmacı yazarları, halk bilimcileri bir bayrak altında toplamayı düşünüyordu. EGAY-DER son zamanlarda (YAZ – BİR) olarak değiştirildi. O'da aynen EGAY-DER gibi Araştırmacı Yazarlar Birliği idi. Denizli'de de Mücadele Mahallesinde 357. Sk, Güvenç İş hanı, Kat: 7, daire 154 'de hizmet veriyordu. Geniş kapsamlı çalışmaları vardı. Ben de bu derneğin bir üyesi idim. Ve aynı zamanda bana 2002 yılında Türk Folkloru Hizmet ödülünü de vermişlerdi. Ayrıca her dört sempozyumda da bana görev de veriyordu. Bu sempozyumlarda çeşitli bildirimler sunmuşum.

Bu etkinliklere yerli ve yabancı bilim adamları, şairleri ve yazarları katılıyordu. En son bilgi şöleni 2006 yılında (6 - 8 -2006) 'da Fethiye'de gerçekleşmişti. Bu sempozyumlarda hazırladığımız bildirimler yılsonunda birer kitapta toplanıyordu. Şimdi bu değerli kitaplar evimin kitaplığında başköşede duruyorlar. (...)

Şunu özellikle vurgulamak istiyorum, Türk kültürünün araştırılmasında, dağıtım ve yayınlanmasında Denizli'den İstanbul'a, İstanbul'dan Başkent Ankara'ya ve Ankara'dan tüm Anadolu'ya ve hatta yurtdışına Tacikistan'a, Kırgızistan'a, Özbekistan'a ve Azerbaycan'a ve Makedonya'dan Bulgaristan'a ve oradan KKTC Kıbrıs'a kadar Türk halk biliminin tanıtılmasında Şükrü Tekin Kaptan'ın öncülük ettiği bir gerçektir. Bunu hiç bir zaman yadsıyamayız. Onun bu özverili hizmetleri her zaman takdirle anılacaktır. Şükrü Tekin Kaptan, hem Türk folkloruna hizmet ediyordu ve hem de Denizli'nin adını Anadolu'ya ve hatta yurtdışına onurla taşıyordu.

Bu yazdıklarım asla bir abartma değildir, salt bir gerçeğin ifadesidir. Üzülerek ifade edeyim ki Şükrü Tekin Kaptan'ın vefatından sonra EGAY-DER'in hiç bir faaliyetine şahit olmadık. O öldü EGAY-DER kapandı gitti sayılır... Gerçekten yazık oldu Denizli'ye... Az kalsın unuttuyordum. Şükrü Tekin Kaptan'a Türk Kültürüne hizmetlerinden dolayı 2006 yılında Azerbaycan Bakü Üniversitesi tarafından doktora unvanı verildi... Denilebilir ki Şükrü Tekin Kaptan, bu unvanını alınının akıyla ve başarılı hizmetleriyle almaya hak kazanmıştır... Kiskanmamak gerekir ve tebrik edilmeye layıktır... Ben bu olayı ve haberi duyduğum zaman telefonla aramış ve tebriklerimi sunmuştum...

(...)

Ve elime son ulaşan (26 Haziran 2007'de) "Sevgili kadim dostum halk bilimci yazar ve şair Abdülkadir Güler'e Denizli'den sevgilerle" diye imzaladığı "Denizli Halk Türküleri ve Oyun Havaları" (Şubat 2007) eseri... Şükrü Tekin Kaptan, bizzat Söke'de Özel Utku Sürücü Kursu'nda görevli olduğum günlerde bana armağan etmişlerdi. O gün yanında muhterem eşleri de vardı. Kitabını bana imzalararken ve demli çaylarımızı içerken aynen şöyle diyordu Şükrü Tekin Kaptan: " Kadir Bey, bu kitabım için epey uğraştım, bir hayli emek verdim. Bunu okuyun ve sizden şöyle oturaklı, okkalı bir tanıtma yazısını bekliyorum..."

Ne yazık ki çeşitli nedenlerden dolayı bugüne kadar yazmadım. Yazamadım doğrusu. Çok istememe rağmen kısmet olmadı. Ama mutlaka bu kitabı hakkında bir şeyler yazmak boynumun borcu olsun diyorum. Şükrü Tekin Kaptan'

dan da özür diliyorum Umarım beni affeder. Onu her zaman saygıyla anıyor ve yeri gelince de onunla ilgili anılarımı da tazeliyorum. Hoş bir adamdı...

Şükrü Tekin Kaptanla en son olarak Afyorkarahisar, Emirdağ İlçesi'ne bağlı Karacalar köyünde, halk ozanı Âşık Yoksul Derviş'in (Şemsettin Kubat) şiirleri ve eserleri konusunda bir tanıtma gününde bir araya gelmiştik. Ben Prof. Dr. Hayrettin İvgin, Eskişehir'den eğitimci yazar, şair Muharrem Kubat, Şükrü Tekin Kaptanla birlikte Âşık Yoksul Derviş hakkında birer bildiri ile bu sempozyuma katılmıştık. Aynı zamanda bu sempozyuma Afyon Valisi Haluk İmga, Bürüksel Devlet Bakanı Mehmet Emin Kır davet edilenler arasında bu etkinliğe katılmışlardı...(27-28 Temmuz 2007), Bir de Halk türküleri sanatçısı Kubat da orada bir konser vermişleri. Hatta bir sabah kahvaltısını Afyon Valisi ve İlçe kaymakamlarıyla Kubatların iki katlı evlerinde yaptık... Sevgili Kubat'ın annesi ve yakınları o gün sabah kahvaltısında bizlere nefis börekler ve bazlamalar ikram etmişlerdi. Onların güleç yüzü ve konukseverliğini burada anlatmaktan adeta zorlanıyorum...

Sözün özü, Şükrü Tekin Kaptan, tuttuğunu koparan, araştırma, yazmayı seven bu yolda epey uğraş ve ter döken, emek veren bir halk kültürü sevdalısıydı. Kendi çapında gerçekten büyük işler yaptı. Bu vadide gençlerimize ve gelecek kuşaklara değerli eserler bıraktı. Sanatımıza, kültürümüze bütün varlığıyla kanat germiş, çalışmalarıyla saçlarını ağartmış bir yazın eriydi. Denizli ve çevresini Anadolu'ya ve hatta Türkmenistan'a, Azerbaycan'a kadar tanıtmıştı. Bu hizmetleriyle her zaman saygıyla anılacaktır."

Şükrü Kaptan'ın adı Denizli veya kendi ilçesi olan Acıpayam'a Belediye Başkanlığı ve Meclis Üyeleri tarafından alınacak bir kararla adı bir sokağa verilmelidir diye düşünüyordum.

Ş.T.Kaptan'ı seven ve hizmetlerini takdir eden bir halk bilimci arkadaşı olarak Denizli Belediyesi Başkan ve üyelerine bu önerimi sanatımız, kültürümüz adına teklif ediyorum. Bu teklifimin kabul göreceğine inanıcıyla buraya yazıyorum. Günahıyla sevabıyla Şükrü Tekin Kaptan bir vatandaş olarak ülkesinin halk kültürüne ve kendi il ve ilçesine kalemiyle güzel hizmetler verdi. Elbette yanlışları, eksikleri vardı. Bir ölünün arkasında iyilikleri konuşulur.

Dünyada kusursuz insan var mı? Ama bildiğim ve tanıdığım kadarıyla artıları eksilerinden çok daha fazla idi.

Aramızdan ayrılışının 4. yılında başta, Sayın Dr. Şükrü Tekin KAPTAN ailesine, dost ve yakınlarına, sevenlerine, EGAY-DER üyelerine başsağlığı diliyor ve Dr. Şükrü Tekin Kaptan'a Allah'tan rahmet ve Işıklar içinde yatsın diyorum...

(Abdülkadir Güler, 9 Eylül 2011, Söke - Aydın)

4.2. Hakkında Kaleme Alınan Şiirler

Şükrü Tekin Kaptan Bey

*Koca Denizli'yi Denizli için,
Gezdi, yorulmadı Şükrü Kaptan Bey.
Yöreyi elinden, mey gibi için,
Süzdü, yorulmadı Şükrü Kaptan Bey.*

*Araştırmacıya güç verir varlık,
Varlık olmayınca, çekilir darlık,
Sırtına yüklenen maddi ağırlık,
Ezdi, yorulmadı, Şükrü Kaptan Bey.*

*Yıllarca halk için, harcadı çaba,
Dolaştı köy, kaza, aşiret oba,
Bilhassa görmeyen kör Devlet Baba,
Üzdü, yorulmadı Şükrü Kaptan Bey.*

*Herkese açıktır, kültür pazarı,
Amma her matahı tutmaz nazarı,
Halk kültürü denen gizli mezarı,
Kazdı, yorulmadı Şükrü Kaptan bey.*

*O "Ozan Nihat"ın köyünde deli,
Her köyün delisi, gizli bir veli,
Öpüyorum kalem tutan pak eli,
Yazdı, yorulmadı, Şükrü Kaptan Bey."*

(Ozan Nihat Sönmez, Hizmet Gazetesi, 14 Mayıs 1996, Denizli)

Şükrü Tekin Kaptan Marşı

*İşini bilen Kaptan,
Kaptan gelecek,
Sorunlar çözülecek dostlar,
Yüzler gülecek.*

*Şükrü Tekin Kaptan, Kaptan,
Tekin Kaptan'dır,
Sosyal Demokrat adayı,
Tekin Kaptan'dır.*

*Doğruluk bizde,
Dürüstlük bizde,
Eşitlik bizde dostlar,
Adalet bizde,*

*Bu ülke için,
Bu belde için,
Gelin bir olalım dostlar,
Aydınlık için.*

(8 Mart 1999 Yeşilyuva Belediye Başkanlığı adaylığı için yazılmıştır. Söz ve Müzik: Mansur Kaymak)

Gaysar Türküsü

*Keklik havada
Pişer tavada
Birlik olun Gaysarlılar
Yeşilyuva'da
Amanın Yeşilyuva'da*

*Güller saçılınsın
Sandık açılınsın
Yeşilyuva beldesinde
Kaptan seçilsin
Amanın Kaptan seçilsin*

*Güneş doğuyor
Kaptan geliyor
Yeşilyuva beldesine
Şavkı vuruyor*

Amanın şavkı geliyor

*Dağları kardır
Yolları dardır
Yeşilyuva tarihinde
Ahilik vardır
Amanın Ahilik vardır*

*Ekin ekeriz
Pabuç dikeriz
Yeşilyuva yaylasında
Oynar sekeriz
Amanın oynar sekeriz*

*Kunduramın tabanı
Gaysar ana vatani
Gaysar'lılar hiç sevmez
Oturup yatani
Amanın oturup yatani,*

(Yeşilyuva Belediye Başkan Adaylığı İçin Kaleme Alınmış)

*Besmele çekerek çıkmıştı yola,
Derinden, derine daldı, Şükrü Bey,
Sağda yürür iken, dönünce sola,
Şaşırıldı orta da kaldı, Şükrü Bey.*

*Gazeteci, Yazar, Araştırmacı,
Faydalı olmaktı, tek bir amacı,
Alim geçinenden yiyip kırbağı,
Hani birazcık da yıldığı, Şükrü Bey.*

*Gönül sultanını, Alp'i, Ereni,
Gaziyi, şehidi, canlar vereni,
Şifalı suları, dostu yareni,
Kırığı, Yörüğü yazdı Şükrü bey.*

*Allah razı olsun dedi, ekledi,
Maddi yönden birazcık da tekledi,
Yeri geldi aslan gibi kükredi,
Gerekli dersleri aldı, Şükrü Bey.*

*Memleket aşkıyla, tutuşup doldu,
Belediyesine Başkan Adayı oldu,
Vallaha bin pişman saçını yoldu,
Siyaset ipini saldı, Şükrü bey.*

*Yüzüne güleni dost sandı hani,
İyilik yüzünden hep yandı canı,
Kahroldu, yükseldi, kalktı afkanı,
Öğrendi, kuzuyu, kurdu, Şükrü Bey.*

*Yarışa başlarken alınır start,
İstersen taze ol, ister isen bayat,
Adamına göre muamele şart,
Böyle bir karara vardı, Şükrü Bey.*

*Aşık Lüzumsuz'um, sokma burnunu,
Billâh serdirirler, urgana ununu,
İnan saydırırlar, denizde kumu,
Biter mi bizlerin, derdi Şükrü Bey.*

(Sadık Dağdeviren, Belediye Başkanı adaylığı sırasında yazılmıştır. 15 Mayıs 1999)

*Şükrü Ağabey:
Allah kolaylıklar versin ağabey,
Eken ektiğini, dersin ağabey,
Kültürümüz için gayret edenler,
İnşallah murada ersin ağabey.*

(Ozan Nihat Sönmez, 4 Haziran 2002, Denizli)

*Egay-Der'in Kaptan'ı
Altı ayda büyük işler başaran,
Egay-Der'e çok teşekkür ederim.
Kültür sevdasıyla dünyayı saran,
Egay-Der'e çok teşekkür ederim.*

*Uluslararası haberler salan,
Akademik bilim uzmanı bulan,*

*Sözlü kültürleri gündeme alan,
Egay-Der'e çok teşekkür ederim.*

*Bizleri de davet etti, sağ olsun,
Çoğalarak Şubeleri kurulsun,
Vatana, millete hayırlı olsun,
Egay-Der'e çok teşekkür ederim.*

*Herkes Egay-Der'in üyesi olsun,
Asıl olmasa da fahri sayılsın,
Ünü şanı, tüm dünyaya yayılsın,
Egay-Der'e çok teşekkür ederim.*

*Kazanoğlu, duyulsun her kesimde,
Kalmasın tabelâda, isimde,
Şükrü Tekin Kaptan beyin şahsında,
Egay-Der'e çok teşekkür ederim.*

(Aşık Selâhattin Kazanoğlu, 14 Eylül 2002)

*Egay-Der'in kurucusu,
Halkın kafa yorucusu,
Darginların aracısı,
Şükrü Tekin Kaptan abi.*

*Seyyah olur gezer dünya,
Gâhi Ankara, gâhi Konya,
Sana uyar cennet alâ,
Şükrü Tekin Kaptan abi.*

*Dost buldukça şevki artar,
İnsanları sınar, tartar,
Cehalet perdesin yırtar,
Şükrü Tekin Kaptan abi.*

*Dürüsttür ahdını bilir,
Namazın vaktini bilir,
Cennette tahtını bilir,
Şükrü Tekin Kaptan abi.*

Kalbi her dem dua eder,

*Hem babadır, hem birader,
Dünya mekanın Egay-Der,
Şükrü Tekin Kaptan abi.*

*Dostun kadrini bilendir,
Yürekten yüze gülendir,
Zerreden feyiz alandır,
Şükrü Tekin Kaptan abi.*

*Alınacak çok ders vardır,
Sohbetlerinde kurs vardır,
Bizi de menzile vardır,
Şükrü Tekin Kaptan abi.*

*Gurbetçi der, coştı kalem,
Ben sözümü nasıl bölem,
Egay-Der'e olsun selâm,
Şükrü Tekin Kaptan abi.*

(Ozan Meral Gökkaya, 21 Eylül 2002, Denizli)

Hocam Şükrü Bey:

*Tanrıya mahsustur, almadan vermek,
Ona göre değil oturmak durmak,
Mezihinde yok, asla kalp kırmak,
Bu yolda rehberim, Hocam Şükrü bey.*

*Bana dedi; durma, al şu kalemi,
Dök kağıda coştur, gönül dilini.
Vur mızrabı inlet, sazın telini,
Bu yolda rehberim, hocam Şükrü bey.*

*Bir cümlede, bin sayfa yazıyı yazar,
Duyarsız kişiye, hırs duyar kızar,
Bahtsızlık sezince, deşeler bozar,
Doğrulukta rehber, hocam Şükrü bey...*

(Emel Dirik, 27Aralık 2002)

*Yeni bir ufuk açtınız önüme,
Gel deyince dünyam değişti Kaptan.
Alimler sofrasını serdiniz önüme,
Şifamı sizlerle buldum ben Kaptan.*

*Oradaydı edebiyatımıza hizmet verenler;
İsa Kayacan, İrfan Ünver, A. Kadir Güler'ler,
Kerim A. Erdem, Abdullah Satoğlu, Erdoğan Ünver'ler,
Önüme yeni bir ufuk açtınız Kaptan.*

*Tasavvufi şiirlerde ağladım durdum,
Sevgi şiirlerinde kendimi buldum,
Memleketimin her ilinde yeniden doğdum,
Beni gönül potasında erittiniz Kaptan.*

*11. Türk Medeniyetlerinde bir araya geldik,
Şiirlerimizde Türklüğün özüne indik,
Güzel Denizli'nin her yerini gezdik,
Teşekkürlerimi size sunuyorum Kaptan.*

(Fatma Uçarlar, 25 Ekim 2003)

*Kültürle hamur gibi yoğrulan,
Bıkmadan çalışıp yorulan,
Kültüre kıymet veren,
Şükrü Tekin Kaptan.*

*Yazarı yazıyı çok seven,
Türklüğü dünyayla paylaşan,
Ananeleri aynen yaşayan,
Şükrü Tekin Kaptan.*

*Menfaati düşünmeyen,
Kişiliğinden ödün vermeyen,
Herkesi kendine kardeş bilen,
Şükrü Tekin Kaptan.*

*Kötü niyeti olmayan,
Dost bildiklerine sarılan,
Ağlayanı güldürüp, dertleri unutturan,*

Şükrü Tekin Kaptan.

(Sultan Yörük, 12 Haziran 2005)

Şükrü Tekin Kaptan

*Tarihin, kültürün dostudur o,
Öksüzün garibin abasıdır o,
Üç kız bir oğlanın babasıdır o,
Nasıl anlatayım, sizi hocam.*

*Unutulmuş tarihe sahip çıkan,
Sönmüş meşaleyi yeniden yakan,
Bağnazlığa kaşını çatarı atam,
Sizlerle şad olsun ruhları hocam.*

*Sabırla nizamla dinledin beni,
Yarım asır sonra keşfettin beni,
Nasıl methedeyim hocam seni,
Yazıya sığdırmak zor seni hocam.*

*Merhametle tuttun hocam elimi,
Yürekten akıttın dostluk selini,
İlmek ilmek anlatırsın bilimi,
Nasıl anlatayım seni hocam.*

*Dostluk için, kültür için,
Nice yollar kat edersin,
Zakkumu şeker eyleyip
Haydi dostlar buyurun dersin.*

*Göreviniz çetin sözünüz metin,
Din ırk ayırmazsın sevginiz bütün,
Gönüller alınmaz pazardan satın,
Yüreklerde yerin başkadır hocam.*

*Ellerim titredi yazdım sözleri,
Gösterdiniz derinden öz veri,
Şiir kervanına aldın bizleri,
Gönülle el ele zirvede hocam.*

İlham geldi hocam seher yelinden,

*Haykırdım sizlere gönül telimden,
Hiçbir şey gelmiyor benim elimden,
Hakkını bizlere helâl et hocam.*

(Melahat Kuzu, 4 Eylül 2006)

Şükrü Tekin Kaptan 'ın Ardından

*Bir yıldız kaydı komşu İran 'da
Böyle yazı mı olur büyük yaratan,
Sempozyuma gitmişti Şükrü Hocam karadan
Şükrü Tekin Kaptan hakka yürüdü dostlar!*

*Acı haber yürekleri yaktı kavurdu
Ateş yandı külleri savruldu
Denizli 'de koca Çınar devrildi
Şükrü Tekin Kaptan hakka yürüdü dostlar!*

*Artık görülmeyecek hocanın yüzü,
Acılı kalplerimizde kaldı hep izi,
"Çok vatanseverdi" sözün özü,
Şükrü Tekin Kaptan hakka yürüdü dostlar!*

*Bir anda dönmüş hocam göç yollarına,
Güzel Denizli 'miz aldı seni kollarına,
Bilseydin gider miydin İran ellerine
Şükrü Tekin Kaptan hakka yürüdü dostlar!*

*İyi araştırmacıydın, dağlar gibiydin
Tertemiz kalbinle çağlar gibiydin
Kitap yarıda kaldı diye ağlar gibiydin,
Şükrü Tekin Kaptan hakka yürüdü dostlar!*

*Yüce Tanrım Şükrü Kaptanı az yaşattı
Kitaplarıyla Denizli 'mizi kuşattı
Egayder 'i bütün dünyaya tanıttı,
Şükrü Tekin Kaptan hakka yürüdü dostlar!*

*İran 'da vefat etti Şükrü Tekin Kaptan,
Odur şairleri, yazarları dünyaya tanıtan
Uluslar arası sempozyumlara can atan,
Şükrü Tekin Kaptan hakka yürüdü dostlar!*

*Tekin Kaptan 'sız Denizli kaldı sessiz,
Egeli şairler, yazarlar kaldı Öksüz
Bürosuna vardım sessiz, sedasız, ıpsız
Şükrü Tekin Kaptan hakka yürüdü dostlar!*

*Mustafa der yıldızımız İran 'da söndü,
Güle güle uğurladık; tabutta döndü,
Yazarlar Birliği viraneye döndü,
Şükrü Tekin Kaptan hakka yürüdü dostlar!*

(Mustafa Demirci, Şair, 19 Mart 2011, Denizli)

Kaleme alınan bu övücü yazılar, başkalarının nazarındaki Şükrü Tekin Kaptan imajını göstermesi açısından elbette önemlidir. Alanda eğitimi bulunmamasına rağmen, mahalli kültürün korunmasında Şükrü Tekin Kaptan'ın ortaya koymuş olduğu bu çalışmalar taraflı tarafsız herkesin takdirini kazanmış ve neticede yukarıdaki yazılar ortaya çıkmıştır.

SONUÇ

Bundan önceki bölümlerde Şükrü Tekin Kaptan'ın hayatı, eserleri ve Türk halk bilimi çalışmalarındaki yeri ve önemini üzerinde durulmuştur. Burada, bu araştırmamızın neticelerini ana hatlarıyla özetleyip Şükrü Tekin Kaptan'ın alandaki çalışmalarını değerlendirmeye çalışacağız.

16 Kasım 1942'de Yeşilyuva Kasabası'nda doğan ve 12 Ekim 2007'de İran'da vefat eden Şükrü Tekin Kaptan, Türkiye'de folklor kavramının yeni yeni anlaşılmaya başladığı bir dönemde halk kültürü ürünlerini toplama yönünde büyük gayretler göstermiş değerli bir kültür gönüllüsüdür. Çalışmamızda da bahsettiğimiz gibi, yüzlerce köy, kasaba ve ilçeyi dolaşp binlerce kaynak kişiyle görüşerek bu ürünleri derleyen Kaptan, elde ettiği verileri yazıya geçirerek ölümsüzleştirmiş ve bu faaliyetleri de kendi ifadesiyle "Allah razı olsun işi" olarak görmüştür.

Şükrü Tekin Kaptan, her şeyden önce tek yönlü bir şahsiyet olarak ele alınmamalıdır. O, edebiyattan halk bilimine, tarihten ekonomiye, sağlıktan mizaha kadar, sosyal bilimlerin pek çok alanında kalem oynatmış bir şahsiyettir. Onun en belirgin ve kültür hazinemize katkıda bulunan yönü araştırmacılığı ve kültürel ürünleri yazıya geçirme faaliyetleri olmuştur. Bu merak ve arzu bizlere pek çok eser kazandırmıştır. Amaç toplumu bilgilendirmek olduğundan, ortaya konulan eserlerin dili de oldukça sadedir.

Çalışmada, Şükrü Tekin Kaptan'ın halk bilimi üzerine olan çalışmaları ve alana katkıları üzerinde durulmaya çalışılmıştır. Halk bilimi alanında bir eğitim görmemiş olan Şükrü Tekin Kaptan, tamamen topluma hizmet etme ve halk kültürü ürünlerini geleceğe aktarma amacı ve hevesiyle yola çıkmıştır. M. A. Murray'ın kendi kendini yetiştirmiş folklorcular için kullandığı "amatör folklorcu" tabirine uygun olarak halk kültürü ürünlerini derleme ve yayınlama konusunda önemli çalışmalar yapmıştır. Şükrü Tekin Kaptan'ın ortaya koyduğu eserler onun hiçbir zaman geçim kaynağı olmamış; hatta araştırmalarını gerçekleştirebilmek, eserlerini oluşturabilmek, dernek ve dergi faaliyetlerini gerçekleştirebilmek adına tarlasını satmaktan çekinmemiştir. Bu anlamda, toplumsal bir hassasiyete sahip olan Kaptan, Cumhuriyet neslinin önemli bir

özelliği olan “çevresini aydınlatma” düşüncesiyle hareket etmiş değerli bir kültür gönüllüsü olarak değerlendirilebilir.

Şükrü Tekin Kaptan, Cumhuriyet döneminin ilk zamanlarında hakim olan kırsaldan metin derleyip yayınlama biçimindeki halk bilimi anlayışının temsilcilerindendir. Ele aldığı konularda, özellikle de halk bilimi alanında metotlu çalışmalar ortaya koyamaması bu durumun bir sonucudur. Çalışmalara bakıldığında, halk kültürü çalışmalarındaki en önemli aşama olan yorumlama ve çözümleme noktasında, yani derlenmiş olan malzemenin çeşitli kuramlar ışığında bilimsel olarak değerlendirilmesi noktasında eserlerin eksiklik gösterdikleri söylenebilir. Kuramsal açıdan eksiklik gösteren bu çalışmalar, çoğu kez yazıya geçirilmiş ve bir anlamda dondurulmuş metinler üzerinden gerçekleştirilmiş, folklor ürünlerinin bağlamı, işlevi, yapısı gibi konular üzerinde de durulmamıştır. Bunun yanında, çalışmalarda kaynak kişiler verilmesine rağmen, kimlerden hangi ürünlerin alındığı, nerede alındığı, hangi tarihler arasında alındığı gibi halk bilimi metodolojisi içinde sorulması gereken bazı sorulara cevap niteliğinde olabilecek ifadelere de yer verilmemiştir. Bu noktada Şükrü Tekin Kaptan, üretmekten ziyade, derleyen ve yazıya geçiren bir araştırmacı olarak değerlendirilebilir.

Bunlara rağmen, Şükrü Tekin Kaptan'ın halk bilimi çalışmalarındaki “tespit” ve “derleme” aşamalarında oldukça başarılı olduğunu söyleyebiliriz. Sahada derleme yapmak, topluluğa dışarıdan giren bir kişi için oldukça zordur. Bu durumda derlemecinin işini yapabilmesi için sahip olması gereken bazı özellikler bulunmaktadır. Bu noktada Şükrü Tekin Kaptan, bu işe olan meyli ve merakı yanında, kaynak kişilerle yakın ilişkiler kurmadaki başarısı ile onların sevgisini ve hürmetini kazanmıştır. Derleme yapacağı kişilere mutlaka birisinin selamıyla giden Kaptan, bu araştırma gezilerinin pek çoğuna eşi ile birlikte katılmıştır. Şüphesiz bu özellikler ve davranışlar, kaynak kişilerin çekincelerini gidermede ve arada samimiyet bağı kurmada önemli adımlardır. Görüştüğü kişilere tepeden bakmayan ve onları birer kültür hazinesi olarak ele alan Kaptan, kaynak kişilere de kendisini sevdirmiş ve araştırmalarından sonra da bu dostluk bağına devam ettirmiştir. Bu özellikleriyle Şükrü Tekin Kaptan, en az profesyonel halk bilimciler kadar sahadan malzeme toplamış ve mukayeseli halk bilimi çalışmalarına kaynak sağlamıştır.

Şükrü Tekin Kaptan'ın Denizli folkloruna yaptığı katkılar göz ardı edilmemesi gereken bir başka konudur. Başta, doğduğu Yeşilyuva Kasabası'nda yaptığı derlemeler sonucu yayınladığı kitap ve bildiriler dışında, Denizli'nin merkez ve ilçelerindeki halk kültürü ürünlerini kapsayan önemli yayınlar gerçekleştirerek Denizli şehir folkloru çalışmalarında söz sahibi araştırmacılardan birisi olmuştur. Şükrü Tekin Kaptan'ı ve eserlerini incelemek, Denizli kültürü ve folkloru ile ilgili unutulmaya yüz tutmuş değerlerimizi ortaya çıkarma bakımından da önemli bir çalışma olmuştur.

Şükrü Tekin Kaptan'ın "teşkilatçı" yapısı da üzerinde durulması gereken bir diğer noktadır. Çeşitli derneklerde kurucu ya da itici güç olarak karşımıza çıkan Kaptan, özellikle Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği'ni kurarak halk bilimi çalışmalarına önemli katkılar sağlamıştır. Onun vefatından sonra büyük ölçüde durma noktasına gelen dernek faaliyetlerinin tekrar canlandırılması gerekliliği de üzerinde durulması gereken bir başka konudur.

Diğer önemli bir konu ise, çalışmada bahsedilen eserlerin pek çoğunun kaybolmuş ya da çeşitli yerlere dağılmış olmasıdır. Şükrü Tekin Kaptan'ın ailesinde sadece birkaç eseri muhafaza edilebilmiştir. Elde bulunan ve çeşitli yerlere dağılan eserlerin toplanarak basılması ve folklor araştırmacılarının hizmetine sunulması gerekliliği de ortadadır.

Bu açıklama ve değerlendirmelerden sonra denilebilir ki, Şükrü Tekin Kaptan, mensup olduğu coğrafyanın kültürel ürünlerini tespit etme, derleme ve yayınlama noktasında bireysel olarak önemli faaliyetlerde bulunmasına rağmen hak ettiği değeri ne yazık ki görememiştir. Sadece Denizli folkloru için değil, Türk folkloru için de önemli olan bu şahsiyetin ve eserlerinin ön plana çıkarılması ve bilinmesinin sağlanması yetkili kurumların önünde duran bir görev olduğu kadar, folklor araştırmaları için önemli bir merhale olacağı düşüncesindeyiz. Bilimsel çalışmaların yapılabilmesi için, sahadan derlenen malzemelere ihtiyaç duyulduğundan, Kaptan'ın yazıya geçirdiği ürünlere ulaşımın sağlanması halk bilimciler açısından önemli bir hizmet olacaktır.

KAYNAKLAR

- Akalın, Şükrü Haluk vd. (2009). *Türkçe Sözlük*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- Assmann, Jan (2001). *Kültürel Bellek Eski Yüksek Kültürlerde Yazı, Hatırlama ve Politik Kimlik*, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- Barkan, Ömer Lütfi (tarihsiz), *Osmanlı İmparatorluğunda Kolonizatör Türk Dervişleri*, <http://turkoloji.cu.edu.tr/GENEL/barkan.pdf> (30.04.2013).
- Briggs, Asa (2007). “Kültür” (Çeviren: Sevim Kebeli), *Milli Folklor Uluslararası Kültür Araştırmaları Dergisi*, S. 74. s. 99-104.
- Çelebioğlu, Sinem (2007). *Türk Edebiyatında Modern Biyografinin Doğuşu*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çobanoğlu, Özkul (2002). *Halkbilimi Kuramları ve Araştırma Yöntemleri Tarihine Giriş*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- “Denizlililere Kırgınım”,
<http://www.acipayam.com/modules.php?name=News&file=article&sid=1491>
(10.10.2012).
- Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği (2002). “1. Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türküler ve Ozanlar) Sempozyumu”, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, Denizli.
- “Eğreti Gelin Tartışması: Bu Film İnfiyal Yaratacak”,
<http://www.habervitrini.com/haber/egreti-gelin-tartismasi-bu-film-infiyal-yaratacak-145792/> (3.11.2012).
- Ekici, Metin (1999). “Halk Bilimi ve Halk Bilgisi Üzerine Bir Deneme”, *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, S. 3. s. 2-9.
- Elçin, Şükrü (1997). *Halk Edebiyatı Araştırmaları*, Akçağ Yayınları, C. II, Ankara.
- Ergur, Ali vd. (2011). *Kültür Sosyolojisi*, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.
- Evliyaoğlu, Sait ve Baykurt, Şerif (1988). *Türk Halk Bilimi*, Ofset Reprodüksiyon Matbaacılık, Ankara.
- Goldstein, Kenneth S. (1977). *Sahada Folklor Derleme Metotları* (Çeviren: Ahmet E. Uysal), Başbakanlık Basımevi, Ankara.
- Gökalp, Ziya (2007). *Bütün Eserleri - Kitaplar 1*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- Güngör, Erol (2003). “Kültür Değişmesi ve Milliyetçilik”,
<http://yunus.hacettepe.edu.tr/~skucuk/ekitap/kulturdegismesi1.pdf> (23.02.2013).

- Güvenç, Bozkurt (2010). *İnsan ve Kültür*, Boyut Yayıncılık, İstanbul.
- Haytoğlu, Ercan (2010). *Denizli Basın Tarihi (1909-2009)*, Pamukkale Üniversitesi Yayınları, Sistem Ofset Basım Yayın San. ve Tic. Ltd. Şti. Ankara.
- İlbars, Zafer, “Kişiliğin Oluşmasındaki Kültürel Etmenler”,
<http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/26/1029/12451.pdf> (10.11.2012).
- İsen, Mustafa, “Türkçenin Biyografi Kaynakları”,
http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/turkcenin_biyografi_kaynaklari.pdf (10.4.2013).
- İslam Ansiklopedisi (1970). “*Tarih*”, C. XI, Millî Eğitim Basımevi, İstanbul 1970.
- Kalafat, Yaşar (2003). “Ahi Türbeleri Etrafında Oluşan Halk İnançları”, *TÜBAR(Türklük Bilimi Araştırmaları)-XIV*. s. 177-187.
- Kaptan, Şükrü Tekin (tarihsiz). *Denizli Halk Kültürü Ürünleri*, C. 1. Denizli.
- Kaptan, Şükrü Tekin (1985). *Atalar Mirası (Türk Atasözleri, Öz Deyimler)*, Denizli.
- Kaptan, Şükrü Tekin (1991). *Sazının Telinden Gönül Sesinden “Âşık Ali Taş”*(Yayınevi yok), Denizli.
- Kaptan, Şükrü Tekin (1993). *Gönül Sultanları Denizli’de (Türbeler – Yatırlar)*, Basım Ajans Matbaacılık ve Reklamcılık Tesisleri, Denizli.
- Kaptan, Şükrü Tekin (1995). *Şifa Kaynaklarımız (Denizli’de Kaplıca-Ilıca ve Şifalı Sular)*, Denizli.
- Kaptan, Şükrü Tekin (2004). *Kurtuluş Savaşı’nda Denizlili Önderler*, Bilal Ofset Matbaacılık, Denizli.
- Kaptan, Şükrü Tekin (Haz.) (2007). *IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Maniler) Sempozyumu*, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği (Yazar-Bir) Yayınları, İzmir.
- Kaptan, Şükrü Tekin (2010). “*Denizli’de Adet ve Gelenekler*”, Merkez Efendi Sempozyumu, Denizli Belediyesi Kültür Yayınları, Denizli.
- Kaya, Resul (2009). “Tuhfe-i Nâilî’de Şair Kimlikleri”, *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 4/2 Winter, s. 760-777.
- Kayacan, İsa, Dr. “Şükrü Tekin Kaptan’ı Unutmamak”,
<http://www.anayurtgazetesi.com/default.asp?page=yazar&id=4293> (10.11.2012).
- Kayacan, İsa (2008). *Mezarlık Kültürümüzden Örnekler*, İmaj Center, Ankara.

- “*Kaybolan Meslekler Kitaplaşıyor*”,
<http://www.acipayam.com/modules.php?name=News&file=print&sid=1620>
 (3.11.2012).
- Kılıç, Filiz (2007). *Edebiyat Tarihimizin Vazgeçilmez Kaynakları: Şair Tezkireleri*,
<http://ekitap.kulturturizm.gov.tr/dosya/1-219089/h/girisyazisi.pdf>
 (10.11.2012).
- Köktürk, Milay (2006). *Kültür Bilimi Yazıları*, Hece Yayınları, Ankara.
- Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP) (2007),
Gazetecilik Alanı Planlı ve Etkili Yazma, Ankara.
http://hbogm.meb.gov.tr/modulerprogramlar/kursprogramlari/halkla_iliskiler/moduller/planliveetkili_yazmak.pdf (27.10.2012).
- “*Muğla: Türk Dünyasında Maniler Sempozyumu Sona Erdi*”,
<http://www.haberler.com/mugla-turk-dunyasinda-maniler-sempozyumu-sona-haberi>
 (10.11.2012).
- Oğuz, Esin Sultan (2011). “Toplum Bilimlerinde Kültür Kavramı”, *Edebiyat Fakültesi Dergisi (EFD)*, Cilt/Volüme 28, S. 2. s. 123-140.
- Oğuz, M. Öcal vd. (2006). *Halkbiliminde Kuram ve Yaklaşımlar 1*, Geleneksel Yayıncılık, Ankara.
- Oğuz, M. Öcal (2009). “Somut Olmayan Kültürel Miras ve Kültürel İfade Çeşitliliği”, *Milli Folklor Uluslararası Kültür Araştırmaları Dergisi*, S. 82. s. 6-13.
- Oğuz, M. Öcal vd. (2010). *Halkbiliminde Kuram ve Yaklaşımlar 2*, Geleneksel Yayıncılık, Ankara.
- Ong, Walter J. (2010). *Sözlü ve Yazılı Kültür Sözüün Teknolojileşmesi*, Metis Yayınları, İstanbul.
- Örnek, Sedat Veyis (1995). *Türk Halk Bilimi*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- Şakir, Kemal (1927). *Tarihi, Coğrafi, İctimai, Sıhhi Noktai Nazardan Denizli*, (Çev. Şükrü Tekin Kaptan ve Mehmet Kaya), Hüsnü Tabiat Matbası, İstanbul.
- Türk Ansiklopedisi (1955). “*Biyografya*”, C. VII., Maarif Basımevi, İstanbul.
- Uslu, Abdülkadir (2008). “Artık ‘Tebessüm’ İçin Pamuk Tarlasını Satan Adam Yok”, *Yeni Akrep (Uluslararası Karikatür ve Mizah Dergisi)*, S. 68. s. 6
- Uslu, Abdülkadir, *Şükrü Tekin Kaptan (Hayatı-Eserleri Bibliyografyası)* (Basıma Hazır Eser).

“Yaz-Ar-Bir başkanlığına Abdulkadir Uslu seçildi”, <http://www.haberler.com/yaz-ar-bir-baskanligina-abdulkadir-uslu-secildi-haberi> (10.10.2012).

Yazıcıoğlu, Önder (2010). *Türklerin Kültür Tarihi*, Kalipso Yayınları, İstanbul.

Yeniçeri, Mehmet Fevzi, “*Tebessüm ve Oğuz Aral*”,
<http://www.mehmetfevziyeniceri.com/?part=yazilar&bolum=izle&vid=150&itle=TEBESS%DCM%20VE%20O%20DUZ%20ARAL> (23.02.2013).

Kaynak Kişiler

K;1: Nurten Kaptan, İlkokul, 68, Ev hanımı

K;2: Deniz Kaptan, Üniversite Mezunu, 42, Serbest Meslek

K;3: Burcu Negiz (Kaptan), Üniversite Mezunu, 34, Ev Hanımı

K;4: Erdem Negiz, Üniversite Mezunu, 38, Denizli İhracatçılar Birliği-İdari Memur

K;5: Mithat Makal, Üniversite Mezunu, 67, Yazar-Matbaacı

K;6: Ercan Haytoğlu, Üniversite Mezunu, 49, Öğretim Üyesi

K;7: Abdulkadir Uslu, Üniversite Mezunu, 51, Makine Mühendisi - Kızılcabölük Belediye Başkanı

K;8: Şerif Kutludağ, Üniversite Mezunu, 59, Öğretim Görevlisi

K;9: Sadık Dağdeviren, Ortaokul, 57, Gazeteci-Yazar-Şair

K;10: Nihat Sönmez, Lise Mezunu, 63, Ozan

K; 11: Hasan Kallımcı, Üniversite Mezunu, 64, Sınıf Öğretmeni-Yazar

K; 12: Bekir Caner, Üniversite Mezunu, 61, Sınıf Öğretmeni - İlköğretim Müfettişi - Yazar

K; 13: Hüseyin Taşçı, İlkokul Mezunu, 53, Lokanta İşletmecisi

*Kaynak kişilerle olan görüşmeler 2013 yılı içerisinde “sözlü” olarak gerçekleştirilmiştir.

EKLER

T. C.

NÜFUS HÜVIYET CÜZDANI

№461780 * H

19968

Bu nüfustan otuz iki şahittir.

Soyadı	Koçsolan
Adı	Gübrü Tekin
Erkek mi Kadın mı	
Babasının adı	Mehmet
Anasının adı	Ayşe
Doğum yeri	Yedigöller
Doğum tarihi	18-11-1942 Bin dokuz yüz kırk iki

Fethiye Süleyman
Gelenlik

Ek-1

MALİYE BAKANLIĞI
..A.F.YON... Defterdarlığı
Vergi Kontrol Memuru

Sicil No : 19259

İmzası

Görevini ifa sırasında maliye ve mülkiye memurları tarafından kendisine her türlü yardım yapılması gerekir:

Gelirler Genel Müdürü

Defterdar

ŞUKRU T. KAPTAN

Ek-2

Ek-3

Ek-4

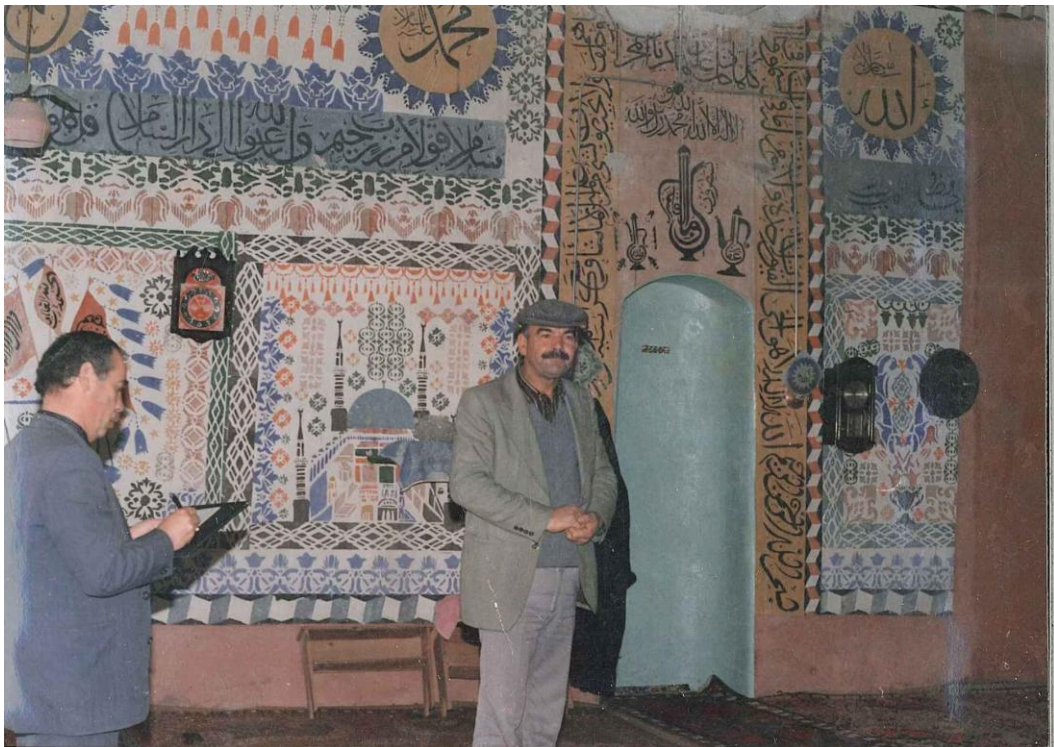
Ek-5

Ek-6

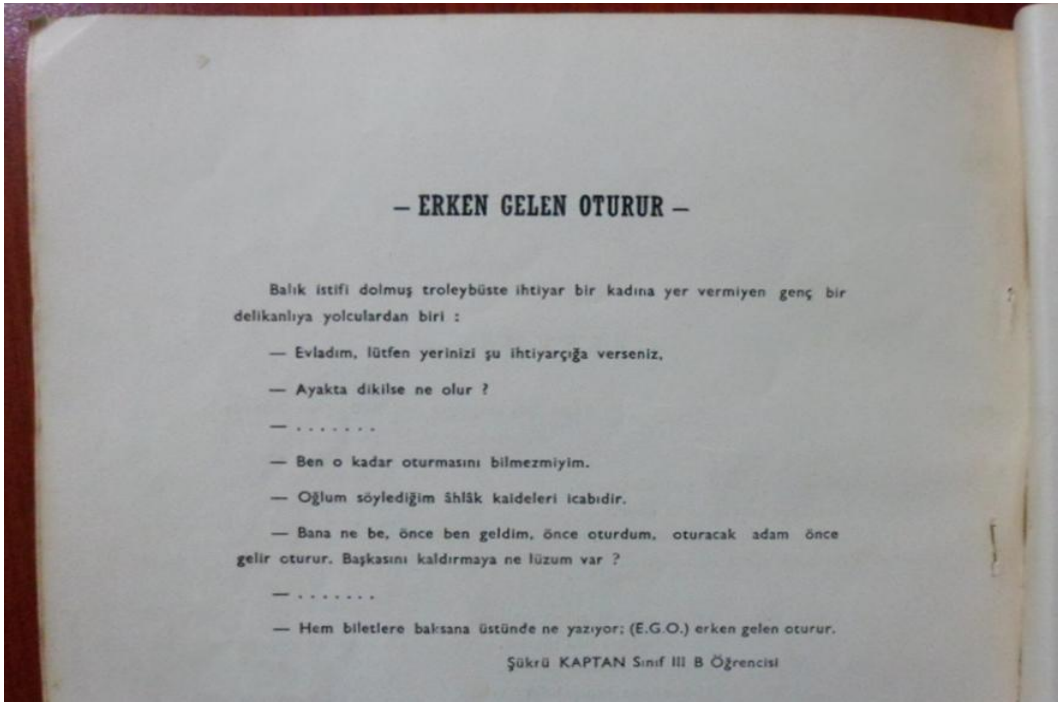
Ek-7

Ek-8

Ek-9

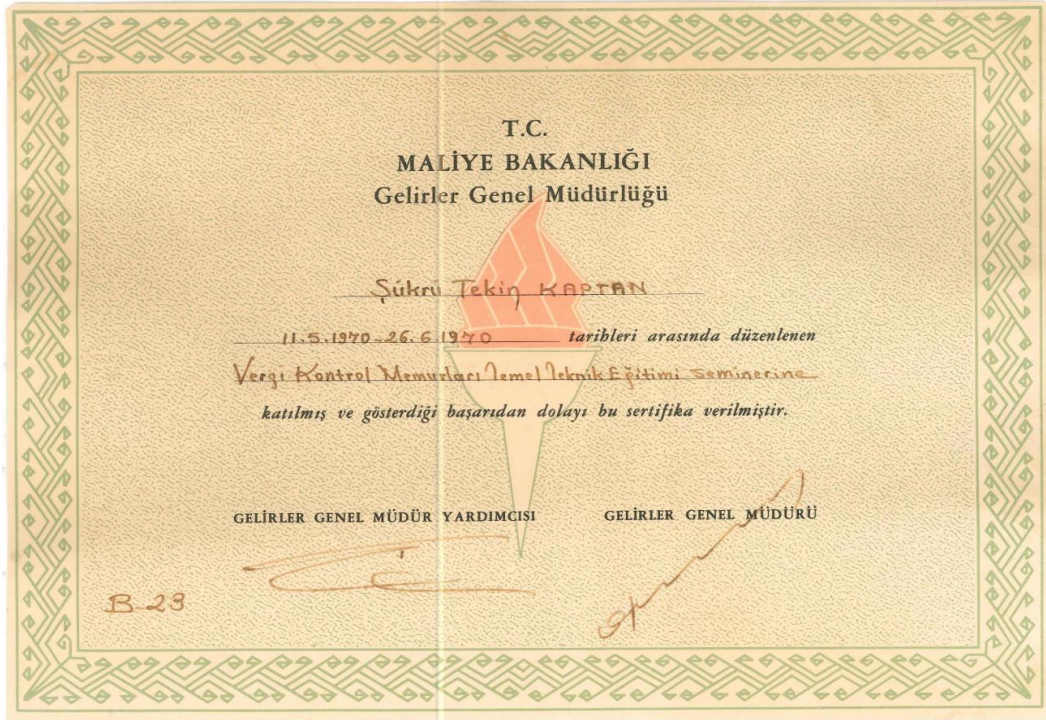
Ek-10

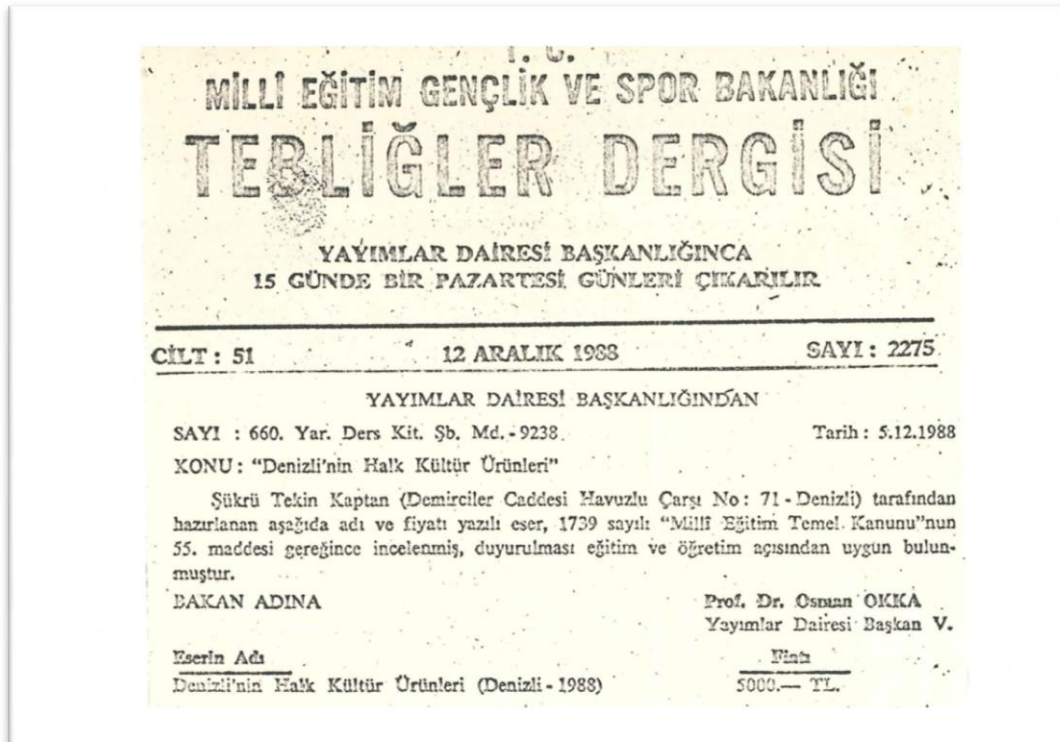
Ek-11

Ek-12

Ek-13

Ek-14

Pervari:14/12/1967

Sayın Malmüdürlü Şükrü Kaptan

2/Aralık/1967 günlü mektubunuzu ~~aldık~~ 12/12/1967 gününde ancak alabildim. Mektubunuzda İlçemizin umumi durumunu soruyorsunuz; ilçemiz her bakımından geri kalmış bir ilçedir. Elektrik tesisatı yoktur. Vilayete vesait henüz çalışmamaktadır. Hayvanla ancak 2 veya 3 günde İlçeye gelebilmektedir. Lojman yok hatta ev bile kazada bulunmaz şayet evli iseniz getirmeye imkan yoktur. ancak bu kazaya bekar olarak gelebilirsiniz. Bekarlar için Lokanta lazım oda bulunmaz Ziraat Bankası var Maliye dairesinde mevcut memurlar muhasebe memuru, İki vergi memuru bir veznedar milli emlak memuru tahsildar bir adet bür odacı mevcuttur. Malmüdürlüğünü soracak olursanız 4 aydır görevinden ayrılmış yiyecek hususu bakımından yedi ay toptan erzak temin etmekteyiz. Yolsuzluk yüzünden her bir memur bütün ihtiyacını 3 veya 4000 bin lira ile kışlık ihtiyacını temin edebilir. Buranın iş hacmini sorarsanız elimizde 30 tane esnaf mevcuttur onlarda Götürü usulden vergiye tabidir. Defter tutacak esnaf yoktur. kaza durumundan başka diyeceğimiz bir husus yoktur. cümle arkadaşlarımızın selam ve hürmetleri vardır. Selamlar

Ali İhsan Beştaş
Muhasebe Memuru

T. C.
MALİYE BAKANLIĞI
Tetkik Kurulu Başkanlığı

Ankara, .../.../1968

Sayı: 4.0052.2
1

EK :

Sayın Şükrü T. Kaptan

Memuriyetinize mani ve cezai bir durum yaratmayacak şekilde gerek mesleki gerekse edebi yazılar yazmanızda bir mahzur yoktur. İç veya dış politikaya temas etmemek şartıyla ve memuriyet vazife ve selâhiyetinize hâlel getirmemek üzere Memurin Kanununa uygun olarak hareket edebileceğinizi şahsen ifade etmek isterim.

Bilgi edinilmesi rica olunur.

NEŞRİYAT MÜDÜRÜ

Çelençay

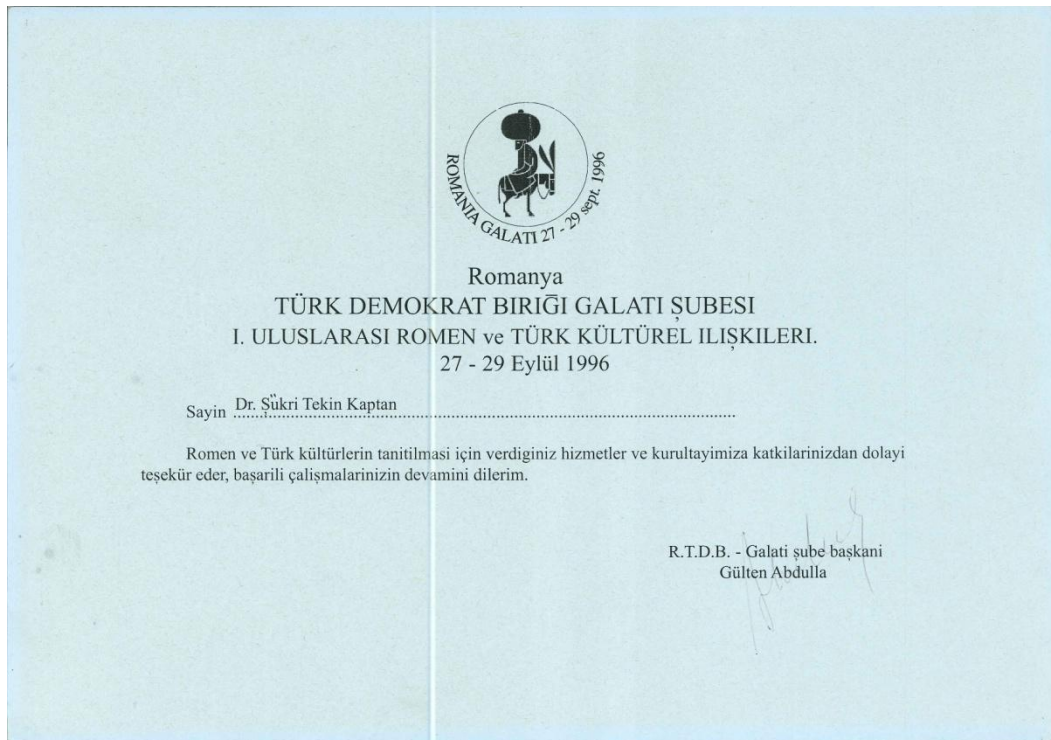
Ek-18

Ek-19

Ek-20

Ek-21

MOTİF

HALK OYUNLARI EĞİTİM DERNEĞİ

Sayı:
Konu: Motif Halk Bilim Ödülleri

16.12/1997

Denizli İli Valiliğine

Sayın Vali,

Türk Kültürü hakkında bilgi toplamak, Yurt içinde ve Yurt dışında sergilemek, sevdirmek ve tanıtmak amacıyla 1988 yılında kurulan Motif Halk Oyunları Eğitim Derneği ile Motif Dergisi'nin Geleneksel hale getirdiği ve üç yıldan bu yana Türk Halk Kültürü'ne hizmeti geçen Kişi, Kurum ve Kuruluşlara çeşitli dallarda Halk Bilim Ödülleri verilmektedir.

Kültürümüze hizmeti geçen ve ülke çapında araştırmalar yapmış olan kişi ve kuruluşlar, Kültür Bakanlığı, Valilikler ve üçüncü şahıslardan gelen teklif ve öneriler doğrultusunda, kurulan komisyonumuzun titiz çalışmaları neticesinde saptanmış ve ödüllendirilmeleri kararlaştırılmıştır.

Türkiye çapında yapılan değerlendirmeler doğrultusunda, iliniz bünyesinde yaptığı araştırmalar ve çalışmalar nedeniyle Sayın Şükrü TEKİNKAPTAN Yöresel Folklor Araştırma ve Çalışmaları Mansiyon Ödülüne layık görülmüştür. Şükran Belgesi'nin makamınızca sahibine verilmesini arz eder, saygılar sunarız.

Ekber YEŞİLYURT
Motif Dergisi
Yazı İşleri Müdürü

TEŞEKKÜR BELGESİ

Sayın; ŞÜKRÜ TEKİN KAPTAN

*Beldemizin ekonomik kalkınmasında
yapmış olduğunuz
maddi manevi üstün hizmetlerinizden,
milli ve insani olarak örnek davranış
ve başarılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.*

Osman ERKLi
Belediye Başkanı

30 / 05 / 1998

KIZILCABÖLÜK BELEDİYE
BAŞKANLIĞI

Ek-24

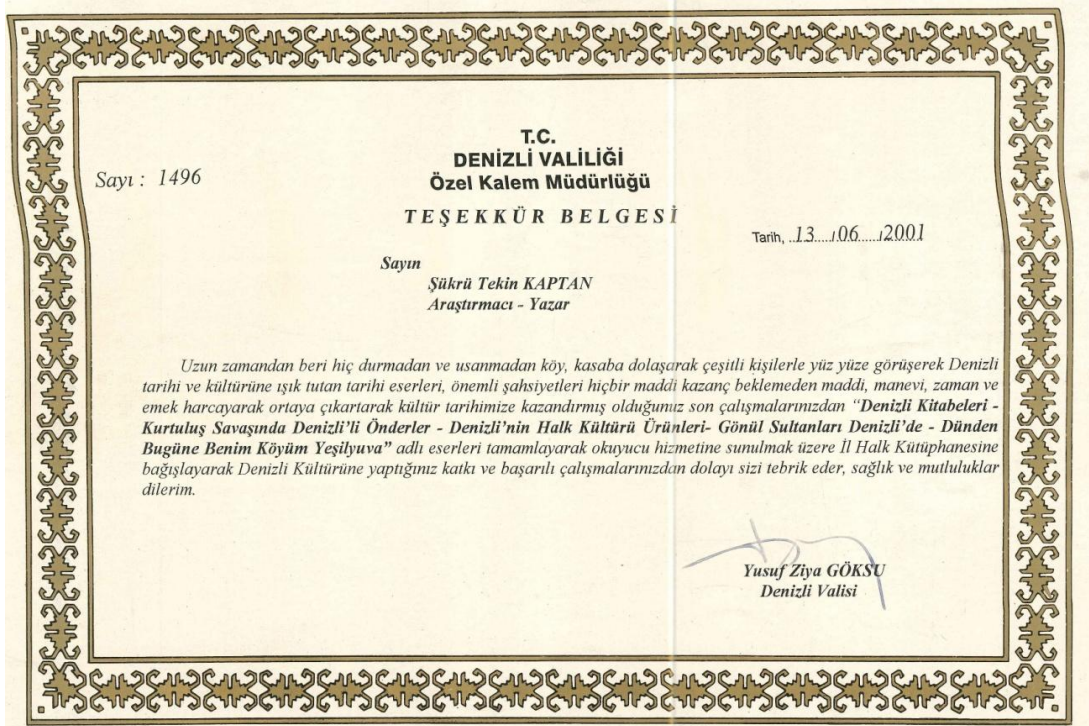
Ek-25

Ek-26

Ek-27

Ek-28

Ek-29

Teşekkür Belgesi

Sayın

.....*Silkeli TEKİN KAPTAN*.....

.....*Arastiramacı Yazar*.....

18..19.....Eylül 2001 tarihinde

*İlçemizde düzenlenen "Dünden Bugüne Çivril"
sempozyumuna bildiri ile katılmanızdan dolayı
şükranlarımızı sunarız.*

Ahmet ATEŞ
Çivril Belediye Başkanı

Aydın ERGÜN
Çivril Kaymakamı

Ek-31

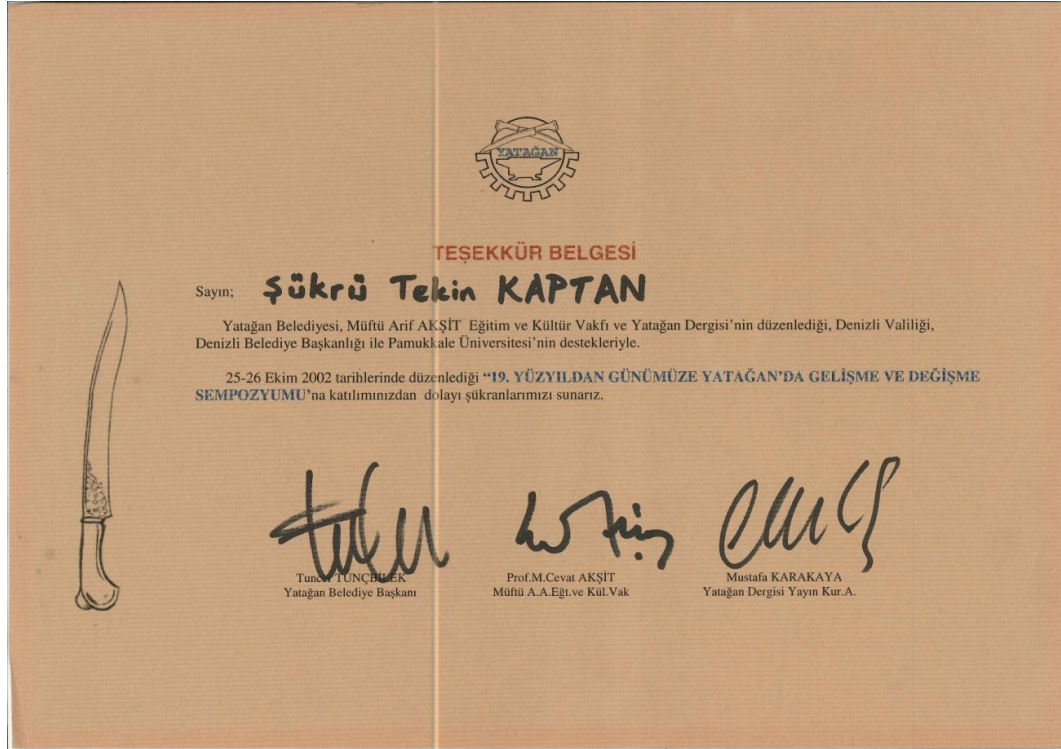
Ek-32

Ek-33

Ek-34

Ek-35

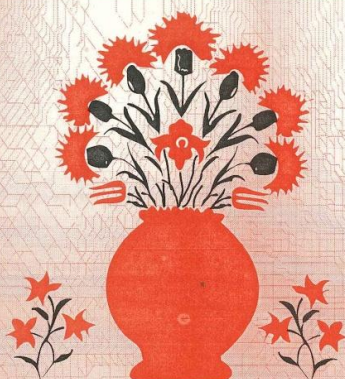
Ek-36

Ek-37

Ek-38

2004

XIII. MEĞYHAPPOĞEH FECTIBIBAJ
HA PROJETHI BECEJBI

XIII. ULUSLARARASI HIDIRELLEZ
BAHAR ŞENLİKLERİ FESTİVALİ

БЛАГОДАРИЦА ŐUKRAN BELGESİ

Sayın

Őukrő Tekin
KAPTAN
(Türkiye)

за придонес во издигањето на квалитетот на Фестивалот и симпозиумот
Festival ve Sempozyumumuza katkılarından dolayı teşekkür eder Őukranlarımızı sunarız

04-08 Maj (Mayıs) 2004
Чалакли, Валандово / МАКЕДОНИЈА
Çalıklı, Valandova / MAKEDONYA

Dr. Şenol Tahir
Festival Düzenleme
Kurulu Başkanı

Ek-40

Ek-41

Ek-42

Ek-43

Ek-44

Ek-45

15.

ULUSLARARASI HİDİRELLEZ BAHAR ŞENLİKLERİ FESTİVALI
 МЕЃУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ ПРОЛЕТНИ ВЕСЕЛБИ
 INTERNATIONAL SPRING JOLLY FESTIVAL

2006

ŞÜKRAN BELGESİ БЛАГОДАРНИЦА

Sayın,

Şükrü Tekin Kaptan

TÜRKİYE

Festival ve Sempozyumumuza katkılarından dolayı teşekkür eder şükranlarımızı sunarız.
 за придонес во издигањето на квалитетот на Фестивалот и симпозиумот.

Makedonya Kültür Bakanlığının Kararıyla Uluslararası Hidirellez Bahar Şenlikleri Festivali 2003 yılı'ndan CUMHURİYET ETKİNLİKLERİ listesine dahil edilmiştir. Etkinlikler Makedonya ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetlerinin Desteğiyle Gerçekleştirilmektedir.

Меѓународниот Фестивал со одлука на Министерството за култура на Р. Македонија од 2003 година е РЕПУБЛИЧКА МАНИФЕСТАЦИЈАТА ОД ПОСЕБЕН НАЦИОНАЛЕН ИНТЕРЕС и се организира во соработка со Владата на Р. Македонија и Р. Турција

05 - 08. 05. 2006

Çalıkli, Valandova / MAKEDONYA
 Чалакли, Валандово / МАКЕДОНИЈА

 Dr. Şenol Tahir
 Festival Düzenleme
 Kurulu Başkanı
 Претседател на Фестивалот

Ek-46

Ek-47

Ek-48

Ek-49

Ek-50

**T.C.
DALAMAN BELEDİYE BAŞKANLIĞI**

TEŞEKKÜR BELGESİ

**Sn :Şükrü Tekin KAPTAN
Yaz-Ar-Bir - Gn - Bşk**

Belediyemizce 12-18 Mayıs 2007 tarihlerinde yapılan III. Dalaman Kültür Turizm ve Sığla Festivali ve Ukrayna Kırım Özerk Cumhuriyeti Kirov Bölgesi ile yapılacak olan Kardeş Kent Projesine yapmış olduğunuz katkılarınızdan dolayı, teşekkür eder, Saygılar sunarım.

**Dr. Bayhan KORKUT
Dalaman Belediye Başkanı**

KKTC'nin 16. Yıldönümü münasebetiyle verilecek yemek

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Cumhurbaşkanı

Rauf R. Denktaş

15 Kasım, Pazartesi

günü saat 19:30

verecekleri Akşam Yemeğini
şerefleştirmelerini

Sayın *S. Tekin Kaptan* 'den
rica ederler

Dome Otel

L.C.V.
Tel : 228 3444

Ek-52

K.K.T.C.'nin 16. Yıldönümü Münasebetiyle....

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

Başbakanı

Dr. Derviş EROĞLU ve Bayan EROĞLU

16 Kasım 1999 Salı günü saat 20:00'de
verecekleri

akşam yemeğini
şerefleştirmelerini

Sayın *Şükrü Tekin Kaptan* 'den
rica ederler.

Salamis Conti Resort
Gazimagusa

LCV.
Yalnız Mazeretler
Tel : 22 84281

Ek-53

Ek-54

Ek-55

SANAT KİTABEVİ

Karanfil Sok. Birlik İş Merkezi 5/2
Kızılay - ANKARA - TÜRKİE
Tel: 410 62 03

ŞÜKRÜ TEKİN KAPTAN
Esetepe Mah.270.Sok.No:65
DENİZLİ

1.4.1993...ANKARA

Sayın Ş.Tekin Kaptan,

1988 yılında yayınladığınız "DENİZLİ'NİN HALK KÜLTÜRÜ ÜRÜNLERİ Cilt 1" adlı kitabınızı bir tesadüf sonucu edindik.Biz Ankara'da sahafız.Anadolu'da basılan sizinki gibi, iyi çalışmalarını getirtip satıyoruz.Herşeyden önce,memleket sevgisiyle yazılmış bu güzel kitabınızdan dolayı sizi tebrik ederim.

Kitap piyasaya çıkmalı epey olmuş,bu konularla ilgili olmamıza rağmen,utanarak söylüyorum,kitabınızı yeni gördük.Eğer hâlâ elinizde kalmışsa adresimize 5 adet gönderir misiniz? Tabii bu çalışmanın diğer ciltleri de yayınlanmışsa onlardan da bir okadar isteriz. Ödemeli olarak gönderebileceğiniz gibi,ederini: adınıza havale de edebiliriz.Yöre kültürü ile ilgili başka basılı eseriniz varsa bize lütfen haber veriniz.

Değerli çalışmalarınızın devamını diler, saygılar sunarım, efendim...

AHMET YÜKSEL

Ankara, 8.11.2000

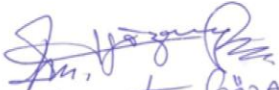
Sayın
Şükür Tekin KAPTAN,
Muzadiye mah, 357. sokak
Güvenç İş hanı, kat: 7, No: 154
Denizli

Değerli Kaptan,

Yaz aylarında istediğim kitabınıza
lütfenip göndermişsiniz. Ne yazık ki hemen
cevaplandıramadım. Eylül'de iki kongre (bir:
Belçika'da!), Ekim'de iki konferans (Almanya'da)
dolayısıyla çok geciktim. Lütfen kusura
bakmayın. Şimdi dersler ve sınavlar
yönlendirmeden teşekkür etmemi hoşgörülle
karşılacağınızdan eminim...

Kitabınızı parça parça okuyorum. Yer yer
öğrencilerime de aktarıyor, bilgileştiriyorum.

İlginize istenilince teşekkür ediyorum.
İşlerim, mütleri ve güzel günler diliyorum.
Saygı ve sevgilerimle...

Prof. Dr. Nevzat GÖZAYDIN
AU/Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi
Halk Bilimi (Folklor) Bölümü Başkanı

MAGAZİN, EKONOMİ, SİYASET, SPOR VE HABER'DE

Son Nokta

E-mail: sonnokta@ttnet.net.tr Web: http://www.denizlisonnokta.com

30 HAZİRAN 2004 ÇARŞAMBA YIL: 1 SAYI: 221 FİYATI: 300.000.- TL

Denizli kültürü Japonya'ya taşınacak

Tokyo Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü Gönüllü Araştırmacı ve Yazarlarından Kojima Mitsuko, Denizli kültürünü araştırmak üzere ilimize geldi. EGAYDER'in davetlisi olarak Denizli'ye gelen Mitsuko, Dört gün süre ile araştırmalarda bulunacak 4'te

Denizli kültürü Japonya'ya taşınacak

Mustafa KARAPINAR
Kültürel alanda yaptığı çalışmalarından sıklıkla söz ettiren Egeli Araştırmacılar ve Yazarlar Birliği (EGAYDER), Tokyo Türk Kültürü Araştırma Enstitüsü Gönüllü Araştırmacı ve Yazarlarından Kojima Mitsuko'yu Denizli'de ağırlıyor. Geçen sene Malatya bölgesinde araştırma ve inceleme yapan ve sunduğu izlenimlerini kitapta toplayan Mitsuko, Denizli kültürünü yakından tanıma ve incelemelerde bulunmak için Denizli'ye geldi. Denizli tarihi ile ilgili EGAYDER Genel Başkanı Ş. Tekin Kaptan'dan bilgiler alan Mitsuko, Japonca yazacağı kitabını Japonya'da piyasaya çıkartacak.

DENİZLİ'Yİ BEĞENDİ
Denizli'nin Japonya'da tanınmadığını ifade eden ve Denizli gezisi ile ilgili bilgiler veren Kojima Mitsuko, Denizli'nin tarihi ve kültürel açıdan çok zengin bir il olduğunu bildirdi.

Denizli'ye ilk kez geldiğini söyleyen Mitsuko, EGAYDER Genel Başkanı Kaptan'a da yakın ilgisi ve yardımlarından dolayı teşekkür etti. Mitsuko, "Denizli'de yapacağım incelemelerimi kitapta toplayıp gittiğimiz her yerde anlatacağım. Japonya'ya döner dönmez iki adet büyük toplantı var. Orada Denizli'yi anlatacağım" dedi. EGAYDER Genel Başkanı Ş. Tekin Kaptan da yaptığı kısa açıklamada, Kojima Mitsuko'yu Denizli'de ağırlamaktan büyük mutluluk duyduğunu ve bu çalışmanın Denizli kültürü açısından büyük bir önem taşıdığını bildirdi.

Ek-58

Sayın Şükürü Tekin KAPTAN 04.8.15

Denizli'yle gösterdiğiniz misafirperverliğe teşekkür ederim. Çok sayıda kitaplarınıza da teşekkürler.

Hamminize çok çok selam var. Onun yemekleri için, bana karşı sıcak davranışına teşekkür ederim. Her şey tek tek hatırlıyorum. Fotoğrafları gönderiyorum. Zafmet veriyorum.

Alınca bildirecekseniz sevinirim. Hoşça kalın Mitsuko Kojima

Ek-59

Araştırmacı yazar yurt dışında Denizli'yi temsil edecek

Denizlili Araştırmacı Yazar Şükrü Tekin Kaptan, Yunanistan ve Makedonya'da mayıs ayında yapılacak olan 33. Uluslararası Köprülü Hıdırellez Şenlikleri ve Halk Kültürü Bayramı'nda Türkiye'yi temsil edecek iki kişiden biri olarak seçildi

Denizlili Araştırmacı—Yazar Şükrü Tekin Kaptan, Yunanistan ve Makedonya'da mayıs ayında yapılacak olan 33. Uluslararası Köprülü Hıdırellez Şenlikleri ve Halk Kültürü Bayramı'nda Türkiye'yi temsil edecek iki kişiden biri olarak seçildi. Yunanistan ve Makedonya'da bu yıl yapılacak olan 33. Uluslararası Köprülü Hıdırellez Şenlikleri ve Halk Kültürü Bayramı'nda Türkiye'yi, Ege'de Araştırmacılar ve Yazarlar Birliği (EGAYDER) Genel Başkanı Denizlili Ünlü Araştırmacı—Yazar Şükrü Tekin Kaptan ile Folklor Araştırma Kurumu Genel Başkanı İrfan Ünver Nasrattinoğlu

temsil edecek. Yunanistan ve Makedonya'da 4 ile 9 Mayıs 2004 tarihleri arasında gerçekleştirilecek olan şenlik ve bayram öncesinde kısa bilgiler veren EGAYDER Genel Başkanı Ş. Tekin Kaptan, şimdiye kadar 9 çeşitli ülkede Denizli'yi başan ile temsil ettiğini bildirdi. Kaptan "33. Uluslararası Köprülü Hıdırellez Şenlikleri ve Halk Kültürü Bayramı'na davet edilmiş gurur vericidir. Sempozyuma çeşitli ülkelerden çok sayıda bilim adamı katılıp bildiri sunacaklar. Ben de sempozyumda 'Balkan Yörüklerinde mevsimler ve yağışlar ile ilgili inanmalar' konusunu bir sunum yapacağım." dedi.

Yunanistan ve Makedonya'da katılacağı sempozyumların ardından 18 Mayıs 2004 tarihinde Dıyarkabir Valtişinin organize ettiği 'Uluslararası Ortadoğudan Osmanlıya' konulu sempozyuma katılacak orada da bildiri sunacağım. Ardından 4 ile 12 Temmuz 2004 tarihleri arasında Ukrayna ve Kırım'da yapılacak olan sempozyumlara katılacağım. Ukrayna'da 4. Uluslararası Halk Kültürü Sempozyumu, Kırım'da da 2. Uluslararası şir sempozyumuna katılıp, orada 'Tasar kültürünün Anadolu halk kültürüne yansması' konulu bildiri sunacağım" diye konuştu. **PAMUKKALE**

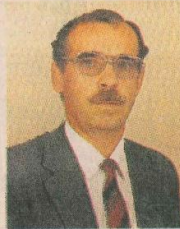
Ek-60

Geçmişten geleceğe *kültür köprüsü*

Güney Türk halk kültürünü bilimsel Gmetod ve yöntemlerle araştırmak, derlemek ve bu alanla ilgili yetenekli insanları eğitmek amacı ile Denizli Halk Kültürü Araştırma ve Eğitim Kurumu Derneği kuruldu. Dernek Genel Başkanı Şükrü Tekin Kaptan yaptığı açıklamada, derneğin geçmişten geleceğe bir kültür köprüsü olmak amacıyla yola koyulduğunu vurguladı.

Artık çocuklarımız bundan sonra halk oyunlarını sadece televizyon veya yarışmalarda seyretmeyecek, halk tiyatrolarına hasret kalmayacak. Türk kültürüne kazandırdığı çalışmaları ile dikkat çeken araştırmacı—yazar Şükrü Tekin Kaptan, insanımızın geçmişini kopuk yaşadığı ve kültüründen giderek uzaklaştığını belirtti. Türk insanının geçmişini yeniden tanıması gerektiğini ifade eden Kaptan, bu amaçla bir dizi çalışma ve sosyal etkinliklere baş-

Kültür—Kur Derneği Genel Başkanı Şükrü Tekin Kaptan

layacaklarını kaydetti. Kaptan, çalışmalarına ilk olarak kısa adı Kültür—Kur olan Denizli Halk Kültürü Araştırma ve Eğitim Derneği Kurumu'nu faaliyete geçirmekle başladıklarını açıkladı. Konu hakkında CHA muhabirinin sorularını cevaplayan Şükrü Tekin Kaptan, dernek hakkında şu açıklamalarda bulundu, "Dernek doğrudan halk kültürünü geliştirmeyi hedef almaktadır. Derneğin hiçbir surette din ve siyasetle ilgisi yoktur. Halkımızın

kendi geleneksel kültür ürünlerini tanımlarını, sahip çıkma ve zamanlarının bir bölümünü bu alanda çalışarak geçirmelerini hedefliyoruz. Özellikle gençlerimizi, kendi öz kültüründen uzaklaştırmadan halk kültürünü sevdirmeyi ve bu alanda sosyal etkinliklere katılmasını sağlama-yı amaçlıyoruz." dedi.

Şükrü Tekin Kaptan, derneğin etkinliklerini ise kısaca şu şekilde özetledi: "Atasözleri, mani, halk hekimliği, ağız ve şiir ve özellikleri, düğün ve kına gecesi gelenekleri, yerel şehir güzellikleri, halk bilimcileri, yerel lakaplar ve halk inançları gibi halk kültürü konularında araştırma yapmak ve bunları yayınlamak. Türk halk müziği ve çalgıları konusunda yurt içinde ve dışında konserler düzenlemek. El sanatları alanında araştırmalar yapmak. Halk tiyatroları kurarak oyunlar oynamak."

MUSTAFA UÇAR/DENİZLİ (cha)

Ek-61

Denizli fanatığı

DENİZLİ:

Kentin tarihi, kültürel ve folklorik değerlerini günışığına çıkarmaya çabalayan yazar Şükrü Tekinkaptan'a Kültür Bakanlığı'nca şükran plaketi verildi. 25 yılda 9 eseri yayınlanan 20 ödüllü Tekinkaptan, Denizli'yi her yönüyle tanıttığını söyledi.

■ Mustafa PAKSOY

(Hürriyet Ege : 3.Nart.1999)

Ek-62

YEŞİLYUVA'ının Sesi

YEŞİLYUVALILAR YARDIMLAŞMA DERNEĞİ'NİN AYLIK YAYIN ORGANIDIR

YIL: 1
SAYI :1
MAYIS 1993
TELEFON: 637515- 636407 - 151
DENİZLİ

Şükrü Tekin Kaptan'a Ödül Yağıyor

Yeşilyuvacılar Yardımlaşma Derneği Genel Sekreteri Şükrü Tekin Kaptan'a Türkiye çapında ödül yağıyor. Yıllardır Denizli'de Araştırmacı Yazar olarak çalışan Şükrü Tekin Kaptan'a Denizli Halk Kültürü ile ilgili olarak yaptığı araştırma ve incelemelerden dolayı son olarak Başbakanlık Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğüne verilen Türkiye İkinciliği ödülünden sonra geçtiğimiz günlerde Denizli Kültür Müdürlüğüne Kütüphane dostluğu ödülü ve Denizli'de yayınlanmakta olan Doğu Gazetesince Denizliye yaptığı kalıcı hizmetlerden dolayı Teşekkür ve Takdir belgesi verildi. Bilindiği gibi Şükrü Tekin Kaptan'ın şimdiye kadar yayınlanmış 4 kitabın yanında basıma hazır 15 kitabı bulunmaktadır.

Ek-63

Her eve lazım

Egeli Araştırma ve Yazarlar Birliği (EGAYDER) Genel Başkanı Araştırmacı-Yazar Ş. Tekin Kaptan, 'Türbeler ve Yatırlar' isimli genişletilmiş kitabının ikinci baskısını yayımladı. Denizli'de bulunan türbeler ve yatırları anlatan kitap, büyük ilgi görüyor.

Kültürel alanda Denizli'yi yurt içi ve yurt dışında ya pılan sempozyum ve panellerde temsil eden isimlerden biri olan Araştırmacı-Yazar Ş. Tekin Kaptan, uzun bir çalışma döneminin ardından hazırladığı 'Gönül Sultanları Denizli'de Türbeler ve Yatırlar' isimli genişletilmiş, tahsisli, tasnifli, ilaveli, kitabını yayımladı. İlk baskısına oranda daha da genişletilen kitap, uzun yıllar

süren saha ve alan çalışmasının ardından kaleme alındı. Toplam 365 sayfa olarak hazırlanan kitap, Denizli merkez dahil ilçe ve belde ve kasabalarda bulunan 97 türbe ve 105 yadır ile ilgili geniş bilgiler içeriyor.

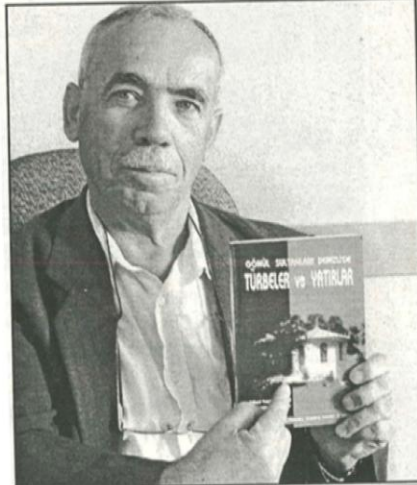
KİTAP İLE İLGİLİ BİLGİLER VERDİ

Kitap ile ilgili bilgiler veren Araştırmacı-Yazar Kaptan, "İslamiyet'in başlangıcından günümüze kadar çeşitli yüzyıllarda Denizli'nin çeşitli yörelerinde yaşamış ilim, irfan, ahlak ve fazilet sahibi alim ve velilerle Anadolu ve Denizli topraklarının Türk ve İslamlaşmasında canlar ve kanları pahasına savaşmış yüce şehitlerimizden bazıları sundum. Bu acizane eserin yayınlanmasından sonra dönemin Denizli Valisi Oğuz Kağan Köksal tarafından müstesna zatlardan bazılarının mezarları restore edildi. Bazıların kimlikleri tespit edilmekle kaynaklaştırılmış oldu" dedi.

DETAYLICA YER VERİLDİ

Kitapta yer verilen kişilerin alfabetik sıraya göre yerleştirildiğini aktaran Kaptan, "Bulunduğu yer, bina yapısı, hakkında bilgiler, kitabesi, rivayetler, inançlar, bina yapıları, ziyaret amaçları gibi iç başlıklar halinde bilgiler içerir. Türbe ve yatırlar, yapılan işlere, ziyaret amaçlarına, muthuluk arama fonksiyonlarına, şifa niteliklerine, dini işlevlerine göre tasnif edilmiştir. Bu kitabın da Denizli kültür hayatına, eğitim ve öğretim çevrelerine, öğrencilere faydalı bilgiler içeriyor.

Mustafa KARAPINAR

Türkiye
GÜNLÜK SİYASİ GAZETE
0 212 454 30 00

Fiyatı: 300.000 TL (KDV dahil)
internet adresi: www.turkiyegazetesi.com

**Tarhi ve Kültürel yönleriyle
Denizli'yi anlatıyor
"Yaşayan Denizli"
kitabını yazdı**

*** DENİZLİ BÜROSU —** Denizli'nin tarihi, kültürel ve gelenek-göreneklerini muhteva eden bir araştırma yapan gazeteci-yazar Şükrü Tekin Kaptan "Yaşayan Denizli" kitabını yazdı.

Kitabın hazırlanmasında en büyük gayesinin, milli ve manevi değerlerin, gelişen teknoloji ve ekonomik şartlar ile yabancı ülkelere olan özenti neticesi kaybolduğunu anlatmak olduğunu belirten Şükrü Tekin Kaptan, "Bu şekilde doğup büyüdüğüm Denizli'yi her yönüyle ele alıp, bunu gelecek kuşaklara aktarmak istedim. Hiçbir madde çıkar gözetmeksizin yapmış olduğum eserimde milli adet ve geleneklerimiz ve islami ustüller icabı gerek gördüğüm bu değerlerin kayda geçirilmesini şart gördüm. Eserimin hazırlanmasında yardımcı olanlara teşekkür ederim" şeklinde konuştu.

26.09.1987

**"GELECEK KUŞAKLA
RA HEDİYE" —** Milli ve manevi değerlerin gelişen teknoloji, ekonomik şartlar ile yabancı ülkelere özenti sebebiyle kaybolduğunu belirten Şükrü Tekin Kaptan, "Bu amaçla Denizli'yi her yönüyle ele alıp gelecek kuşaklara aktarmak istedim" dedi.

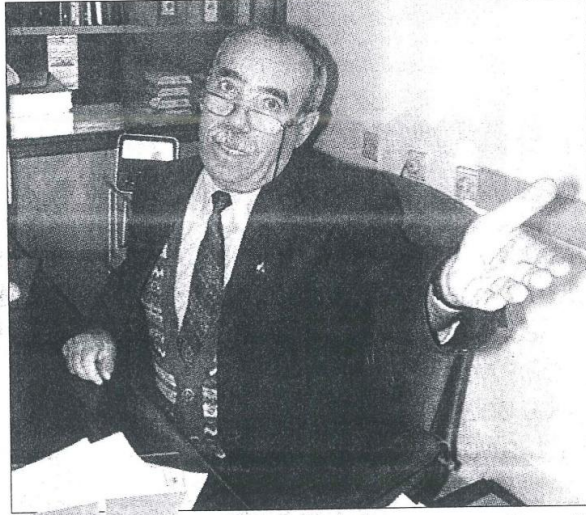
Vali Göksu'ya bile dava açtı

Yazar Şükrü Kaptan,
eserlerinden alıntı
olan kitaplarda adı yer
almayınca çok kızdı

DENİZLİ'DE Kültür Müdürlüğü ile Turizm Müdürlüğü'nün ayrı ayrı hazırladığı iki tanıtım kitabında, kendi kitaplarından alıntı yapıldığı halde, kaynakçada isminin yer almasına sinirlenen Denizlili araştırmacı yazar Şükrü Tekin Kaptan, başta Vali Yusuf Ziya Göksu olmak üzere, Kültür Müdürü Ahmet Dalabani, Turizm Müdürü Mehmet Korkmaz, Müze Müdürü Hasan Hüseyin Baysal, Kütüphane Müdürü Nazmi Arıncı, Güzel Sanatlar Galerisi Müdürü Celal Günaydın'ın da aralarında bulunduğu 22 kişi hakkında suç duyurusunda bulundu.

YEDİ YIL HAPİS

Savcılık, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre, sanıklar hakkında 7 yıl hapis istemiyle dava açtı. Davaya bakacak olan mahkeme, yayınlanan kitapların bilirkişi tarafından incelenmesine, sanıkların ifadelerinin yapılacak ilk duruşmada alınmasına karar verdi.

"Tazminat davası da açacağım"

YAKLAŞIK 39 yıldır Denizli'nin tarih ve kültürünü araştırdığını ve bunları 45 kitapta topladığını belirten Şükrü Tekin Kaptan, "Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün tanıtım kitaplarında, 73 yerde toplam 33 sayfa tutan, benim 6 kitabımdan alıntı var. Buna rağmen, kitaplardaki kaynakçada ismim

bile geçmiyor. Denizli'nin tarih ve kültür değerlerine ışık tutan bu kitaplar için bugüne kadar, bir plaket bile verilmedi. Şimdi de kitaplarımdan alıntı yapılıyor ve ismim geçmiyor. Ceza mahkemesini kazanırsam, ilgililer hakkında 150 milyarlık da, maddi ve manevi tazminat davası açacağım" dedi.

DSİ, Manisa'ya

Başkan Eraz

SABAH GAZETESİ
6. ŞUBAT. 2002 / ÇARŞAMBA shf. 19

Ek-67

Ek-68

Dr. Ş. Tekin Kaptan

Kaptan, Dünya edebiyatında söz sahibi

Denizlili Araştırmacı-Yazar Dr. Ş. Tekin Kaptan, eserleri ve hayatı ile Türk Edebiyatçılar ve Kültür Ansiklopedisi'ne girdi

Türk Edebiyatçılar ve Kültür Ansiklopedisi'nde Denizlili Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Genel Başkanı Dr. Ş. Tekin Kaptan da yer aldı. Elvan Yayınlarınca çıkartılan 10 ciltlik ansiklopedinin 5. ciltinde Kaptan ile ilgili geniş bilgiler yer verildi.

Ansiklopedide, 10 bin 350 araştırmacı-yazar ve bilimadamı ile ilgili çeşitli bilgiler aktarıldı.

Denizli

Haftalık Siyasi Gazete

“ Bütünleşen kentin ortak sesi ”

Bizim Gazete

15 - 21 KASIM 2006
YIL: 1 - SAYI: 7
FİYATI: 1 YTL

Bavramveri Güvenc İşh.kat:7/153 tel:265 30 34 fax:265 42 48

Ek-69

Araştırmacı yazar Şükrü Tekin Kaptan, Tahran'da kalp krizi geçirerek yaşamını yitirdi

Ölüm İran'da yakaladı

Araştırmacı yazar Şükrü Tekin Kaptan, gezi ve araştırma için gittiği İran'ın başkenti Tahran'da geçirdiği kalp krizi sonucu yaşamını yitirdi. Kaptan, Denizli ve Türk kültürü ile ilgili yaptığı araştırmalarla tanınıyordu.

Denizli kültürüyle ilgili çok sayıda araştırması ve kitabı bulunan, Ege'li Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Başkanlığı'na yürüten Şükrü Tekin Kaptan (67), Kadir Golkarian'nın daveti üzerine, İran'daki Türklerle ilgili yaptığı araştırma ve bir dizi ziyaret için gittiği Tahran'da kalp krizi geçirerek yaşamını yitirdi.

Son olarak kaybolan meslekle ilgili yaptığı araştırma kitabını hazırlayan Kaptan, Tahran'dan Denizli'ye getirildi ve gözyaşları arasında toprağa verildi.

Kaptan, Denizli kültürünün yanı sıra Türk kültürü üzerine yaptığı araştırmalarla da tanınıyordu. ■

Ek-70

ÖZGEÇMİŞ

1987 yılında Manisa'nın Kula ilçesinde doğdu. İlköğretim eğitimini Kula'da, Lise eğitimini Kula ve Denizli'de tamamladı. Üniversite hayatına 2006 yılında Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde başladı. Hazırlık ve lisans eğitiminden sonra, 2011 yılında bu bölümden mezun oldu. Aynı yıl Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Halkbilimi Bilim Dalı'nda başladığı yüksek lisans eğitimini "Denizli'de Bir Kültür Gönüllüsü: Şükrü Tekin Kaptan" konulu tez çalışmasıyla tamamladı.